

IOAN CHIRILĂ

GLASUL ROȚILOR DE TREN

Chirilă

EDITURA C. N. E. F. S.

IOAN CHIRILĂ

**GLASUL ROȚILOR DE
TREN**

COPERTA DE D. NEGREA

EDITURA CONSILIULUI NAȚIONAL PENTRU
EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT

București, 1969

Această carte despre Rapid...

Această „carte despre Rapid” ar fi trebuit să fie scrisă altfel. Am luat, însă, un start greșit, precum Rapid împotriva Arieșului.

La ce mă gândisem?

La o suită de 45 de schițe din viața Rapidului, în cinstea celor 45 de ani împliniți, cu 45 autori, „de la Grigore Grigoriu, la Nichi Dumitriu”, trecând pe la Vintilescu, Pop Iulian, Boroș, Barbu II, Vintilă, Filote, Marian, Valentin Stănescu, Macri, Nae Georgescu și toți ceilalți...

Dar dificultățile variantei mele tactice au apărut cu... „și toți ceilalți”. Ca la un semnal, „Glasul roților de tren” a început să simtă atacurile „tuturor celorlalți”.

Am încercat să „betonez”, dar mi-a fost imposibil. „Toți ceilalți” s-au năpustit asupra cărții, precum Celtic asupra lui Internazionale, cerându-mi pagini.

Am încercat să le spun că mi-ar trebui cota de hârtie rezervată „Enciclopediei”, dar mi-au răspuns că treaba asta este mai ușoară decât să porți pe umeri o echipă, timp de 45 de ani.

Am încercat să organizez o apărare în linie, ca să-i scot din joc pe cei mai recalitranti, dar totul a fost în zadar. Până la urmă am fost nevoit să abandonez lupta. Din „cartea despre Rapid” rămânea doar „Glasul roților de tren”, adică titlul copertei nescrise, pe care, din fericire, nu l-a contestat nimeni.

Totul a pornit de la titlul salvat. Și de la o fotografie veche, din albumul celui care poate demonstra oricând că e primul suporter al Rapidului: Ion T. Ion.

Ion T. Ion e cel care mi-a dăruit fotografia. O fotografie din anul 1923.

Într-o după-amiază am făcut o plimbare la Șosea, ca să regăsim, după 45 de ani, punctele în care se afla trepidul aparatului cu glugă neagră care fotografiase prima echipă a C.F.R.-ului. Apoi, bătrânul meu prieten a început să povestească. Am pornit spre fostul hipodrom de galop Băneasa. Am tăiat spre Grivița. Ne-am oprit deseori. Am făcut și un lung popas la „Feroviarul”...

Când am intrat din nou pe strada Hagi Ghiță, mi-am dat seama că omul care-mi dăruise fotografia a și scris, fără să știe, douăzeci de file. Nu mi-a rămas decât să-i dăruiesc titlul, în schimbul fotografiei.

Așa s-a născut a doua oară „Glasul roților de tren”, o carte care ar fi trebuit să fie scrisă altfel...

IOAN CHIRILĂ

A fost odată...

Mă numesc Ion T. Ion. Sunt desenator la calea ferată. (Foarte aproape de pensie.) Am o planșă mare, câțiva colegi tăcuți (din fire) și o fereastră spre Gara de Nord.

Am o meserie tihnită. Foarte rar mi se întâmplă ca trăgătorul să *dubleze* zigzagul subțire al ghiventului. Foarte rar mi s-a întâmplat ca șeful de atelier să spună despre planșa mea că e foarte bună sau că e foarte rea. A fost o vreme, e adevărat, când am vrut să desenez Ateneul. Am venit zile în șir, la ore diferite, ca să găsesc lumina cea mai bună pentru trepte, pentru coloane, pentru capiteluri. Dar până la urmă...

Se spune despre arhitecți că sunt niște oameni care n-au avut puterea să ajungă sculptori sau ingineri. Noi, desenatorii, suntem tot o meserie de mijloc. N-am avut curajul să ne cățărăm pe turla Bisericii Negre, ca să-i vopsim crucea cu aur, dar nici răbdarea de a aștepta să se răcească ulcioarele colorate în cuptor.

Știți de ce am ajuns desenator tehnic la C.F.R.? Nu pentru că mi-a lipsit curajul. Altul a fost motivul. Un motiv greu de crezut. Am ajuns desenator ca să pot fi mereu lângă echipa de fotbal. E o nebulie, nu-i așa? Poate. Dar are o scuză. E o nebulie care durează de peste patruzeci de ani. Ce vreți?! Unora le place să înghețe iarna la copcă. Alții adună sticlute de parfum sau servetele de hârtie din toată lumea. Am un coleg care se uită opt ore pe zi, ca hipnotizat, la peștișorii săi din acvarium. Și toți aceștia sunt... teferi. Noi, în schimb...

Da...

Am vrut să fiu ceferist.

Am vrut să am *liber* pe calea ferată.

Am știut că trebuie să fiu musai prieten cu toți conductorii.

Ca să mă pot strecura în vagonul în care dormeau Iulică Pop și Feri Boroș.

Ca să-l văd pe Giussy Baratky fumând pe culoar, în pijama, cu capul sprijinit de geamul vagonului.

Ca să pot sta în același compartiment cu Fănică Filote, după meciul acela blestemat de la Oradea, așa cum s-a

întâmplat acum 15 ani și mai bine, când am căzut în „B” pe un șut nenorocit al lui Guță Tănase.

Ca să pot coborî în Gara de Nord, dimineața, cu băieții, venind de la Cluj sau de la Arad, și ca să am numai 200 de metri până la slujbă.

Spumă de șampanie?

Povestea e lungă. Câte nu v-aș spune dacă aș putea dicta... Dar un' să-ncapă toate astea? Mi s-a spus că pot conta pe vreo două sute și ceva de pagini. Dar eu am cel puțin o mie și una de nopți cu Rapidul. Și-atunci?

Îmi dau seama că totul e să încep. Cum, însă? Am un prieten care mă sfătuiește să încep cu *Ujpest*¹-ul. Ca la cinematograful. Cu o bombă pe generic. Un altul îmi spune să pun pe copertă o cupă de șampanie. Zice că Rapid ar fi un fel de spumă de șampanie încă de la naștere, adică din '23 și până astăzi.

Spumă de șampanie... Ușor de spus...

Știți dumneavoastră cum și când s-a născut Rapidul?

Într-o dimineață de iunie 1923. Am și acte. Am procesul-verbal! Scris cu cerneală violetă. Cerneala cefereului. Pe prima filă sunt cinci nume — Grigore Grigoriu, Geza Ginzer, Tudor Petre, Dumitru Constantinescu și Franz Hladt, dar totul a pornit într-o dimineață (n.r. — 11 iunie), în atelierul de sculărie de la Grivița, cu următoarele cuvinte:

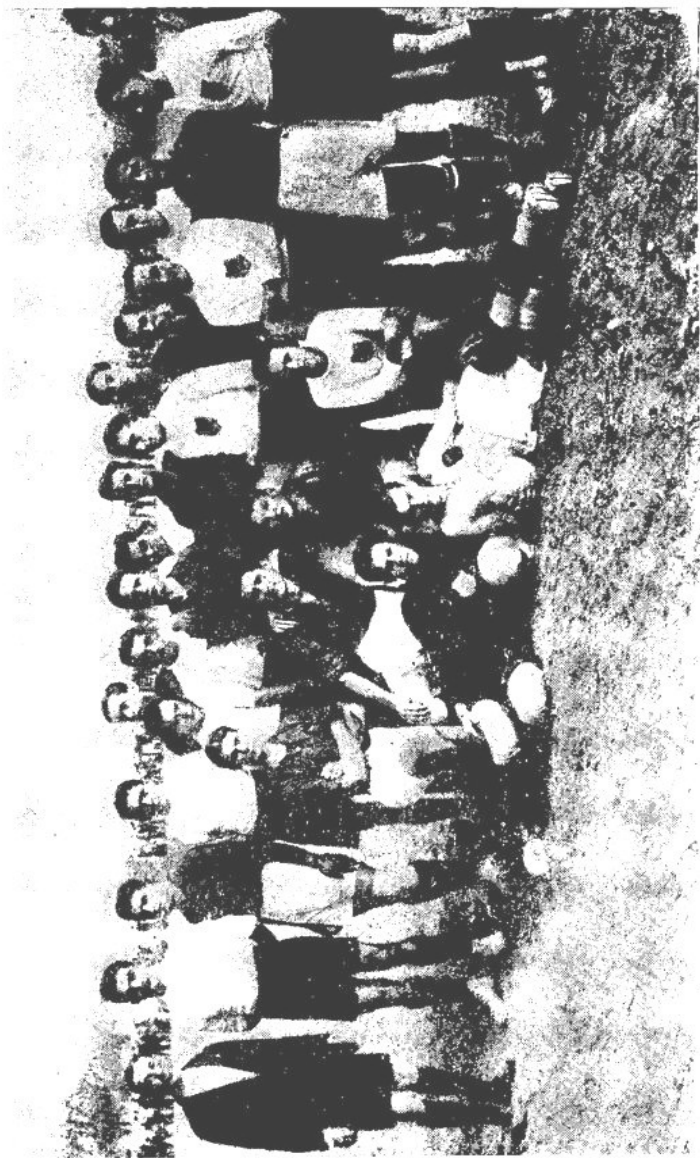
— Ce zici, Geza, dacă am face și noi o echipă de fotbal?

— Să-ncercăm, Grigore...

Cei doi strungari, Grigore și Geza, împreună cu alți ceferiști, s-au întâlnit după-amiază „în localul Școlii primare din cartierul Grivița”, iar peste două săptămâni, la 25 iunie, au înființat Clubul sportiv C.F.R. Primul președinte: maestrul Teofil Copaci, care mi-a și împrumutat registrul pentru aceste rânduri de început.

...Ce rău îmi pare că n-am fost în după-amiaza aceea la Școala primară din Grivița... Am scăpat astfel patru luni din

¹ București, 3 iulie 1938, Rapid - Ujpest 4 - 0 în „Cupa Europei Centrale”.

28 octombrie 1923 „Primul meci tare al Rapidului” Arena CAB, lângă Arcul de Triumf

viața C.F.R.-ului, bunicul Rapidului meu de astăzi. Au fost patru luni grele. Băieții au cumpărat pânza de tricouri din banii lor. O pânză vișinie, care avea să rămână culoarea Rapidului, dar pe care nepoții de astăzi au cam uitat-o.

Știți de ce a fost pânza vișinie? Ia povestește-ne nea Grigore:

„Pentru că așa a vrut croitoreasa. Toate tricourile le-a cusut, cu mâna ei, nevasta lui Geza. Și cum tot ea, săraca, avea să le și spele, i-a rugat pe băieți să nu vină cu alb, pentru că albul adună, mai ales în Triaj, funinginea pe frânghie. Întâmplarea a făcut să găsim o pânză vișinie. Asta-i tot.”

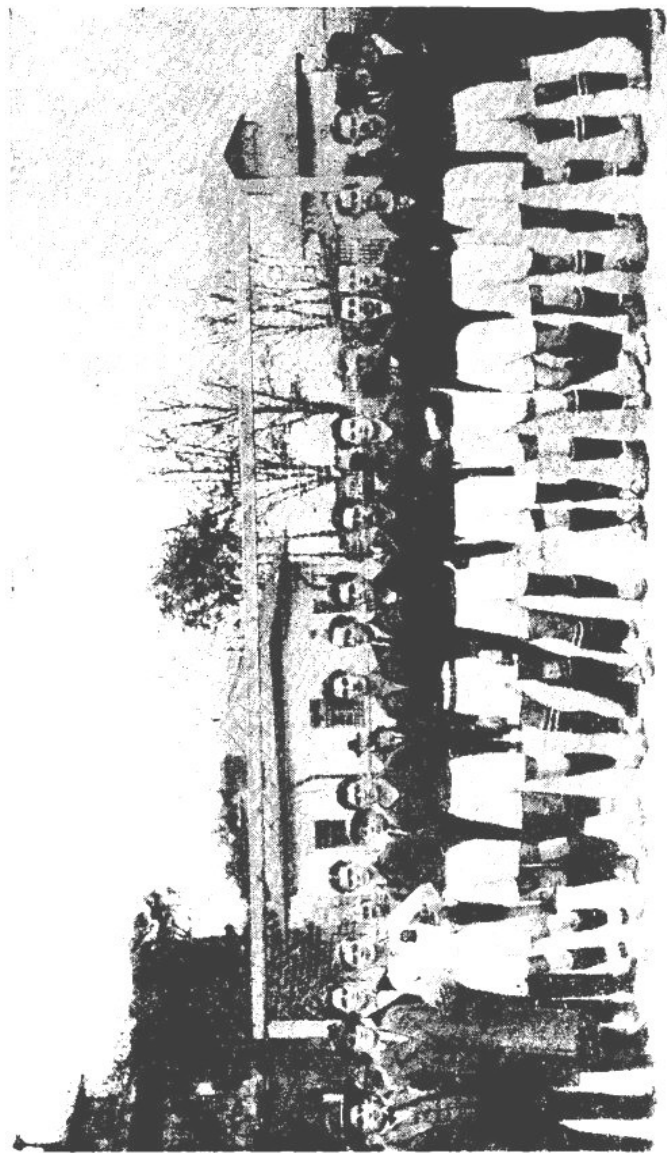
Spre toamnă am văzut primul meci tare al Rapidului (n.r. — București, 28 octombrie 1923). Am și acum fotografia dinainte de începere. Primul din stânga e arbitrul Rolton. Al doilea e Rudy Wetzer, care jucase două din cele patru meciuri de până atunci ale „naționalei” noastre. Echipa lui Wetzer, „Unirea” din Timișoara, era vestită. Și am luat bătaie cu 8—4, dar după ce condusesem cu 3—2 la pauză. Îmi aduc aminte că, în repriza a doua, băieții lui Ruda-baci, cât erau ei de artiști „de la Viana”, ne-au pus pe tușă vreo patru oameni, în frunte cu nea Grigore, căpitanul¹.

Am uitat să vă spun că meciul a fost pe CAB. Lângă Arcul de Triumf, acolo unde sunt astăzi vilele cele frumoase, albastre și verzi, între șoseaua Kiseleff și calea care duce spre Piața Aviatorilor.

Al doilea meci s-a jucat peste zece zile, cu Gloria Arad, și tot pe CAB. Am și fotografia asta. Nea Grigore își trăsesese cureaua peste chiloți. Geza e în dreapta. Guler tare. Jiletcă. Ține arătătorul în buzunarul de la ceas, ca neica Zaharia. În spatele porții se vede „vila arhitectului”. O vilă de lemn. Un fel de pavilion de vânătoare. Azi nu mai e. Nu mai țin minte nici cum se numea arhitectul. Dar

¹ Grigore Grigoriu, strungar la Grivița Roșie, născut în 1899, a început să joace la Venus în 1918. În 1923, o dată cu înființarea C.F.R.-ului, al cărui membru fondator este, joacă timp de doi ani în prima garnitură feroviară. În 1925 trece la Juventus, fiind în linie cu marele „Ciogli” Vogl. În 1930 revine, pentru scurtă vreme, la C.F.R. „Altfel - glumește nea Grigore - nu mi-aș fi putut trece examenul de maestru”...

ştiu că am pătit mult de pe urma lui. Ori de câte ori
cădea o minge în curtea vilei,

Meciul al doilea, cu Gloria din Arad, lângă „Vila arhitectului“ (8 noiembrie 1923)

omul nostru scotea briceagul și-i făcea *harakiri*. Ca să scape de noi. (Poate că avea și el puțină dreptate, dar de partea noastră era „mersul istoriei fotbalului”.) În orice caz, când a ars CAB-ul, am simțit cu toții mâna „castelanului”. Și-a văzut visul. (Era să uit scorul. Am pierdut meciul cu Gloria, 2—1, *per bene-volentiam* lui Onorică Nicolau, arbitrul, care pusese rămășag cu Mitty Niculescu, susținând că noi, C.F.R.-ul, o să rămânem doar o echipă de cartier cât o fi lumea și pământul.)

Peste un an și ceva, prima noastră echipă s-a destrămat. A plecat Truckenbrod, omul de la care nea Grigore Grigoriu învățase meseria de half centru. A plecat și Palco. Au venit cei tineri. Dar era greu. Procesul-verbal din 25 ianuarie 1925 vorbește despre „excluderea echipei de categoria I din Campionatul regional, pentru că nu s-a putut prezenta la meciuri.” Cauza? Lipsa echipamentului.

Și totuși, am jucat. Care cum a putut. Așa peticiți cum eram. Cu echipament sau fără. Am bătut Val Vârtejul, Unirea Obor, Prahova, C.F.R.-ul din Cluj. Am pierdut onorabil pe Valea Jiului și la Arad. Am jucat aproape 40 de meciuri în 1924. Atunci am început să învăț haltele și gările. Ziua — după fântâna din față, noaptea — după fereastra luminată prin care se uita nevasta șefului de gară.

Am jucat peste tot. Dar cu ce greutate!... N-o să credeți că bugetul echipei avea 95 000 de lei cheltuieli și doar 5 000 venituri. Iertați-mă că vă plictisesc cu cifre. Trebuie să știți, însă, că n-a fost totul doar o cupă de șampanie.

Trăsurile Orșovei

În 1927 ne-am făcut din nou o echipă bună. „Ți-aduci aminte, Costică?”

Pe Costică Iliescu l-am întâlnit chiar aseară. Prieten vechi, desenator și el pe atunci. Și călător, ca și mine. La început ca simplu chibiț. Apoi, ca unul dintre conducătorii echipei.

A făcut odată Costică un desen pe care îl invidiez și astăzi. Trei nopți a muncit la el. Era un desen pentru imprimărie. Macheta noului carnet de membru al Clubului sportiv C.F.R. Și ce roată cu aripi făcuse! Și ce

ornamente! Cele de pe bancnotele băncii erau greoaie, chinuite. Ca Venusul pe lângă Rapid...

În primăvara lui '27 am plecat împreună cu echipa la Orșova, pentru un meci amical. Ne-am urcat în tren pe la șapte seara. Costică Iliesou își luase și nevasta, deși nu se cânta încă *La domenica*. Eu fiind singur, ca întotdeauna, m-am „lipit” de ei, la vagonul clasă. Băieții erau la vagonul de dormit. Până la Orșova am vorbit de fotbal. Apoi am tăcut. Eram obosiți. Roțile plângeau, urcând pe la Balota. Nu puteam să adorm. În noaptea aceea m-am gândit că suntem, totuși, o echipă mică. Și că urcăm tare greu. Până la Chinezul era cale lungă. Juventus, și el își făcuse o trupă cu nume mari. În 1926, Chinezul din Timișoara jucase finala pe țară cu Juventus. 3—0 pentru Chinezul. N-aveai ce face. Rudy Wetzer, Vogl, Tănzer... Dar nici cu Juventus nu-mi era rușine. Melchior, Stoian, Dobo, Moretti. Nea Grigore, cel care se gândise, împreună cu Geza, să înființeze C.F.R.-ul, trecuse la Juventus, ca să poată juca într-o echipă mai mare. Și juca. L-am văzut half de margine, atunci, în finala de la Timișoara...

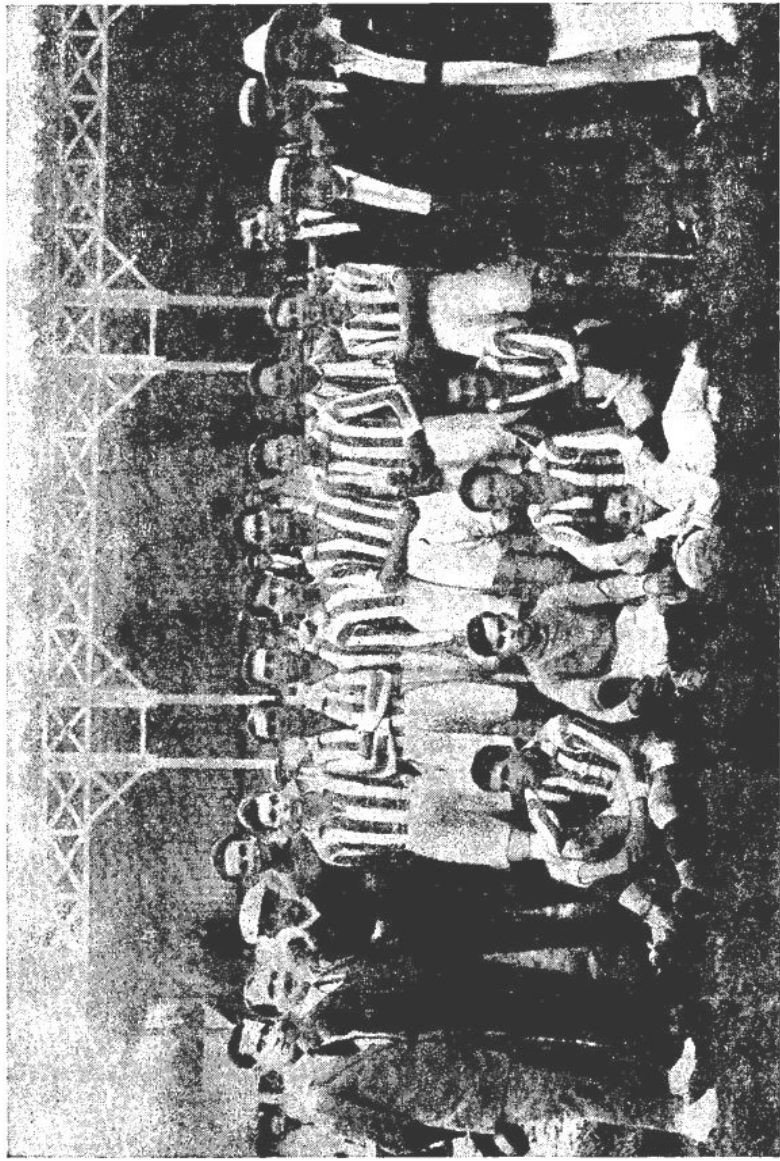
La vreo două luni după finală, Chinezul a repetat scorul cu F.C. Bilbao, tot la Timișoara. 3—0! Și ce mai erau spaniolii!...

...Pe la cinci dimineața am ajuns la Orșova. Când m-am uitat pe fereastră, mi-a venit să râd. Fanfara sta gata să cânte. Câțiva barosani veneau spre vagon, cu flori. Am coborât stingheriți. Costică Iliescu în față, că el era conducătorul, apoi nevastă-sa, și subsemnatul încheietor de pluton. Șeful fanfarei aștepta cu bastonul sus, noi ne uitam spre vagonul de dormit al băieților, dar nu cobora nimeni. Am dat fuga într-acolo. Eram îngrozit la gândul că „trupa” doarme. Ce situație! Și oamenii așteptau cu flori. Și bietul Costică...

Tot alergând spre cutia adormiților întru domnul, nici nu mi-am dat seama când s-a terminat trenul. „Unde-i vagonul de dormit, mă băiete?” am strigat spre conductorul care căsca pe treptele ultimului vagon. „Care vagon?” „Vagonul cu fotbalul!” „Oho! V-ați trezit cam târziu, domnule... Au rămas în gară la Severin, că joacă acolo”.

Nu știu dacă am leșinat, dar știu că mă lăsau puterile. L-am luat pe Costică deoparte. S-a ținut tare. A încercat să le

*Romcomitul de altădată. În mijloc, cel mai înalt, Grigore Grigoriu.
În dreapta lui — Sandu Georgescu. În stînga — Bloc.*

explice. Oamenii au înțeles destul de greu. Cum erau să înțeleagă că „marele *team* al C.F.R.-ului", care acoperise de vreo zece zile toate afișele din oraș, a fost uitat în gară, la Turnu Severin, de stegulețul unui biet acar?

Barosanii cu florile s-au dezumflat imediat. Capelmaistrul a coborât bastonul în bernă, cele aproape 20 de trăsuri venite să poarte spre *Grand Hotel* din Orșova picioarele de aur ale C.F.R.-ului s-au urnit spre centru, uluite, iar noi am dat buzna la telegraful gării, ca să prindem Severinul. Aici, însă, deziluzie... Șeful gării din Severin nu avea nici măcar o drezină ca să încarce unsprezece oameni și să spele rușinea.

Soluția a venit mult mai târziu. Pe la două, un remorcher guraliv a adus pe Dunăre, pe la Cazane, oastea noastră rătăcită pe alte meleaguri. Eram salvați! *Eram*, însă, e un fel de a spune. Acum altul era necazul. Câțiva dintre băieți s-au simțit atât de deprimați la gândul că i-am uitat pe o linie de manevră, încât n-au putut rezista invitației lansate de câțiva entuziaști din gara Severinului și au ciocnit, împreună, pentru viitorul de aur al echipei.

Meciul s-a terminat la egalitate: 2—2. M-am distrat teribil urmărind fentele *de voie* și *de nevoie* ale celor care închinaseră în memoria lui Apolodorus, dar din seara aceea am jurat să nu mă mai despart noaptea de vagonul de dormit.

Seara a fost petrecere mare în grădina publică. Ai noștri, însă — ce bucurie! — n-au mai pus mâna pe pahar. Peste aproape patruzeci de ani aveam să aflu de la Di Stefano că un mare fotbalist nu poate bea după joc. Nu eram noi prea mari atunci, la Orșova, dar semnul era semn. Undeva, pe malul Dunării, pluteau niște unde magnetice, pe care, dacă ar fi știut cineva să le prindă, ar fi văzut, ca prin ceață, luna din capul lui Ionică Bogdan și nasul-nas al lui „Nichî" Dumitriu.

O femeie cu bani

Să lăsăm, însă, undele magnetice și să ne întoarcem pe teren. Hai să zicem că am ajuns în anul 1929.

Vara s-a dus... A reînceput campionatul. Modest, nu-i vorbă, dar tot campionat se cheamă. Îmi aduc aminte,

jucam la categoria a II-a¹. Revăd, ca și cum ar fi fost ieri, derbiul C.F.R. — Dacia, pe terenul Sparta CAB. Noi ne întărisem echipa. Venise portarul Foran de la Colțea din Brașov. Îl adusesem și pe Boroș², *stânga* sau *dreapta* afară. Pentru noi, Boroș era un fel de Andrade, sau — cum să vă spun? — ca și cum ar veni azi Pîrcălab la Electronica, dar bunul meu prieten Feri (n.a. — Boroș), ca un ardelean sadea ce era, m-a luat cu „încet, încet, departe-ajungi” și a bătut afară un *penalty*, la 0—1, ca să nu sărim peste cal. Până la urmă Picu a egalat, iar Boroș l-a dat și pe al doilea, abia în ultimul minut, ca nu cumva să mă bucur și eu o clipă mai devreme. Deh! Așa mi-a fost soarta. Totul ca pe sârmă. Sau ca pe trapez. Și fără plasă jos.

Și totuși, n-aș fi putut schimba niciodată cu Venusul. De fapt i-am compătimit întotdeauna pe „microbii” Venusului. Ți-e și lehamite să iubești o mașină de adunat puncte. E ca și cum ai lua de nevastă o femeie doar cu bani.

Portarul fermecat...

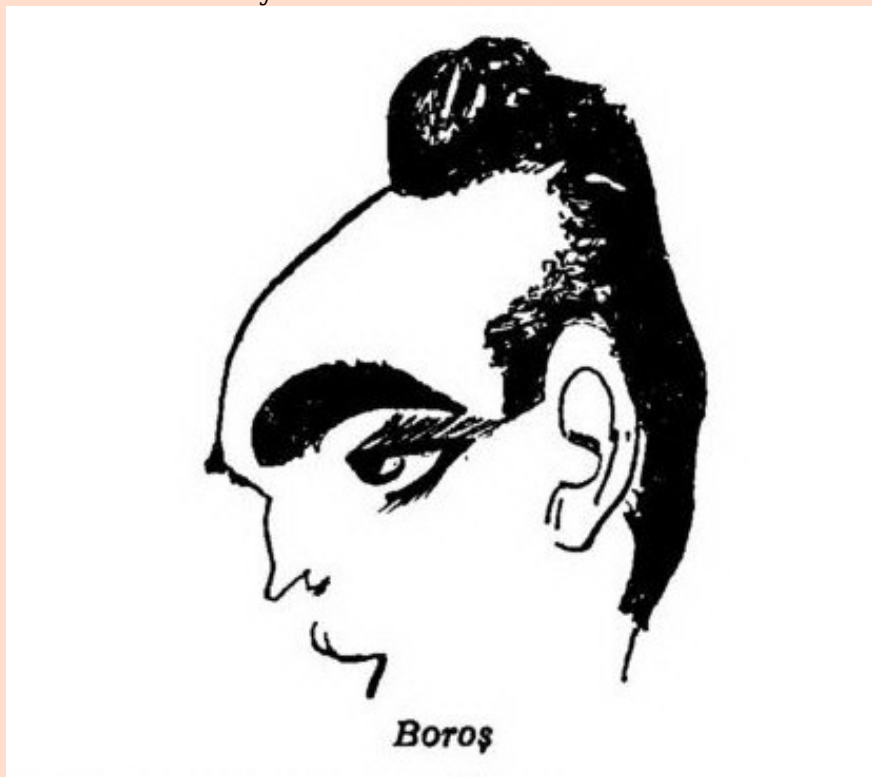
În 1930, spre vară, am intrat la Promoție. Începeam să fim cineva. Prin iunie am hotărât să rodăm echipa pentru toamnă. Jucam ca nebunii. Cred că astăzi, la ritmul din vara lui '30, ar fi rezistat doar Parpală³. Îmi amintesc că odată, dimineața pe Romcomit, am jucat cu Macabi București și le-am dat șase bucăți. Notăți, vă rog, în poarta „macabilor” se afla Zaubert, abia revenit de la Campionatul mondial din Uruguay (1930). Ce puteai face,

¹ Este vorba de Campionatul Capitalei. Treapta superioară era categoria I Promoție. În sfârșit, treapta... supremă era Onoarea, visul tuturor echipelor bucureștene.

² Boroș Francisc, născut la Arad, în 1906. A debutat la AMEFA juniori (1922), apoi a jucat la Gloria Arad (1924), a devenit ceferist în 1925 (Simeria), a continuat la Colțea Brașov (1928) și a ajuns la C.F.R. București în toamna anului 1929, unde a jucat până în 1936. Înaintaș de certă valoare, Boroș a jucat de două ori în echipa națională.

³ Porecla lui Teofil Codreanu, cunoscut prin rezistența sa la efort.

însă, în fața unui atac ca Ghebrowschi — Boblea — Abrudan — Dobay —

Ujlaky? Da, da... N-am greșit. E chiar Dobay — „calul”, care ne-a onorat un pic în vara aceea, dar, până la urmă, n-a putut face sudura cu C.F.R.-ul.

După-amiază, pe Romcomit, am mai dat *trei* în poarta Spartei CAB. În locul lui Dobay a intrat un junior, Vintilescu, iar în locul lui Ujlaky, pe extremă, Costică Bauer, un jucător cam pirpiriu, dar căruia Rapidul ar putea să-i ridice statuie pentru tehnica și tactica lui de conducător de club 15 ani în sir.

De unde mi-aduc aminte de povestea cu Vintilescu¹ și cu Bauer? Am ziarul cu cronica meciului (n.r. — „Vremea” — Sport din 16 septembrie 1930). L-am păstrat pentru că avea un final formidabil. Scria cronicarul nesemnăt: „Numele arbitrului ne scapă”... O fi vrut să fie ironic? Poate că se molipsise de la Jack Berariu, care scrisese o dată la „Cortina”: „Pe domnișoara X am auzit-o dar n-am văzut-o”.

...Și cireșele Constanței

Se apropia campionatul. Am uitat să vă spun că în vară, înainte de povestea cu Zauber, am jucat două meciuri la Constanța. Sâmbătă și duminică. Sâmbătă dimineața ne-am plimbat pe plajă. Dar plimbarea n-avea haz. Costumele de baie ale demoazelelor erau mai lungi ca rochiile de astăzi și aveau un milion de volănașe, și mai erau și pălăriile negre de paie, cu boruri mari, în valuri, și mai erau și umbrelutele, și mai erau și umbrelele mari, înfipite în nisip, ca să apere de soare bateria la gheață a domnului și stăpânului domniței.

După-masă am „tras” cu Elpisul. La pauză, 1—0 pentru ei. Vă interesează rezultatul final? Dacă l-aș da pe față, Puiu și Dan (n.r. — Ionescu și Coe) ar spune că suntem lupi moraliști. Dar pentru că tot o să-l afle, n-am ce face. Am câștigat cu 8—2. La urma urmei, nu-mi pasă, pentru că a fost un joc ce nu s-a mai pomenit la Constanța. Iar când e frumos, se iartă toate. Acum 3 000 de ani, niște greci bătrâni au iertat o fată cam prea drăgăstoasă numai și numai pentru că era frumoasă. Deci...

Spre sfârșitul meciului, văzând scorul, constănțenii au început să scandeze: „Opt cireșe la doi lei”. Un fel de „ați mâncat bătaie” de astăzi împotriva propriei lor echipe, numai că strigătura avea mai mult haz. Nu-i așa, Tudorică?

¹ Vintilescu Ion, născut în anul 1910, a debutat la C.F.R., ca... semijunior, în anul 1925, a fost promovat în prima echipă în anul 1928, unde a jucat patru ani, inter sau extrem stângă, făcând deseori aripă cu Atila. Strungar la Atelierele C.F.R., Vintilescu a abandonat fotbalul la 22 de ani, în urma unui accident.

A doua zi am jucat cu Victoria. Și iar ne-au condus cu 1—0 la pauză. Și iar am întors-o la 2—1. Îmi aduc aminte că bunul meu prieten Costică Bauer a fost de câteva ori singur în fața porții și a ratat ca un copil. După meci l-am necăjit un pic, dar el mi-a răspuns fără urmă de supărare: „Mă, Ioane, nu-mi ardea mie de gol. L-ai văzut pe halful lor centru?" „L-am văzut". „Dar pe *back*-ul¹ stânga?" „Și pe el".

¹ Halful centru Vintilă și fundașul stânga Roșculeț, de la Victoria, care aveau să joace în scurtă vreme la C.F.R.

C.F.R.-ul anului 1931. Primul din stînga Pop Iulică. Primul din dreapta : „Gliviți” Svetcourschi.
Portarul : Foran. Jos cu brațele încrucișate : Atila. O, tempora !...

„Eh, află de la mine că i-am măsurat în toate felurile și nu mă las până nu-i dau pe mâna lui Glivici”¹.

Un armistițiu de trei ore

În toamnă am început „Promoția”. Echipa noastră se împlinise. 5—2 cu Viforul, 3—2 cu Sparta CAB, 8—1 cu Avântul. Golurile curgeau cam patru pe *meci*. E adevărat că nu se prea aglomerau oamenii ca astăzi, în careu, dar și aici am o poveste pentru Puiu Ionescu sau pentru „piticu” (n.r. — Dinu, mijlocașul Rapidului campion), în care am să le arăt la milimetru ce s-a schimbat și ce n-a mai rămas.

În iarnă, cam înainte de Crăciun, ne-am îmbogățit cu Iulică Pop². Terminase Politehnica la Timișoara și l-au repartizat la București, chiar la C.F.R. Dar era cât pe aci să-l pierdem, pentru că Venusul îl filase încă din gară. Spre norocul nostru, Iulică s-a întâlnit din întâmplare cu Vasile Chiroiu, prietenul lui³, și astfel a rămas la Venus doar câteva zile. Trebuie să recunosc că „războiul de 30 de ani” dintre Venus și Rapid a avut în ziua aceea un armistițiu de trei ceasuri — cât timp s-a vorbit de Pop — și că negrii (n. r. — de la culoarea tricourilor venusiste) au fost niște băieți salon. Poate pentru că ei jucau la „Onoare”, iar noi abia ne sileam într-acolo.

¹ „Glivici”, porecla lui Svetcovschi, unul din fundașii de clasă ai C.F.R.-ului în 1929.

² Pop Iulian, half centru, născut în 1907 la Cluj. A debutat la Victoria Cluj, ca junior, în 1922, apoi a jucat la seniori, până în 1923, când a trecut la „Poli” din Timișoara, jucând alături de Sfera și Deheleanu. A îmbrăcat o dată tricoul echipei naționale, în 1929. La C.F.R. a jucat până în 1932, abandonând fotbalul la 25 de ani. Apăra și astăzi, după 35 de ani, culorile C.F.R.-ului, prin profesie (inginer la calea ferată) și prin... fiica sa, Anca Pop-Racoviță, jucătoare de baschet la Rapid și în echipa națională (n. r.).

³ Unul dintre cei doi frați Chiroiu, înaintași la C.F.R. Mai târziu, Vasile va juca la Ripensia și în echipa națională.

High-life

În primăvara lui 1931 am terminat și noi primii „Promoția”. Dar mai erau cele două jocuri de baraj cu Turda, spre sfârșitul lui iunie. Până atunci mai rămânea, însă, ceva timp, așa că ne-am cumpărat câteva cutiuțe de „Nivea”, am făcut rost de o anvelopă pentru baie și ne-am urcat în vagonul nostru de dormit, ca să-i mai vizităm o dată — tot propunerea lui Costică Bauer! — pe Vintilă și pe Roșculeț. La Constanța am „tras” din nou cu Victoria și cu Elpisul. În primul meci, deși cam rumeniți de plajă, am

câștigat cu 1—0. Boroș, ca să mă-mbune pentru penalty-ul ratat cu Viforul a aruncat golul direct din corner, ca la desenul tehnic. Cu Elpisul am dublat rația, iar cronicarul, unul Turcu, a scris că Pop Iulică vine imediat după „Ciogli” Vogl și că echipa națională fără Boroș e ca avionul fără o aripă.

...Ce înseamnă, însă, amintirile de la mare! Te fură ca sirenele și te fac să uiți jocul de la Tg. Mureș, cu Mureșul, și cu vestiții săi frați Ströck...

Am câștigat cu 3—0. Mureșul nu mâncase bătaie acasă de șase ani. (Între timp îi spulberase cu 6—0 pe cei de la Chinezul.) Golul nostru, trei, dragă „Nichi” (n. r. — Dumitriu II), parcă a fost al tău. Ghebrowschi a trecut de toți, a ajuns în careul mic, s-a înclinat în fața portarului mureșan Dalea, s-a scuzat prin semne — n-am ce face — și a împins îndurerat mingea în plasă.

Întorși acasă, am avut, cam peste o săptămână, primul baraj cu Turda, ca să intrăm la „Onoare”. Mi-a fost milă de portarul Turdei, Schulter. A luat, săracu’, cinci bucăți. În al doilea meci, tot atâtea: 5—0. C.F.R.-ul venea tare din urmă. Nemaipunând la socoteală că la 5—0 am jucat aproape tot meciul în 10. Eram superclasă! Deși Roșculeț și Vintilă nu veniseră. Deși jucasem fără Pop Iulică, fără frații Chiroiu¹ și fără Atila.

Abia în ziua aceea de iunie am răsuflat și eu ușurat. Intrasem, în sfârșit, în *high-life*.

Foran joacă nasturi ...

A fost, nici vorbă, o primăvară grea. Și băieții meritau o odihnă. Dar erau tineri și nu apucaseră să uite că la fotbal „cui pe cui se scoate”. Peste numai două zile am plecat într-un nou turneu. Toți împreună, în vagonul de dormit, care vagon, e bine să vă amintesc, nu era chiar un vagon-lit, ci un așa-zis vagon cercetășesc, unde dormeai claie peste grămadă, unind niște saltele nici ele prea grozave.

¹ Iată formația ceferistă care a promovat la „Onoare” în iunie 1931: Foran - Ujlaky, Svetcovschi - Șerb, Radu, Teodorescu, Boroș, Haiducovici, Ghebrowschi, Postolache, Vintilescu.

Fiind în vacanță, toți au prins, bineînțeles, o teribilă poftă de joc. Așa-i când nu te obligă nimeni. Rezultatul? În primul meci de la Cernăuți, 6—1 cu Dragoș Vodă, cu toate că în echipa locală juca Fredi Fieraru, internaționalul, revenit de la Montevideo. A doua zi am fost mai blânzi, dar tot am servit patru porții proaspătului campion al ligii de Est (n. r. — Macabi) ca să nu ne mai întrebe se înseamnă Promoție la București. În după-amiaza aceea, ai noștri au tras la poartă ca la popice. Iulică Pop a fost cel mai bun din 22, Foran a jucat tot timpul nasturi cu copiii din spatele porții, iar Atila a alergat cu mingea pe cap ca oltencele cu strachina plină de smântână. Mai lipseau Ionică Bogdan și „Nichi” Dumitriu ca să fie tacâmul complet. Publicul s-a supărat rău de tot pe Hirsch, pe Horovitz, pe Goldenberg și pe toți ai săi. Imediat după pauză a început să-și verse necazul pe arbitru, și astfel domnul Micinski a părăsit terenul, ca un lord, în semn de protest. Meciul s-a întrerupt și a fost reluat cu un arbitru din tribună, la 4—0. Scorul a rămas același. Doar ghetrele domnului arbitru nu mai erau albe, ci negre, cu contribuția generoasă a zgurei.

Peste un an am revenit în Cernăuți, am început tot cu Dragoș Vodă (2—0) și am jucat a doua zi cu Macabi (3—2, ca să nu se mai schimbe arbitrul), dar când să plecăm spre casă, în aceeași seară, am aflat că s-a prăbușit podul de pe Siret și că încearcă să-l repare. Ce era de făcut? Costică Bauer a angajat imediat încă un meci, pentru a doua zi, cu Selecționata orașului. Fiind al treilea meci în trei zile, am făcut un 3—3, care, spunea Costică, era un „cârlig” formidabil pentru „la anu”.

Trei jocuri în trei zile. Era o chestie...

Un cal între hulube

Aseară am umblat un pic la album și am găsit o tăietură din 1931. Scrie acolo negru pe alb că între 15 martie și 22 noiembrie 1931, C.F.R.-ul, așa micuț și slăbuț cum era, a jucat 44 de meciuri. Astăzi, însă, când citim că Pele adună 60, spunem că e o minune ce nu s-a mai pomenit.

Se mai spune că altul era jocul pe timpuri. O fi fost, nu zic. Într-adevăr, nu-mi aduc aminte ca Macabi sau Dragoș Vodă să se fi băgat toți în careu ca să-l apuce pe Atila de picior, dar când îți ajungea cuțitul la os te înghesuiai și tu în jurul barelor, precum Craiova astăzi. E adevărat, poate că aveai mai mult timp să joci mingea, dar și aici nu era o regulă. Odată, la Oradea, când am jucat cu Crișana și l-am avut adversar pe Baratky¹, doi dintre băieții noștri, Vintilă și „Pișta” Wetzer, s-au lipit de el, unul ca Stiles, iar celălalt ca Burgnich, și l-au tocat, și l-au măcinat, și l-au pisat, că până și eu, cât eram de rapidist cu spirtieră în vagonul de dormit, am zis: „Mă băieți, e rușine!” Da' crezi că Giusy a căzut în genunchi? Nu! S-a zbatut ca un cal căzut între hulube, și-odată a pornit să alerge pe tot terenul, așa că, până la urmă, în locul lui „Pișta” și al lui Vintilă, au trecut la jug „Căliță” Roșculeț și Radu. Acesta a fost Baratky, atletul. Nu mai vorbesc de tehnica lui. Și nu numai de a lui... Odată, la Ploiești, într-un joc cu Tricolorul, Mică Pop culegea mingile numai cu capul, de parcă ar fi avut arcuri la gleznă. Eu ședeam în primul rând și mă bucuram văzându-i pe ploieșteni minunându-se. Pe neașteptate, îl văd pe Iulică trimițând o pasă lungă, peste half, către Boroș. Și în timp ce mingea zbura, mi-am auzit vecinul exclamând: „Uite-l, dom'le, că știe și cu piciorul!”

Frații și „troika”

Acum, dați-mi voie să renunț la ce e rău și ce e bine, pentru că asta mănâncă filele mai rău ca apa malurile. Să ne întoarcem, așadar, la toamna lui 1931, când am început Onoarea. Ce mă fac însă că va trebui să intru iar într-o paranteză. Și iată de ce... Acum câteva zile, prietenul meu Colea Vîlcov², venusistul, ne-a cam luat de sus pe noi C.F.R.-iștii, spunând într-un grup de civili —

¹ Înainte de a veni la Rapid, Giusy Baratky a jucat la Crișana.

² Tripleta fraților Colea-Volodea-Petea Vîlcov a fost multă vreme forța de șoc a Venusului. Peste câțiva ani, Colea avea să fie primul stoper din istoria fotbalului nostru. E adevărat, cu o întârziere de 5 - 6 ani față de restul lumii, dar asta e o lege a fotbalului nostru.

asta m-a suparat cel mai mult! — că Venusul a „executat” mereu Rapidul în campionat și că, în compensație, ca să nu spună milă, i-a lăsat cupele. Dragă Colea, dă-mi voie să-ți amintesc încă o dată că primul nostru joc la „Onoare” s-a terminat cu 2—0 pentru C.F.R. Atila a trecut printre voi ca șarpele prin iarbă și a deschis scorul. Al doilea gol — reține *fair-play*-ul — l-a dat Boroș al meu din ofsaïd, dar asta nu mai avea importanță. Arbitrul sta gata să fluiera...

...Returul a început în martie. Meciul cu Venusul, revanșa, cum s-ar spune, urma să se joace chiar pe Venus¹. Cred că a fost unul dintre primele meciuri programate pe terenul „negrilor”. Și totuși, meciul nu s-a putut juca oficial. Pentru că, după viscolul din timpul nopții, zăpada ajunsese de o jumătate de metru. Până la urmă a trebuit să jucăm amical, în cinstea celor 500 de „nebuni” care nu concepeau să se întoarcă acasă. Cum a fost jocul? Ca la săniuş. Noi am condus cu 3—1, dar până la urmă a fost 3—3. Tribunele au râs timp de 90 de minute. Sub stratul gros de zăpadă era un adevărat patinoar. Jucătorii nu aveau nici un control. Îmi aduc aminte cum Chiroiu cel mic s-a repezit o dată la mingea ce încremenise la doi metri de poarta Venusului, Jenică Lăpuşneanu, portarul „negrilor”, era înzăpezit undeva în afara careului mic, golul părea inevitabil, dar Vasile (n. a. Chiroiu) a alunecat tocmai când se pregătea să împingă mingea și s-a „prelins” în cădere, neputincios, pe lângă... oala cu zăpadă, oprindu-se tocmai în plasă.

A egalat Petea Vîlcov, înotând și el în zăpadă, tocmai până în poartă, cu mingea la picior. Golul acesta a fost, poate, o întâmplare, dar Petea mi s-a părut întotdeauna cel mai tehnic dintre frații înhămați la „troică”.

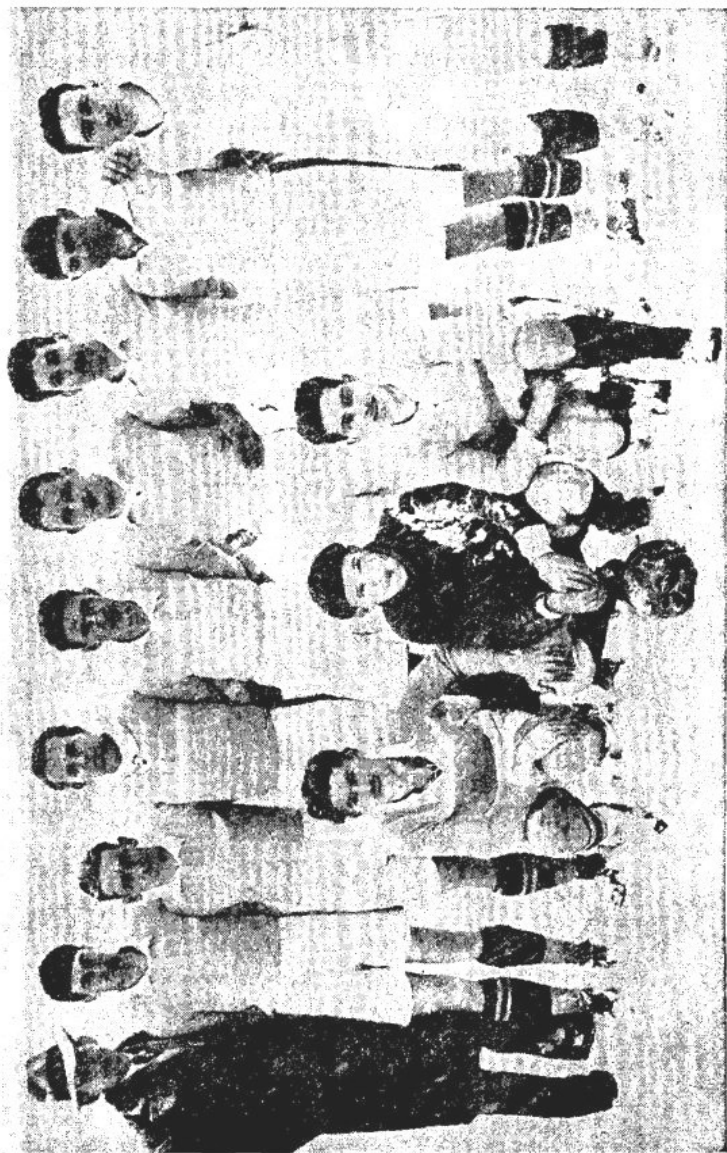
Derbiul cu Venusul a fost amânat pentru luna martie. Și astfel, dintr-un simplu joc, ca multe altele, așa cum ar fi fost în martie, la începutul returului, ne-am trezit deodată în fața unui meci „la cuțite”. Aveam un singur punct în urma Venusului, care era pe primul loc. Ne trebuia, deci, o victorie. Din păcate, am făcut doar 2—2. Venusul a câștigat Onoarea cu 20 de puncte și cu un golaveraj de

¹ Fosta arenă Venus, care se întindea de-a lungul străzii Știrbei Vodă, între terenurile de tenis și podul de peste Dâmbovița.

35:19. Noi am adunat 19, am dat tot 35, dar am primit 19. După noi au venit Unirea Tricolor și Juventus. Era o treabă!...

Dragă Colea, așa a fost. Te rog să reții, însă, că din cele 19 puncte ale noastre, 3 erau de la voi, de la Venus. Spuneai că nu-ți mai amintești formația noastră. Lasă că o știu eu.

Cine spune că fotbalul de-atunci era o floare la buconieră ?
 Iată-ne pe viscol.
 În picioare : Costică Bauer — Ardeleanu, Pop Iulică, Boros, Ghebrouski, Vasile Chiroiu, „Glivici“, Tudor Chiroiu, Ujlaky, Radu.
 Jos : Baciu, Foran, Șerb. E 6 martie 1932. Peste 90 de minute,
 Unirea Tricolor va pierde cu 6—1.

Foran - Svetcovschi, Ujlaky - Wetzer II, Pop, Radu - Boroș, Chiroiu II, Ghebrowschi, Chiroiu I și Baci. Dacă te uiți la nume, s-ar părea că nu e nimic de capul ei. Dar nu-i așa. Nu. E o impresie falsă. Cu două săptămâni înaintea jocului cu Venus, absolut aceeași echipă bătuse Unirea Tricolor cu 6—1. Unirea cu nea Petrică Steinbach, Russen și Fane Cîrjan. Steinbach și Russen jucaseră cu Bulgaria, la 5—2. Asta ca să se știe că nu bătusem niște mazete.

Talgerele

Vara lui 1932 a trecut foarte repede. A fost, într-adevăr, o vară neobișnuită. Toamna începea primul campionat de fotbal al României. Divizia! Un campionat în două serii, pe toată țara — adio, districte! — cu finală tip C.C.E. între câștigătorii de serii. Noi aveam să jucăm în prima, cu Ripensia, Crișana, Gloria Arad, Tricolorul din Ploiești, România din Cluj și Șoimii din Sibiu. Eram singura echipă bucureșteană. În cealaltă serie Venusul era cu Unirea Tricolor și cu alte cinci echipe, printre care C.A.O., A.M.E.F.A. și „U”.

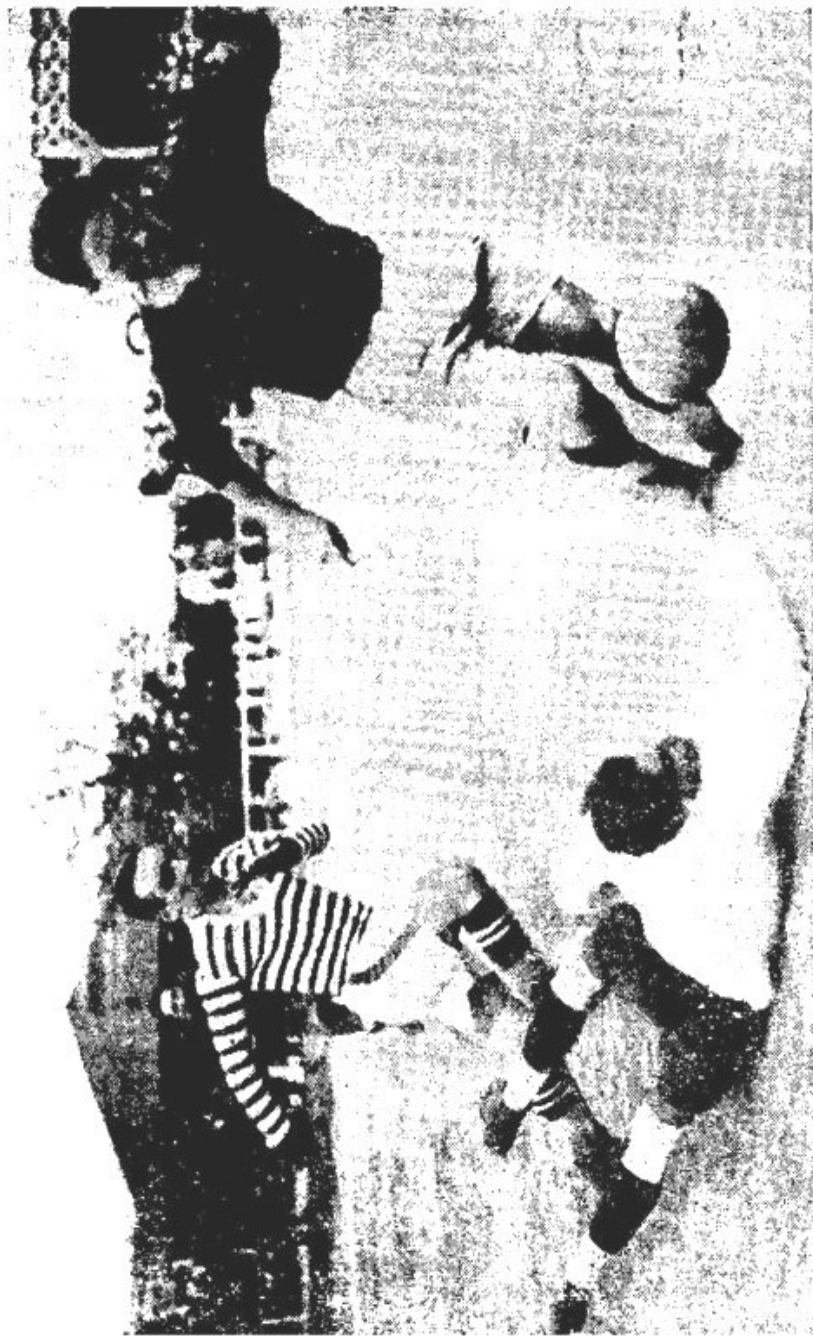
Zilele treceau foarte repede. Eu, cel puțin, simțeam că-mi fuge pământul de sub picioare. Mă speriam doar rostind numele Ripensiei. Îmi aminteam că Gloria ne bătuse pe unde ne prinsese. Și mai erau clujenii... În sfârșit...

Îmi dădeam seama că avem nevoie de rodaj, de cât mai multe jocuri. Din fericire, băieții aveau o poftă de zbenguială nemaipomenită: „Unde plecăm?” „La Craiova”. „Ura! Hai în tren!”

În vara aceea fierbinte am jucat la Craiova. Pe noua arenă Fulgerul. „Unde-i Fulgerul, mă, flăcăule?” „O luați înainte, pe Calea Bucureștilor, lângă moara Barbu Drugă. Puteți lua *taxico*-ul nr. 3”... Nu-i așa că sună frumos?

Au fost jocuri pe viață și pe moarte. Ca la Craiova. Am jucat cu Rovine Grivița, cu Craiovan și cu Fulgerul C.F.R. Nici nu mai țin minte rezultatul. Știu, însă, că tribuna fierbea ca și astăzi. Și mai știu că era unul cu talgere de fanfară, iar talgerele astea se auzeau de zece ori mai tare ca trompeta lui Tudorică. Talgerele, dragii mei, sunt bunicuțele petardelor de pe San Siro.

*Romcomit. Unul din nenumăratele meciuri C.F.R.—Ju-
ventus. La balon: Bărbulescu. Iar în tricou vărgat:
Boroș al nostru*

Ripensia!

După ultima zi a turneului am fost poftiți la un banchet mare, la „Minerva”. Și am hotărât s-o facem lată. Ne dădeam seama că se sfârșește o epocă. Peste o lună începea adevăratul campionat de fotbal al României. Din păcate, nu prea vă pot face cronica banchetului. Știu numai că tempoul toasturilor a fost foarte mare încă din start, mai știu că eu „am vrut să joc tare”, că am mers pe contraatac, dar că, după cel mult o oră, sticlele de pe masă au luat foc, și eu am început să mă înec din pricina fumului, și m-am trezit în vagon, tot cu mirosul acela înecăcios în nas. În fața mea era „Pișta” Wetzer, care, nu știu de ce, aprinsese o cârpă și sufla fumul spre mine. Am sărit în sus, speriat. Pop Iulică și Boroș râdeau, Wetzer însă susține și astăzi că cel mai bun mijloc de trezire după chef e o cârpă arsă la nas. Adevărul e că m-am trezit cu capul limpede. Poate că nu datorită cârpei arse, ci vinului de Segarcea, fără metabisulfuri și alte cele.

În Gara de Nord, pe ultimii metri, la intrarea pe peron, Costică Iliescu, care ne aștepta, a sărit pe treptele vagonului mult înainte de oprire. Era agitat, nevoie mare. „Bun venit, băieți! Azi-dimineață s-a tras Divizia. Duminică 11 septembrie în prima etapă, jucăm... cu cine credeți?” „Spune odată, Costică!” „Țineți-vă bine. Și cât mai departe de semnalul de alarmă!” Dar nu mai era nevoie. Am răspuns toți, în cor: „Cu Ripensia!” Din fericire, jocul era programat la București.

Bindeabekeciolacschwartzdobay...

Afișele pentru jocul cu Ripensia au apărut în București cu vreo zece zile înainte de meci. Erau niște afișe mari. . „Arena Romcomit... Bulevardul Elisabeta... Duminică, 11 septembrie 1932, orele 18...” Iar mai jos, caimacul: „C.F.R. București — Ripensia Timișoara, cel mai senzațional match de football al diviziei naționale....”

Poate că cronicarii de astăzi vor râde de „cel mai senzațional”, dar cei de pe vremea mea spuneau că

datoria lor era să aducă lume cât mai multă în tribună și
că „cel

F. R. F. A.
Arena „ROMCOMIT“
B-dul Elisabeta

Duminică 11 Septembrie 1932 - ora 18

**Cel mai senzational match de
foot-baal al Diviziei Naționale**

între

Ripensia - C. F. R.
Timisoara Bucuresti

Match de deschidere : Unirea Tricolor - C. F. R.
(juniori)

Ripensia :

Zombory

Bürger - Hocsáry

Hreus, Kotorinány, Rafinsky

Bindea, Beke, Ciolai, Schwartz
Dobay

C. F. R. :

Theimer

Uilachy - Sepi

Wetzer - Ronai - Radu

Boros, Chiroiu II, Chiroiu I,
Gebrowschy - Artila

Prețuri absolut populare
Tribuna 67 lei, redus 57, peluza 37 lei, redus 27 lei

Tip: MURCA Str. O. Mărtirescu.18

mai senzațional" e mai frumos decât „senzațional", chiar dacă e cu gramatica în cârje...

Am și astăzi un „pușor" din afișul acelui meci de neuitat. Jos sunt formațiile. Știți ce atac avea Ripensia? Un atac care avea să ajungă, peste câțiva ani, un fel de „Melc, melc, codobelc", sau „Ala, bala, portocala", și nu cred să fi fost copil în Bucureștii anilor aceia care să nu-l fi știut pe dinafară. Pentru că atacul Ripensiei din vremea Romcomitului nu era un șir de cinci nume, ci o formulă magică: Bindeabekeciolacschwartzdobay...

În josul afișului, al acestui afiș pentru care numai eu știu de câte ori am fost la tipografie, la „Munca", erau scrise prețurile. Tribuna 67 lei, redus 57, peluza 37, redus 27. Scrisesem noi „prețuri absolut populare", dar nu prea era așa.

Zile în șir, arena Romcomit s-a pregătit pentru „cel mai senzațional match de football". Iată, însă, că am și uitat că nu scriu pentru bătrânii mei prieteni, ci pentru toată lumea, și mai ales pentru cei foarte tineri. Iar dacă-i așa, trebuie să vă povestesc despre...

Romcomitul de altădată

Știți unde era arena? Greu de ghicit. Lângă Podul Elefterie, pe bulevard, cam de la căminul studenților, peste Facultatea de drept. Eu cred chiar că barele între care se afla portarul nostru, al C.F.R.-ului, Theimler, în prima repriză contra Ripensiei, ar fi dat astăzi exact în aula cea mare.

Vreți să știți dacă era frumoasă arena Romcomit? Nu știu ce v-aș putea răspunde. Avea pământ pe jos, un pic de iarbă ici-colo, o mică tribună de lemn, un foarte strâmt vestiar pentru gazde, adică pentru Juventus, și o cișmea pentru oaspeți.

Dacă era frumoasă arena Romcomit? Poate că nu. Dar eu eram atât de tânăr... Iar ochelarii mei de bătrân nu mai văd astăzi decât ceea ce a fost frumos ieri.

Îmi aduc aminte de umbreluțele demuazelelor, de lăutarii care cântau în pauză... De copiii care închiriau pernuțe... De strigătele vânzătorilor de „rahat cu apă rece", de sacalele care stropeau terenul, încercând să nu

atingă liniile de var... Îmi aduc aminte și de vânzătorii de limonadă, cu un fel de vermorele pe spate, cu „pliscuri” lungi, ca de dropie, prin care turnau peste umăr, în pahare, aplecându-se. Era cam primitiv sistemul, dar limonada era rece, pentru că omul avea și gheață în vermorel, și mai avea în dreptul șalelor o apărătoare de piele, ca să nu-și congeleze rinichii.

Da, era frumoasă arena Romcomit. De câte ori n-am împins zăpada din teren spre margine, cu o scândură, împreună cu toți „idolii” care aveau să joace peste câteva minute?!

Un lucru aș vrea să nu uitați: pe Romcomit exista și o instalație de nocturnă. Primitivă și ea, nici vorbă, dar era. De-a curmezisul terenului erau întinse nouă sau zece fire de sârmă, cu câte 7—8 becuri fiecare, la vreo zece-doisprezece metri înălțime. Lumina nu era grozavă, dar nici mai slabă decât în fața porților de pe „Republicii”. Partea proastă era că în timpul jocului se mai spărgeau 3—4 becuri, mai ales la degajările portarilor, și atunci, în pauză, se înălța o scară de zugrav și becurile ardeau din nou. Numai că jucătorii trebuiau să aibă un foarte dezvoltat simț de anticipație, ca să preia mingile dispărute în „stratosfera” întunecată și revenite pe pământul luminat, pe traiectorii deseori ciudate. Totuși, cu ajutorul acestor becuri „de patinoar”, Romcomitul izbutea să aducă în miez de vară chiar și 4 000 de oameni în micuța sa tribună acoperită, pe cele 3—4 trepte ale galeriei și mai ales *stante pede*.

Da. Era frumoasă arena Romcomit. Chiar dacă mingea se înnegrea în câteva minute și pictori voluntari vopseau cu argint sau chiar cu var mingile de rezervă, pentru ca jucătorii și spectatorii să poată vedea obiectul disputei. Îmi aduc aminte că într-un meci C.F.R. — Elektromos¹, subsemnatul Ion T. Ion am vopsit cu argint cam 15 mingi. Asta înseamnă că am dat câte o minge la 6 minute.

Acesta a fost Romcomitul... Romcomitul de altădată... O arenă pe care nu mă plictiseam niciodată. Dacă jocul era slab — și au fost ele destule — căutam să mă așez în tribună lângă umoristul George Ranetti și lângă Iancu Brezeanu, actorul, amândoi nelipsiți de la meciuri. Iar

¹ București, 18 iulie 1933, C.F.R. - Elektromos Budapesta 4 - 3

când începea șueta lor, toată lumea rămânea ciorchine în jur, o oră și mai bine, după ultimul fluier.

Cum să cred că de atunci au trecut peste 40 de ani?...

Adio, Belvedere...

Și a venit ziua meciului C.F.R. — Ripensia. Primul nostru meci în divizia națională. A fost o zi formidabilă. Încă de la prânz, gardienii cereau biletele de intrare tocmai la Liceul „Lazăr”. Cei care locuiau pe Bd. Elisabeta (n. r. — astăzi Bd. Gh. Gheorghiu-Dej) erau de-a dreptul uimiți: „Ce bilet, dom'le? Ați înnebunit?”

Meciul a început la șase. Arena era arhiplină. Când am văzut că Ripensia a apărut pe teren fără Bindea, mi s-a luat o pietricică de pe inimă. Dar nu era de-ajuns...

Timișorenii au început ca niște granguri. Tribunele amuțiseră. Se auzeau glasurile spectatorilor îndepărtați. În ferestrele blocurilor de vizavi cred că erau câte 20 de capete înghesuite ca într-o caricatură de Matty.

Nici nu trecuseră 10 minute când Dobay l-a „împușcat” pe Theimler de la șase metri. Vă dați seama că un portar cu Dobay la numai șase metri era ca un om în fața plutonului de execuție. Până la pauză Beke ne-a „urcat” la 2—0. Am început să cred că de la Onoare la Divizie e mai mult decât un pas. Din fericire, la numai câteva minute după pauză, Zombory s-a speriat și el de micul nostru Boroș: 2—1. Apoi Atila a început să „frământa” toată partea dreaptă a Ripensiei, cu Vasi Deheleanu în frunte... oamenii s-au dus să-l ajute, Boroș a rămas numai cu Agner... un dribling scurt... o cursă rapidă (cu nimic mai prejos decât cursele lui Bindea)... șut de pe linia lui 16 și... 2—2. Timișorenii au repus cam plictisiți, au încercat să-și vorbească, dar pe teren nu se auzea nimic din cauza uralelor. Fără să aștepte prea mult, Atila le-a „furat” mingea — certați-vă, fraților! — a intrat în careu și a aruncat-o în mâna lui Bürger. Penalty! Penalty!! Penalty!!! La 2—2!

Și s-a făcut din nou liniște... Atila și-a potrivit mingea, s-a retras, a prelungit peste măsură așteptarea, apoi a pornit ca un om beat, Zombory „s-a prins”, a căzut într-o

parte și mingea a curs ușor — n-o să mă credeți! — chiar prin mijlocul porții: 3—2!

În câteva minute, Ripensia cea mare a încasat trei goluri de la micuțul meu C.F.R.

După meci l-am întâlnit pe Onorică Nicolau, cel care ne prezisese că o să rămânem toată viața doar o echipă de cartier. M-a luat direct: „Mare noroc aveți, acarilor!” „Dragă Onorică, îmi pare rău că n-ai ochi să vezi că suntem o echipă mare. O echipă de artiști. Când ne-am aprins, am dat *trei* în șapte minute. Dacă tu numești asta noroc...” „Bine, bine...”

Lumea se scurgea anevoie spre Kogălniceanu. La Gambrinus nu mai erau de mult locuri. L-am zărit, printre halbe, la botu' calului, pe nea Grigore Grigoriu.

— Ce zici, nea Grigore?

— Ce să zic? E bine! Am călcat cu dreptul.

— I-am anesteziat, nea Grigore.

— Mai domol, Ioane. Uiți că la 3—2 Ciolac a tras un penalty în bară.

— Asta se uită. Adevărul e că i-am jucat artistic.

— Știi ceva, Ioane?... Când un drucker¹ vorbește și se laudă mult înainte de a fi băut bere, înseamnă că nu prea crede în ceea ce spune...

Când am ieșit de la Gambrinus, l-am întâlnit pe Wetzer, bandajat la cap. Aștepta pe cineva lângă Capșa.

— Ce faci, Pișta?

— Nu mă întrerupe! Număr.

— Ce numeri?

— Stelele verzi pe care mi le-a băgat pe gât Kotormany cu capul lui de bivol.

— Bravo, Pișta. Un fundaș cu umor e o raritate.

— Mersi.

— Spune mai bine de ce crezi că s-a câștigat astăzi?

— Foarte simplu. Pentru că la 2—0 în favoarea lor nu mai aveam ce pierde.

— Și ce înseamnă asta?

— Că suntem o echipă de artiști.

M-am uitat triumfător la nea Grigore: „Ai auzit, bătrâne?” La care bătrânul mi-a răspuns: „Ioane dragă, eu m-aș mulțumi să fim doar meseriași”...

¹ Suporter

Din seara aceea de 11 septembrie 1932 cred că n-a fost zi în care să nu mă gândesc la vorbele lui nea Grigore. Dar pentru că n-am avut niciodată curajul să mă urc, cum spuneam, pe turla Bisericii Negre și nici răbdarea să aștept la gura cuptorului cu oale smălțuite, am amânat mereu răspunsul, așa cum și Rapidulețul meu m-a amânat 44 de ani.

...A doua zi, pe la patru după-masă, i-am întâlnit pe băieți în pasajul Victoriei, la Mercur. Și i-am văzut schimbați. Păreau mai înalți, mai impozanți. Aș spune chiar că și hainele li se potriveau mai bine...

Ce mare noroc am avut jucând primul meci cu Ripensia!...

În duminica aceea a meciului cu Ripensia am uitat în numai o oră și jumătate că exact cu un an în urmă mai jucam cu Generala și cu Belvedere...

Ca-n povești...

A trecut o săptămână de la meciul cu Ripensia.

E duminică dimineața. Plecăm spre Ploiești. Jucăm cu Tricolorul. Băieții sunt veseli. Poate prea veseli. Acum o săptămână eram o biată echipă de Onoare, care își încerca norocul. Astăzi suntem, însă, învingătorii Ripensiei! Și se cam vede treaba asta.

Acum o săptămână, Glivici (n.r. — Svetcovschi) n-a dormit toată noaptea de sâmbătă spre duminică. Acum... nici n-am scăpat de „acele” Chitilei și bunul meu Glivici s-a întins cât e de lung, și doarme învelit cu „Ilustrațiunea română”.

— Ca zici, Costică? îl întreb pe Bauer, arătând spre Glivici.

— Asta am visat mereu.

— Ce anume?

— Să am jucători care să poată dormi înainte de bătlie.

— Eu cred, însă...

— Ssst! Ioane... ai uitat legea chibițului...

— Eu, chibiț?

— Toți suntem chibiți, Ioane... Toți noi, ăștia, care ne-am pierdut crampoanele.

Seara, la întoarcere, într-un vagon în care apăruseră ca din tunel încă vreo 20 de chibiți, au ieșit la lumină, prin nu știu ce minune, între sticlutele cu limonadă „Cramer”, câteva sticle de „Valea Călugărească”. Corul echipei noastre, condus de Boroș, marele maestru al mandolinei, cânta „Mulți ani trăiască!” în cinstea lui Vasile Chiroiu, care marcase toate cele trei goluri ale victoriei¹. Costică Bauer, care fuma zâmbind pe sub mustață, a cerut un *time-out*:

— Și-acum, dragă Vasile, te rog să-mi spui de ce le-ai dat tu pe toate trei...

— Habar n-am...

— Nu, Vasile. Să-ți spun eu de ce. Ai făcut-o pentru ca prietenul nostru Ion „echerache” să afle ce înseamnă *hat-trick* pe englezește.

— Și ce înseamnă?

¹ C.F.R. - Tricolor (Ploiești) 3 - 0 (0 - 0), în cadrul primei divizii naționale.

- Trei coroane, puse una peste alta...
- Adică?
- Trei goluri consecutive, date de un singur jucător, într-un singur meci.
- Habar n-aveam...

Smochinguri si crinoline

Cine spunea că fotbalul de pe vremuri era un fel de picnic în smochinguri și crinoline? Înseamnă că n-a văzut meciul nostru cu Gloria Arad, tot pe Romcomit¹. Un meci care nici nu s-a terminat, pentru că smochingurile și crinolinele au invadat terenurile, iar jandarmii s-au așezat „în linie” — tot e bună linia la ceva — ca să acopere retragerea arbitrilor în vestiar. La întrerupere era 3—1 pentru noi. A doua zi am jucat cele 12 minute... restanță și am continuat până la 90, pentru împăcare. Rezultatul? Zero la zero în cele 12 minute și 4—1 în următoarele 78, ca să n-avem vorbe.

Eh, și-acum am să vă spun o poveste, că poveste este, și n-o să mă credeți, dar trebuie, totuși, să mă credeți, pentru că e după chipul și asemănarea...

... Iubitului meu Rapid

După un 1—1 cu Crișana, la Oradea, unde am fost luați „cu fulgi cu tot”, ne-am dus la Sibiu pentru jocul cu Șoimii. Eram lideri, aveam un singur punct pierdut — Ripensia pierduse patru! — și astfel am adus în tribune vreo 2 000 de oameni, care au avut norocul să vadă cel mai bun C.F.R. al anului 1932. Aș zice chiar un C.F.R. mai bun decât cel din meciul cu Ripensia. Dovadă? 9—1! În de-pla-sa-re! Și dacă vreți, încă una, fără cifre: ultimul gol, cel al lui Boroș, a fost de necrezut: „Theimler degajează, cap Radu, cap Wetzer, cap Tudor Chiroiu și cap Boroș, peste cel mai nenorocit portar al campionatului: Littner”.

¹ CF.R. - Gloria Arad 3 - 1 (1 - 1), 10 octombrie 1932, tot în cadrul Diviziei.

La întoarcere am petrecut o noapte de pomină în vagonul de dormit. Și a fost sete mare. Atât de mare, încât Vasile (n. r. — Chiroiu) a pierdut trenul la Sinaia, unde încercase o aprovizionare... A venit a doua zi, cu o uniformă de ceferist, împrumutată pe drum, ca să nu i se vadă pijamaua. Noi ne-am trezit tocmai la Chitila, unde roțile se strigă una pe alta, ca să apuce „poteca cea bună”.

În gară, Costică Iliescu tuna și fulgera, neputând să-și ierte că a lipsit de la Sibiu. Și băieții îl ațâțau, parcă într-adins: „Nea Costică, ai pierdut numere mari. Și mai ales ai pierdut fox-trott-ul lui Șerb și Radu, pe acoperișul vagonului, la lumina lunii, înainte de plecarea din Sibiu”...

A doua zi, la „Mercur”, Glivici spunea pa un ton foarte serios că în vederea jocului retur cu Șoimii a obținut aprobarea de a purta la gât, în timpul jocului, un mic binoclu de teatru, ca să poată studia pe îndelete „cam ce lume vine la fotbal”.

Dar povestea nu se sfârșește aici. Și pentru că mă grăbesc să-i aflu și eu încă o dată finalul, o să trebuiască să trecem ca pe schiuri prin iarna care se apropie.

Toamna lui 1932 a fost tare bună. Jocul cu Ripensia n-a rămas un foc de paie. Am pierdut, cum spuneam, un singur punct. În ultimul joc i-am bătut pe mănăşturenii „României”, cu 2—1. A fost un meci greu, deși s-a jucat la București. Mulți au mers cu clujenii. O recunoaște și cronicarul Gazetei: «*Match*-ul parcă s-a jucat la Cluj. Galeria și lojile au fost cu „România”. Lumea selectă — din snobism, iar restul — din ingratitudine». Nu prea știu eu ce voia să spună, dar cred că așa era. Sau poate că eram noi prea puternici.

Eu am avut o iarnă grea. Spre sfârșitul lui februarie 1933, băieții au plecat în turneu, în Franța. Aș fi vrut să le țin de urât, dar „echerul” s-a ținut bătos, iar planșa a început să-mi facă scene, așa că până la urmă am rămas acasă.

Veștile le-am primit greu. Am bătut cu 7—2 pe Stade Nantais, apoi le-am luat pe toate șapte înapoi în meciul cu Stade Rennais... Între aste două jocuri s-a scris în ziare că am bătut F.C. Nantes-ul cu 13—0, că Atila a jucat formidabil și a intrat de cinci ori cu mingea în plasa francezilor, dar până la urmă s-a spus că nu e adevărat.

Și mi-a părut foarte bine. E de-a dreptul rușinos să bați o echipă străină cu 13—0. Asta înseamnă că tu nu știi unde te duci și că ei nu știu pe cine au chemat...

19 februarie 1933. C.F.R.-ul în Franța la Nantes

Când s-au întors băieții, mi-au povestit o mulțime... Vintilă mi-a adus un compas frumos și niște etichete de hoteluri, ca să nu rămân doar cu cele de la Cluj sau de la Oradea. La ieșirea de pe peron, nevestele și-au luat în primire soții „bronzăți”, iar noi, holteii, am stat la povești până la miezul nopții, pe șosea, la „Cancevici”.

...Și-acum, să închei povestea, așa cum v-am promis. Peste trei zile a început returul. Din fericire, primul joc îl aveam cu Șoimii, clienții noștri din toamnă (n.r. — 9—1).

A venit și ziua meciului. Deși un joc lipsit total de interes, pe Romcomit s-au prezentat vreo 1 500 de spectatori. Adică sadicii dornici de masacre.

Mai erau câteva minute până la începerea jocului. Și deodată îl văd pe Vasile Chiroiu sărind ca ars: „Unde-s carnetele noastre?” „Care carnete?” a tresărit antrenorul Krueger... «Carnetul meu și-al lui „Căiță”» (n.r. — Roșculeț). Și vestiarul a amuțit.

Dragă „Peniță”¹ voi, care ați uitat carnetele pentru meciul cu Jiul la Hunedoara, aveți doi precursori în persoana foștilor mei prieteni Chiroiu și Roșculeț, care le uitaseră în valizele C.A.O.-ului. Ei au început turneul în Franța înaintea C.F.R.-ului, fiind împrumutați C.A.O.-ului. și au făcut joncțiunea cu „trupa” noastră, dacă nu mă-nșel, chiar la Nantes.

Deci, Chiroiu și Roșculeț: dezechiparea!

Și a început jocul. Să vi-l mai descriu? Nu pot. Simt și acum o amețelă. Am pierdut cu 1—0 împotriva unei echipe pe care o zdrobisem în toamnă cu 9—1. Cum s-a întâmplat? Nu știu. Asta-i una din tainele veșnicului meu Rapid... Unul din cronicari își începea comentariul, îmi aduc aminte, cu vorbele: «Există mai multe metode de a rata un *match*, dar „cazul C.F.R.-ului”...» Da... Mă aflu în fața unui caz... Un alt cronicar, la fel de uluit, a găsit barem niște vorbe de duh: „Dă-mi, Doamne, ce n-am gândit, să mă mir ce m-a găsit”...

A doua zi l-am întâlnit la „Mercur” pe Pișta Wetzer. Trecuse de la bere la vin. Era negru. Nu putea uita că fracturase piciorul lui Ghiduș, centrul half al sibienilor.

¹ Aluzie la faptul că Progresul a uitat la București carnetele de legitimare ale tuturor jucătorilor săi pentru meciul cu Jiul, pierdut prin forfait cu 3 - 0. „Peniță” = antrenorul Moldoveanu.

— Ce faci, Pișta?
 — Ia și tu un pahar, Ioane.
 — Cum a fost posibil, Pișta?
 — În fotbal orice e posibil.
 ...Spre seară a apărut și Svetcovschi.
 — Unde ți-ai lăsat binoclul, Glivici?
 — Lasă prostiile, Pișta. Aș bea și eu o bere. Ai auzit?
 — Ce?
 — A demisionat Costică Bauer.
 — Cum asta?
 — S-au băgat pe fir ageamiii. Spun că el e de vină.
 — Și ce facem?
 — Nimic. Așteptăm. Le dau trei zile. Atâta le trebuie ca să-și dea seama că în fotbal e ușor un singur lucru: să spui că nu e bine.
 — Bine, dar...
 — Fii pe pace. O să vină să-l roage... În genunchi o să-l roage...

Dacă...

Glivici a avut dreptate. Peste câteva zile, Costică Bauer a fost rechemat. „Complotiștii” și-au dat seama imediat că ar trebui să-și părăsească toți slujbele ca să poată face cam jumătate din ceea ce făcea Costică.

Din păcate, meciul cu Șoimii ne-a cam întors pe dos. Bietul Krueger a încercat să pună șaua, să-i alerge pe băieți, dar nimic nu se mai lega. La începutul lui aprilie am jucat la Timișoara returul cu Ripensia. Au venit pe „Banatul” vreo trei mii de oameni. Ca la revanșă. Îmi aduc aminte că a fost o zi cu vânt mare. Ca un uragan. Zburau pălăriile din tribună ca-ntr-un film cu Stan și Bran. O dată s-a și întrerupt meciul. Vasile (n. r. — Chiroiu) a prins un voleu cu o pălărie de catifea, „mingea” a crăpat și proprietarul, după ce a recuperat-o, a intrat pe teren ca să ne ceară socoteală... Cam prin minutul 15 noi am deschis scorul. Amuțise tot „Banatul”. Se auzea doar vântul. În ultimele minute ale primului *mi temps*¹, Chiroiu

¹ *Mi temps*, jumătate timp (în franțuzește). „Cronicarul” folosește acest termen pentru *repriza* noastră de astăzi. De

a ratat de la doi metri. Am fi avut 2—0 la repriză, așa cum avusese și Ripensia la București. În pauză mi-am zis, însă, că e mai bine așa. Ca să nu se întoarcă lucrurile ca pe Romcomit. Din nefericire, acum venea și vântul contra noastră. În șapte minute Ripensia ne-a dat două goluri, adică exact cât avea nevoie.

Dar n-am fost supărat. Ne-a bătut Ripensia. Ne-au bătut profesorii. Recunoaște și tu, Colea, că erau profesori...

În noaptea aceea, în tren, am stat la o parolă prelungită cu Costică Bauer pe culoar.

— Dacă nu ne băteau Șoimii, Costică...

— Ce-ar fi fost?

— Veneam sus. Poate jucam finala.

— Las' că-i bun și locul doi.

— Bun, nu zic... Dar dacă...

— Vrei să mă ascuți, Ioane? Lasă-l pe dacă. Nu de alta, dar acest dacă e o boală fără leac. Mai ales la fotbal...

Nu fi supărat, Colea...

În mai, după ce s-au cam dat zarurile și noi am rămas pe „doi”¹, a venit în turneu o echipă maghiară: BSzKRT. Dragul meu Colea, îmi pare rău că trebuie să-ți amintesc chestia cu BSzKRT, dar nu mă rabdă inima. Ți-aduci aminte? Voi, Venusul, ați făcut 3—3. „Un rezultat bun” — au scris ziarele. Apoi, peste trei zile, a venit rândul nostru, al CF.R.-ului. Toată lumea spera într-o înfrângere onorabilă, dar până la urmă am câștigat cu 5—2. Nu fi

altfel, termenul a circulat cu ani în urmă, dobândind chiar o grafie fonetică: mitan. Primul mitan... al doilea mitan. În orice caz, astfel se evită greșeala pe care o comitem noi atunci când considerăm primele 45 de minute ca o primă repriză, în fotbal, prima (și singura) repriză începe în minutul 46, când se reia jocul după pauză. Repriză = reluare. Italienii folosesc de asemenea expresia *à la ripressa*, adică *la reluare*. În concluzie, *mi temps* sau, și mai bine, mitan, o exprimare corectă, care poate fi... reluată.

¹ Cele două serii ale primei divizii naționale (1932 - 33) au fost câștigate de Ripensia și Universitatea. Finala tur-retur (sistem C.C.E.) a revenit Ripensiei (5 - 3 la Timișoara și 0 - 0 la Cluj). În grupa Ripensiei, C.F.R. s-a clasat pe locul doi.

supărat, Colea! Eu v-am admirat întotdeauna pentru sânguința cu care ați căutat să fiți mari în Europa. E adevărat, n-ați reușit, dar ceea ce contează sunt intențiile. Și ca să-ți arăt că sunt sincer, uite... recunosc... rezultatele noastre internaționale, deși frumoase, n-au — după mine — nici o valoare, pentru că au fost obținute fără eforturi deosebite. De acord? Nu prea. Vrei să spui că exemplul cu BSzKRT e izolat. Atunci trebuie să mai apelăm puțin la memorie. Cred că n-ai uitat nici tu. În vara lui '37, când în „troică” nu mai rămăsese decât Petea, voi ați înfipt patru goluri Ujpestului, în Cupa Europei Centrale, la București. Peste un an, pe Giulești, noi le-am dat tot patru, și tot în Cupa Europei Centrale. Știi care a fost, însă, diferența? În timp ce noi n-am primit nici unul, voi ați luat — liniște, vă rog! — șase. Și-acum, stop, pentru că mai am de povestit atâtea până la Ujpest, care trebuie să fie — cum spunea Filon — mai tare ca o „bombă pe generic”...

După turneul lui BSzKRT¹, campionatul a căzut, un timp, pe planul doi. Se apropia Balcaniada. Cea care avea să fie „vestita Balcaniadă 1933”. Balcaniada lui 13—0!² De la această Balcaniadă mi-au rămas trei amintiri: 1. Sărbătorirea lui „Ciogli” Vogl, care, la jocul cu Iugoslavia, a îmbrăcat tricoul echipei naționale pentru a 25-a oară... 2. Jocul lui Kotormany, nemaivăzut de atunci la un half-centru și... 3. Pășania iugoslavilor, care după ce se certaseră zile în șir între ei unde să depună Cupa — la Belgrad sau la Zagreb — au fost nevoiți s-o lase la București.

Vara a trecut repede, cu jocuri amicale în toată țara. La mare, la munte, în orașe cu livezi, în orașe cu vii. (Spunem astăzi că fotbalul s-a înăsprit, că ne apărăm cu câte zece în careu. E o simplă părere. Ne apărăm în zece

¹ Încheiat, într-o cronică frumoasă, cu vorbele: „Se cuvine apoi să însemnăm succesul CF.R.-ului (sperăm) nu într-o singură haltă, după atâtea deraieri involuntare într-un campionat în care, după atitudini de șef de gară, se resemnase la manevre de macagiu...” Puteam să nu amintesc rândurile astea ironice, dar, dacă aș fi făcut-o, ar fi însemnat că nu sunt rapidist. Singurul lucru pe care nu l-am înțeles a fost paranteza de la *sperăm*.

² România - Bulgaria 7 - 0 ; România - Grecia 1 - 0 ; România - Iugoslavia 5 - 0.

și acum 30 de ani. Un singur lucru s-a schimbat: astăzi nu mai avem jocuri amicale).

Am început al doilea campionat¹ „așa și așa”, dar, după ce am bătut A.M.E.F.A., ziarele s-au apucat să vorbească despre „marele derby Venus — C.F.R. *Derby* era un fel de a spune, pentru că teribilele noastre *stylo*-uri, după ce potriveau cântarul la zero, ajungeau la concluzia că „C.F.R.-ul n-are nici o șansă”.

Și a venit ziua meciului (n. r. — 22 octombrie 1933), o zi în care arena Venus a fost apărată de jandarmi cu baioneta la armă. Până la urmă, însă, poarta dinspre Calea Plevnei a cedat ca la Sarmizegetusa. Venusul a început tare, ne-a dat două goluri, prin Petea și Volodea, dar noi am răspuns pe contraatac (fără să știm atunci că așa i se spune) și am ajuns în vestiar cu 2—2. După pauză, venusistii, marii favoriți, au devenit un fel de băieți de mingi. Noi am tras atâtea cornere, încât Strușka și Stanciu, fundașii lor, se sprijineau în bare ca marinarii de felinare. Și, totuși, golul nu venea.

Mai erau cinci minute. Lumea a început să plece. Iată însă că, pe neașteptate, Vasile Chiroiu intră în careul mare, se repede în cel mic, dar, când să tragă, nu mai găsește piciorul. „Unde-i piciorul?” Strușka îmbrățișase piciorul lui Vasile ca o femeie părăsită. Credeți că s-a fluierat *penalty*? De bună seamă. Dar cu o întârziere de cinci minute, și nu la poarta Venusului, ci la poarta noastră. Așa a câștigat Venusul primul joc cu C.F.R.-ul în Divizia națională. Și a fost meciul pe care l-am regretat cel mai mult. O să vedeți mai târziu, în primăvară, la sfârșitul returului, ce a însemnat meciul acela pentru noi...

Mazagran la gheață

Și a venit iarna. O iarnă neobișnuită pentru fotbaliștii noștri. Îmi aduc aminte că la 2 ianuarie 1934 toți băieții alergau pe zăpadă, la șosea. Se apropia un nou turneu în

¹ A doua ediție a Diviziei s-a jucat, de asemenea, în două serii. În seria C.F.R.-ului, în locul Ripensiei a intrat Venusul. Celelalte echipe: „U”, Chinezul, A.M.E.F.A., Tricolorul, Brașovia.

Franța. Un turneu pe care eu l-am pierdut iarăși. Noroc de etichetele pe care mi le adusese Vintilă cu un an în urmă... Mă uit și astăzi la ele... Ce frumoasă e panorama orașului Nantes de la etajul șapte al hotelului „de la Vendée"! În față — gările Orléans și Anjou... Loara... În fund — parcul sporturilor, unde au jucat ai mei... Ca să fiu sincer, astăzi nici nu știu dacă am fost sau nu la Nantes...

Turneul a fost nesigur până în ultima clipă. Impresarul nostru, unul Imre Zoltan, anula astăzi telegrama de ieri, iar mâine o lua de la început. Dar când să mă încălzesc și eu la gândul că „nu se mai face", la 1 februarie am rămas singur cuc.

Știți ce-am făcut? M-am dus în fiecare seară la „Gazeta sporturilor", ca să aflu cu o noapte mai devreme ce mai e prin Franța. Așa m-am împrietenit cu băieții. Pe Bică Beilis, care fusese „cu naționala" la Montevideo, îl cunoșteam de mult. Azi așa, mâine așa, devenisem unul de-al lor. Le-am desenat și câteva vignete. Am început să bat și scurte știri la mașină. Toate astea în speranța că, cine știe, o să ajut și eu odată C.F.R.-ul.

Primul joc l-am avut la Metz, în nordul Franței. (Am învățat într-o lună toată geografia Franței.) Am pierdut cu 3—2. Dar Bică m-a consolât, spunându-mi că C.A.O.-ul pierduse cu 4—1, tot la Metz, cu numai o vară în urmă. În zilele următoare am continuat să fixez mișcările echipei mele cu stegulețe pe hartă. Nu știu nici astăzi cu ce scor s-a terminat la Valenciennes, dar îmi aduc aminte că de acolo echipa a plecat la Lille, ca să joace cu campioana Franței. Culmea e că n-au plecat toți. Imre Zoltan nu plătitise hotelul la Valenciennes și Cuedan a fost obligat să rămână amanet în cameră.

Acest Zoltan era toată ziua posomorât. Spunea că s-ar fi așteptat la mai mult din partea echipei noastre la Metz și că el nu e dispus să bage bani într-o afacere moartă. Cu o seară înainte de meciul cu Olympique Lillois ne-a și lăsat să înțelegem că, în caz de înfrângere, o să cam trebuiască să luăm trenul retur. Dar Olympique-ul era campioana Franței și bătuse cu o săptămână înainte Racingul din Paris, cu 6—0, în Cupa Franței. Îmi povestea Vintilă că Olympique-ul avea jucători cu faimă. Desfossé, Wandooren, Dellanoy. Avea și străini, „Pișta" Wetzter îl cunoștea bine pe Windner de la Waker Viena.

Și totuși, în ziua de 9 februarie 1934, micul meu C.F.R. a obținut cea mai frumoasă victorie a sa de până atunci, învingând-o pe campioana Franței, Olympique Lillois, cu 2—1, la ea acasă. Din ziua aceea Imre Zoltan a început să umble în vârful degetelor, să-i facă cu ou și oțet pe „mitocanii” de la Valenciennes și ne-a oferit o bursă cu care băieții au putut pleca toți la Nisa, o săptămână, ca să vadă și Grantul cum e când stai întins în șezlonguri pe malul Mediteranei, în februarie, cu mazagran la gheață, și cum e când întinzi capul pe spate numai ca „să prinzi” sosirea în cursa ciclistă Paris — Nisa.

Am părăsit cu greu șezlongurile. (Rog să mă iertați că spun „am părăsit”, dar, cum vă spuneam, nici nu mai știu dacă am fost sau nu acolo...) Apoi am jucat la Alès (n. r. — C.F.R. — Olympique Alès 2—1) și la Luxembourg (n.r. — 2—2 cu reprezentativa Marelui Ducat)... Un amănunt: la Alès, cu două săptămâni înaintea noastră jucase F.C. Austria. Cât? 4—1 pentru Olympique.

Ne-am întors în țară cu câteva zile înainte de începerea returului. Am început meciurile de campionat, returul, dar era greu să joci pe lapoviță după ce ai umblat în cămașă pe Promenade des Anglais.

Așa am pierdut primul meci de cupă¹ pe care l-am jucat: 4—2 pentru A.M.E.F.A. Și unde? La București. În Obor. M-a îmbolnăvit meciul ăsta. Seara, la „Mercur”, am auzit că ne desființăm. Dar erau simple zvonuri. E adevărat că scosesem doar patru mii de lei din jocul cu A.M.E.F.A., e adevărat că A.M.E.F.A. nici n-a putut plăti trenul la întoarcere cu cei 3 800 de lei pe care-i primise de la noi, dar povestea cu desființarea a fost o invenție, și știu eu al cui era brevetul. Un lucru n-am să uit însă. În ziua în care noi am adunat 4 000 de lei cu „prețurile noastre populare” de 37 și 47 de lei, Manchester City câștiga Cupa Angliei bătând pe Portsmouth în fața a 110 000 de plătitori.

Și totuși, după câteva zile am avut și noi peste 10 000 pe A.N.E.F., la meciul cu Iugoslavia, care avea să ne dea biletele pentru Roma sau, mai bine-zis, pentru Triest². Îmi

¹ 1933 - 34, prima ediție a Cupei României.

² București, 29 aprilie 1934, România - Iugoslavia 2 - 1 în Campionatul Mondial (preliminari). Meciul a asigurat

aduc aminte că în ajunul meciului a fost scandal mare între Federația de Fotbal și Radiodifuziune. Radioul a vrut să transmită ultimele 10 minute ale meciului, dar „federalii” s-au simțit jigniți, cerând transmiterea întregului joc. (Ce timpuri!) Până la urmă, Radioul a acceptat, cu mare greutate, să transmită meciul. Și n-a regretat. Dacă ar fi dat doar ultimele zece minute, cei de la radio nici n-ar fi auzit vocea lui Țari, crainicul... Dobay marcase golul victoriei cu un sfert de oră înainte de sfârșit, și uralele acopereau totul.

A doua zi au apărut mii de rânduri, sute de poze, zeci de caricaturi. A apărut în „Gazeta” și partida cronometrată. Minut cu minut. (De ce nu s-o fi făcând și astăzi?)

Toate ziarele dansau de bucurie. Îmi aduc aminte că marele șmecher al Gazetei, A. Nol, a scris și o poezioară în legătură cu plecarea echipei naționale în Italia, la turneul final, plecare incertă până atunci, în ciuda calificării:

*„Trebuie să mergem musai,
E ceva senzațional...
Și-unde pui că se prea poate
Eu să fiu trimis special”.*

Termosul lui Theimler

Înainte de a ajunge la Triest, aș vrea să mă opresc puțin pe arena Venus, pentru că mă simt dator să nu scap nimic din ce-a fost între noi și negricioșii noștri prieteni.

Da! După acel 2—3 din tur, când cu Chiroiu și cu *penalty*-ul inventat în ultimul minut am pierdut în retur cu 4—3. Cum? În stilul nostru personal, adică într-un stil care a făcut din Rapid cea mai hulită, dar și cea mai iubită echipă a noastră.

Volodea Vîlcov a deschis scorul de la 30 de metri. Ce făcea portarul nostru Theimler? Bătea un cui în bară, ca să-și atârne termosul. Apoi Colea a tras tot de la 30 de metri. Theimler? Croșeta un pătrățel de plasă rupt...

calificarea echipei noastre, după un prealabil 2 - 2 cu Elveția la Berna (29 octombrie 1933).

După câteva minute, al treilea gol venusist, din corner. Theimler? Se pieptăna la cererea unui fotograf, care ținea la cărarea pe stânga.

La pauză, deci, 3—0 pentru Venus. „Ce facem?” Au început predicile. Singur Pișta a rămas calm: „Se mai întâmplă”... Și astfel, înarmați cu „se mai întâmplă”, am ajuns la 3—3.

Minutul 80... *Penalty* în favoarea noastră, după ce simpaticii „cosăși” ai Venusului l-au scurtat pe Atila „de la glezne până la iarbă”... Bate Radu al meu... Bineînțeles, afară. Minutul 90: Wetzer găsește și el o coasă, prin iarba îngălbenită. Bate Venusul. Bineînțeles, în poartă, exact în ochiul pe care îl recondiționase cu grijă Theimler. 4—3...

A doua zi, în ziare: „C.F.R.-ul are o tehnică foarte frumoasă”... În gândul meu: casa mulțumește... „În schimb, Venusul cunoaște valoarea punctelor”... Într-un alt ziar: „Ieri, C.F.R.-ul a epuizat alfabetul fotbalului de la A la Z”. În gândul meu: A de la artă, Z de la zurlie... O artă zurlie.

Meciul nostru cu Venusul a fost cheia campionatului. Și totuși, lumea l-a comentat foarte puțin. A doua zi, la „Mercur”, nimeni n-a mai vorbit de Radu, nimeni n-a mai vorbit de Theimler. Peste două săptămâni, echipa națională avea să joace cu Cehoslovacia, la Triest, în turneul final al Campionatului mondial. Noi, ceferiștii, fiind absenți — iarăși și iarăși! — până și din lotul mare, în ciuda lui „de la A la Z”, sau poate tocmai de aceea, am plecat din nou la mare.

Ospățul dracului

Bineînțeles că eu n-am scăpat ocazia să fiu cu ai mei. Două zile, acolo... Îmi aduc aminte de o poveste cu Vasile Chiroiu atunci, la Constanța.

Mă întâlnisem cu el, pe la 11, la Cazino. După-amiază era meciul cu Elpisul. Vasile a fost „reperat” imediat de câțiva suporteri ai grecilor¹. Oamenii, băieți subțiri, au comandat un Murfatlar, apoi încă unul... „Hai să trăiești, Vasile!”... „Noroc, fraților!” Între timp eu mi-am

¹ La Elpis (în grecește - speranță) jucau mulți greci.

comandat un vermut. Din noaptea aceea, la Craiova, când cu fumul de cârpă arsă, am pus cruce șnapsurilor. Dar cum la o masă cu fotbaliști sau cu *druckeri* omul fără pahar în față e ca tămâia la ospățul dracului, m-am obișnuit să comand întotdeauna un păhărel de vermut.

În vremea asta, grecii îi dădeau înainte cu sindrofia: „Hai noroc, Vasile!” Era limpede că voiau să scape de niște șuturi la poarta lor, în meciul de după-masă. Dar Vasile al meu, nici gând să refuze... După ce s-au mai băut câteva pahare, când să ne uităm la ceas, mai era doar o oră până la meci. „O mașină, băiete! Repede! O mașină! Scăpăm meciul!” Și-apoi, către Chiroiu:

— Iartă-ne, Vasilică... Nici n-am observat cum a trecut timpul...

— Nu face nimic. Mai avem o oră întreagă.

— Bine, dar până te echipezi...

— Care „echipezi”? Eu nu joc astăzi. Am o întindere. Am venit doar așa, în plimbare, pe malul mării...

Am văzut în clipa aceea patru oameni k.o. fără pumn. Dar n-am fost obligat să număr. Grecii, băieți subțiri, și-au găsit imediat măștile vesele căzute sub masă, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Ne-am urcat în două mașini și am plecat spre stadion.

Microfonul lui Georgică Țari

La 27 mai 1934, după-amiază, am ascultat la megafoanele „Gazetei sporturilor”, pe stradă, meciul Cehoslovacia — România, de la Triest. Meciul a început la șase fără un sfert. În timpul pauzei a fost chef mare la Gambrinus, care era la doi pași. În 10 minute am băut 15 halbe în trei. România conducea cu 1—0. Până la urmă, însă, am pierdut cu 2—1. Crainicul Georgică Țari aproape că plângea la microfon. Așa a fost să fie...

Mi-aduc aminte că „Gazeta” organizase un concurs de pronosticuri pentru jocul de la Triest. Au participat vreo 10000 de oameni. Eu am ghicit rezultatul final, 2—1 pentru cehi, dar au mai fost 40 în situația mea. Doar 4 au „văzut” și rezultatul de la pauză: 1—0 pentru noi. Cei patru au intrat în căciulă, s-a tras la sorti și a câștigat un fel de tiz al meu și al lui Puiu... Unul Ion Ionescu, de pe

Lipscani 87. Până la urmă n-am avut ce regreta. A fost un premiu foarte mic. Vreo 2000 de lei. În ziua în care s-a dat premiul, ziarele au scris că italienii vor primi câte 100 000 de lire dacă bat Austria. Și până la urmă le-au primit... Echipa noastră s-a întors peste vreo două zile. Știu că Vasi Deheleanu a fost concediat pentru că a lipsit prea mult de la slujbă. Încă de atunci încercam să credem că fotbalul e doar un joc. Dar nu era...

Ave, Venus! Ceferiștii te salută!...

Am reluat campionatul, dar fără prea mult noroc. La Arad, cu A.M.E.F.A., Atila a trimis peste bară de la un metru. (Încercați și dumneavoastră: ofer un premiu.) Stănescu l-a imitat de la doi metri. Până la urmă... 0—0. Cu Crișana, 1—1. Baratky ducea în spinare toată Crișana. Costică Bauer-Ardeleanu pusese de mult ochii pe el, dar...

Campionatul s-a sfârșit tocmai în iulie. Noi am venit pe locul patru... Ce mari au fost punctele acelea pierdute cu Venusul, când cu Chiroiu și cu Strușca¹.

Luna iulie a fost foarte fierbinte. Venusul, cu cele două puncte în plus, a jucat finalele cu Ripensia. Și le-a câștigat pe amândouă: 3—2 (0—2) la Timișoara, 5—3 (0—1) la București.

Jos pălăria, dragă Colea! Într-adevăr, nu e puțin lucru să fii condus la pauză și la ei și la tine, iar până la urmă să ajungi campion. Și când te gândești că noi v-am întors de la 0—3. Oh! Radule! Dacă atunci, în minutul 85... Dar nu! Iartă-mă... În 40 de ani am învățat și eu că lucrul cel mai greu în fotbal e lovitura de la 11 metri.

Dar cum o nenorocire nu prea vine ea singură, am fost obligați, datorită celor două puncte în minus, să jucăm un baraj cu Juventusul, echipa „de pe patru” din cealaltă

¹ Ediția 1933 - 34 s-a disputat, după cum am mai scris, în două grupe. În prima a câștigat Venus. C.F.R.-ul, deși cu numai două puncte mai puțin, s-a clasat pe locul patru

1. Venus 14 9 1 4 41 : 23 19

2. Crișana 14 7 4 3 29 : 19 18

3. „U” Cluj 14 8 1 5 33 : 17 17

4. C.F.R. 14 7 3 4 29 : 18 17

...și așa mai departe.

serie. Și l-am pierdut. Așa se face că a trebuit să jucăm un ultim baraj cu A.C.F.R.-ul din Brașov. Baraj pentru rămânerea în divizie. O divizie care urma să aibă o singură serie, cu numai 12 echipe.

...Vă spuneam că a fost o vară tare fierbinte. În vara aceea mi-am zis că e mult mai ușor să alergi prin zăpadă decât pe zgura încinsă. Îmi aduc aminte că băieții se spălau numai cu piatră *ponce*, ca să-și scoată... tușul din pori. Din fericire, am câștigat amândouă jocurile cu A.C.F.R.-ul. Eram salvați¹. Dar cu câte emoții... Poate că era răzbunarea șezlongurilor de la Nisa și a mazagranului băut ca-n filme...

Armonica din Giulești

Toamna a început primul campionat cu o singură serie. Asta însemna că de fapt era de două ori mai greu. Dacă până atunci ne mai ajutase gândul că Venusul era aici, iar Ripensia — dincolo, acum fierbeam toți într-o oală.

Și totuși am început frumos. În primul joc ne-am simțit datori să pedepsim Juventusul pentru necazurile barajului din vară. A fost un joc pe ploaie... întrerupt cu un sfert de oră înainte de sfârșit. Până la urmă s-a terminat cu 2—1 pentru noi, în matineu...

Apoi am luat alte două puncte, dar cam chinuite — la ce să mă ascund? — cu Chinezul (n. r. — 3—2). În etapa a treia, Venusul, echipa campioană... „Hai Venusul!” Ziarele... Radioul... „Hai Venusul!”, „Hai campionii!” într-un cuvânt, sufragii unanime.

Ca să nu lungesc vorba... 3—2 pentru noi! Cum a fost posibil? Răspunsul îl am într-o tăietură de ziar, îngălbenită (cred că e din „Gazeta”).

¹ De obicei ne amintim numai de echipele care câștigă titluri. Ce-ar fi, însă, să ne amintim și de echipa care a menținut C.F.R.-ul în prima divizie? Iată-o: Theimler - Rosculeț, Ujlaky - Vintilă, Wetzer II, Cuedan - Stănescu, Barbu, Ghebrowschi, Medve, Atila.

Barbu

„În acest *match* s-a nimerit ca înaintașii C.F.R.-ului să facă un joc serios: au căutat mingea peste tot când echipa lor era dominată, iar cei din față n-au mai combinat de dragul combinațiilor."

Veți spune, desigur: „Parcă e scris în 1968"... Și că „cei din față" nu sunt Barbu și Atila, ci Nichi Dumitriu și Puiu Ionescu. E adevărat, dar poate că și noi, cronicarii, am rămas aceiași... Atunci, în 1934, după meciul câștigat cu Venusul, s-a scris că „C.F.R.-ul s-a strâns și s-a întins ca o armonică, manifestând o remarcabilă suplețe". De atunci și până astăzi, nouăzeci și cinci la sută dintre echipele

care câștigă află din ziare că se strâng și se întind ca niște armonici. Credeți că e chiar atât de simplu fotbalul?

Dar să lăsăm asta. Îmi aduc aminte că în duminica aceea de septembrie 1934 au fost învinși toți favoriții. Și am citit cauzele înfrângerilor chiar a doua zi, tot în ziare.

„Venus a pierdut pentru că îl are pe Volodea Vîlcov, căruia i s-a publicat viața romanțată ca lui Ludovic al XIV-lea”...

«Ripensia? Când te uiți la Dobay, parcă-l auzi: „Eu mi-s Dobay!”»

„Crișana? E foarte normal. La nunta lui Baratky, o nuntă ca-n povești, au fost 2 000 de oameni. Mai au ei chef de victorie?”

„C.A.O.? E greu să câștigi când domnul Bodola acordă interviuri ca Greta Garbo...”

Până la urmă, însă, „Eu mi-s Dobay”, Ludovic al XIV-lea și Greta Garbo au venit, în ordine, în primele trei locuri. I-o fi ajutat avertismentul ziarelor din acea zi de septembrie? Poate... Cine știe... În orice caz, ziarele au uneori asemenea iluzii...

Din păcate pentru noi, ceferiștii, primele trei victorii din toamna aceea a anului 1934 au fost urmate de înfrângeri. Cu o singură excepție: 1—0 cu C.A.O., la București, când „Pișta” Wetzer a trimis o bombă de la 25 metri. În rest, roțile plâneau ori de câte ori reveneam din provincie. Și culmea, peste tot, ca un făcut, pierdeam la limită: 2—3 cu Gloria la Arad, 1—2 cu România la Cluj, 0—1 cu Crișana... Ba nu! Cu Crișana am pierdut chiar la București, în Obor: 3—4. Ne-a bătut din nou Baratky... „A fost doar un *match* de luptă — scria Georgică Țari — dar pentru Baratky merită să te înghesui în tribună chiar când plouă”.

Pentru noi, însă, a fost o toamnă uscată. Cifrele vorbesc: 11 jucate, 4 câștigate (adică cele 3, plus C.A.O.-ul), zero la jocurile egale, 7 pierdute, doar 17 goluri marcate și 23 primite... Am încercat să mă consolez cu gândul că Juventusul, Unirea Tricolor și A.M.E.F.A. erau în urma noastră, dar, pe de altă parte, mă cam înțepau, ușor-ușor, vorbele lui Onorică Nicolau: „O să fiți o echipă de cartier cât o fi lumea și pământul”...

Tăcerea e de aur

Și iar am ajuns în iarnă. În ianuarie s-a schimbat antrenorul. A venit Wana. Un antrenor străin. E o poveste și asta cu antrenorii străini. Unii au spus întotdeauna că fără ei nu se poate. Alții, dimpotrivă, sunt de părere că mai mult strică. Eu, însă, le-am găsit întotdeauna o calitate: aceea că nu știu să vorbească românește. Și, neștiind, vorbesc foarte puțin. Mi-a fost lehamite întotdeauna de antrenorii care vorbesc prea mult. Care filozofează în dorul lelii. În 40 și ceva de ani mi-am dat seama că antrenorii care filozofează n-o fac pentru jucători, ci pentru conducătorii echipei. Iată de ce mi-au plăcut antrenorii străini...

Um mare antrenor, cum avea să fie vienezul Conrad, cel de după Wana, știa să vorbească doar prin semne. Pentru că fotbalul cel mare e făcut din lucruri mici: „Vezi, Vintilă, că stai prea în față... Pentru astăzi, Bogdane, toate mingile *dintr-o bucată*... Dragă Dane, la primul dribling în careul nostru, trece Lupescu în locul tău...” Îmi aduc aminte, odată, la lot, un vechi antrenor al nostru (hai să nu-i dau numele) după ce a umplut trei table cu scheme și a prezentat jucătorilor adormiți 30 din cele 31 de variante care trebuiau să ne aducă 32 de goluri, l-a întrebat pe Ionică Bogdan, la intrarea pe teren:

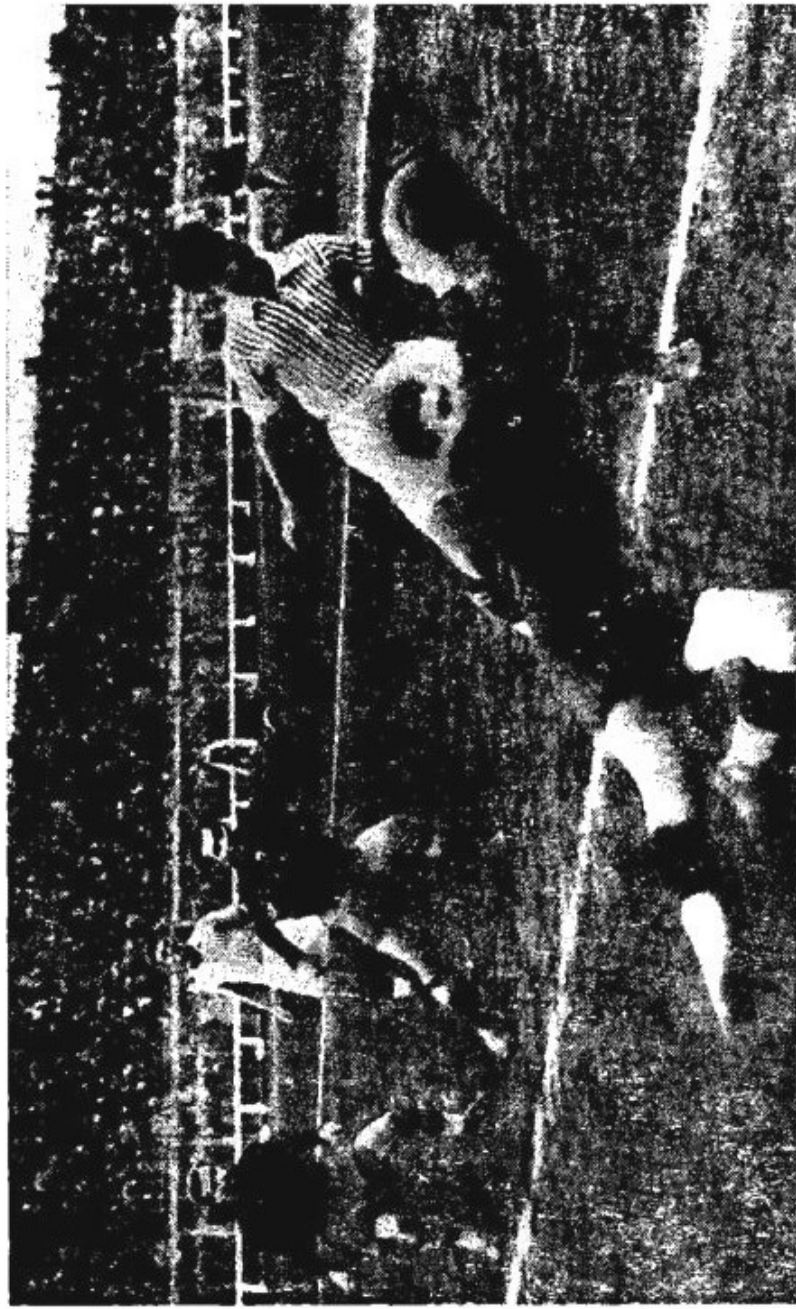
— Ascultă, Bogdane! La ce te gândești tu în clipa asta?
— venerabilul voia, pasă-mi-te, să reverifice „participarea psihică conștientă a jucătorului, ca urmare a întreținerii în stare de veghe a focarului respectiv din scoarță, prin solicitarea celui de el doilea sistem de semnalizare.” Și știți ce-a răspuns Bogdan?

— La primă, maestre!...

Bajus știe să piardă ...

Iarna a trecut greu. A fost zăpadă multă, iar când a venit soarele, parcă ne-am mutat în Deltă. Peste tot apă. Campionatul a început târziu: abia în ultima zi a lui martie.

Am urcat în tribună cu toate amintirile negre ale anului 1934, unul dintre cei mai săraci ani ai C.F.R.-ului, dacă nu țin seama, bineînțeles, de șezlongurile Nisei...

*Arena Venus e plină. Joacă C.F.R.-ul cu Ripensia.
La balon, Petrică Rădulescu, „asistat” de Roșculeț. În
stînga, Bindea.*

Nici nu mai știu cum a ajuns Chinezul să ne conducă, la pauză, cu 2—0. Și unde? La București, pe Venus, în bârlogul dușmanilor... Cu un sfert de oră înainte de final, am izbutit și noi să dăm un gol chinuit. Și iar s-au pornit să curgă minutele urâte și murdare, ca zăpada din autobasculante în gurile de canalizare din Elefterie.

Mă uit la ceas... Mai e un minut de joc. Spectatorii plecați primii or fi ajuns la Lazăr. Dar, ce-a fost asta?! Lovitură liberă! Bate „Căliță” (n. r. — Roșculeț)... Învălmășeală... picioare... Medve! Gol!!... Înnebunit, Vintilă scoate mingea din plasă și aleargă cu ea în brațe, spre centru, cum numai el știe să alerge... Mai sunt 30 de secunde... Barbu îl deschide lung pe Boblea... Boblea încearcă să intre în careu... Dar nu! Fault!! Mai sunt, cred, 15 secunde... Oh! Dacă ar fi ca la hochei!... Dacă acum, în timp ce Cuedan își potrivește mingea, secundele ar sta... Theimler, portarul nostru, a ajuns, ca hipnotizat, în terenul advers... Cuedan face câțiva pași înapoi... Acum!! Șut!!!... Boltă... învălmășeală... picioare... Boblea! Gol!! 3—2!!! În 30 de secunde... Sar gardul. Mă agăț de gâtul lui Barbu. Copiii îi iau pe sus pe băieți. Mă uit în stânga. Timișorenii sunt negri. Mă uit în ochii lui Bajus. Îmi zâmbește cu un amestec de tristețe și de ironie. Îmi retrag pe furiș mâna de pe umărul lui Barbu. Mi-e rușine... Bajus știe să piardă. Eu nu știu să câștig.

Zile în șir m-a urmărit privirea lui Bajus. 3—2 cu Chinezul, la București, cu două goluri în ultimele secunde... Din fericire, sâmbăta următoare am plecat la Sibiu, pentru jocul de Cupă. Am câștigat cu 4—1. În gândul meu: mai bine 4—1 decât 9—1... Și fără dansuri pe acoperiș... Și fără trenuri pierdute la Sinaia.

Prietenii mei ziariștii

Apoi a venit semifinala cu Ilsa, la București. Semifinala Cupei României. Într-o după-amiază de 1 Mai. Am câștigat greu, cu 3—2. Ziariștii ne-au înjurat. Au spus că i-am bătut pe timișoreni doar cu norocul. Adevărul e că n-am avut niciodată prea mulți prieteni la ziare. Deși în iarna aceea, când cu Franța, am încercat să le fac vignete, să le bat știri la mașină și chiar să le cumpăr

țigări RMS de la un debit din apropiere, unde e Spicul astăzi, în gura Cișmigiului.

Orice-ai face n-ai ce le face... Mulți au idei fixe. Dacă iau pe cineva în brațe, îl strâng până își dă omul duhul. Și nu pentru că-l iubesc foarte mult, ci numai pentru că ei... ei... ei... nu pot renunța, din orgoliu, la gândul că l-au lăudat, odată, peste măsură.

Așa s-a întâmplat și în ziua aceea, cu Ilsa. La Ilsa juca Rudy Wetzer, un fel de staroste al fotbalului nostru. Bătrânul Rudy a jucat foarte frumos în după-amiaza aceea, dar poate că nu atât de formidabil cât au scris ziarele. Și totuși, dacă stau să mă gândesc bine, poate că au și ei puțină dreptate... Om ești... Ca să fiu foarte, foarte sincer, Nichi Dumitriu ia mereu câte un punct în plus, cel puțin, peste ceea ce merită. Năsosul cel mic are un cheag nemaipomenit la ăi care știu să facă fente pe hârtie. În schimb, cei care dau cu toporul nu-l înghit de loc. În fond, așa e și normal. Nu-i nici o filozofie în asta.

Peste câteva zile am jucat în campionat cu Ripensia. Am făcut 2—2, dar după un meci mare. Atât de mare, încât prietenii mei, ziariștii, au uitat ca prin farmec de Ilsa și de Rudy. Stați să vă citesc acum ce-a scris după meci omul care ne înjurase cel mai mult (nu-i dau numele, pentru că... cine știe):

„Ceferiștii alcătuiesc una dintre cele mai periculoase echipe ale diviziei, prin jocul cu totul special pe care-l practică înaintarea. Ei desfășoară un soi de acțiuni neverosimil de bine legate. Neverosimil, pentru că pasele lasă impresia că nimeresc din întâmplare la jucătorul cel mai liber și mai bine plasat.”

Hai să recunoaștem că sunt niște cuvinte tare bine potrivite pentru Rapidul meu de totdeauna. Așa e, dragii mei cronicari mai tineri... Am avut întotdeauna un joc special pe înaintare... Cu Barbu și Atila, cu Baratky și Auer, cu Dumitriu și Ionescu. Și am mai avut — Jean Vornic a văzut foarte bine — pase neverosimile, pase care se chibzuiesc greu în tribună, dar-mi-te în teren... Vă aduceți aminte de sfertul de oră al Rapidului, acum două săptămâni, cu Steaua? (n. r. — Rapid — Steaua 3—1, 7 aprilie 1968, pe stadionul „23 August”). Da... Pasele au fost, într-adevăr, neverosimile. Înaintașii înnebuniseră, iar fundașii erau căzuți în transă. Dovada? Dan,

nemaștiind unde se află, a prins mingea aceea moartă chiar în careul nostru...

Și a venit luna mai...

Luna mai 1935 a fost una din marile luni ale cefere-ului. Știu... Parcă vă aud din nou: „Nu ne miră că vorbești de o singură lună. Acesta a fost Rapidul întotdeauna. O echipă care a jucat o lună pe an, o etapă într-un retur și 15 minute într-un meci". De acord, dragi prieteni. Dar ce fel de 15 minute? 15 minute neverosimile... și asta costă... Costă atât de mult, încât după aceea ești sleit ca după o noapte pierdută...

Da! Rapid a fost o echipă care a jucat, în general, 15 minute. Dar când a izbutit să joace 30, n-a mai avut adversar. În fața lui Ujpest — văd că mă grăbesc iarăși! — în minutul 62 era 0—0. În schimb, în următoarele 28 a fost 4—0. Sau, cum ar spune un tânăr prieten cronicar: *quod erat demonstrandum*.

Dar să revin la luna mai a anului 1935... Cam pe la mijloc (n. r. — 22 mai 1935), Liga de Sud a jucat cu Liga de Vest. Iată și echipa Sudului: Petrică Rădulescu (încă la Unirea Tricolor) — *Roșculeț*, Albu — Bărbulescu, Fieraru, *Cuedan* — *Georgescu*, *Barbu*, *Medve*, *Petea*, *Atila*... Ați observat, desigur, că i-am subliniat pe ceferiștii mei. I-ați numărat? Jumătate plus unu. Iar în atac, patru din cinci. De ce am amintit de proporția din atac? Pentru că Sudul a zdrobit Vestul, adică Timișoara, cu 8—3. Cum? Foarte simplu. Vă repet încă o dată, atacul a avut patru ceferiști din cinci, și astfel pasele au fost ne-ve-ro-si-mi-le...

Peste câteva zile a venit și mult așteptata finală a Cupei României: RIPENSIA — C.F.R., pe O.N.E.F. (n. r. — astăzi stadionul Republicii).

Întreg Bucureștiul părea că se pregătește de meci. Cu câteva zile înainte de joc, „Gazeta" a publicat, ca niciodată, timpul probabil. Și cu toate că pisălogii de la Meteorologic anunțau ploaie... ploaie... ploaie... la casele de bilete era coadă ca la circul Kludski.

În ziua finalei, încă de dimineată, am simțit că suntem în pragul recordului național de... căldură. Aveam impresia

că ecuatorul s-a mutat în București. Cerul era galben... Și nici vorbă de ploaie.

Au apărut echipele¹. Și a început jocul.

În cinci minute tricourile erau toate ude. Noi, în tribună, să murim, nu alta... Vânzarea sticlelor cu răcoritoare era interzisă. Cu vreo două săptămâni în urmă, la nu mai știu ce meci, câțiva „băieți buni” au avut impresia că sticlele sunt grenade și au vrut să afle dacă au sau nu focos...

Cam după un sfert de oră am avut o senzație de leșin: Beke a ratat de la numai doi metri. Dar, după alte douăzeci de minute, starea de leșin m-a părăsit și am avut impresia că mă scald în băile Cleopatrei: Atila a deschis scorul... 1—0 pentru C.F.R.... Peste încă două minute Strock s-a uitat cruciș la Zombory și... 2—0! M-a cuprins un frison. Dar frisonul cel bun a durat doar patru minute. „Calul” (n. r. — Dobay) s-a simțit obligat să-mi aducă aminte că jucăm cu Ripensia: 2—1. În pauză m-am dus fuga sus, spre vestiar, unde e I.C.F.-ul astăzi. (Nu se construise încă tunelul pe care-l vedem astăzi.) Am crăpat ușa, dar am închis-o imediat. Toți băieții erau întinși pe ciment, ca trăsniți, și bietul Wana, ajutat de Costică Bauer, agita niște prosoape, ca la înecați, peste corpurile lor inerte. Mi-am lipit urechea de ușă, dar nimic: ce să le mai spui în asemenea clipe?

Când am ieșit, parcă am intrat într-un automobil cu ferestrele închise, parcat undeva la soare.

După numai două minute, Schwartz ne-a readus la realitate: 2—2. Dar, peste alte câteva, a început unul din neuitatele noastre „sferturi”, alesul cerului fiind Georgescu, extremul dreapta, acest „Georgică” pe care n-am să-l uit niciodată, așa cum n-am să uit ultimul gol al lui Ionică Bogdan în meciul ou Zsengeller și ultimele zece minute de tortură de la Ploiești (n. r. — Rapid — Petrolul 0—0, în ultima duminică a campionatului 1966—67).

La 2—2, după câteva minute (n. r. — min. 55), Georgică a luat mingea în jumătatea noastră, l-a aruncat spre pista de astăzi pe Lakatos, a închis ușa în urma lui Hoksary, l-a

¹ **C.F.R. București:** Theimler - Roșculeț, Ujlaky - Vintilă, Wetzer II, Cuedan - Georgescu, Barbu II, Strock, Medve, Atila.

Ripensia: Zombory - Bürger, Hoksary - Deheleanu, Kotormany, Lazăr - Bindea, Beke, Ciolac, Schwartz, Dobay.

„scos" pe dinafară pe Bürger, venit disperat tocmai de pe partea cealaltă, și s-a trezit în fața portarului. Aici a avut o ezitare — „Ce mai vrei și tu, Zombory?" — care mie mi s-a părut o veșnicie, dar apoi golul a fost imparabil: 3—2 pentru noi! Peste alte cinci minute (n.r. — min. 61) Georgică a ajuns iar în fața lui Zombory și n-a mai stat să întrebe... Un șut bombă a îndoit un pic palmele lui „Zomby": 4—2. La 4—2, oricât s-ar părea de ciudat, m-a cuprins panica. „Vedeam" victoria. Dar mai era o jumătate de oră.

Și am avut dreptate. În câteva clipe Dobay a făcut 4—3, pe o greșeală a lui Ujlaky. Simțeam că nu mai pot... Și soarele se învârtea cu o viteză uluitoare, în stânga, peste coama Dealului Spirii, din ce în ce mai roșu, dar parcă și mai fierbinte...

Mai erau douăzeci de minute. Dar cine putea să-și închipuie că, de fapt, meciul nici nu începuse? După o cursă „mai ceva ca Bindea", Georgică a cotit brusc spre centru, ca o jucărie mecanică, l-a răsucit iarăși pe Lakatos... placaj, dar Georgică s-a rupt din mâinile halfului-rugbist, ca Ghiuzelea, și a ars o ghiulea la păianjen. Zombory: *groggy* din suflu... 5—3!!

Mai erau 19 minute... 18... 17... 16... 15... Dar, când să-l bifez pe al 15-lea, Bindea bate un corner, Dobay pune capul și-mi ia glasul: 5—4! Suntem pierduți! Nu se mai poate... Soarele arde ca prin lupă. În jurul meu numai „arabi". Toți și-au pus batistele pe cap. În dreapta, în stânga, numai fețe stacojii. Și timpul abia se mișcă. Suntem pierduți!... Lângă mine, cu o treaptă mai jos, o fată linge gura termosului din care nu mai curge nimic.

Mai sunt trei minute. Și Ripensia atacă... Atacă toți... Bindea se ciocnește cu Roșculeț, se dă de două ori peste cap, dar, când să-l văd lat, e din nou în picioare. Și asta mă descurajează, pentru că-i simt sfârșiți pe ai mei.

Un nou atac. Și încă unul. Schwartz fentează ușor, de parcă el ar conduce cu 5—4. Nesimțirea asta a roșcovanului mă scoate din sărite... Schwartz îl găsește pe Ciolac, reprimește mingea, Cuedan a căzut... „Pișta" ezită... Din nou Schwartz spre Ciolac „în gaură"... Ceeeeee? Nu mai e decât Căliță în față!... Suntem pierduți! Ciolac a intrat în careu... Acum, „Căliță"! Oh! Ce fericire!... Mingea n-a ajuns până la Ciolac... Cum?! Nu se

poate! Ba da... Se poate... *Penalty* la poarta noastră... În minutul 88... Mingea aceea... aceea... n-a mai ajuns la Ciolac... la Ciolac... Pentru că Roșculeț a pus palma, în disperare... Și eu văd asta abia acum... Sau poate că am văzut și înainte, dar n-am vrut să văd...

Nu mai pot. Mă uit la Georgică. Și-a prins capul cu mâinile. El, care a dat trei goluri... suntem pierduți... Zombory și-a lăsat poarta și vine cu pași mari spre noi. El e călăul. El bate la Ripensia... Zombory, portarul... Nu vreau să mă uit... Privesc în stânga. Soarele s-a înnegrit. Nu vreau să mă uit. Ascult. Probabil că acum Zombory își așază mingea, cu mișcările lui de englez plictisit, ca să te înnebunească. Știu foarte bine. Știu tot. Acum îi face cu ochiul portarului nostru: „Nu vezi ce aproape e mingea?”... Pun mâna la ochi, ca să pot să nu privesc. Mă uit la piciorul vecinului meu. Îl mișcă, de parcă ar vrea să strivească o țigară. E ripensist. L-am simțit eu. Zombory a pornit. Văd totul în mișcările pantofului. Pantoful ăsta blestemat care vrea să-l ajute pe Zombory...

Gol! Am un gust de sânge în gură. Mi-e frică. Și dacă mă lovește damblaua...

În sfârșit, primul sfârșit. Primul. O să vină prelungirile. Jos, pe teren, ai mei și ai lor stau culcați pe burtă, ca să-și ascundă fața de soare. Un singur om umblă într-una, ca un somnambul. E „Căliță”... *Penalty*-ul... Dar „Căliță” n-are nici o vină... Decât așa, dacă vrei cu tot dinadinsul...

A început din nou. Nici nu mai știu cum se mișcă „pușcăriașii” de pe teren. Schwartz își bate coapsele, ca un toboșar. Ripensia dansează și acum frumos, dar pare o femeie trecută. Ai mei parcă sunt beți. Cuedan își șterge fața cu umerii. Hoksary stă pe vine, cu capul în pământ, ca Penciu. Doar Vintilă împinge, împinge mereu. De unde, mă Vintilă?

Mai sunt trei minute din prima prelungire. Avem o lovitură liberă, cam de la 18 metri. Timișorenii încearcă să facă zid. Dar zidul se adună greu. E mai mult o îmbrățișare de oameni sleiți... Barbu se pregătește să tragă. L-aș fi preferat pe Atila, cu efectele lui de biliard... Barbu întârzie. Ripensia așteaptă. Zombory caută o bucată de cer printre picioare, ca să poată vedea mingea. Barbu întârzie. Nu știe ce să facă. Cum să tragă. Oh! Dacă l-am avea pe Fredy Fieraru, halful Venusului. Barbu

întârzie. În Ioc să pornească spre minge, mai face câțiva pași înapoi. Dacă l-ați fi văzut, ați fi spus că e dopat.

În sfârșit! Se urnește. Încet... încet... Mult prea încet. Liniște! Încetați o dată!!

Gooooooooooooo!!!

Și iar gustul acela de sânge. Gol... goal... goool... cu o singură diferență; senzația aceea curioasă, senzația aceea de frică a dispărut. Sunt foarte calm. Neobișnuit de calm. Mai sunt 18 minute dar, nu știu de ce, cred că nu se mai poate întâmpla nimic.

Marea finală se sfârșește, într-adevăr, cu 6—5 pentru noi.

...Am hoinărit toată noaptea. Cu trăsurile. Cu mașinile. Ca de revelion. Ca de înviere. În noaptea aceea am decis că vermul e un hermafrodit al băuturilor și că merită disprețul unui bărbat care se respectă.

Dimineța m-a prins la Șosea. O dimineță de vară la Șosea. Am intrat la hipodromul de galop. Caii începuseră prominca. Eram încă afumat. Am sărutat burta asudată a lui Gorgos. Nu mai țin minte dacă era și Scârbă Mică pe pistă. Parcă... (Dacă nu mă înșel, era calul lui Schwartz, și huțuleagii, jocheii grajdului, purtau cazace de mătase neagră, cu crucea Sfântului Andrei pe piept...) Apoi l-am zărit pe Roger Vincent¹. Sub braț avea cravașa și „Gazeta sporturilor”. I-am tras ziarul. (Eram prieteni. Ne cunoșteam de la „Bolta Rece”.) Am desfăcut ziarul. M-au atras imediat niște rânduri cu litera mai groasă, sub filmul jocului:

„Am fost dispuși să atribuim întotdeauna C.F.R.-ului o doză de șansă. O abundență de șansă. Dar situația s-a repetat prea adesea, ca să mai persistăm în această credință. Nu! Nu e șansă. E altceva. Ceva special, care dă impresia de șansă și care este, în realitate, factura de joc deosebită a feroviarilor.”

Dragii mei prieteni cronicari!... Aici am vrut să ajungem. Sunteți invitații mei, chiar acum, la bufetul hipodromului. Și știți de ce? Pentru că îi ador pe cei care știu să-și facă autocritica. La urma urmei, în viața unui cronicar de fotbal un singur lucru nu se știe: data, sau, mai exact, anul, luna și ziua când își va face autocritica.

¹ Un vestit jocheu al vremii, de origine franceză.

Până la urmă am fost nevoit să ciocnesc doar cu Roger, care a profitat de faptul că antrenorul Gabens nu venise. Cred că am bătut pentru toate cele șase goluri ale C.F.R.-ului. După care, în numele *fair-play*-ului, ne-am adus aminte și de Ripensia. Roger era un băiat adorabil. Vorbea stricat românește, dar putea recunoaște, până și într-o cameră obscură, parfumul și culoarea vinurilor noastre. Când pierdea o cursă și revenea cu calul în *padock*, câte o babă rujată până la cercei îi striga, ca la foot-ball: „Ivrogne”¹ și Roger răspundea, într-o românească impecabilă: „Da, dar mie îmi trece”... Prietenul lui Roger, Ilinca, îmi spunea că nea Tudorică Mușatescu a auzit-o la curse și a lansat-o la Capșa. Așa se nasc poveștile!

*

...Când să intru la slujbă, dau de Georgică, eroul celor trei goluri. Îl sărut. Mă sărută. Și râde.

— Știi, Ioane, peste câteva zile îmi expira contractul cu C.F.R.-ul și eram gata de drum.

— Ce, ești nebun?

— Am fost. Dar nu mai sunt.

După finala Cupei 1935, care a fost prima mare victorie din istoria C.F.R.-ului (vreau să zic „mare de tot”), toate celelalte meciuri n-au mai contat. Am terminat campionatul abia pe locul 10 din 12 echipe². Dar, repet, asta nu mai avea nici o importanță. Când ai izbutit să dai șase goluri pe lângă Lakatos și Bürger, puteai să-ți permiți luxul.

¹ Bețivule! (în lb. franceză).

² **Clasamentul Diviziei A 1934 - 1935**

1. Ripensia 22 14 4 4 66 - 34 32
2. C.A.O. 22 14 1 7 50 - 28 29
3. Venus 22 14 1 7 57 - 38 29
4. „U” Cluj 22 12 1 9 36 - 34 25
5. Chinezul 22 9 5 8 58 - 57 23
6. România - Cluj 22 9 5 8 41 - 41 23
7. Crișana 22 8 6 8 46 - 50 22
8. Gloria Arad 22 7 7 8 45 - 57 21
9. Unirea Tricolor 22 6 7 9 49 - 54 19
10. C.F.R. 22 8 1 13 39 - 51 17
11. Juventus 22 6 4 12 32 - 46 16
12. A.M.E.F.A. 22 2 4 16 24 - 53 12

Primul nostru meci în sezonul de toamnă a fost, cum se întâmplă întotdeauna în fotbal și cum bănuieți, cred, cel cu Ripensia, la Timișoara. Bindea și compania erau puși pe plătit polițe.

Am sosit la Timișoara sâmbătă dimineța. Și ne-am dat seama imediat că timișorenii ne-o coc. În restaurante... la Loyd... în frizerii... peste tot... simțeam că trebuie să se întâmple ceva. Și aveam o echipă tânără... Conrad—Roșculeț, Martin — Vintilă, Rășinaru, Costea — Georgescu, Eugen, Pall, Cuedan, Buza. Șapte jucători noi. Și unde? La campioni acasă... Până la urmă, însă, n-a fost chiar atât de rău. Ripensia a trebuit să aștepte 75 de minute ca să dea un gol cu forcepsul. Cine? Lakatos.

Duminica următoare am bătut Juventusul fără probleme (3—1), dar, peste o săptămână, tot la București, am luat o papară pe care aș fi vrut s-o fac uitată, dar, cum vă mai spuneam, nu pot... În duminica aceea Crișana ne-a servit trei goluri, și noi le-am primit pe toate, cumiți, ca la Zürich. N-o să mă credeți, dar tot Baratky ne-a bătut. A doua zi, „LiS” a scris o cronică la micuța ironie, dar cu un titlu foarte potrivit: „Nu te lăsa dus în ispită și marchează-l pe Baratky”. Într-adevăr, Baratky a făcut un meci formidabil. E meciul de care povestește Ionică Bogdan, când cu Fulga. Vreți să-l mai ascultăm o dată? Hai!

„Adevărul e că șeful Rapidului avea planuri mari cu echipa. Cu puțin timp înainte de jocul cu Olympique, Rapid (n. r. — mai corect — C.F.R., pentru că noul nume va veni peste câteva luni) jucase cu Crișana și încasase trei goluri... Eu am stat în tribună, lângă el (n. r. — Alfred Fulga, președintele C.F.R.-ului). Și mi-am dat seama imediat că e groasă...

În pauză, președintele mă întreabă:

— Ascultă, Bogdane, cum poate fi anihilat Baratky ăsta?

— Domnule președinte, într-un singur fel: dacă-l aducem la noi.

Și așa avea să fie până la urmă..."

Frâna Westinghouse

Dar să ne întoarcem la campionat. Meciul cu Crișana ne-a dat înapoi. Au început vorbele. „Prea mulți tineri... Ce ne facem?... Și Wana ăsta, care... așa și pe dincolo”. Știți dumneavoastră cum se întâmplă în asemenea cazuri. N-ar fi fost, însă, nimic grav dacă nu venea meciul cu Venusul. Chiar pe Venus.

Din fericire, ziarele ne-au cam iertat pentru Crișana și au scris chiar că Venus — C.F.R. e un meci deschis, „în ciuda aparențelor”.

În vestiar, îmi aduc aminte, după ce a vorbit Wana, înainte de a se intra pe teren, a spus și Costică Bauer câteva cuvinte. Scurt, așa cum obișnuia întotdeauna. Fără „dragostea pentru culorile clubului”... fără „prestigiul pe care noi”... fără „vă rog... dacă mă iubiți...” și așa mai departe. Costică Bauer a spus atât: „Mă băieți, noi, când pornim, nu ne oprește nici frâna Westinghouse”.

Din păcate, Venus n-a auzit ce-a spus Costică și a deschis scorul, imediat după pauză. Ai noștri, în tribună, foc din nou pe cei tineri¹, au și început să pregătească demisia lui Wana. Așa e omul și, mai ales, așa e giuleșteanul. Peste câteva minute, însă, Barbu egalează. Dar arbitrul Vuia nu vrea să dea gol. Și atunci? Atunci Barbu se supără și dă alte trei, unul după altul... Fără pase neverosimile. Doar cu driblinguri adevărate.

— Cum de le-ai dat pe toate patru, Barbule?

— M-am gândit la frâna Westinghouse.

...În seara aceea am descoperit o locantă faină, „Ursul polar”, pe Doamnei. Vă rog să nu mi-o luați în nume de rău, dar ori de câte ori îi băteam pe venusști, mi se făcea o sete nemaipomenită.

După ziua cea mare a lui Barbu am avut timp să savurăm pe îndelete victoria. A venit o pauză pentru meciul cu Polonia. I-am bătut cu 4—1. Mi-a părut tare bine că un puști simpatic, la care țineam mult, Dincă Schileru de la Unirea Tricolor, a dat primul gol. Iar a doua zi, în ziar, a făcut vreo două fente oborene. Unul din ziariștii polonezi i-a cerut o declarație. Și Dincă al meu a tras-o pe nemțește: Wir... lateinische! Verstehen sie?

¹ C.F.R.: Conrad - Roșculeț, Țepeneag (de unde l-ați mai adus și pe ăsta? striga în tribună bunicul lui Tudorică) - Vintilă, Rășinaru, Cuedan - Georgescu, Barbu, Pall, Donciu, Atila.

Wir... Ca în Obor... Wissen sie? Țac, pac, gol! Ca în Obor...

În seara victoriei a fost veselie mare în tot orașul. La „Tănase” — în timpul meciului se juca matineul — când s-a anunțat la radio că am câștigat, marele nasone a dat buzna pe scenă, le-a tăiat macaroana la toți actorii și a spus cu glas tare: „Atențiune! Atențiune! Aici radio Cărbăuș, pe 394 metri lungime de undă. Trimișii noștri speciali comunică: România — Polonia 4—1!” Se spune că a fost momentul cel mai aplaudat al spectacolului.

Peste o săptămână ne-am trezit în față cu Chinezul. Cu Chinezul și, mai ales, cu Bajus, omul meu... De când cu Venusul și cu Polonia, aproape că uitasem de campionat. Acum, însă, nu mai era de glumit. Eram cam subțirei la puncte. Și de loc breji cu formația. Mulți răniți... Unii pripășiți...

Cu două ore înainte de meci n-aveam extremă. Și salvarea a venit tot de la Costică Bauer: „Să mergem la Boroș. Să-l luăm pe sus.” Boroș, însă, nu mai jucase de aproape doi ani. Se ocupa de orchestra de mandoline a clubului C.F.R.

În câteva minute Costică a și chemat mașina. M-a luat și pe mine. La Boroș, masa era pe sfârșite:

— Ce faci, Feri?

— Ce să fac? Tocmai mă pregăteam să ațipesc un pic.

— Pune ceva repede pe tine, că jucăm cu Chinezul.

— Eu?!!

— Da. Tu.

— Bine, dar n-am mai pus ghetetele de un an.

— Nu-i nimic. Jucătorul de clasă...

— Mersi, nea Costică. Să știi că azi, fiind duminică, am avut un vin la masă.

— Cât ai băut?

— Vreo două pahare.

— E în regulă. Intri pe garanția mea.

Și am apărut pe teren cu Boroș. După numai câteva minute, Barbu și-a reluat seria cu Venusul: 1—0 pentru noi. Dar Thierjung a egalat. Și tot el a făcut ca arena Venus să sară în sus de bucurie... 2—1 pentru Chinezul - ceea ce, vezi matale, era tare pe placul proprietarilor terenului. Din fericire, Rășinaru a reușit să facă repede 2—2, iar Barbu să-l dea pe al șaselea consecutiv: 3—2

pentru C.F.R.... Totul era bine, ca-n visurile mele cele mai frumoase, când, deodată, *penalty* contra noastră. Cine bate? Bajus, omul meu. Închid ochii. Aștept. Nimic... Nimic... Nimic. Îi deschid. Și văd mingea — ajută-mă, Doamne! — în brațele portarului nostru.

Începem să atacăm din nou. Și *penalty* la poarta lor. Îmi frec mâinile. Atila pune mingea și... afarăăăă! Bravos, Atila! Tocmai acum, la 3—2... Ca să n-am niciodată liniște.

Așa m-au chinuit băieții până în minutul 70, când, în sfârșit, Mitică Moldoveanu, proaspăt venit de la Tg. Mureș, cel care avea să joace la noi în toate posturile și să îmbrace tricoul echipei naționale în toate compartimentele, a reușit 4—2. La 4—2, timișorenii au „căzut”. Boroș 5—2, Barbu 6—2, și iarăși Boroș, în contul celor două pahare neprevăzute, 7—2!... Ba mai mult, a doua zi, ziarele au scris că „C.F.R. putea înscrie și mai mult”. Ziarele au uitat însă că în duminica următoare trebuia să batem Unirea Tricolor cu 5—2 și că dacă pisezi prea mult poarta adversă cu golurile, transformi fotbalul în handbal, și asta n-are nici un haz.

După acel 5—2 cu Unirea am primit toate onorurile cronicarilor: „Nu exagerăm să spunem că C.F.R.-ul respectă în cel mai înalt grad antrenamentul aspru. Bravo, Wana!”

Dar iarăși s-au grăbit prietenii meu, cronicarii... Duminica următoare noi, „spartanii”, am luat la Cluj cinci goluri cu Universitatea, fără să apucăm să înapoiem vreunul.

Grea meserie și cronica asta fotbalistică. Pentru că fotbalul e o boiangerie. Ce e alb astăzi, e negru mâine. Și viceversa. Dar, n-ai ce-i face. Mai bine negru peste alb, decât un gri spălăcit și fără riscuri. Atunci, la Cluj, la 0—5 pentru... noi, Sepci, portarul cu șapcă roșie, a fost cel mai bun om de pe teren. Ce mai spuneți de asta? Eu zic s-o lăsăm baltă.

Ted Drake

S-a apropiat iarna. Îmi aduc aminte că prin decembrie au fost încurcături mari cu stadionul nostru nou, care se construia în Giulești. Când am așezat planul pe pământ,

am văzut că una din liniile ferate, ca să mai poată trăi, avea nevoie de un tunel pe sub tribuna a doua... Au fost discuții... Cei mari, „Nu și nu!” Până la urmă, însă, s-a făcut și asta. Fotbalul a împins linia spre triaj. Cu roata istoriei.

În decembrie am lucrat câteva duminici în șir, ca să capăt câteva sămbete la primăvară. În fiecare seară, până târziu, citeam toate ziarele cu rubrică de sport. Îmi aduc aminte că în ultima săptămână a anului 1935, Ted Drake, celebrul centru înaintaș al Arsenalului din Londra, a marcat șapte goluri într-un singur meci, contra Aston Villei. Și unde? La Birmingham, pe terenul „miliardarilor” (Aston Villa — Arsenal 1—7). După meci, rugat de ziaristi să explice cele șapte goluri, Drake a dat un răspuns care nu se prea poate uita: „Am avut noroc”... Cel care a completat, însă, a fost managerul Arsenalului, Allison: „Ted al nostru pierduse pofta de gol. La asta au contribuit și spectatorii, care au persiflat unele rateuri. Și atunci, deși Ted era cel mai mare nume ale echipei noastre, l-am trecut un timp în echipa de rezerve, ca să se refacă puțin moralmente. Cele șapte goluri din poarta Aston Villei sunt și urmarea acestei cure”.

Ce părere aveți? Mie, cel puțin, o treabă ca asta îmi dă lacrimile. Noi, în schimb, știm doar să râdem. De Voinea. De Sasu. De Constantin.

În iarna aceea de așteptare am citit încă un lucru interesant. În ianuarie — pare-mi-se — o echipă engleză de amatori, Southall, a zdrobit în Cupă, cu 8—0, pe Newport, care juca în prima ligă.

La noi, când o echipă din B elimină una din A, toate instituțiile de umor, de la Savoy la Televiziune, fac scheciuri pe tema asta.

Dar să lăsăm asta. Să nu mai bârfim. Să ieșim pe teren, unde, cu toate că zăpada e de un metru, antrenamentele au început. Iar la 26 ianuarie 1936 vom juca primul meci amical cu Sportul Studentesc (n. r. 0—0. Am amintit asta ca să se știe că nu jucam doar patru luni pe an, cum l-am auzit spunând mai alaltăieri pe un tânăr antrenor, absolvent al I.C.F.-ului.)

Konrad

Se apropia returul. M-am uitat pe program: la 23 februarie, meciul cu Venusul. Din nou nu prea stăteam pe roze¹. Și peste toate, ne-am cam răcit cu antrenorul Wana. Spre sfârșitul lui ianuarie, Costică Bauer a plecat la Viana, ca să caute un antrenor. Și l-a găsit: Kalman Konrad, un nume mare, 15 000 de lei pe lună și pensiuone completă. Prezentarea? la 15 februarie. „Asta înseamnă, dragă Ioane, convocare pentru Gara de Nord, flori de la Vermeulen, mașina șefului... și toate celelalte”.

Și domnul Konrad a sosit. Punctual... sever... gomos... Primul lucru? „Măine, la antrenamentul echipei, accesul publicului interzis”. M-am uitat la Costică Bauer. „Și eu ce fac, nenicule?” Costică a dus degetul la gură: „Silentium!” Apoi m-a luat de mână și m-a adus în fața noului antrenor: „Herr Konrad, v-aș ruga să aprobați ca dumnealui să aibă acces la antrenamente”.

— În ce calitate?

— E suporterul nostru nr. 1 de peste zece ani.

— Atunci nu e nevoie de aprobare. După zece ani nu mai ești *public*.

...După primul antrenament am plecat cu Barbu.

— Ce zici, Barbule?

— Ne-am ars. Vrea echipa athletică...

A doua zi, toți băieții au alergat prin zăpadă, o oră întreagă, cât Vamoș și Barabaș la un loc...

Și totuși, primul meci l-am pierdut. Chiar la București: 3 — 4 cu Gloria Arad. „Pișta” (n. r. — Wetzer II) a prins o zi slabă, a făcut un *penalty*, apoi a mai cosit unul în fața careului, alt gol... Și... până să ne dăm seama... gata!... Am părăsit terenul muiați de lapoviță... M-am apropiat de „Pișta”. Era negru. „Cred că e meciul meu de adio, Ioane. Cu ăsta nu mai e rost”. Câțiva puști de la galerie strigau cât îi ținea gura: „Huooo, Wetzer!” În vestiar era înmormântare. Konrad se uita în pământ, fixând un punct între ghetetele mari ale lui „Pișta”, care aștepta verdictul. *Cineva* — nu-i spun numele — a fost de părere că Wetzer,

¹ Iată poziția C.F.R.-ului la startul returului 1935 - 36:

6. C.F.R. 11 5 0 5 24 : 23 10 p.

Pe primul loc: C.A.O., cu 15 p., urmat de Venus, tot cu 15.

și numai el, a pierdut meciul. Konrad — nici un cuvânt. Apoi s-a apropiat de „Pișta”, s-a așezat pe bancă, lângă el, și i-a spus încet, de parcă ar fi vrut să nu audă nimeni.

— Știi unde ai greșit, Stephan?

— Da. Am jucat dur, riscând ca un bezmetic, tocmai în careu.

— Nu. Te-ai plasat pe dos. Asta-i tot.

Domnul *Cineva* a prins curaj: „Cred că duminică, la Oradea, Wetzer va trebui să fie rezervă”.

Konrad l-a privit lung și s-a adresat tuturor: „Duminică Wetzer va juca și va avea o sarcină specială: să-l marcheze pe Baratky. *Aufwiedersehen*”.

Duminica următoare, C.F.R.-ul a învins Crișana — pentru prima oară la Oradea! — cu 3—1. Baratky a deschis scorul printr-un șut fantastic de la 40 de metri, dar, după aceea, Wetzer, „omul lui”, a fost cel mai bun de pe teren... Noaptea, pe drum, m-am gândit tot timpul la Konrad. În ochii mei trecuse un mare examen. Restul nu mă mai putea interesa.

Pentru etapa următoare, avancronicile au emis părerea că la Oradea „s-a întâmplat să câștige C.F.R.-ul” și astfel toți au mers cu Juventusul. Poate că de aceea le-am servit un 4—1, plus garnitura de rigoare.

Și a venit etapa sferturilor Cupei. De astă dată, însă, nu ne-au mai căzut Șoimii, ci Ripensia însăși, cu Ghiță Ciolac și cu Dobay-calul însetați peste măsură, deoarece știau că „amfora cu zeamă de struguri” e la noi acasă. Ai mei au început tare, pentru ca meciul să semene cât mai mult cu bătrânul 6—5, au condus cu 2—1 până cu ȘAPTE (!) minute înainte de sfârșit, dar „fratele Chiroiu”, care între timp trecuse la Ripensia, ne-a făcut *groggy* cu un șut ca pe Romcomit. Ai noștri s-au oprit mirați: „Tocmai tu, Vasile?” Și până să ne trezim, „calul” l-a perforat cu harponul pe sârmanul nostru portar Konrad, tizul lui Herr Kalman.

La ieșire, Vasile Chiroiu a încercat să mă consoleze: „Nu fi supărat, Ioane... Ne-o împrumutați și voi pentru un singur an”. Vasile n-avea de unde să știe că rostise, de fapt, niște cuvinte profetice.

După ce am predat — vorba vine — Cupa, ne-am poticnit și în campionat, la Arad: 0—2 cu A.M.E.F.A. De fapt, tocmai aceste jocuri în provincie, cu „capacele” fundașilor

și cu „secerele” mijlocașilor, ne țineau mereu la mijlocul clasamentului. Dar, așa era cântecul... Vrând-nevrând, luam trenul, ne prezentam la controlul medical, gazdele noastre ne ciocăneau tibiile cu baroselul de reflexe, ne masau puțin gleznele, ca nu cumva să-și piardă elasticitatea, și apoi ne lăsau să revenim acasă, întăriți sufletește și cu bandaje de gips.

Ceferiștii mei

În aprilie a venit Slavia, o echipă cu faimă în toată lumea. În primul joc Venusul a pierdut cu 3—1. N-a fost o dramă, pentru că s-a jucat frumos. În al doilea meci a fost rândul C.A.O.-ului să-și încerce norocul. Numai că C.A.O.-ul a știut să potrivească zarurile de partea sa. Cum? S-a întărit cu Vintilă și cu Roșculeț. Rezultatul? 2—0 pentru noi. A doua zi am vrut să scriu la ziar. Să arăt, pe puncte, că nimic nu e întâmplător. Că ceferiștii mei, când vor, știu să se rupă în patru. Până la urmă, însă, am renunțat. Ar fi fost nedelicat față de Duduș Bodola și față de ceilalți meșteri ai C.A.O.-ului.

...Apoi au venit semifinalele Cupei. Eu am ținut pumnii pentru Ripensia sau, mai bine-zis, pentru Vasile Chiroiu. Dar doctorii de la Ripensia s-au împotmolit ca o roabă în fața Crișanei. În primele 120 de minute, egal! Au urmat alte 120. Iarăși egal!! În al treilea meci, după primele 90, din nou egal!!! Abia în ultima jumătate de oră a prelungirilor, deci după cinci ore și jumătate de „șahuri eterne”, Bindea a găsit un ochi de schijă în apărarea de beton a Crișanei și atunci s-au năpustit cu toții, ca berbecii, dând ȘASE goluri unul după altul. Rezultatul? 8—3 pentru Ripensia! Țasta e fotbalul...

Si iar am avut o „fereastră”. Meciul România — Iugoslavia. Sârbii au venit cu cea mai bună echipă a lor, ca să conteste acel 5—0 pentru noi în Balcaniada din 1933. Dar ai noștri au câștigat cu 3—2, după un joc sud-american, care l-a făcut pe arbitrul belgian Langenus să spună că România a avut „bucăți” în care a jucat ca marele „Wunderteam”. Și așa a fost. Martori sunt cei peste 35 000 de oameni care nici nu știu cum au încăput pe ANEF. Adevărul e că în incinta terenului, acolo unde

astăzi nu au voie decât antrenorii și doctorii, erau vreo 3 000 de oameni de... ordine.

Noi, C.F.R.-ul, l-am avut în echipă doar pe Vintilă. N-aș putea spune că a jucat formidabil — era la primul joc în *aleasă*, cum ar spune Bindea — dar a alergat mai mult ca toți. El a dat, de fapt, tonul și linia. După joc, un reporter i-a cerut o declarație. Și Vintilă a răspuns, râsuflând din greu: „Dacă mi-ai da un șpriț, aș renunța bucuros la primă. Atât sunt de obosit”.

Faptul că Vintilă era obosit spune totul. Vintilă, omul care a înconjurat globul alergând de la un careu la celălalt. Vintilă, omul care n-a băut niciodată...

Pentru echipa noastră națională a fost o primăvară frumoasă. După numai șapte zile de la derbiul cu Iugoslavia a urmat un 4—1 sec cu Bulgaria, iar după alte șapte, un 5—2 ceva mai grațios cu Grecia. Douăsprezece goluri în trei meciuri. (M-aș bucura ca astăzi să reușim măcar cinci cu aceste „naționale” care, pe atunci, erau foarte onorate când izbuteau să contracteze un meci cu noi.)

În iunie ne-a vizitat un alt oaspete de marcă: Hungaria. Primul adversar: Juventus. Lume multă, emoții, calcule, pronosticuri. Iar până la urmă, 8—2 pentru unguri. Peste două zile venea rândul nostru. E adevărat că prezentam o echipă întărită, dar pericolul era foarte mare. Ziariștii, uluiți de ceea ce văzuseră cu Juventus, se dădeau peste cap, căutând cele mai năstrușnice comparații pentru șurubăriile ungarilor. Și asta nu prea avea darul să-i liniștească pe ai noștri... Nemaipunând la socoteală faptul că acel 8—2 se înfipsea în capul tuturor.

Am urcat în tribună cu sufletul în batistă. Cu două zile înainte juventiștii făcuseră naveta între jucătorii maghiari, ca la miuță, și rareori au izbutit să apuce și ei mingea. Acum aveam să intrăm noi la mijloc.

Am o propunere. În timp ce vă dau formația noastră, vă rog să-mi transmiteți prin telepatie rezultatul meciului.

Deci, David - Vogl, Roșculeț - Vintilă, Iuhasz, Cuedan - Georgescu, Bodola, Moldoveanu, Rafinschi (legitimă la C.F.R. cu vreo două luni în urmă) și Barbu.

Sunteți gata?

Îmi pare rău, dar n-ați ghicit. Meciul s-a încheiat cu 2—0 pentru noi. *Noi* înseamnă șapte ceferiști, un trio C.A.O. și

Raftnschi

un juventist: „Ciogli" Vogl. Ziarele ne-au cântat osanale, juventiștii nu mai ieșeau din casă, ca să nu fie subiecte de comparație, și eu m-am convins încă o dată că C.F.R.-ul e o echipă de lume bună. O echipă cam ca florăreasa aceea frumoasă care a învățat, în câteva luni, să urce o scară de palat ca o regină.

Am uitat să vă spun că Vintilă a fost cel mai bun om de pe teren, că antrenorul maghiar Schaffer a recunoscut că i-a bătut „tempoul infernal al românilor", iar eu am descoperit pentru a doua oară America, spunându-mi că arma noastră, a românilor, trebuie să fie viteza, pentru că tu, jucător român, ai venit pe lume ca o ființă mai iute ca ungurul sau ca cehul — nu-i un secret pentru nimeni — în schimb el se odihnește mai puțin când îl pui să alerge

câțiva kilometri în plus. În seara aceea mi-am zis că C.F.R.-ul meu, chiar dacă te scoate uneori din sărite, tot prinde până la urmă un 10 sau un 15 minute, când parcă joacă singur. De ce? Pentru că intră direct „într-a patra” și apasă mereu, mai ales în viraj, când dumneata o domolești aproape fără să vrei. Și tot în seara aceea mi-am spus că C.F.R.-ul meu nu trebuie să urmărească să joace cu orice preț 90 de minute — așa ceva nu face nimeni — ci să-și urce norma de la 15 minute la 30. Dacă a reușit sau nu, asta o să vedem mai târziu.

Până atunci, aș vrea să vă spun că la o săptămână după Hungaria ne-am distrat un pic cu „U” în revanșă (C.F.R. — „U” 4—0) și că noua aripă stânga Rafinski — Barbu, care deschisese de două ori poarta Hungariei, a avut amabilitatea să pătrundă doar de patru ori în amfiteatrul grilat al studenților, și asta dintr-o ciudată pornire spre simetrie: două eu, două el.

Între timp, Ripensia a pedepsit-o pe Unirea Tricolor pentru îndrăzneala de a fi ajuns în finala Cupei României, și ne-a luat astfel amfora, care, orice s-ar spune, a fost întotdeauna mai frumoasă — măcar ca obiect de artă, dacă vreți — decât cupa mată a campionatului.

După acel 4—0 cu „U”, am dat o fugă până la Timișoara, unde, aș putea spune, am făcut un antrenament bun în plin campionat: 4—1 cu Chinezul. Echipa cea nouă începea să se rodeze. Hai să v-o amintesc pe cea de la Timișoara: Lăpușneanu - Wetzer II, Roșculeț - Vintilă, Rășinaru, Cuedan - Georgescu, Moldoveanu, Barbu II, Rafinski, Buză. Dar pentru că C.F.R.-ul meu se pregătea să devină, spre sfârșitul anului, RAPID, băieții s-au simțit obligați să mă avertizeze că *jocul abia începe* și au pierdut din senin, cu Unirea Tricolor (3—4), un meci în care erau mari favoriți. Antrenorul „KK” (n.r. — „cronicarul” folosește aici cunoscuta schemă alchimistă „HH”, pornind de la Kalman Konrad) s-a supărat foc, a împărțit amenzi ca la pomană, iar rezultatul s-a văzut imediat. Duminica următoare, C.A.O.-ul n-a făcut decât să se mire de ce aleargă ai noștri ca nebunii (C.F.R. — C.A.O. 3—1). Țin să vă amintesc, însă, că amenzile după meciul cu Unirea n-au fost doar „de-o saramură și de-o bere mai puțin”, ci aproape o leafă de om.

Din păcate, campionatul s-a terminat din nou „așa și așa”¹. E adevărat, în echipa cea nouă Rafinski și Mitică Moldoveanu mai tencuiseră câteva găuri, dar până la ceea ce voia să facă „KK” mai era mult. Sau poate că eu eram prea nerăbdător... În orice caz, nu mai credeam că o să mai putem juca așa cum am jucat în după-amiaza aceea pe ONEF, în finală, cu Ripensia. Deși, parcă ajunsesem ceva mai mult decât o „echipă de cartier”, așa cum ne hărăzise Onorica Nicolau într-o zi din vara anului 1923.

Ce-i cu Baratky?

Pe la mijlocul verii lui 1936 a început să mă ciupească un ulceraș. Nu m-am dus la doctor. Știam că ulcerul nu vine de la „Luther”, ci de la placajul lui Strușka, de la hențul lui „Căliță” în ultimele minute, atunci, la 5—4 pentru noi, în jocul cu Ripensia, de la cele cinci goluri ale lui „U”, la Cluj, de la bombele noastre care făcuseră din Sepci, portarul clujenilor, cel mai bun om de pe teren, și de la multe alte asemenea coloniale „sărate și piperate”.

Adevărul este că mi-am propus să am o vară mai calmă. Și am căutat să mă distrez. L-am văzut pe Toma Aurel punându-l jos pe Poppy Decico, pentru titlul european, și am căutat să mă conving că viața nu se compune doar din driblinguri și pase, am încercat, în sfârșit, să par plin de entuziasm când Owens a sărit peste opt metri la

¹ Clasamentul Diviziei A 1935 - 1936

1. Ripensia 22 13 4 5 59 : 36 30
2. A.M.E.F.A. 22 11 6 5 40 : 27 28
3. Juventus 22 9 6 7 48 : 32 24
4. C.A.O. 22 9 6 7 37 : 32 24
5. Venus 22 9 6 7 57 : 50 24
6. Gloria Arad 22 10 2 10 45 : 50 22
7. C.F.R. 22 10 0 12 55 : 50 22
8. Crișana 22 8 3 11 44 : 48 19
9. Chinezul 22 8 3 11 44 : 58 19
10. Victoria 22 8 3 11 39 : 57 19
11. Unirea Tricolor 22 7 5 10 54 : 58 19
12. Universitatea Cluj 22 7 2 13 29 : 53 16

Olimpiada de la Berlin, dar a fost destul să apară, acolo, jos, în „Gazeta Sporturilor”, la știri, că Petrică Rădulescu și Bogdan părăsesc Oborul și vin în Giulești, ca să uit și de Toma Aurel, și de Owens, și de toate pansamentele mele gastrice.

Peste câteva zile a venit și bomba: „Rici” Auer la C.F.R.! Cu Baratky, până una alta, doar zvonuri. Costică Bauer — sfinx. Se șoptea, însă, că voiau să ni-l fure francezii. Și mai era Ajax, campioana Olandei, care îi oferea 25 000 de lei pe lună.

— Spune-mi și mie, Costică, se face sau nu se face cu Baratky?

— Ioane! Văd că iar ai uitat legea...

— Eu nu sunt!...

— Calmează-te... Ulcerul. Și avem de tras în toamna asta.

— Cu Auer și cu Bogdan o să fie plimbare de sănătate.

— Stai să-i vedem mai întâi.

— Și Baratky?

— Deocamdată nu e nimic sigur. În schimb știu că „generalul” (n. r. — Gabriel Marinescu, președintele Venusului) umblă după Bodola. Vrea echipă mare...

Telegramă

Campionatul a început în ultima zi de august. Am jucat la Arad și, bineînțeles, am pierdut cu 2—0. Câtă dreptate avusese Costică!... Auer nici nu s-a văzut, iar Ionică Bogdan, „marele succesor al lui Atila”, nici n-a suflat lângă halful său. Apoi a trebuit să jucăm la Timișoara, cu Chinezul. Îi bătusem cu câteva luni în urmă, tot la Timișoara, cu 4—1, iar acum aveam o echipă cu Auer și cu Lengheriu. Totul însă parcă fusese făcut ca să-i dea dreptate lui Costică Bauer. „Chinezii” ne-au bătut cu 3—2... Eram tare necăjit. Peste două săptămâni urma să plec și eu, pentru prima oară, cu C.F.R.-ul, peste graniță, la Budapesta. Ne invitasе federația lor să jucăm cu Ungaria B, care pregătea nu știu ce meci.

După ce am revenit de la Timișoara, miercuri, spre seară, Costică Bauer mi-a arătat o telegramă sosită chiar cu câteva ore înainte, de la Budapesta: „Confirmați încă o

dată venirea C.F.R.-ului la Budapesta. Suntem dispuși să jucăm, eventual, și cu o altă echipă, dacă e mai bine clasată".

Eu, speriat la gândul că s-ar putea să nu mai mergem la Budapesta, am întrebat cu teamă:

— Și ce facem, Costică?

— Nimic. Mergem. Pentru băieții noștri telegrama asta e mai bună decât o primă dublă... Bănuiești de ce ne-au trimis-o: au aflat de „performanțele” noastre la Arad și Timișoara.

Costică a expediat imediat răspunsul: „Sosim vineri la prânz, cu trenul. Suntem în mare formă. Am fi preferat să jucăm cu Ungaria A. Bauer".

Și am plecat. Eu am avut emoții ca niciodată. Mai ales la graniță. Mă așteptam să vad lucruri noi... Dar porumbul era la fel de înalt, cantonierii la fel de gravi la salut, țiglele la fel de roșii, iar copiii la fel de mânjiți pe față în preajma duzilor din gări.

Am ajuns la Budapesta pe la unu, așa cum scrisese Costică. După ce am primit florile, am recepționat și prima săgeată:

— Ascultă, domnule Bauer, ce-ați pățit la Arad și la Timișoara?

— Ne-am menajat pentru jocul cu Ungaria B. (Fără replică.)

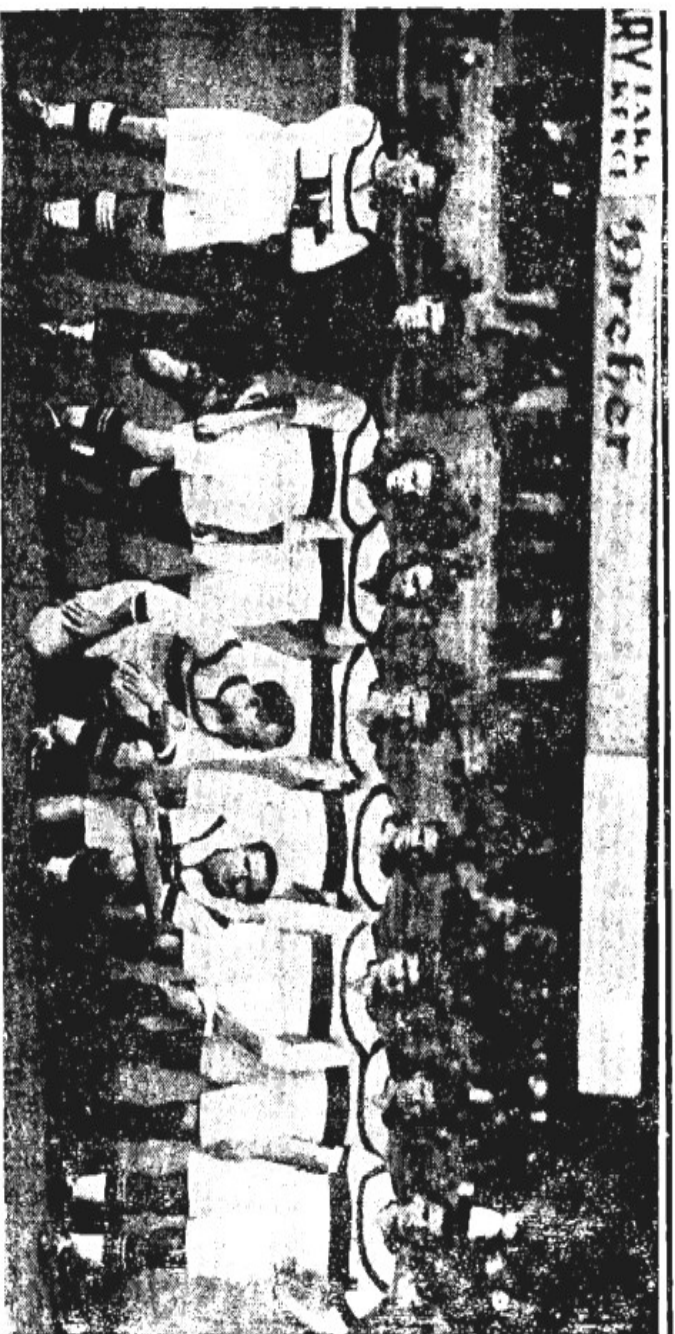
...23 septembrie 1936, pe stadionul M.T.K., C.F.R.-ul meu a apărut cu echipa: Petrică Rădulescu - Wetzer II, Bürger (venit în locul lui „Căliță” Roșculeț, accidentat) - Vintilă, Fănescu, Văsioiu - Moldoveanu, Auer, Lengheriu, Barbu, Bogdan.

Ce-a urmat e greu de crezut. Mulți spun că Rapid a fost *cel mare* în ziua aceea de iulie 1938, pe Giulești, cu Ujpest. Alții ar fi pentru 1940, când am ajuns în finala Cupei Europei Centrale, după meciurile cu Gradjanski. Eu, însă, care am fost în ziua de 23 septembrie 1936 la Budapesta, nu cunosc o zi mai frumoasă în viața bătrânului Rapid.

Jocul a început cu atacurile ungarilor și cu „*Hajra Magyarok!*” Dar Rici Auer a prins un șut formidabil de la 16 metri, unul din acelea pe care le vedem seara, la televiziune, în filmele englezești, și a uluit tabela: 1—0 pentru noi. Ungurii s-au încruntat un pic, dar și-au zis că

abia a trecut un sfert de oră. Cam din minutul 20 au început să ne

Budapesta, 23 septembrie 1936. Înaintea celui memorabil 3—0 cu Ungaria B. la picioare: Bürger, Petrică Rădulescu, Moldoveanu, Barbu, Bogdan, Lengheș, Fănescu, Văsișiu, Weizer II, Jos și Viniliță. Peste câteva minute va începe „charleston-ul”

înghesuie, dar linia noastră de halfi a „tăiat” pe puțin o sută de pase, ușurel... ușurel... cum se taie panglicuța la inaugurări.

După pauză unгурii ne-au luat iar la pase, mai ales pe partea lui Văsioiu, dar cumnatul patronului de la „Mercur” nu i-a băgat de loc în seamă. Dacă mă gândese bine la el astăzi, aş putea spune că îl și distrau pasele gazdelor, cum îl distra zgomotul picăturii de apă pe Fernandel, în „Inamicul public nr. 1”.

La vreo zece minute după pauză, Mitică Moldoveanu s-a opintit o dată cam la vreo 20 de metri de poartă, a aprins archebuza și... gol! Ca prin farmec, la 2—0 am uitat că suntem C.F.R. și ne-am amintit deodată că vom fi Rapid, așa că am organizat o repriză de dansuri în mijlocul terenului, ca să-i mai distrăm puțin pe cei din tribună, care au continuat să strige „Hajra Magyarok” din ce în ce mai puțin și au început să fumeze „Szlmphonia” din ce în ce mai mult. În trei minute am avut trei bare — vorba lui Nichi Dumitriu: decât un gol urât, mai bine o bară frumoasă! — iar cu un sfert de oră înainte de sfârșit, „Rici” Auer a mai tras o dată la păianjen, pentru 3—0. Programul s-a încheiat cu câteva numere pe partea noastră stângă, în cinstea telegramei primite într-o zi de miercuri. Un vecin care vorbea ceva românește m-a întrebat dacă cel care driblează e Atila, iar eu i-am spus că e nepotul lui și că e poreclit „Bogdan Ionică, zis Berilă”.

Seara a fost un banchet la care m-au invitat și pe mine. Până atunci n-am știut cum sunt banchetele la catolici. În seara aceea, însă, mi-am dat seama că seamănă ca două picături de apă cu priveghiul nostru ortodox.

Ne-am întors acasă cu alai mare. Echipa noastră a jucat cum n-o mai văzusem niciodată. Pișicherul de „Șubi” Schwartz ar fi spus că am jucat așa pentru că l-am avut pe Bürger, ripensistul, pe post de fundaș. Dragă Șubi, cre-de-mă, Rudi Bürger n-a prea avut ce face. Ceea ce n-aș putea spune, însă, despre Pertrică Rădulescu, care a apărut foarte bine. Dar, vorba aceea... la 3—0 pentru tine, portarul e omul cel mai nebăgat în seamă.

În Gara de Nord, la sosire, a fost plin. Pe peron lumea aplauda, noi înaintam greu pe culoarul îngustat de bagaje, iar eu am avut câteva clipe iluzia — iluzie spun

astăzi, atunci, însă... — că aplauzele sunt și pentru mine, pentru că și eu jucasem — da, da, da! — pe stadionul M.T.K. Am coborât grav treptele vagonului, am încercat să umblu un pic crăcănat, ca Ionică Bogdan, să mă legăn, ca fotbalistii, dar în clipa aceea Costică Bauer m-a întrebat cu glas tare, în auzul tuturor: „Unde sunt pașapoartele, Ioane?”

E singura dată când l-am urât pe bunul meu prieten Costică Bauer. Ce conta însă întâmplarea asta pe lângă faptul că am fost cu C.F.R.-ul la Budapesta...

Noi și „Gazeta”

La două zile după sosire am continuat seria bună (4—1 cu Juventusul), apoi am „scos” un 1—1 cu Admira din Viena — aceeași Admira care măcelărise Ripensia cu 7—1 — și pentru că tot a venit vorba de Ripensia, sunt obligat să vă spun că peste alte trei săptămâni ne-am simțit datori să reglăm niște conturi și cu „profesorii” din Timișoara (5—2). În sfârșit, după ce ne-am distrat puțin în Obor cu Unirea Tricolor (5—0), ne-am trezit la sfârșitul turului lângă distinșii noștri prieteni Venus și Ripensia. Venus era în frunte, cu 15 puncte, iar noi — la numai un punct, împreună cu Ripensia.

Spre sfârșitul lui octombrie băieții au început să-și facă bagajele pentru turneul din Orientul Apropiat. Eu m-am mulțumit cu gândul că barem nu pleacă Auer și Baratky, și că n-am să rămân singur. („Rici” fusese suspendat pentru o palmă la mânie, și acum trăgea ponoasele, iar Giusy trebuia să se opereze la un picior.)

S-a plecat imediat după Anul nou. Eu cu „Rici”, în fiecare zi, la spital, la Baratky. Prima lui vorbă: „Ce mai e nou de pe la arabi?”

Dar n-aveam nici o veste, cu toate că trecuseră destule zile. Abia peste vreo săptămână și ceva „Gazeta sporturilor” a scris câteva rânduri pline cu înțepături la adresa noastră. Scria că turneul Rapidului e un faliment, că ai noștri se roagă de arabi să le mai aranjeze câte un meci, pe nimic, că la meciuri vin vreo 200 de spectatori, în care intră toată administrația terenului și oamenii cu furtunul, și că în primul joc „foștii deținători ai Cupei

României s-au chinuit să obțină un mic avantaj într-un fel de match cu o echipă de stradă sau cam așa ceva". Spre sfârșit, reporterul Pricinaș își cerea scuze față de cititori pentru lipsa rezultatelor, acuzându-l pe antrenorul Konrad de faptul că boicotează ziarul și nu dă nici un telefon, în semn de represalii pentru niște rânduri cândva nu pe placul lui.

La întoarcerea băieților am aflat totul: Konrad habar n-avea că una din obligațiile lui de antrenor era să telefoneze în fiecare seară la București, la „Gazeta”, pe dinari sirieni. Cât privește rezultatele, când le-am auzit, mi-am dat seama ce poate un reporter când vrea să te „curețe”. „Meciul acela chinuit” s-a terminat cu 6—3, apoi am bătut selecționata Beyruth-ului cu 5—1, am trecut în Palestina, unde, după ce Ionică Bogdan a făcut rost de „frunzele sfinte”, am dat zece goluri (cinci lui Hapoel și tot atâtea lui Macabi), iar la întoarcere, pe Bosfor, i-am bătut și pe cei de la Galatasaray (n. r. — 4—1, la 9 ianuarie 1937).

La Istanbul, în meciul cu „Galata”, au fost 6 000 (!) de spectatori, iar organizatorii turci, văzând Rapidul dansând, ne-au implorat să mai facem un joc, chiar a doua zi, cu reprezentativa orașului. Vă dați scama cât de adevărat era zvonul că noi ne rugasem să jucăm câte un meci la care să vină 190 de spectatori, 8 administratori și 2 lucrători cu furtunul.

A doua zi, la Istanbul, recordul de 6 000 a fost bătut. Meciul acesta a fost povestit cândva de Ionică Bogdan, așa că, în clipa asta, mă retrag și îi dau lui cuvântul.

...În minutul 70 era 2—0 (iar 2—0!) pentru ei. Jucam pe un teren greu, terenul Taksim, și turcii ne pisau ca la concasoare. Eu eram la pământ. Refuzam să cred că e 2—0 pentru ei. N-aș fi fost atât de dărmămat dacă era 2—0 pentru italieni, pentru cehi, sau chiar pentru ... maltezi. Dar cu turcii!... Pentru mine era ceva de neînchipuit. Și știi de ce? La plecare, tata îmi spusese în loc de drum bun: „Vezi, Ionică, dacă tot ai început-o cu fotbalul, să nu care cumva să-mi pierdeți cu turcii. Dacă ești feciorul meu, pune și tu umărul acolo... Să nu ne facem de râs...” Bietul tata... Avea el ce avea cu turcii... încă de pe front, de la Amzacea-Topraisar. Până la urmă, însă, zăduful ăsta al tatii mi-a trecut și mie în inimă.

După pauză, când am văzut că „timpul curge” și nu se întâmplă nimic, mi-am spus că nu pot da ochii cu tata. Iată însă că, pe la mijlocul reprizei, „Zăinică”¹ dă un gol. 2—1! Văzând așa, am înviat din morți, dar bucuria a ținut doar vreo zece minute, pentru că am intrat din nou în criză de timp: mai erau zece minute.

Ce n-aș fi făcut eu atunci ca să putem egala! Aș fi ocolit Marea Neagră pe jos, ca Jules Verne, când n-a vrut să plătească „Bosforul”, aș fi jurat să mă duc la Călugăreni în fiecare noapte, ca să caut fără lumânare dinții lui Sirian Pașa, aș fi acceptat până și reînființarea haremurilor, deși sunt împotriva lor... Până la urmă, însă, n-a fost nevoie de nimic din toate aceste jertfe... În ultimul minut de joc, sau mai bine-zis în ultimele secunde, Palmer m-a deschis „la știință”, eu am pus capul „la... voință” și mingea s-a furișat în poartă, pe lângă bară, cum se furișează fetele în cămin, după 11, când portarul de la „Informații” a ațipit.

Tuș cu bila roșie

O dată întoarsă acasă, trupa a venit vreo două după-amieze la „Mercur”, ca să mai împartă din sacul cu povești și ca să ia ochii fetelor cu „bronz de piramide”, dar a treia zi a fost poftită frumos în Luterană, la nr. 27, într-o mică sală de sport a C.F.R.-ului, o dată cu boxerii, ca să-și aducă aminte că fotbalul nu e floare la ureche, așa cum începuse a se vorbi în camerele de hotel de la Tel Aviv, înainte de culcare, între două bătaii cu portocale.

La începutul lui februarie am jucat în Giulești un amical cu Juventus. Rezultatul? Tot 4—1. Cred că era al 15-lea 4—1 cu Juventus. La 0—0, Zăinescu, care fusese cu băieții noștri în turneu, a avut de tras un *penalty*. Șutul a fost puternic, dar pe jos, așa că s-a oprit la vreo patru metri de poartă, din cauza noroiului.

În primul joc de campionat al anului 1937, în fața a 15 000 de spectatori, am câștigat cu Crișana (4—1). Îmi aduc

¹ În turneul din ianuarie 1937, Rapid a fost întărit cu Zăinescu și cu Palmer de la Juventus, care i-au înlocuit pe Baraty și Auer.

aminte că Barbu a deschis scorul în secunda a 10-a sau cel mult a 15-a.

Ce bine arăta echipa noastră în acele zile de martie 1937!... Universitatea din Cluj a plecat acasă cu cinci goluri. Giusy Baratky, deși abia își scosese copcile, a dat trei bucăți. Ba mai mult, la al doilea gol, a făcut o preluare nemaivăzută de Venus. Cei mai mirați au fost „șepcarii roșii”¹ Iancovici și Bulgaru, care s-au ciocnit cap în cap, ca-n filmele cu coji de banane. Întotdeauna l-am bănuț pe Giusy că a studiat figurile astea pe vremea când, copil fiind, se ducea la comediile mute...

Și mai avea ceva Baratky: era cel mai bun jucător de biliard între fotbaliști. Punea tacul cum punea ristul la minge. Se uita lung la bila lucioasă, se învârtea în jurul ei, și încerca, ca pe teren, niște figuri la care nu se gândea aproape nimeni. În ultima vreme Baratky juca doar *bricole*, adică „trei menzi, bilă... bilă”... Parcă-l văd: își freca tacul cu tibișirul, îl mângâia, și-odată lăsa cubulețul de cretă albastră pe margine, făcea ocolul mesei, total absent, și lovea bila elegant, fără efort, mai frumos ca Marlene Dietrich în „Șapte păcate”. Apoi își relua țigara, sorbea din ceașca cu cafea, urmărind atent pregătirile partenerului de joc, și uneori spunea cu vocea lui egală: „Dragă Petrică, după manda a doua nu văd cum poți scăpa de tuș cu bila roșie”. Petrică, însă, avea și el o mândrie de maestru al biliardului și încerca. Dar întotdeauna în drumul bilei albe apărea ca din pământ bila cea roșie. Petrică izbea cu tacul în podea, de necaz, dar Giusy continua cu vocea lui egală: „Bravo, Petre... Îți mulțumesc. Ai tras foarte corect. Dacă trăgeai greșit, n-ar fi fost tuș”.

Iar noi ne miram uneori că Giusy Baratky reușește caramboale cu Iancovici și cu Bulgaru, pe postavul verde al gazonului.

Primul tricou pierdut

După acel 5—0 cu Universitatea din Cluj ne-am dus la Oradea. Ne aștepta C.A.O.-ul. Pentru noi, ceferiști,

¹ „Șepcile roșii”, porecla Universității din Cluj.

Crișana și C.A.O.-ul, la Oradea, erau ca cele două vâltori din poveste: „Scapi de una, intri-n alta”. De astă dată, însă, am „ținut”. Am betonat cu 30 de ani înaintea lui Herrera, am avut noroc și cu portarul nostru Petrică Rădulescu, care a fost cel mai bun om de pe teren, am avut noroc și cu Mișu Lengheriu, care a sărit la cap peste David (n. r. — portarul arădean), de parcă l-ar fi urcat scara I.C.A.B.-ului și... 1—0 pentru noi... Întâmplarea a făcut ca duminica următoare să vină C.A.O.-ul la noi, pentru Cupa României. De astă dată a fost rândul lui Mircea David să fie cel mai bun de pe teren, dar asta nu ne-a împiedicat să câștigăm cu 3—1 și să mergem mai departe în Cupă.

În ultima duminică de martie s-a jucat derbiul Venus-Rapid. Înainte de joc, din clasament țâșneau scânteii:

1. Venus 14 9 3 2 46:17 21
2. Rapid 14 9 2 3 38:17 20

În acea duminică de martie 1937 am pierdut primul nostru titlu. Venus a câștigat cu 2—0. Giusy Baratki a jucat într-un picior, dar asta ar fi o scuză doar pentru cucoane. Singurul adevăr e că am pierdut. Ziariștii au găsit un cârlig, s-au năpustit cu toții asupra lui Konrad—vechea poveste — și au scris că nu Rapid a pierdut jocul cu Venus, ci Konrad a pierdut duelul tactic cu Platko, antrenorul „negrilor”. În fond, aș putea să mă agăț și eu de această „găselniță” a prietenilor mei, cronicarii, ca să-i scuz pe băieți, dar n-ar fi cinstit. Pentru că nu Konrad a lăsat să-i scape printre degete titlul de campion. A fost, pur și simplu, un moment de oboseală care a cuprins echipa noastră. Asta-i tot.

Cronicarii scriu mereu despre tactică. Și eu îi înțeleg foarte bine. E mult mai greu să-ți dai seama dacă X are viteză sau dacă Y „nu are stângul”. E mult mai greu să știi dacă lui Z i-a fugit iubita cu o seară înainte, decât să te apuci să pui pe hârtie câteva rânduri despre tactică, așa cum nepotul meu Virgilică îi așază pe jucători — cum vrea el — pe masa verde, și spune că numai așa e bine.

Așa-s ziariștii. N-ai ce le face. Partea nostimă e că toate astea le descoperă după război. Așa cum și moș Tolstoi, după ce l-a condus pe Napoleon pe drumul de întoarcere,

spre Berezina, cu resturile marii armate, a căutat să ne explice că „micul corsican” ar fi avut 17 variante mai bune decât cea pe care a ales-o ca să piardă șase sute de mii de oameni. Vă rog să mă iertați pentru comparație, dar cam așa e și în fotbal.

Duminica următoare am prins iarăși speranțe. Noi am câștigat acasă, cu Gloria (n. r. 5—0), iar Venus a pierdut la Cluj, cu „U”. Nimeni n-a mai vorbit despre duelul Konrad-Platko, pentru că nu mai era cazul.

Din păcate, la 11 aprilie, am pierdut pentru a doua oară titlul, la Timișoara. Ai noștri i-au sufocat pe timișoreni timp de 80 de minute, mingea dădea din colț în colț în careul „doctorilor” Ripensiei, dar, vorba lui Tudorică, trompetistul, când e să se aleagă praful, poți să vii dumneata cu zece butoaie de apă, că tot praf rămâne. Cam prin minutul 60, Kotormany, „fachirul”, s-a înălțat la un corner, și așa Ripensia a câștigat cu 1—0. Șansele noastre la titlu pluteau pe apa Begăi...

Dar, mai bine să le las în plata Domnului și să ne mai odihnim puțin, amintindu-ne de un meci tare frumos, România — Cehoslovacia (n. r. — 1—1, București, 18 aprilie 1937), când cehii au egalat greu, cu opt minute înainte de sfârșit. Aș putea să mă laud spunând că halfii de margine ai echipei naționale s-au numit Vintilă și Rafinschi, dar nu e cazul: de acum încolo, cel puțin 50 de file, o să cam fiu nevoit să scad mereu din laude, pentru că s-ar putea să nu mă credeți. Noroc că am cifrele de partea mea.

După meciul cu cehii, arbitrul Barlassina a spus limpede: „Am condus o partidă mare”, iar Proucha, unul dintre cei mai buni jucători cehoslovaci, mi-a dat încă o dată dreptate, declarând... negru pe alb: „Fotbaliștii români joacă mai iute chiar decât italienii. Iuțeala lor ne-a pus la grea încercare”. Deci, tot iuțeala, de care am mai pomenit odată.

După meciul cu Cehoslovacia au venit „optimile” Cupei României. A fost o zi frumoasă, lume multă - ținând seama că jucam cu o echipă mai slăbuță, Jahn din Cernăuți — dar am fost niște artiști cinstiți: s-au marcat zece goluri — șapte noi, trei ei — așa că până la urmă toată lumea a fost mulțumită. Dar, din nou, cu o singură excepție: cronicarii. Ținta săgetuțelor: Ionică Bogdan.

Iată ce scria mai marele lor, responsabilul cu ironia:
„Bogdan a fost clovnul galeriei.

Bogdan, zis „Berilă“

Are o manieră personală de a se face ridicol. A driblat, și iar a driblat. Poate că driblează și-acum."

Știți de ce a scris omul rândurile astea? Ca să-l pedepsească pe Ionică Bogdan. Pentru ce? Într-o zi, după meci, ieșind din vestiar, jucători și ziariști împreună, Ionică Bogdan a făcut o glumă: „Măi fraților — s-a adresat el cronicarilor, dintre care cei mai mulți îi erau prieteni — în noaptea asta m-am gândit și am găsit o definiție pentru cronicarul de fotbal". „Ia spune-o, Ionică, suntem tare curioși". Și răspunsul a venit prompt, ca o centrare de gol: „Cronicarul de fotbal este omul care ne învață pe noi, fotbaliștii, să jucăm... fotbal așa cum ar fi jucat el dacă ar fi avut talent".

S-a făcut o liniște cam funerară, dar peste numai câteva zile, după jocul cu Jahn, a fost uns „clown al galeriei”. Clown al galeriei, după ce ai servit pe tavă cinci goluri din șapte.

„Cât e ceasul, oameni buni?”

A trecut, însă, și asta. În schimb a venit Chinezul, și ne-a ținut o predică lungă, cu pase scurte, chiar la noi acasă, și a ciupit un punct. Toți spuneau că ne așteaptă zile grele. Între timp a venit și Bodola la Venus. Iar Bodola însemna o jumătate de C.A.O.

În mai am plecat la Cluj, pentru „sferturile” Cupei, cu Victoria părintelui Curea¹. Meci greu, nici vorbă... Ca întotdeauna la Cluj. Iar peste asta, joc de Cupă, adică un joc care înfierbântă sângele și aruncă tribunele împotriva favoritului.

A fost un meci cu cântec, pe care „Berilă”² l-a povestit atât de bine, încât eu am să mai adaug doar câteva rânduri în josul paginii:

Deși eram favoriți, la pauză era 2—0 pentru clujeni, iar în vestiarul nostru puteai auzi și musca. Cel mai necăjit dintre toți părea, însă, inginerul Ungureanu. „Măi băieți, iar mi-o făcurăți. O să ajung să nu mai pot merge cu voi nicăieri. Cei de la București spun că eu sunt piaza rea a echipei”. Apoi, după o scurtă pauză, în care nimeni n-a spus nimic: „Știți ceva? Aveți de la mine câte o mie de lei de om dacă scoatem un 2—2”.

Mă uit la Vintilă. Își potrivește șiretul. Mă uit la Moldoveanu. Își scoate noroiul dintre crampoane. Îi simt stingheriți. Ungureanu e un băiat tare bun. Sufletist mare. Dar cum să-l ajuți?

Giusy se spăla la chiuvetă. Aveam impresia că nici nu aude vorbele inginerului. Dar, când s-ajungă la prosop, odată îl aud spunând: „Domnule inginer, facem doi-doi în zece minute. Fără bani. Numai așa, de-amorul artei. Vrem

¹ Într-o vreme, preotul clujean Curea a fost conducătorul echipei Victoria. Iată, deci, că antrenorul echipei de hochei a Canadei are un antecesor.

² Porecla lui Ionică Bogdan.

să luptăm împotriva superstițiilor. Ca să nu mai fiți piază rea..."

Când a revenit lângă mine, pe bancă — în ultima vreme ne împrietenisem la cataramă — l-am luat la întrebări: „Bine, Giusy, de unde ai scos povestea cu cele zece minute? Ești Mafalda? Sau poate crezi că joci cu Adesgo? Asta-i echipă tare, măi omule. Echipă de trei familii!”¹

Giusy, însă, n-a mai scos nici un cuvânt. Doar și-a pieptănat frumosul păr blond din care avea să se nască mai târziu „minunea blondă”.

Am ieșit din vestiar și am trecut din nou la treabă. Clujenii s-au repezit ca berbecii. „Echipă de trei familii!” Dar iată că nu trec nici două minute și, dintr-o degajare de portar, Giusy îngroapă mingea cu stopul, apoi trece ca racheta de linia de centru, trage pe dreapta, și-odată îl aud strigând: „Hop”! Barbu II a și țâșnit „printre”. O minge lungă, cu boltă, la *rendez-vous*, peste „frați”, și... 2—1.

Clujenii repun la centru, bagă cărbuni, dar nu prea „leagă”: 2—1 nu e 2—0. Asta-i lege veche. Și totuși, minutele curg. Mă uit la Baratky. Calm. Nici că-i pasă. Se plimbă. Nu se agită. „Mare bărbier ești, mă frățioare”. Și minutele trec. Dar, când să jur că Giusy a uitat și de Ungureanu, și de „lupta împotriva superstițiilor”, și de fotbal, odată-l văd că se aprinde din nou, se leagănă cu mingea, ca schiorii pe Postăvar, și se duce, se duce, și nu mai strigă hop, și nici stop, și ne trage după el, și noi alergăm ca nebunii spre poarta clujeană, dar degeaba... Golul îl dă tot el. Apoi se întoarce, cu capul între umeri, de parcă ar fi ratat un penalty, și când să-l luăm pe sus de bucurie, îl văd că mă privește pieziș: „Ionică, du-te și întreabă cât e ceasul”. Fac câțiva pași spre tușă și pun palmele la gură: „Cât e ceasul, oameni buni?” Un ofițer din primul rând se uită la ceas și mă face k.o. din patru vorbe: „Au trecut nouă minute!”

Jucam în echipă cu Mafalda...

Cu două minute înainte de sfârșit, penalty la poarta clujeană. Portărel: Baratky. Nici nu m-am uitat cum trage. Nu mai era cazul. Știam lecția pe dinafară. Un pas,

¹ Referire la faptul că Victoria avea mai mulți frați Cociuban, Felecan și Pop.

al doilea, încă unul, pendulare cu dreptul, șut! Ba nu!... Cu vreo zece centimetri înainte de... minge, frâna brusc piciorul — nici azi nu știu cum făcea cu inerția — portarul plonja... n-avea ce face... avea impresia că omul a tras... iar Mafalda arunca mingea în poarta goală...

Am câștigat cu 3—2... Inginerul Ungureanu obținuse o victorie hotărâtoare în lupta împotriva superstițiilor.

(Bogdan a uitat să vă spună că exact cu de 20 minute înainte de sfârșit, „Căliță” Roșculeț a fost eliminat de pe teren. Golul victoriei contra Victoriei a venit, deci, când eram în zece.

Sper ca studenții „domnului profesor Roșculeț” să nu... Pentru că n-ar fi fair-play... Oh! Dacă ați ști cât de greu a fost atunci, în mai 1937, la Cluj. Și ce mult a contat „sfertul” cu Victoria în istoria Rapidului. Dar asta o s-o vedem ceva mai încolo).

O umbră neagră-neagră...

Peste câteva zile s-au tras la sorți semifinalele. Îmi aduc aminte că era spre seară, eu lucram la planșă, ca să mai pontez niște ore în favoarea „roților de tren”, și deodată a sunat telefonul:

— Alo, Ioane!

— Spune!

— Ghici cu cine am căzut?

— N-o fi din nou cu Ripensia?!...

— E mai rău!

— Venusul?

— Da. Venusul.

Nici n-am observat când sticluța de tuș s-a prelins peste releveul meu, „trăgând” o umbră neagră-neagră spre orizont. Și nici nu mai știu ce-am spus la telefon. Eram cu gândurile departe...

...Campionatul părea ca și pierdut pentru noi, cu toate că „Pișta” Wetzer mă provoca mereu la un rămășag... Cu numai două luni în urmă Venusul ne bătuse fără drept de apel... Nouă, în schimb, nu ne prea mergea nici acum jocul. Îmi aduc aminte că mi-au ieșit peri albi într-un meci cu Unirea Tricolor. Cu Unirea Tricolor... Și în vremea asta Venus bătea o echipă engleză — Leicester City — cu 2—0.

E adevărat că semifinala urma s-o jucăm la noi, în Giulești, pentru că eram gazde după jocul de la Cluj, dar și aici era o bubă. Terenul nostru nu fusese omologat. Nu știu cine tergiversa și omologarea asta!... Așa că trebuia să jucăm pe „Venus”. Pentru că aveam nevoie și de bani. Iar Venusul, care era în plin centru, aducea lume de peste tot.

Necazurile mele nu se opreau însă aici. Între timp Venus a anunțat achiziționarea lui Ploeșteanu și a lui Gain. În schimb Baratky, deși operat, simțea din când în când câte un cui în genunchi, motiv pentru care bilele albe și roșii se odihneau pe „gazonul” de la „Princiar” sau de la „Blanduzia”... În sfârșit, — ce s-o mai lungesc! — ne-a părăsit și Konrad, care a primit o ofertă de... *gonfalonier* pentru Italia...

Iar până la semifinala cu Venus mai erau doar câteva zile...

Între timp, neavând antrenor, am fost nevoiți să formăm un triumvirat tehnic, cu inginerul Iulică Pop, tatăl Ancuței Racoviță — parcă v-am mai spus-o — cu nea Copaci, unul dintre fondatorii noștri, și cu inginerul Ungureanu, omul cu superstițiile. Toți trei pricepuți, nici vorbă, dar când ai avut un profesionist de talia lui Konrad, te simți orfan pe lumea asta.

Și a venit meciul cu Venus. Ziarele au „tras” o mie de avancronici. Parcă venea sfârșitul fotbalului și parcă meciul acesta ar fi fost ultimul pe lume... Toți ziaristii mergeau „cu Venus”... Se gândeau mereu la acel 2—0 „fără drept de apel”. Spuneau că Rapid, mai ales de când a plecat Konrad, și-a pierdut cheia, așa bună sau rea cum era.

Eu făceam socoteli băbești. Îmi spuneam că Venusul nu prea poate să ne bată de două ori la rând. Îmi aminteam că după un 4—1 cu Chinezul, la Timișoara, cineva a scris, pentru prima oară, că „Rapid e o echipă de cupă”. Pe lângă asta, îmi plăceau teribil de mult cele cinci nume din atacul nostru: Auer, Moldoveanu, Baratky, Barbu și Bogdan. (Asta, desigur nu mai era socoteală băbească.) În sfârșit, aflasem că, pentru semifinală, Baratky e hotărât să joace bine, pentru că Fulga, președintele nostru, i-a promis dezlegarea către Olympique Lille — contra 100

000 de franci — dacă batem Venusul și dacă el, Giusy, o să facă un meci mare.

„Roata lumii”

Înainte de primul fluier al semifinalei, aș vrea să nu-i nedreptățesc pe cei din apărare. Deci... Lăpușeanu — Wetzer II, Roșculeț — Vintilă, Rășinaru, Rafinschi... Știu că prin asta m-am cam dat de gol în privința rezultatului, dar îmi închipui că-l știți, așa că nu e cazul să fac pe misteriosul.

Jocul a început într-un tempo italian, care l-ar fi uimit și mai mult pe cehoslovacul Proucha. Chiar în al doilea minut, Baratky a deschis scorul printr-un șut fantastic, de la 18 metri. Dar Venusul a egalat în câteva minute. Atunci a început *jocul nostru cel mare*, „Rici” Auer s-a pornit să toace iarba pe dreapta, cu foarfece de toate mărimile, iar Baratky, împreună cu Mitică Moldoveanu și cu Barbu s-au pus cu miuța pe capul lui Colea Vîlcov — ți-aduci aminte, bătrâne? — care, până la urmă, nici nu mai știa pe cine să atace, atât de uluiți erau ceilalți... Dar golul a venit greu, pe o intrare a lui Mitică Moldoveanu, care a „ras” tot ce a întâlnit în cale.

În pauză, deși conduceam cu 2—1, Fulga era cam supărat, spunând că un meci de cupă nu poate fi câștigat ratând nouă ocazii din zece. Și e adevărat că înainte de a ieși din nou pe teren, după pauză, directorul i-a aruncat-o lui Baratky: „Giusy, ai mare noroc că în tribună nu e nimeni de la Lille. Ți-ar scădea prețul la un sfert”.

După pauză a fost delir. Aveam impresia că sunt la Moși și nu știam *la ce* și *la cine* să mă uit mai întâi. Baratky era cu încercarea norocului la dansatoarea de tablă... Moldoveanu era cu ruperea lanțului... Barbu răspundea de „roata lumii”, iar Ionică Bogdan, cu pălăria lui Charlot în mână, adunase pe partea lui câțiva dintre simpaticii noștri adversari, ca să le arate cum ies porumbeii după ce ai pus ouă.

Scor final: 5—1 PENTRU RAPID. Ultimele două goluri: Baratky. Cu cinci minute înainte de sfârșit, la 5—1, Platko, antrenorul Venusului, i-a strigat lui Baratky: „Giusy, ajunge! Nu uita: e meci de cupă. Iar eu trăiesc

din asta". Atunci, Baratky s-a apropiat de Bogdan și i-a spus încetișor: „Ionică, gata! Poate că o să fim și noi antrenori odată".

La sfârșit, în vestiar se adunase atâta lume, încât nu se mai putea intra. Baratky s-a apropiat de Fulga și i-a spus: „Domnule președinte, eu m-am ținut de cuvânt. Acum e rândul dumneavoastră". (Îi amintea de dezlegarea pentru Olympique Lille). Și atunci l-am văzut și eu pe Fulga strigând cât îl ținea gura: „M-ai mințit! M-ai mințit! Abia acum ai arătat ce poți. M-ai mințit! Ne-ai mințit pe toți! Nu-ți dau dezlegarea! N-am să ți-o dau niciodată!!"

Ionică Bogdan are dreptate când spune: „Scena era comică și instructivă. Superdirectorul nostru striga ca pe câmp, cu vinele umflate. Giusy Baratky, feciorul măcelarului din Oradea, își lustruia calm și resemnat pantofii, cu o bucată de catifea albastră.

5—1 pentru Rapid, într-un meci cu Venus! Și cât de puțin a lipsit ca acest „5—1 pentru Rapid, într-un meci cu Venus" nici să nu existe. Mă întreb acum: unde a fost, de fapt, adevărata victorie? Parcă tot la Cluj, când eram conduși de *felecani* și *căpușani* cu 2—0, în timp ce steaua Venusului urca sus, sus, sus...

Zece goluri prin telepatie...

La 20 iunie s-a jucat finala Cupei României 1937 între Rapid și Ripensia. O finală pe care am câștigat-o cum nici nu visam. Tot cu 5—1. Păstrez de la acel joc de neuitat o pălărie de paie mototolită și o cămașă ruptă la subsuori, din prea multele aruncări de brațe spre cer.

Astăzi, când mă uit la bătrânul meu caiet, sunt uimit de asemănarea semifinalei Rapid — Venus cu finala Rapid — Ripensia. Giusy Baratky a deschis scorul cu Venus în minutul 2. Contra Ripensiei, în finală, Auer a „scris" 1—0 în minutul 4. Ne-a egalat Venusul. Ne-a egalat și Ripensia. prin Dobay, care a tras de la 30 de metri. Singura deosebire e că în meciul cu Venusul am intrat la pauză, în vestiar, cu 2—1. În finală, cu Ripensia, era doar 1—1. Și acest 1—1 a rezistat până în minutul 70, timp berechet ca să-mi mototolesc pălăria de paie. De aici, însă, de la 2—1, totul a fost ca în oglindă. Minutul 72: 3—

1 cu Venusul, 3—1 cu Ripensia (Baratky, din centrare Bogdan). Minutul 80: 4—1 cu Venus, 4—1 cu Ripensia (Moldoveanu, din centrare Bogdan, cu luft-fentă, ca la volei, Baratky)... În sfârșit, în

Baratky

minutul 85: 5—1 cu Venus, 5—1 cu Ripensia: Baratky „bombă”...

Singura diferență între aceste două „sferturi de oră”, pentru care aș lua-o de la capăt, cu tricourile vișinii ale nevestei lui Geza, cu Orșova, cu Vasile Chiroiu și cu toți

ceilalți, e că antrenorul Ripensiei, pare-mi-se tot un Konrad, n-a implorat atacul nostru să-i cruțe poarta...

Seara a fost petrecere mare la „Luther”, lângă Gara de Nord. Am stat până noaptea târziu. A fost noaptea Rapidului. O noapte cu cântecele Măriei Tănase. Poate singura noapte în care Mărioara a uitat că nu cânta decât ceea ce vrea ea.

...Ascultă, Ionică! Mi-ai spus do o sută de ori că n-ai uitat nimic din povestea Rapidului. Și totuși, te-am prins! Am citit ce-ai spus despre noaptea aceea de la „Luther”, dar nu pot să te iert. Uite... Admit să fi uitat că spre ziuă ne-am dus la „Drăguș”, unde era o șampanie mai de soi, dar nu înțeleg de ce te-ai sfiit să mărturisești cum ai urcat orchestra în copac, cu contrabas cu tot, ca să nu știe „Pișta” Wetzer de unde vine muzica. Nu de alta, dar eu sunt și am fost întotdeauna pentru adevărul istoric.

...Peste vreo două săptămâni s-a terminat și campionatul. Noi am rămas pe locul doi, la numai două puncte de Venus. Un campionat pierdut nu de două ori, cum v-am mai spus, ci de zece ori. Un campionat pierdut cu Venusul, la 2—0, cu acel Venus pe care l-am îmbălsămat în cupă, peste două luni, cu 5—1. Un campionat pierdut cu Ripensia, la 1—0, aceeași Ripensia căreia i-am plâns de milă, tot la 5—1. Un campionat pierdut¹, dacă mai vreți, la Timișoara, cu Chinezul, 3—2,

¹ **Clasamentul Diviziei A 1936 - 1937**

1. Venus 22 13 6 3 63 : 26 32
2. Rapid 22 13 4 5 58 : 27 30
3. A.M.E.F.A. 22 10 7 5 46 : 27 27
4. Ripensia 22 13 1 8 59 : 39 27
5. Victoria 22 12 1 9 55 : 47 25
6. C.A.O. 22 8 4 10 39 : 45 20
7. Juventus 22 8 4 10 41 : 51 20
8. Gloria Arad 22 8 2 12 42 : 52 18
9. Chinezul 22 7 4 11 40 : 55 18
10. Universitatea Cluj 22 8 2 12 38 : 62 18
11. Crișana 22 5 5 12 35 : 53 15
12. Unirea Tricolor 22 6 2 14 49 : 81 14

deși după numai două săptămâni, la 3—0 pentru noi, în meciul cu Ungaria B, la Budapesta, aveam să dansăm „charleston” în mijlocul stadionului M.T.K. numai și numai ca să nu-i amărăm de tot pe cei care obosiseră să strige „Hajra Magyarok!”

Îmi dați voie să vă fac o mărturisire?

Pentru mine, cele două meciuri de cupă cu Venus și cu Ripensia sunt mai frumoase decât zece dulapuri englezești pline cu tricouri de campioni. Cred că Rapidul din iunie 1937 a fost cel mai mare Rapid din istoria noastră. Am spus „cel mai mare Rapid”, dar nu și „adevăratul Rapid”. Rapid cel mare a fost nevoit să fie și rău, și meticulos, și sadic. A prins doi cobai — iartă-mă, Colea... iartă-mă, „fachirule”... — a dat drumul la cronometru și a marcat zece goluri prin telecomandă celor mai bune echipe românești ale vremii.

Acesta a fost Rapid cel mare... Despre adevăratul Rapid, mai târziu...

Uvertura la 1938

Și a venit vara... O vară fără turnee. O vară la mare, fără Elpis, fără Victoria... O vară pe plajă. Cu pepeni galbeni. Cu guvizi zbătându-se în plasă. O vară cu iaurt pe spate, o vară în care ne-am adus aminte de fotbal abia pe la jumătatea lui august, și numai pentru că venea Admiră... Și ne-a trebuit doar o săptămână de... sudații în Giulești, ca să-i batem pe vienezi cu 4—2. Nu fac caz prea mare din asta, pentru că i-a bătut și Venusul...

Peste încă o săptămână a început campionatul. Cu o formulă nouă. Două serii de câte zece echipe.

Câte discuții n-au fost și pe tema asta! Douăzeci de ziariști erau pentru. Alții douăzeci erau contra. A doua zi, zece dintre primii douăzeci făceau cartel cu cei zece de la „alții douăzeci”, dar și aici, la „alții douăzeci”, existau câțiva cu tocul între două călimări, care, după o seară la „Mercur”, mergeau bloc cu primii zece părăsiți. Era, ce mai încolo și încoace, ca la „Scrisoarea pierdută”...

Pentru noi, rapidiștii, campionatul a devenit pe neașteptate ceva palpabil. România fusese admisă cu două echipe în Cupa Europei Centrale, și astfel,

câștigătorii celor două serii¹ căpătau dreptul de a juca în CEC, alături de echipele italiene, maghiare, cehoslovace, iugoslave.

Puntea suspinelor

După acel 4—2 cu Admira, care ne-a demonstrat încă o dată că „suntem mari”, a venit o duminică obișnuită în viața Rapidului, adică un 1—1 cu Unirea Tricolor. Cu alte cuvinte, am rămas „în gropi” încă din plecare. După acest punct pierdut a urmat, bineînțeles, o nouă duminică rapidistă, adică un 4—1 cu Chinezul, chiar la Timișoara. Peste o săptămână, din fericire, am bătut A.M.E.F.A. acasă, cu 3—1, dar, în etapa următoare...

În etapa următoare jucam din nou în București, cu Victoria din Cluj, „echipa celor trei familii”. Eu făcusem de mult adunarea. „Punctul cu Unirea, plus cele două cu Chinezul, trei... Și încă două cu A.M.E.F.A., cinci... Și cu Victoria — șapte... Deci, campioni de toamnă... și chiar dacă la primăvară mergem la Arad... nu mai scăpăm castana cu Unirea... și vine Chinezul... și se adună ele... ar fi formidabil... ce bine că CEC-ul ăsta e vara... poți să cazi cu o echipă italiană... și concediul meu e tot vara... Și nu mă costă drumul... ar fi formidabil!”...

Și în timp ce mă plimbam cu gândul pe Canale Grande și desenam cu cărbune Puntea suspinelor, arbitrul a fluierat sfârșitul primului mitan. Știți cât era scorul? De necrezut: 3—0 pentru diavolii părintelui Curea. Cu alte cuvinte, adio visuri fericite...

În pauză a fost un chin. Nu m-am mai dus în vestiar. Am rămas în tribună. Și s-au luat toți de mine: „Nu fi supărat, Ioane... Parcă n-ai ști cine-i Rapid”. Alții încercau să-mi dea curaj: „Anul trecut, la Cluj, băieții popii aveau 2—0 la pauză. Și totuși ați venit „peste”...

¹ Iată cum au fost repartizate echipele. Seria I: Rapid, Victoria Cluj, Chinezul, A.M.E.F.A., Phoenix Baia Mare, C.A.O., Unirea Tricolor, Jiul, Dacia Unirea Brăila, Olimpia Satu Mare. Seria a II-a: Ripensia, Venus, Juventus, Sportul Studentesc, Gloria Arad, „U” Cluj, Crișana, Vulturii Lugoj, A.C.F.R., Dragoș Vodă.

Victoria a reapărut prima pe teren. Tactic. Ca să ia toate aplauzele. Și ca să ne lase nouă fluierăturile. Ceea ce s-a și întâmplat. Iată însă că nici nu începe bine repriza și Giusy Baratky strecoară bășicuța în poartă: 3—1. Îmi fac cruce. Mă uit în jos, să-l văd pe popa Curea, dar n-apuc: Horotan face 3—2. În sfârșit, l-am găsit: s-a apucat cu mâinile de cap. „De ce, părinte?” Când să mă uit pe teren, Mitică Moldoveanu — cu doi clujeni în cârcă — 3—3! Au trecut doar trei minute și e 3—3...

Ce-ar trebui să urmeze acum, dragă cititorule? Bineînțeles că ar fi normal să venim din urmă. Și am venit.

Petrică Rădulescu

Numai că drăguțul de Horotan s-a trezit cu poarta goală, și i s-au întunecat mințile... Și clujenii au început să ne descânte... Și am mai primit două... Și pe Canale Grande a început să plouă mărunț... Și n-am mai văzut Puntea suspinelor...

Duminica următoare ne-a bătut și Phoenixul la Baia Mare. Cu 2—1, e adevărat, dar tot bătaie se cheamă. Lucrurile se cam lămuriseră. A.M.E.F.A trecuse în față. Și ne avea acasă în retur.

Doctorul Bogdan

Într-o după-amiază, la „Mercur”, era prin noiembrie, l-am văzut posomorât pe Petrică Rădulescu.

— Ce e, Petre?

— A plecat Bogdan.

— Unde?

— La Paris.

— Și cum? Fără să...

— Da. Fără să...

— De unde știi?

— Mi-a spus tat'su. Zice că vrea să facă medicina la Paris.

— Medicina? Ionică?

— Prafuri de adormit părinții.

— Și i-a lăsat, așa, pe bătrâni?

— Le-a dat bani de lemne.

— Mare figură! Vrea să joace în Franța. Dar n-ai trebui să-i dăm dezlegarea.

— Nici nu i-o dăm.

— Vine el înapoi. Parcă-l văd la primăvară. Dacă spui că a lăsat doar bani de lemne...

Peste trei zile am plecat la Arad. Joc de Cupă cu A.M.E.F.A. Dacă era un meci de campionat, nici nu mă duceam. Știam rezultatul. Dar de când cu Venus și cu Ripensia, mi-am zis că nu mai putem pierde nicăieri.

Când am văzut atacul nostru, mi-a cam pălit entuziasmul. Pe dreapta Horotan, inter Mitică, centru Baratky, iar pe stânga — Păcuraru și Cuedan.

Jocul l-au început ei. Noi — *beton* în toată legea. Toată lumea om la om, „Căliță” Roșculeț cu „mătura”, Cuedan

un fel de fundaș, la fel ca și toți ceilalți înaintași, afară de Giussy, care avea vreo trei lângă el.

A.M.E.F.A. ne-a atacat 90 de minute în șir, dar Petrică Rădulescu a prins o zi mare, iar Baratky a scăpat de două ori de cei trei „filatori” ai săi, și astfel am plecat acasă cu 2—0.

Ce mult a semănat meciul nostru de la Arad cu jocul Inter-Vasas de la Budapesta, când ungurii au avut 22 de cornere și n-au marcat nimic, iar Internazionale a avut un singur corner și a marcat două goluri, tot prin centrul său înaintaș, Mazzola.

...Iarna a venit pe nepusă masă. Toate terenurile au înghețat peste noapte. Și am trecut la gura sobei...

Ca să fiu sincer, m-aș fi așteptat la mai mult de la toamna lui 1937. În campionat eram abia pe locul trei, după A.M.E.F.A. și Victoria. E adevărat, la numai două puncte, dar cele 11 ale noastre, din nouă jocuri, nu erau un semn bun. O singură consolare: faptul că după jocul de la Arad mai eram în Cupă. Din păcate, însă, *campionatul* era cel care te putea trimite în Cupa Europei Centrale.

...Primăvara a venit „rece și distantă”. La 1 aprilie a apărut în ziare știrea că A.M.E.F.A. și Ripensia, care se și vedeau câștigătoarele seriilor, vor să joace finala la București. Mi-am zis că e un tupeu prea mare, dar, peste numai două zile, A.M.E.F.A. avea patru puncte înaintea noastră. Și returul era tare scurt: doar 9 etape.

În timp ce fluieram a pagubă în acea primăvară deloc zâmbitoare, a apărut deodată, ca din lună, Ionică Bogdan. A dat buzna la „Mercur”, ca și cum ar fi lipsit două zile, s-a uitat lung la noi, a pus palma streășină și a strigat:

— Fraților! Am simțit eu de departe că vi se îneacă corăbiile și sunt gata la datorie!

L-am iertat, ne-am pupat, iar duminica următoare, cu Berilă parizianul în echipă, am câștigat cu C.A.O.: 3—1. Dar asta n-a fost totul. Ionică Bogdan, care era, de când îl știu, „omul cu bafta”, a început să așeze bobii, și astfel A.M.E.F.A. a pierdut la Baia Mare, cum pierdusem și noi de altfel... Apoi au venit jocuri și mai grele. La Satu Mare, contra Olimpiei, am fost tot timpul în careul lor, dar Konrad, fostul nostru portar, care se mutase între timp la Satu Mare, a scos tot: 0—0. (Noroc că și A.M.E.F.A. a pierdut în duminica aceea un punct cu Unirea Tricolor).

Spre sfârșitul lui aprilie am lăsat pentru prima oară Rapidul în pace și am plecat — dar tot pentru Rapid — la Brăila, unde A.M.E.F.A. trăgea cu Dacia Unirea. Și n-am avut ce regreta. A fost un meci de pomină... 4—2 pentru gazde. Adică 4—2 pentru noi... îmi aduc aminte că după fiecare gol al brăilenilor, fanfara militară, adusă special de colonelul Tudose, conducătorul Daciei, cânta „Mulți ani trăiască !” de se auzea până în piața Sfinții Arhangheli.

Între timp noi am jucat pentru Cupă, la Timișoara, cu Chinezul, și am câștigat cu 5—3, după ce avusesem 4—1.

Moldoveanu

Refăcusem atacul nostru cel mare, în care mutam posturile fără nici o grijă. Toți cei cinci erau unul și unul. La Timișoara, în atacul Bogdan — Moldoveanu — Auer — Baratky — Barbu, doar Mitică Moldoveanu și-a păstrat postul, dar pasele au mers ca pe tablă.

Cele cinci goluri de la Timișoara mi-au mers la inimă, dar greul abia acum începea. Mie îmi era tare teamă că n-

o să apucăm nici unul din iepuri, nici campionatul, nici Cupa. În campionat, ca să câștigăm seria, trebuia să batem Victoria la Cluj... Victoria care ne dăduse cinci goluri la București... Iar în Cupă — culmea culmilor! — am căzut din nou în semifinală cu Venusul. A doua zi după tragerea la sorți, ziarele au și scris pe toată pagina: Semifinala Rapid — Venus, adevărata finală a Cupei României.

2—1 pentru...Cotnari

Am plecat la Cluj mai mult mort decât viu. În valea Feleacului știam că se câștigă din an în paști, iar noi n-aveam voie să pierdem nici măcar un punct. Și publicul avea, în ziua aceea, un soi de fanatism pe care nu-l mai simțisem la Cluj. Uitase probabil că *felecanii* și *cociubanii* ne bătuseră în toamnă, chiar la București, și păreau că țin minte doar meciul de Cupă în care îi întorsesem de la 0—2 la 3—2.

...Ce frumoasă zi am trăit atunci la Cluj... Aș putea să spun că am avut de toate. I-am condus cu 2—0, i-am așteptat să vină — corecți, ca întotdeauna! — dar Mafalda era la noi. Am părăsit terenul cu 3—0 pentru noi. N-aș fi crezut... Și așa, în numai 90 de minute, s-a schimbat totul. Aveam titlul seriei în buzunar. (Ultimul joc, cel cu Dacia Unirea, la București, nu mai era o problemă). Mă și vedeam pe tabelul Cupei Europei Centrale. Și gândul ăsta era pentru toți băieții un formidabil doping psihic în vederea semifinalei cu Venusul...

Drumul de la Cluj la București s-a transformat, bineînțeles, într-o noapte albă. Costică Bauer, care plătise nota la restaurant, la Cluj, a constatat cu uimire, în vagon, când și-a făcut socotelile, că în timp ce icrele, fripturile și prăjiturile costaseră 600 de lei, Cotnarul a urcat la 1 300.

Aș fi vrut să povestesc tot drumul de la Cluj la București, cu toate cântecele lui, cu refrenul rămas de pomină: „A.E.ID... Trăiască Rapid!” — cea mai mare victorie poetică a viitorului inginer Vintilă — dar astă-seară (n. r. 28 aprilie 1968) sunt necăjit, pentru că „Nichi” și Bebe

Năsturescu mi-au făcut-o iarăși, leșinând după un 1—1 cu A.S.A. Tg. Mureș, acasă, la București. Din fericire, povestea semifinalei de Cupă cu Venus o am scrisă. Se numește „O noapte furtunoasă” — pseudoscenariu cinematografic. Mie nu-mi rămâne decât să o închin amintirii bunului meu prieten Costică Bauer Ardeleanu.

Crainicul: Acum treizeci și ceva de ani s-a născut marea rivalitate dintre Venus și Rapid, cele mai bune echipe bucureștene de fotbal din anii '30. O rivalitate „pe viață și pe moarte”, cu tot convoiul ei de întâmplări de necrezut, alimentate uneori de vanitate și chiar de ură. O rivalitate care aduce în memorie legenda Veronei. O rivalitate pe care n-a putut-o stinge nici pericolul comun, Ripensia, și nici curgerea anilor.

Astăzi, chiar, după treizeci și ceva de ani, nenumărații cronicari voluntari ai fotbalului românesc sunt gata să creadă că în ziua de 20 iunie 1965, la Brașov, Rapid a fost oprit la un pas de piscul campionatului mai ales prin voința fostului venusist Silviu Ploșteanu, în amintirea unor înfrângeri care nu se pot uita.

Potcoava Giuleștilor. 12 mai 1938.

Se simte apropierea marelui sezon internațional al Rapidului. Lume multă în tribună. Dimineața și după-masă.

Vintilă sprintează, păstrând miraculos mingea între ghete.

„Giusy” Baratky se joacă cu răbdarea copiilor din spatele porții. Aproape toate mingile pe care le trimite spre poartă revin în teren, lovind barele la încheieturi, când în dreapta, când în stânga. (N.B. Printre copiii din spatele porții se află și viitorul cronicar G. Nicolaescu. După cum vedeți, a contractat... maladia „potcoavei” la 7 ani.)

La cealaltă poartă, Ionică Bogdan susține un meci de antrenament împotriva a cinci copii. Copiii sunt desculți. Bogdan — de asemenea. Își respectă adversarii. Azi e ultimul antrenament în preajma meciului cel mare. Pentru că...

Am uitat să vă spun: la 15 mai, aici, în Giulești, Rapid întâlnește Venusul în semifinala Cupei României.

Un mic detaliu de interior. Magazinerul Rapidului și-a părăsit vestiarul și ferchezuiește vitrina cu trofee a feroviarilor. Cupe de argint, cupe de marmură, cupe de cristal, plachete. Obiectivul se oprește cu insistență asupra unor cupe-pui. Sunt „eșantioanele” Cupei României, marea specialitate a Rapidului. Cupa României, marea absentă din palmaresul care se vrea complet, cu orice preț, al Venusului.

Arena Venus. 13 mai 1938.

Ultimul antrenament al „negrilor”, pentru semifinală. Petea Vîlcov reia cu capul a 20-a centrare. Humis își ascute „foarfecele”. David, în poartă, are mișcările unei mingi de spumă de mare.

Peluza dinspre Plevnei e plină. Tribuna dinspre Știrbey e goală. Pentru că sosește „Împăratul”.

...A venit „Împăratul”. A coborât din mașină. Îl urmează suita (Fond muzical: „Sosirea generalului”. „Împăratul” e în mare ținută). „Împăratul” înaintează cu pași mari, trecând în revistă o gardă invizibilă. (Zgomotul pașilor pe pietriș poate fi subliniat printr-un răpăit de tobe mici.)

Stop! Micul ring al tribunei oficiale. Suita, instinctiv, în semicerc. Atitudini pioase. „Ave Caesar, morituri te salutant!”

O voce în panică: „Perna domnului ministru!”

O a doua voce în panică: „Peria!”

A venit perna. A venit omul cu peria. La soare te poți uita, la pantofii „împăratului” — ba!

Crainicul: E momentul, stimați spectatori, să vă spun că „Împăratul”, pe care îl vedeți preocupat și încruntat, este generalul Gabriel Marinescu, ministru de interne, prefect al Poliției Capitalei, vicepreședinte al Federației Române de Foot-ball, președinte al Venusului etc, etc. Vă rog să remarcați, pentru explicarea parțială a poreclei — asemănarea somatică evidentă cu imperatorii rotofei din perioada de declin a imperiului. Deși, pentru a respecta adevărul istoric, trebuie să recunoaștem că „Împăratul” nostru, care fierbe în clipa asta pe perna moale cu model persian, nu-i admiră pe „decadenții” de tipul lui Caracalla, ci pe austerul Vespasian. Motivul? Îl consideră cel mai mare geniu al omenirii, pentru că a creat maxima „Banii nu au miros”.

Ați observat, poate, că, în timp ce i s-a servit perna, „Împăratul” i-a aruncat omului o bancnotă scrobită și a repetat apoi gestul când i s-a adus peria. Îmi pare rău că operatorul nu a filmat seriile celor două bancnote. Ar fi constatat că sunt succesive. „Împăratul” are numai bani imaculați. Direct de la Bancă. Am putea spune chiar — direct de la Imprimerie. Nu poate suporta banii murdari. Și cum toate cotele „împărătești” care sosesc de la tripourile particulare și de la societățile în nume colectiv pentru valorificarea infirmităților nu prea întrunesc condiția purității, bancnotele se purifică prin schimb.

Dar să lăsăm aceste considerații de ordin financiar și să ascultăm ce spune „Împăratul”, pe care îl obsedează vizibil semifinala cu „feroviarii”:

— Cine joacă half-centru la „acari”?

Suita răspunde în cor timid:

— Dacă îngăduiți, Rășinaru.

— Rășinaru? Nici nu-l consider jucător de A. Să-i transmiteți plăcintarului (n. a. — Humis, centrul înaintaș al Venusului) că duminică îmi datorează două goluri. Și cine-i în poartă?

— Negru.

— Negru. Asta înseamnă *schweitzer*. 7—0 pentru noi! Și mai terminați o dată cu mutrele astea plouate. 7—0! Să se termine o dată cu porcăria asta! Cum? Tradiția Cupei? Să nu mai aud vorba asta! Cupa n-are tradiție! Cupa e o târfă pe care trebuie s-o bagi în dulap. Dar trebuie să ai cu ce! Spuneți-le nenorociților ăloră de pe iarbă că eu, Gabriel Marinescu, nu mai admit tradiția. Și-acum, hai!

O voce din suită:

— Domnule ministru, ceferiștii i-au refuzat pe toți arbitrii bucuresteni.

— Ceee?!!

— Vor neapărat arbitru din provincie.

— Li s-a urcat la cap ciocănarilor! Provincie? Las'că le arăt eu provincie! Ba nu! Nici nu-mi pasă! Marine!! Măine să apară în ziare, sus: „În privința arbitrului, generalul Gabriel Marinescu nu are preferințe”. Le arăt eu sportivitate. Nenorociții!!!

...În fața automobilului, la plecare:

— Pavele! Du-te și spune-i lui Albu că dacă nu-l rade pomâine pe Berilă (n. a. — Bogdan), stricăm calimera.

Duminică, 15 mai 1938.

Gurile stadionului Giulești nu mai pot primi nimic. Potcoava geme. „Împăratul” e prost dispus. Pe Giulești nu are priză. Pe Giulești nu e pernă. Pe Giulești nu e perie. Și asta îl scoate din fire: „Niște nenorociți!”

Mai sunt cinci minute până la începerea jocului. Copiii s-au cățărat până și pe turnul de afișaj. Acoperișurile caselor din jur au devenit amfiteatre în aer liber.

În timp ce echipele își fac apariția din tunelul potcoavei și aleargă spre centrul terenului, vom lua câteva „momente” din tribune, pe tema delirului. Nu trebuie omisă surparea spectatorilor din mijlocul tribunei a doua. (Un gliseu de capete suprapuse, până la nivelul primei trepte a tribunei). La peluză: prim plan cu un cap de copil tuciuriu. Copilul suflă într-o trompetă mică.

Crainicul: Îl recunoașteți? E Tudorică. Pasiunea lui pentru Rapid și trompetă s-a născut — să zicem — la 15 mai 1938.

Din partea consultantului tehnic: pentru a înlesni reconstituirea jocului (aproximativ 12 minute), dăm formațiile:

Rapid: Negru — Wetzer II, Roșculeț — Vintilă, Rășinaru, Rafinski — Bogdan, Moldoveanu, Baratky, Auer, Cuedan.

Venus: David — Sfera, Albu — Lupaș, Juhasz, Demetrovici — Ene, Ploșteanu, Humis, Petea Vîlcov, Iordache.

Elemente indispensabile pentru reconstituire:

— Atmosferă sud-americană în tribune.

— Joc în mare viteză. Mult peste tempoul care se atribuie în general anului 1938.

— Umbre plutind pe gazon (sursa: fumul locomotivelor în manevră).

Pentru prim-planuri (necesar minimal):

1. Sprinter nervos și arțăgos (pentru Vintilă).

2. Cel puțin doi valseuri de tip vienez (pentru Auer și Rafinski).

3. Un iluzionist (pentru Ionică Bogdan).

4. O „minune blondă” pentru Baratky (se recomandă, pentru operativitate, trucajul, îmbinând clarviziunea lui Constantin cu șutul lui Bazil Marian, cu tehnica generală a lui Petschovschi și cu jocul de cap al lui... al lui... lasă că ne mai gândim noi).

5. Un portar de cauciuc cu profilul lui Robert Taylor (pentru David). În recuzita porții lui (deci a Venusului), o mică oglindă de crai...

6. Un săritor în înălțime (de pildă, Eugen Duceu) pentru Petea Vîlcov.

7. Un acrobat (pentru Humis).

8. Un cerber din familia Vasile Zavoda (pentru Sfera).

Crainicul: Suntem în minutul 117. Mai sunt, deci, trei minute. Rezultatul continuă să fie 1—1. Echipele sunt realmente epuizate. „Negrii” trag de timp. Acest 1—1 în

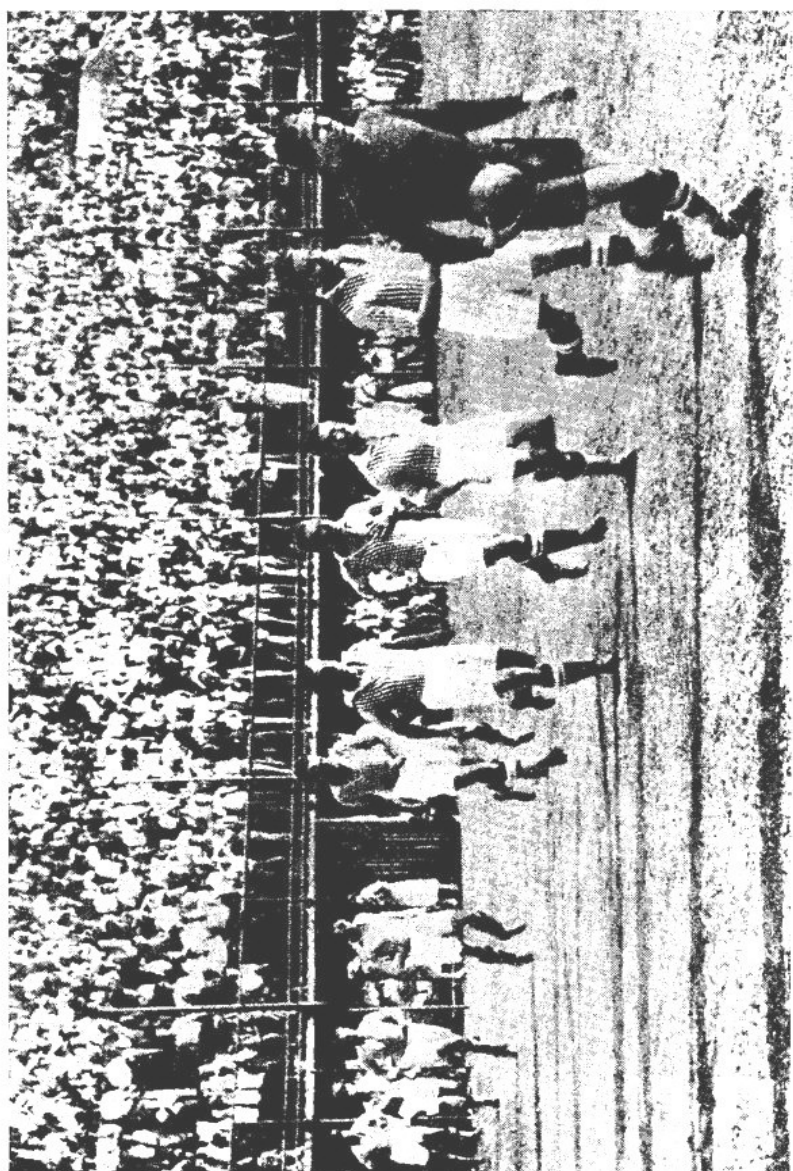
Giulești e pentru ei o adevărată victorie. Un singur om nu admite: „Împăratul”.

...Mingea e la Iordache... Demarează pe tușă, urmărit de Vintilă. Atacă Vintilă. Câștigă mingea. E liber... O pasă lungă. Mingea e la Auer. „Rici”, dintr-o bucată, îl

deschide pe Bogdan. Bogdan înaintează spre poarta lui David. O fentă... Încă una... A trecut de Demetrovici... De Albu... A intrat în careu. Centrare scurtă... Baratky! Gooooool! Gol din voleu! Mai sunt două minute de joc și Venus va fi eliminat din nou din Cupa României!

Două sugestii pentru regizor:

— Deși torțele de tribună nu apăruseră în anul 1938, licența poate fi — cred — admisă. „Mijloace moderne” pentru a sugera entuziasmul de totdeauna al galeriei giuleștene.

— Pentru secvența „reacția Împăratului la 2—1” se poate apela la câțiva metri de documentar medical pe tema congestiei cerebrale.

Monologul „împăratului” după recăpătarea respirației:

— Niște porci! Niște parlagii! Vă arăt eu vouă, acarilor!
Și bestia de arbitru! Mi-a furat meciul!

Suita îngână — în ecou — refrenul:

— Ne-a furat meciul!

„Împăratul” sare ca ars de pe scaunul fără pernă:

— Gurr! Nimeni n-a furat meciul! Impotenții mei au pierdut meciul! Marine! Vii cu mine! Restul, la priveghi! Nenorociții!

Miezul nopții. Restaurantul „Luther”, lângă Gara de Nord. Rapid sărbătorește victoria. Romanțe de Cavadia, „Glasul roților de tren”, „Du-mă-acasă, măi tramvai”...

Vocea lui Ionică Bogdan:

— Cam devreme, maistre Nai!

Orchestra se oprește brusc. Într-adevăr, în noaptea asta, stăpân e Rapidul. Diseurul repară prompt mica gafă: «Dragi prieteni, orchestra restaurantului „Luther” cântă, în cinstea C.F.R.-ului victorios, Hora Staccato...»

...E aproape unu. Conducătorii au plecat. Toată lumea e bine dispusă. Rapid e din nou în finala Cupei României. Specialitatea casei. Ura!

...Tramvaiele s-au rărit. Cartierul gării se scoală la cinci.

Rapidiștii părăsesc restaurantul. Giusy Baratky, marele meșter al voleului, fredonează ca pentru sine „Du-mă-acasă, măi tramvai”.

Dar, în drum spre tramvai, surpriză: un cordon de polițiști. Ceva mai încolo, duba neagră a poliției — „bufnița”.

De grupul ceferiștilor se apropie un civil:

— Sunt chestorul Ionescu. Domnii Baratky, Vintilă, Auer și Rafinschi sunt invitați la Prefectură, pentru verificarea actelor.

Ionică Bogdan cascadează ochii și-și face cruce:

— Bine, măi nenicule, la ora asta ți-ai găsit să pui binoclul pe afte?

Chestorul, rece și distant:

— Atrag atenția domnului Bogdan că locurile în dubă nu sunt limitate. Ordinul nu se discută.

— Și de unde e, mă rog, ordinul ăsta?

— De sus!

Ușa dupei s-a și închis în urma „careului magic” al Rapidului. Ceilalți rămân buimaci pe trotuar. Într-un târziu, Rășinaru reflectează cu glas tare: „Minutul 117. Golul lui Giussey. Orice bine e spre rău”.

În grădina „Luther”, diseurul, angajat în supliment la o masă de cheflii, cântă nostalgic: „București, București, cuib de vise...”

La ora 1,30, conform planului, Marin formează numărul „Împăratului”:

— Să trăiți, domnule ministru! Ordinul a fost executat.

— Toți patru?

— Întocmai.

— Nenorociții. Le arăt eu tradiție!

16 mai, în zori...

Costică Bauer-Ardeleanu, funcționar la C.F.R. și manager al Rapidului, nu doarme de la două. De când Roșculeț i-a telefonat că Vintilă, Auer, Baratky și „Rafi” au fost luați pe sus, cu duba, la Prefectură.

Costică Ardeleanu știe ce poate președintele Venusului. Dar nu s-ar fi așteptat ca „Împăratul” să meargă atât de departe. Acum se frământă să găsească o soluție, dar nu vede nici una. Și totuși, trebuie. Telefonul sună din cinci în cinci minute. Cea mai vehementă e logodnica lui Vintilă: amenință cu sinuciderea.

Costică Ardeleanu deschide a cincea ușa în Ministerul Comunicațiilor. Până acum, toți l-au ascultat cu atenție. Sau pasionat chiar. Apoi s-a produs, invariabil, revolta, iar în cele din urmă, la fel de invariabil, a urmat refuzul. „Un telefon lui Gabriel Marinescu? Asta înseamnă să intri de bună voie în gura lupului”.

Ultima speranță a lui Costică Ardeleanu pâlpâie acum în fața ușii capitonate a directorului general al C.F.R.-ului. Mai ales că directorul e și președinte de onoare al Rapidului.

— Am onoare, domnule director.

— Salut, dom'le Ardeleanu. Cu ce pot să-ți fiu de folos?

— Astă-noapte ne-au fost arestați patru jucători. Baratky...

- Baratky?
- Da. Baratky, Vintilă, Auer și Rafinschi.
- Și cine i-a arestat?
- Ministrul ordinei publice. „Împăratul”.
- De ce?
- Pentru că a pierdut din nou Cupa.
- Cupa. Aud mereu de Cupă. La urma urmei, cât costă Cupa asta? E de aur?
- Nu. Nu e de aur.
- Atunci de ce vă așarnați¹? De ce atâta discuție? Dacă ar fi după mine, i-aș mai da încă o cupă. Numai să am liniște.
- Costică Bauer-Ardeleanu se uită la director ca la un om din altă lume. În fața lui se află președintele Rapidului. Ar vrea să plece, dar trebuie să mai încerce:
- Bine, dar arestarea e un abuz!
- Și eu ce vrei să fac?
- Poate că interveniți. Ziceam că dați un telefon. Măcar un telefon.
- Nu sunt nebun. Gavrilă e omul lui Vodă. Domnule Costică, parcă ai fi un ageamiu...

Costică Ardeleanu a ajuns în Cișmigiu. De fapt nici nu știe când și cum a ajuns. La Buturugă toată lumea comentează jocul de ieri. Costică se uită peste umărul unui tânăr care citește „Gazeta sporturilor”. Și rămâne uluit, văzând, pe prima pagină, o scrisoare a generalului Gabriel Marinescu către Federație:

„Onor Federației Române de Foot-ball

Subsemnatul general Gabriel Marinescu, în calitate de vicepreședinte al F.R.F.A., contest rezultatul match-ului din după-amiaza zilei de 15 mai 1938 între echipele Venus și F.C. Rapid, care au luptat pentru Cupa României, pe stadionul Giulești.

Acest match s-a soldat în favoarea Rapidului, cu rezultatul de 2—1. Golul doi a fost marcat din poziție de offside.

¹ Așarnați - înverșunați.

Scoaterea centrului atacant al Venusului din luptă pentru motive care ar fi trebuit elimina întreaga echipă Rapid, faulturile făcute în careu și nesanctionate duc la convingerea necorectitudinii arbitrului și cer imediata luare în discuție și soluționarea acestei grave chestiuni care se cheamă: un match furat Venusului.

*GENERAL GABRIEL MARINESCU,
vicepreședinte al F.R.F.A.*

N.B. Rog ca la judecarea cazului să fiu anunțat, ca să pot asista.

Marinescu.

Costică Ardeleanu se așază pe o bancă. E tare obosit. Mai ales la gândul că e neputincios. Iar oamenii aceia stau „jos”, la Prefectură, după ce ieri au fost purtați pe brațe. Sau, mai bine-zis, *pentru* că au fost purtați pe brațe...

Vecinul lui e, în schimb, de un calm care poate să te scoată din sărite. Își soarbe, pe îndelete, doza de apă minerală, din paharul care mai păstrează urme de reacții chimice. Privindu-i mișcările, Costică are senzația că nimic nu se va mai schimba vreodată. Că omul de alături va sorbi la infinit apa, că el nu va găsi niciodată o soluție, și că acolo „jos”, careul magic al Rapidului va rămâne pentru totdeauna, ca în poveștile „măștii de fier”.

Îngrozit de propria sa închipuire, „nea Costică” sare de pe scaunul cu spetează și pornește în galop spre ieșire. Apoi, alergând mereu, traversează bulevardul de la Monitorul Oficial, intră în debitul de lângă „Princiar”, cumpără hârtie de scris și traversează din nou, în diagonală, la „Tic-Tac”.

...Gulerul halbei pierise demult când Costică Ardeleanu a început să-și recitească „opera”:

„Domnule președinte,

Clubul sportiv Rapid consideră că semifinala disputată în ziua de 15 mai a.c. pe stadionul Giulești, în compania grupării Venus, nu a avut condițiile unei desfășurări

normale. La aceasta au contribuit o serie de factori, printre care îngăduința arbitrului. În consecință,

Vă rugăm să depuneți toate diligențele pentru a se aproba rejucarea meciului în ziua de 21 mai a.c., astfel ca echipa cu adevărat cea mai bună să învingă."

*pentru
Președintele clubului Rapid*

C. ARDELEANU

DOMNULUI

*MINISTRU GABRIEL MARINESCU
VICEPREȘEDINTE AL FEDERAȚIEI ROMÂNE DE
FOOT-BALL*

Și-acum, cu „praștia” bine împăturită și strecurată în buzunarul hainei, Costică Ardeleanu pornește să-l înfrunte pe Goliat.

Un scurt demaraj în sus, spre A.R.P.A., apoi la stânga spre Capșa și... stop!

— Domnul ministru e ocupat. Astăzi lucrează până târziu, cu chestorii din țară.

— Totuși, am ceva foarte urgent. Mă așteaptă. Sunt sigur. Vă rog să-i spuneți doar două cuvinte: Ardeleanu, Rapid.

Secretarul transmite telefonic parola. Răspunsul — surpriză — vine prompt și favorabil: „Să aștepte un singur minut”.

După nici 30 de secunde, ușa cabinetului se deschide și „chestorii din țară” ies cu tabacherele în mâini, unul câte unul.

Costică Ardeleanu e introdus în sala... tronului:

— Vă salut, domnule ministru.

— Fii bine venit, domnule Ardeleanu. Am știut întotdeauna că din toată banda aceea de la Rapid ești singurul *fair-play*. Și la victorie, și la înfrângere. Spune!

— Domnule ministru... E vorba de meciul de ieri. Consider că, într-adevăr, datorită condițiilor speciale în care s-a desfășurat... Mă refer la entuziasmul mult prea zgomotos...

— Cazangerie, domnule!

— Știți...

— Spune mai departe, că spui foarte bine. Și servește o havană.

— Și arbitrul a fost cam moale...

— Moale ca un șarpe. Servește un lichior, domnule Ardeleanu!

— Mulțumesc, nu. N-aș vrea să vă rețin...

— Cine iubește fotbalul are timp întotdeauna.

— În două cuvinte, cred că ar fi bine să rejucăm meciul, astfel ca Venusul să aibă posibilitatea...

— *Fair-play*. Ești un adevărat sportiv, domnule Ardeleanu. Nu e totul să obții victoria, ci cum obții victoria.

— Da. Totul e cum obții victoria.

— Și cine va cere rejucarea?

— Noi, Rapidul.

— Atunci treci la masa aceea și scrie.

— Cererea am și scris-o.

— Ești un creier, domnule Ardeleanu. Iar eu, la Venus, îmi pierd vremea cu avocații.

— Cred că o să interveniți la Biroul Federal, pentru rezolvarea cererii, în calitatea dv. de vicepreședinte al Federației.

— Ei bravos, dom'le Costică! Fii pe pace!

— Tocmai.

— Încă o dată, domnule Ardeleanu, ești un adevărat gentleman.

— Un gentleman care mai are, însă, o rugămintă.

— Safe-ul meu îți stă la dispoziție.

— Dar nu e vorba de asta.

— Orice, domnule Ardeleanu.

— În noaptea asta au fost arestați, pentru verificarea actelor, patru din jucătorii noștri.

— Imposibil!

— Și totuși, așa e.

— Nu pot să cred. Stai o clipă!

Sonerie: „Dă-mi-l pe Popescu!”

Secretarul dă legătura:

— Alo, Popescule! Există reclamația că la noi ar fi reținuți patru fotbaliști de la Rapid... Nu-nțeleg ce vrei să spui. Iar bați câmpii!... Nu e posibil... Dacă ți-am spus... E scandalos, Popescule! Cine v-a permis să vă bateți joc de

oameni? E nemaipomenit. Fotbaliști arestați chiar în palatul președintelui lor. Rușine! Să mi se raporteze în două minute!!... Domnule Ardeleanu, această eroare fără precedent în perioada magistraturii mele va fi corectată în cel mult un minut. Te rog să-i scuzi pe proștii aceia, care au putut face o asemenea confuzie. Cu bine!

Nea Costică aleargă pe trepte. Nu poate uita masca marelui actor: «Ce mult seamăna „Împăratul” cu Neron!»

În față, la Cercul Militar, regăsește „careul magic”. Cam în locul unde își instalează luneta, în fiecare seară, moșul cu plete albe.

— Ce mai faceți, băieți?

— Ne mai obișnuim cu soarele.

— Afurisită treabă. În sfârșit... Bine că s-a terminat. Să știți, însă, că ați fost eliberați pe cauțiune. Iar cauțiune înseamnă rejucarea semifinalei. Tot la noi, în Giulești, pe 21 mai.

— Și dacă batem iar?

— Nu mai are ce spune. Eu cred că n-o să vă mai mulțumiți cu 2—1 după prelungiri. Îmi închipui că o să puneți la socoteală și noaptea asta.

Baratky:

— Partea mea e de două goluri.

Auer:

— Poți să mă treci și pe mine cu două.

Ardeleanu:

— Dar voi?

Vintilă și Rafinschi nu prea au chef de glumă:

— Lasă asta, nea Costele. Știi bine că orice gol e pe jumătate al halfiei. Hai mai bine să bem un *schwartz* la Capșa.

— Nu, băieți. Vă rog să vă duceți acasă și să vă culcați. N-aș vrea să se afle în oraș că ați fost sub evantai azi-noapte. Cine știe ce mai iese din asta... Deși, dacă au aflat fetele, la ora asta știe și Aradul. Somn ușor!

21 mai 1938.

E abia 11, dar lumea curge dinspre Podul Basarab și dinspre Bucureștii Noi. Potcoava „trage” totul. Nimeni nu pricepe cum de a putut Rapid, învingătorul, să ceară rejucarea, dar bănuielile încep să crească. Și, crescând, se transformă într-o mare sete de răfuială. Iată de ce

lumea curge... Curge mereu, de parcă n-ar mai rămâne nimeni acasă...

...Cu mult înainte de reînceperea jocului, tribunalele sunt din nou pline, copiii acoperă turnul de afişaj, ca iedera, iar în gura „potcoavei” s-au făcut şi amenajări speciale, folosindu-se scări de zugrăvi şi instalaţii de decor. Se face apel la toate sursele de imaginaţie pentru a obţine câţiva centimetri de înălţime.

...Din loja sa de la parter, „Împăratul” aşteaptă, în sfârşit, calm, începerea jocului. Pare împăcat cu sine însuşi, şi chiar fericit. S-a descoperit autor de maxime: „Totul e cum obţii victoria”. Şi o repetă. În gând sau cu glas tare.

De Costică Ardeleanu a uitat complet. Nici nu mai ştie bine dacă meciul de astăzi s-a mai jucat. Oh! Desigur că nu!

Cuprins de reverie, „Împăratul” află cu surprindere — cineva vorbeşte tare de sus — că „Baratky, Vintilă şi încă doi jucători au fost arestaţi...” O altă voce emite părerea că n-au fost eliberaţi nici astăzi...

„Aşa se nasc calomniile”, se apară îndurerat „Împăratul”, învineţindu-se subit: „Dacă n-ar mai fi doar un minut, ce ţi l-aş trimite pe băiatul, cu Marinică, până la Prefectură”.

Şi iar ciuleşte urechile. Iar ascultă:

„Află de la mine că am dat banii de pomană. Azi Rapidul pierde. De frica lui Gavrilă Marinescu. Ascultă-mă pe mine!”

Dar „Împăratul” nu se supără:

„Ce bine ar fi să fie aşa! Frica! Ce mare lucru e să produci frică! Abia atunci eşti cineva în lumea asta”...

— Apă, Marine!

Marin dă fuga. Ceilalţi membri ai suitei tac. Au feţele supte. Ca la curtea Spaniei.

— Apă!

Rapid conduce cu 4—1 în minutul 45. Baratky — două. Auer — două. Aşa cum au promis în faţă la Capşa...

„Împăratul” înghite cu o sete de înecat. Abia îşi trage răsuflarea.

„Impotenţii! Epavele! Şi plăcintarul! Şi Juhasz... Şi Tămâie... (n. a. — porecla extremului stânga Tr.

Iordache). 4—1! Ce șuturi! Cu șuturi d-astea nu dai goluri. Spargi ferestre. Dar poate că asta vă distrează?... Bine, domnilor! Las' că vă arăt eu distracție...

„Împăratul" își desface gulerul. Simte că se sufocă...

După pauză, calvarul continuă. Rapid, simțind șoarecele în capcană, îl plimbă sadic deasupra butoiului cu apă. Renunță la goluri. Vrea să-și savureze victoria. „Negrii" dau din colț în colț.

Cu cinci minute înainte de sfârșit, „Împăratul" nu mai poate îndura umilirea. Se ridică de pe scaun și pornește spre ieșire, aproape alergând. Uralele de-afară acoperă înjurăturile generalului asmuțit și de gulerul care nu se mai încheie.

Pe gazon, valsul își înmulțește piruetele. E una din marile zile ale Rapidului. E una din zilele acelea rare când centrările intră în poartă, cu boltă, când stopul greșit devine pasă „dintr-o bucată", când voieul destinat extremei se fofilează spre păianjenul porții adverse.

Mai sunt două minute de joc.

Baratky a plătit.

Auer a plătit.

Vintilă se simte și el dator, deși spunea că „orice gol e pe jumătate al halfului".

Deci, trebuie. Dar cum?

Și iată că ideea îi vine pe neașteptate, în clipa în care primește mingea de la Roșculeț. Se uită în față, caută un om, dar Giusy Baratky se plimbă fără nici o țintă. Pentru el jocul e terminat. Atunci pe Vintilă îl bate gândul să încerce un dribling, ca desert, dar zărește un venusist (Humis) la vreo 30 de metri de poarta lui Negru. Și deodată îi vine un mare chef de joacă. Fără să mai piardă vremea, face câțiva pași spre Humis, se oprește brusc, derutându-l, și-i spune grăbit:

— „Cuștică", azi e ziua ta onomastică. Dă și tu un gol. Humis, prompt ca întotdeauna, acceptă ofranda fără prea multe dezbateri pe tema onoarei, preia și înscrie: 4—2. Feroviarul din apropierea fazei aplaudă ca la teatru.

Și-acum, stimați viitori (cine știe?) spectatori de film, am să-mi permit să nu dau detalii în epilogul care urmează, pentru că finalul e caragialesc sută la sută și sunt de

părere că meșterii noștri cineaști l-ar imagina cu infinit mai mult talent.

...Sfârșitul celui de-al doilea joc Rapid — Venus nu e, cum credeți, sfârșitul poveștii, deși, să fim dreapți, „momentul Vintilă” poate fi un final de tip „secondo tempo”.

Vâlva cea mare s-a stârnit, totuși, abia a doua zi. Atunci a intrat în arenă un personaj nou, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, președinte al Federației române de fotbal și neîmpăcat rival al lui Gabriel Marinescu.

Fără să piardă prea mult timp, a cerut o audiență la rege.

— Majestate, Gavrilă a sărit peste cal. A ajuns să aresteze până și pentru fotbal.

— Nu înțeleg cuvintele „până și pentru”.

— Vreau să spun „pentru fotbal”.

— Se vor face cercetări.

Și-acum vine marele *fix* al rolului titular.

Află Gavrilă că „vicele” l-a „lucrat” la rege. Și că, deci, trebuie să contreze. E obligat să contreze.

„Ce fac?”

Îl cheamă pe președintele Rapidului.

— Domnule președinte. Vă felicit pentru victorie. Totul e cum obții victoria. Sunteți mai buni. Rapid e o echipă mare. Întotdeauna am visat o astfel de echipă. Țin să-ți mai spun că regret sincer cele întâmplăte cu băieții aceia patru. Dar aș vrea să repar totul. Între noi, micile neînțelegeri trebuie să dispară. Vreau... vreau să mă alegeți președinte de onoare al Rapidului.

— Al Rapidului?

— Da. Al Rapidului. Nu te mira. Pentru o inimă cu adevărat mare, fidelitatea e o dovadă de îngustime.

Într-un cadru restrâns, generalul Gabriel Marinescu este uns și președinte de onoare al Rapidului. Se bea șampanie din Cupa României, adusă special din vitrina cu trofee a Rapidului. În momentul în care împăratul-președinte duce Cupa la gură, președintele rapidist nu scapă prilejul:

— Domnule ministru. Trăim un moment istoric. Un venusist bând din Cupa României.

...Câțiva reporteri răsăriți ca din pământ consemnează evenimentul înscăunării.

A doua zi, pe mai multe coloane:

„Domnul ministru Gabriel Marinescu — președinte de onoare al Rapidului”.

Literele titlului: *supergrotești*.

O nouă audiență la rege. Solicitant: Gabriel Marinescu.

— Majestate, am venit să pun capăt calomniilor domnului vicepreședinte al Consiliului de Miniștri. Priviți aceste ziare. Cel care i-a arestat — cum se spune — pe jucătorii ceferiști nu e altul decât președintele de onoare al Rapidului.

— De când, Gavrilă?

„Împăratul”, vrând să câștige timp, face semne disperate spre culise. În cele din urmă apare și mult așteptatul Ghiță Pristanda, care pune capăt dialogului, strigând cât îl ține gura: „Muzica! Muzica!”

Și-acum, după ce am rețrăit ziua asta a „rejucării”, care mi-a mers la inimă mai mult decât finala celor doi „5—1”, aș vrea să ne oferim reciproc un moment de relaxare și să vă amintesc că peste câteva zile am câștigat seria I a campionatului. Brăilenii n-au mai venit să joace ultimul meci. Au auzit și ei probabil de cele întâmplate cu Costică Humis și de golul pe care i-l dăruise Vintilă de ziua numelui¹.

¹ **Clasamentele finale ale Diviziei A 1937 - 1938**

Seria I

1. Rapid 18 12 2 4 41 : 16 26
2. A.M.E.F.A. 18 12 2 4 48 : 25 26
3. Victoria Cluj 18 10 3 5 40 : 25 23
4. Chinezul 18 9 2 7 57 : 37 20
5. Phoenix 18 9 2 7 30 : 30 20
6. Unirea Tricolor 18 6 6 6 32 : 36 18
7. C.A.O. 18 5 4 9 29 : 36 14

etc.

Seria a II-a

1. Ripensia 18 15 0 3 63 : 25 30
2. Venus 18 13 3 2 64 : 16 29
3. Gloria Arad 18 9 6 3 41 : 24 24
4. Juventus 18 7 5 6 30 : 31 19
5. Sportul Studentesc 18 7 4 7 33 : 34 18
6. Universitatea Cluj 18 7 2 9 33 : 50 16

...Între timp a venit și vestea tragerii la sorți în Cupa Europei Centrale... RAPID — UJPEST și RIPENSIA — A.C. MILAN... Adică, adio Punte a suspinelor, adio, Canale Grande... Chiar din start, în fața noastră, Ujpest, unul din „marii” Europei Centrale.

Înainte de a intra, însă, în atmosfera „zilelor Ujpest”, aș vrea să vă amintesc că n-am jucat încă finala Cupei României. A fost o finală care m-a pus pe gânduri. Acumulatorii se cam descărcaseră în meciurile cu Venus, așa că finala — finală cu C.A.M.T. — n-a mai fost ceva în stil Rapid. Am câștigat cu 3—2... e adevărat că timișorenii au dat al doilea gol în ultimele minute... dar, în „scripte” rămâne 3—2...

După joc l-am întrebat pe Giusy Baratký:

— De ce numai 3—2, Giusy?

— Pentru că nu s-a putut mai mult.

— Bine, dar...

— Dragă Ioane, 3—2 e de două ori mai bun decât 2—2 și de zece ori mai bun decât 2—3.

Cred că Giusy avea dreptate...

Mortua est

Și am plecat la Budapesta. Cu speranțe puține și cu gândul la un scor cât mai mic. Eu visam să „prindem” ziua rejucării cu Venusul, dar amintirea jocului cu C.A.M.T.-ul nu-mi dădea pace.

...Budapesta, 26 iunie 1938... A fost o zi cruntă. N-aș vrea să o povestesc. Prefer să-l rog pe Ionică Bogdan, care, cu umorul lui, știe să facă haz de necaz. Hai, Ionică!...

.....
"Iată deci că a venit și ziua de 26 iunie 1938.

Șansele noastre cu Ujpest? Hai să zicem 5%. Ujpest era pe vremea aceea un fel de Benfica. Perechea cehă Slavia-Sparta era într-un fel perechea Real Madrid-Barcelona de astăzi, iar italienii străluceau tot cu Milan, tot cu Juventus, tot cu Ambrosiana (Internazionale de astăzi). Fotbalul era și atunci concentrat, ca și astăzi, în 3—4

țări... Iar țările astea erau Italia, Ungaria și Cehoslovacia. Asta în primul rând... Anglia nu ieșise încă din insulă, iar *Wunderteam*-ul austriac era în declin...

Eu eram întors pe dos. De emoție, aveam o senzație de greață. Tot ce putea să-mi dea puțin curaj fugea din memorie. Am uitat totul. Am uitat că pe numele meu se depuseseră niște bani la „Crédit lyonnais"... Am uitat...

În autobuz, în drum spre teren, am avut impresia că sunt în avion, deasupra Himalayei, pe furtună... M-am liniștit puțin când l-am văzut în dreapta mea pe Tomassini, italianul juventist. Ne împrietenisem cu o seară înainte, și-acum venea să ne vadă... Juca după noi, în „vedetă".

Cum a fost meciul? La pauză nu era rău. Zsengeller, centrul lor înaintaș, dăduse un gol în minutul 10, dar asta a fost totul. În gândul meu: „Las' că veniți voi pe Giulești!" Dar chiar în primele secunde după pauză... gol! Cine? Tot Zsengeller. Clasă mare!... Peste douăzeci de minute, am închis iarăși ochii... Degeaba... Când mă uit, Petrică Rădulescu, bietul de el, avea de lucru din nou sub plasă: scotea a treia minge, ca din cuptor. Adio, Cupă!...

Iată, însă, că „Rafi" se supără pe noi, înaintașii, și dă un gol. 3—1. Încep să sper din nou. 3—1 nu mai e 3—0. Dar visul meu a durat — vorba francezului — cât durează rozele. Cu un minut înainte de ultimul fluier, Petrică al meu... Cine? Nu! Tot Zsengeller. 4—1 și... *mortua est!*

A doua zi, de dimineață, am luat trenul spre casă. Băieții de ziare — gata să le crape venele: „Uj-pest! Uj-pest! Ujpest!" Lăsaseră Hungaria deoparte. Juventus al lui Tomassini scosese un 3—3... Am cumpărat câteva ziare. Titluri mari, cu semne de exclamare cât un chibrit și cu Zsengeller caricatură pe o jumătate de pagină. Parcă era Vercingetorix... „Nemzeti Sport" se ocupa mai mult de meciul viitor al lui Ujpest, căutând să descifreze sortii. Juventus? Genova? În orice caz, ungurii contau pe o echipă italiană. Mai ales pentru succesul de casă...

.....
Ne-am întors acasă cam plouați. Eu n-am mai vrut să văd pe nimeni. A trebuit să lucrez vreo două nopți ca să refac cele două zile pierdute, curat pierdute, la Budapesta.

Vineri dimineața, la 6, m-am dus în gară, ca să primim Ujpestul. Era de 1 iulie. O adevărată zi de Cuptor... Costică Bauer sta la o masă, în restaurantul gării.

— Cum e, Costică?

— Batem, Ioane!

— Și ce dacă batem?

— Îi „scoatem” din Cupă, Ioane!

— Dacă vrei tu, Costică...

Peste vreo cinci minute a venit și Nicu Teodoru-Chibrit, șeful galeriei Sportului Studentesc.

— Cu ce ocazie, Nicule?

— N-am putut să dorm toată noaptea din cauza căldurii.

— Și?

— A spus la radio că astăzi dimineață, în Gara de Nord, vine un val de frig.

— Bună...

— Iar valul ăsta de frig se numește Ujpest.

— Ești în mare formă, Nicule.

— Mare, nemare, dar știu că am o sete...

— De când n-ai mai degustat?

— Poimâine sunt trei zile.

...Și uite-așa, cu Nicu Teodoru-Chibrit și cu ziarele de dimineață, nici nu ne-am dat seama că trenul întârzie de aproape o jumătate de oră... Costică Bauer citea cufundat „Gazeta”.

— Ce mai scriu băieții, Costică?

— E unul care face pe deșteptu!

— Cum îl cheamă?

— Nu-i ziarist. E „civil”. Brezeanu.

— Gheorghe?

— Da. Îl cunoști?

— Îl cunosc. Nu ne înghite. Ce spune?

— Fii atent: «Un „Rapid” intrat în linie moartă nu poate fi scos nici cu motoarele Malaxa, chiar marca Auer, Barátky et comp. Sunt gata să fac pentru asta, cu oricine, un pariu simbolic, pe un leu».

— Nu-i prost băiatul. Un leu pun și eu. Dar e frumos cum ne încurajează — a intrat pe fir Nicu Chibrit, care a și uitat că e cu Sportul Studentesc.

— Și mai ai mulți din ăștia, Costică?

— 6—1 pentru Ujpest. Asta e scorul declarațiilor.

— Și care-i de partea noastră?

— A lui Chiriceanu.

— Citește-o!

— E faină: „Trei puncte pot fi remontate de o echipă de clasă chiar dacă înfruntă o altă echipă de clasă”.

Între timp a apărut și Wetzer. L-a „luat” Costică:

— Ascultă, Pișta... De ce nu dormi la ora asta?

— Nu faci două parale dacă poți dormi când știi că va trebui să-l ții pe Zsengeller.

— Se aprobă. Nu vrei să pui un pariu simbolic pe un leu?

— Pe mâna cui?

— Pe mâna Ujpest-ului.

— Am și pus 500.

— Cuuuuum?!

— Da. Am mers cinci sute pe mâna Ujpest-ului. Adică pe calificarea Ujpest-ului.

— Și cu cine ai pariat?

— Cu Sepi.

— Care Sepi?

— Nu Grațian. Un alt Sepi. Strungar la Ateliere. A jucat pe vremuri la C.A.T.

— Ești un trădător, Pișta.

— Nu. Sunt doar practic. Dacă pierdem, am cinci sute. Dacă batem și ne calificăm, am pierdut cinci sute din cei zece mii pe care ai să mi-i dai dumneata.

— Ești cinic, Pișta.

— Da' de unde... Nu puteam să-l refuz, însă, pe cel mai curajos om din lume.

...Și a sosit trenul. Cu o oră întârziere. Tren de vedete... Ne-am îmbulzit spre vagon. Ungurii au coborât ca de pe tron. Eu m-am „lipit” de gazetari, ca să prind noutățile. Jack Berariu l-a luat în primire pe antrenorul Sternberg:

— Ce ne puteți spune, Herr Sternberg?

— Calificarea Rapidului este imposibilă. Noi vom căuta, bineînțeles, să câștigăm și meciul de aici. Prestigiul ne obligă.

M-am uitat lung la el. Își scutura scrumul de țigară cam de la înălțimea capului. În gândul meu: „Bun băiat”.

Apoi ziariștii l-au încercuit pe cronicarul lui „Nemzeti Sport”, unul Orban.

— Ce părere aveți?

— Dacă Rapid va juca bine de tot, va putea câștiga cu o diferență de un gol. Asta în cel mai fericit caz.

— Am auzit că Zsengeller nu se prea simte bine când e marcat strict.

— Zsengeller e un jucător care nu poate fi marcat.

„Bun băiat”...

Am ieșit din gară și m-am dus din nou la treabă. M-a enervat teribil siguranța ungurilor. „Zsengeller e un jucător care nu poate fi marcat...” Dar enervarea mea nu avea acoperire. Gele patru goluri înscrise de Zsengeller, la Budapesta, în poarta lui Petrică, mă obligau să-mi stăpânesc enervarea.

Până la meciul cu Ujpest mai erau doar 60 de ore. Ce era să fac în aceste 60 de ore? Să plâng că Baratky nu va juca? Să mă rog ca arbitrul cehoslovac Pfintzer să nu se sperie de faima Ujpest-ului? Să fac și eu un rămășag, ca Sepi, în speranța că am să întorc Destinul? Să-i rog pe cei de la „Gazeta sporturilor” să scrie o avancronică de încurajare și să renunțe la declarațiile lucide și, de aceea, atât de pesimiste?

Ziua a trecut greu. Ungurii s-au plimbat după-amiază la Șosea, urmați pas cu pas de cârdul vânătorilor de autografe. Apoi autobuzul i-a dus pe Giulești. Marele „Zsengi” nici nu s-a echipat. A intrat pe teren, în costumul său „Prince de Galles”, a ciocănit de câteva ori gazonul cu talpa, s-a uitat cu un ochi spre poarta dinspre vestiar, a măsurat-o lung, ca un topometru, s-a întors spre poarta din gura potcoavei, și-a astupat urechile la primul șuierat de locomotivă, și apoi s-a așezat pe un fotoliu de nuiel, degajat și nepăsător, cu picioarele țepene, sprijinite pe călcâie și cu ceafa culcată în palme, ca să se poată distra privind joaca aburilor scăpați din burta locomotivelor.

M-am dus sub tribună, ca să nu-l mai văd. Acest „jucător care nu putea fi ținut de nimeni” începuse să mă înfioreze.

...Și așa, mereu cu frica în suflet, m-am văzut în tribuna Giuleștilor. Îmi pare bine că am prilejul să nu scriu nimic despre acest meci uluitor, un meci în care scuza gazetărească „n-am cuvinte” e mai potrivită decât oricând. O să-l rog, deci, tot pe Ionică Bogdan, care e, poate, cel mai fericit jucător din istoria fotbalului românesc:

«...A venit și ziua returului. 3 iulie 1938, Giulești... Andrei era Petrică Rădulescu, Lupescu și Greavu erau

Wetzer II și Roșculeț. Hai să zicem că Rășinaru și Rafinski erau Motroc și Dan. Vintilă era sigur Dinu. Eu eram, sau mai bine zis, aveam să fiu Năsturescu... Partea proastă e că perechea Dumitriu-Ionescu, adică Baratky-Auer, se desfăcuse. Baratky, rănit la Budapesta, nu putea juca. Mai rău nici că se putea. În sfârșit... Pe locul lui „Nae” Georgescu — Lengheriu, la Codreanu — Cuedan, iar inter dreapta — Mitică Moldoveanu.

Când am ieșit pe teren, mi-am dat seama că lumea ne iertase pentru rezultatul de la Budapesta. Și atunci mi-am zis că suntem datori să facem un joc frumos. Barem atât...

Jocul a început bine. N-am ce zice. La pauză era 0—0. Ratasem noi ceva, dar nu cine știe ce... În vestiar mi-am zis că n-ar strica, totuși, un gol, acolo... Dar cine să-l dea? Giusy, responsabilul cu golul, în loc să fie pe teren, ne dădea lămâi, pe tavă. 1—0 cu Ujpest, în Cupa Europei Centrale, ar fi fost însă un rezultat care să rămână. Și apoi, nu trebuia uitată nici prima de victorie. Chiar fără calificare.

După vreo 15 minute, văzând că ungurii se bat de parcă la Budapesta ar fi fost 1—1, nu 4—1, mi-am luat gândul de la 1—0 și de la primă. Schimburile de focuri cam scăzuseră. Ne îndreptam, cum spun șahiștii, spre un final de remiză... Iată însă că extremul nostru stânga (n. r. Cuedan) găsește cea mai frumoasă mutare din viața sa și-l pune jos pe Sziklai. 1—0! Ura, fraților! Unde ești „Zsengi”? Până să mă dezmeticesc, după numai câteva minute (n. r. — min. 69), Mitică Moldovcanu îl trimite și el după țigări pe nen-tu Sziklai. Poți să-ți închipui ce-a fost pe Giulești. S-auzea la Buftea. În noi, însă, a intrat panica. Dă-ți seama: ne mai trebuia un singur gol pentru rejucare... Mă uit la Zsengeller: se agită, aleargă, strigă, dă din coate, dar nimic... „Căliță” (n. r. — N. Roșculeț, fundașul), e pe baricade, Rășinaru pune capace fixe la mingi, iar Vintilă împinge, împinge, împinge, cu ochii decolorați de oboseală. Într-un moment de răgaz, mă uit sub tribună și-l zăresc pe Giusy: „Cât mai e, bătrâne?” „20 de minute. Treci la joc!” Și trec. Dacă a spus Giusy, înseamnă că se mai poate... Tribunele au înnebunit. Apuc să-l văd pe nea Costică (n. r. — Bauer). Strigă cu mâna pâlnie, ca la gară, când a plecat trenul.

Și uite așa, duși de public, ne aruncăm valuri-valuri spre poarta lui Sziklai, „rupând cordoanele”. În minutul 80, „Rici” Auer bagă un cap de expresie, și, în aceeași clipă, îmi pierd și auzul și glasul. 3—0!! În tribune, Neapole sub sărutul focului.

Așa am început ultimele zece minute. Din tribune, lava curgea fără oprire. Oamenii urlau cât îi ținea gura, cerând al patrulea gol, dar mă gândeam cu teamă la „Zsengi”, nu care cumva să scape, așa cum scăpase „Rafi” la Budapesta, când s-a făcut 3—1... Cam prin minutul 85, primesc o minge de la Vintilă și mă duc înainte, mă duc, trec de Kallay, trec de Balogh — la 3—0 îți ies toate fentele! — trec și de Fekete, și-ajung singur în fața lui Sziklai. Dar aici uit că în piciorul meu e calificarea, uit că mai sunt doar cinci minute. Și-mi vine — nebunie curată — o poftă de joacă: vreau să mă distrez cu Sziklai... Trec mingea pe stângul și bat colțul. (Cu dreptul ar fi fost mai simplu — mi-am zis eu atunci, și ar spune astăzi și Emil Dumitriu). Sziklai, însă, se „prinde” și... prinde. Sunt pierdut! Tribunele murmură. Ce bine-ar fi să-mi găsesc un tunel ca să mă ascund. Sub tribună, Giusy se ridică de pe banca lui și vine spre tușă: „Treci la joc, Ionică... Gata! Uită-te la ei: sunt morți!”... Mitică îmi dă mingea, dar eu mă gândesc tot la golul acela și pierd în fața lui Balogh. „Cred că am să regret toată viața minutul 85”.

...În ultimele cinci minute n-am mai știut ce facem. Parcă ni se scursese toată viața prin picioare. În minutul 90, cu câteva secunde înainte de fluier, eu am dat marele gol al victoriei și al calificării. În aceeași clipă, am avut și confirmarea. Fundașii maghiari Fütö și Fekete, prăbușiți în careu, smulgeau cu dinții iarba și pământul Giuleștiului.

Seara, la banchet, mulți dintre ei plângeau. Pe la 11 i-am condus la gară. Antrenorul maghiar mi-a spus zâmbind trist; „Dragă Ianoș, ți-aș da 100 000 de pengö dacă ai putea să mă faci să cred că ceea ce s-a întâmplat în minutul 90 e doar un vis...” L-am rugat pe Auer să-i spună că pentru golul ăsta am venit special din Franța.

Când am ieșit din gară, am aflat că la Milano Ripensia s-a calificat și ea. Ujpest și A. C. Milan părăseau Cupa Europei Centrale. E ca și cum astăzi ar părăsi C.C.E., să zicem, Benfica și Barcelona...

Mulți spun că 3 iulie 1938 este una dintre cele mai frumoase zile din istoria fotbalului nostru.»

Și acum, dragă Ionică, te rog să mă lași și pe mine să spun două vorbe. Tot cu după-amiaza de 3 iulie.

Eram pe margine, coborâsem la pauză din tribună, și l-am văzut pe inginerul Ungureanu leșinând la 3—0 pentru noi, la golul lui Rici Auer, când mai rămăseseră zece minute. După alte vreo cinci minute, Costică Bauer a intrat în vorbă cu Langfelder, conducătorul Ujpest-ului, și amândoi au căzut de acord să jucăm meciul de baraj la Belgrad. Dar, golul tău, acest gol pentru care te consider cel mai fericit fotbalist român, a reziliat într-o secundă „contractul” atât de repede încheiat.

Un amănunt din vestiar, după victorie. Când Petrică Rădulescu și-a scos chiloții negri și a încercat să-i împăturească, cu grija lui de om ordonat, a văzut cusut cu ață albă, în interior, un 4—0 mare. Ce se întâmplase? Echipamentul din meciul cu Ujpest a fost nou, iar lenjerul, care-l adusese cu o seară înainte în vestiar, și-a scris pronosticul pe „norocul” portarului. Dragă Pișta, după cum vezi, Sepi al tău n-a fost singurul nebun în acele zile de iulie.

Ca să închei cu Ujpest-ul, nu-mi rămâne decât să vă amintesc două lucruri interesante din „Gazeta sporturilor” de a doua zi.

Primul: felul în care cronicarul a rezolvat filmul meciului. Un film mai scurt decât la un meci de C, în „Sportul” de astăzi. Iată, cuvânt cu cuvânt: „O descriere a jocului nu prezintă nici o utilitate”. Mie mi-a plăcut teribil treaba asta.

Al doilea: declarația lui Zsengeller, care m-a făcut să regret părerile preconceptuate pe care mi le făcusem cu două zile înainte, la antrenament, pe Giulești.

Iat-o: „Rapid a jucat extraordinar și a meritat victoria, chiar la 4—0”.

Peste vreo trei zile mi-a căzut în mână o revistă maghiară: „Sport hirlap”. Rășinaru, Rafinschi și Auer aveau nota 1. Nota 1 era nota maximă. Dragă Ionică, e adevărat, aș fi putut să nu mai amintesc asta, în numele prieteniei noastre, dar am făcut-o special, ca să-ți acord eu nota 1. Am tot dreptul. Pentru că am asentimentul

tuturor celor prezenți în după-amiaza de 3 iulie, pe stadionul Giuleștilor¹.

Genova, superba...

Peste trei zile am plecat la Genova, pentru turul doi. Visul meu s-a împlinit. Italia!...

Am sosit după un drum lung. Și totuși, în Italia, timp de trei zile, aș putea spune că n-am dormit. Am umblat tot timpul. La plecare, colegii mei de birou mi-au spus să nu care cumva să mă întorc fără să fi văzut biserica Sfântul Laurențiu, veche de aproape 700 de ani, și fără să fi făcut schițe. (Melancolii de arhitecți ratați, ca și mine...) Dar am renunțat să fac schițe. Pentru că toată Genova e un muzeu. I se și spune Genova superba. Iar dacă aș fi ales între Palatul alb și Palatul roșu, de exemplu, ar fi îndemnat să pot să aleg între Auer și Baratky. Ceea ce este cu neputință.

La Genova am fost de vreo două ori în port, ca să descopăr transatlanticul „Conte Verde”, pe care se îmbarcase echipa noastră națională, în 1930, pentru Montevideo, dar vapoarele erau atât de multe în port, încât am renunțat.

Cu o zi înainte de meci, „vărgații” mei (n. r. — Rapid) au apărut pe prima pagină. M-am așezat la o masă, într-o cafenea micuță din Piața Acquaverde, și am început să învăț limba italiană fără profesor. Reporterii genovezi vorbeau, însă, mai mult de Ujpest. Ce înseamnă firma... Ești mare chiar după 0—4.

La meci au venit peste 10 000 de oameni. Eu nu mă simțeam grozav. Știam că o să ne apărăm. Că italienilor n-o să le placă. Dar asta era situația.

Cupa Europei Centrale a dat, cred, semnalul apărării în deplasare. Așa a jucat și Ujpest, contra noastră, la București. Așa a jucat și Milan, contra Ripensiei.

Genovezii ne-au atacat din primul minut, ca și cum ar fi fost fugăriți de furtunul cu apă. Dar atacurile lor s-au

¹ Iată echipa care a eliminat pe Ujpest din C.E.C.: Petrică Rădulescu - Wetzter II, Roșculeț - Vintilă, Rășinaru, Rafinschi - Bogdan, Moldoveanu, Auer, Lengheriu, Cuedan.

izbit toate de zid, pentru că noi am închis până și gangurile.

Oh! Ce păcat... Mai erau două minute de joc „din prima”. Îmi spuneam că dacă ieșim cu 0—0, după pauză n-o să mai avem nici o grijă. Iată, însă, că Arcari, pe care Rafinski l-a cam uitat tot meciul, aruncă o „boltă” spre poarta noastră. Mingea zboară spre careu, cam unde e de obicei Puiu Ionescu... un moment de ezitare... Scarabello se înalță... cap... și gol imparabil.

În pauză a fost liniște. Pentru noi nu era chiar atât de rău. 1—0. Ca la Budapesta. Și am început să cred că „istoria se va repeta”.

Am reapărut pe teren cu mult curaj. Minutele au început să curgă. Petrică, Wetzer II și Vintilă jucau de parcă noi am fi condus cu 1—0. Mă uitam la ceas de trei ori pe minut. Italienii ne atacau mai ales pe stânga, cu un fel de rachetă — Cattaneo — dar Vintilă câștiga doi metri în cinci. L-am auzit pe Virgil Economu spunând că pe Vintilă, dacă l-ar fi văzut Herrera, l-ar fi adus imediat la Inter. Și „moșu” are dreptate. Vintilă era de două ori mai rapid și mai arțăgos decât Bedin, de pildă.

De la jumătatea reprizei italienii au încercat să ne sufoce, atacând fără nici o pauză, cu pressing pe tot terenul. Dar Petrică era în zi mare.

... Încep să-mi fac visuri, deși mă uit la ceas de șase ori pe minut. Cei 10 000 de italieni urlă de parcă ar fi un milion. Și minutul de groază vine. Halful lor centru (n. r. — Bigoni) aruncă încă o „boltă”, și Scarabello prinde un voleu ca-n cărți: 2—0.

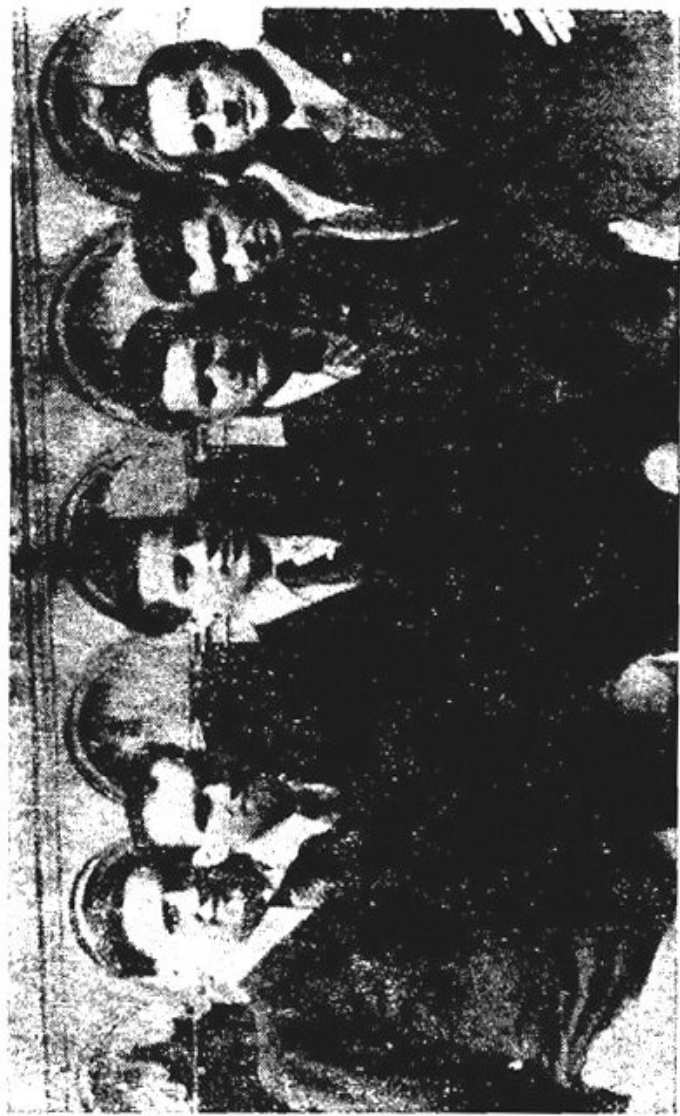
Și totuși, încă nu era nimic pierdut. Mai erau doar trei sute și ceva de secunde. Dar... Lovitură liberă la poarta noastră. Italienii intră toți în careu, aleargă înnebuniți, ca vițeei, în direcțiile cele mai ciudate... O învălmășeală de nedescris... Borelli trage să spargă mingea... Mingea ricoșează din Căliță, ajunge la Rășinaru și sare spre același Borelli, care trage în neștire, cu aceeași forță: 3—0!

Italianii dansează în tribună. Eu mă uit în jos, la Costică Bauer. Fumează de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. „Are clasă Costică al nostru”. (Peste câteva minute avea să declare primul reporter: „Handicapul de trei goluri cu

care vom începe revanșa nu ne impresionează"). „Clasă mare, domnule!”

Am plecat din Genova aflând că la București Ripensia a pierdut cu Ferencvaros (4—5). Parcă, totuși, rezultatul nostru era mai bun. Pentru că mai aveam speranțe...

Am trecut prin Veneția. Am văzut Puntea Suspinelor. Aș fi preferat s-o văd în alte împrejurări. Dar când am văzut Mestre, mi-a pierit într-o clipă toată tristețea...

Un moment de respiro la Veneția. Lengheriu, Bogdan, Baratk, neuitatul crainic Radu Vasilescu, Petrică Rădulescu și Vintilă.

Ne-am continuat drumul. Ce curios!... Rafinschi și Auer, cei mai buni oameni ai noștri în jocul cu Ujpest, au fost cei mai slabi la Genova. Poate pentru că în jocul cu Ujpest au dat totul. La urma urmei, nici nu mai știu ce e mai bine în fotbal: să ai jucători formidabili astăzi și inexistenți mâine, sau să-i ai mereu doar buni? Drept e că Rapid n-a avut parte niciodată de jucători mereu doar buni. Și poate că a fost mai bine așa. Cu jucători doar buni ar fi pierdut cu numai 1—0 la Genova, dar, fără Rici Auer și Rafinschi din meciul cu Ujpest, subsemnatul Ion T. Ion n-ar fi stat niciodată pe terasa unei cafenele mici din piața Acquaverde.

Am ajuns în Gara de Nord dimineața. Ne-am uitat de departe la cei care ne așteptau. Nu păreau supărați. Vestele și logodnicele jucătorilor ni s-au părut chiar vesele. Dar apoi a venit bomba. Pentru că le-am spus că sunt unul din puținii care s-au întors de la Genova. Fetele m-au ciuruit cu priviri de tigroaice, dar în cele din urmă au trebuit să se împace cu gândul că „marele regizor” Costică Bauer a procedat bine vrând să amâne prea multele îmbrățișări până după revanșa de duminică și a coborât cu toată echipa la Herculane. (Costică făcuse o declarație cam îndrăzneată reporterului italian și acum voia să o gireze).

În gară l-am întâlnit și pe Baratky:

- Ce faci Giusy?
 - Plec peste o oră.
 - Unde?
 - La Herculane.
 - Cine te-a chemat?
 - Bauer. A telefonat de la Genova.
 - Drum bun.
 - Servus!
 - Joci duminică?
 - Poate.
 - Ce crezi de Genova?
 - Cred că e mai bună ca Ujpest-ul.
 - Ți pare rău că n-ai fost la Genova?
 - Nu. Îmi pare rău că n-am jucat cu Ujpest-ul, acasă.
- Cred că n-am să uit asta toată viața.
- Glumești, Giusy.

- Nu glumesc de loc. Un astfel de meci nu prinzi de două ori în viață, chiar dacă ești Ted Drake sau Sindelar.
- Drum bun, bătrâne.
- Servus, Ioane!

Spectatori fără bilet, dar...

În minutul 4 al jocului retur cu Genova, Baratky a și deschis scorul. Mitică Moldoveanu a luat mingea de la centru, și-a rostogolit șenilele peste doi adversari (ăsta a fost Mitică!), l-a „găsit” pe Bogdan, Ionică și-a dat seama că nu e timp de fițe, a centrat direct... Baratky... cap și gol. La fel ca golul lui Scarabello. Numai că era doar minutul 4, în timp ce italienii așteptaseră 43.

În tribună, delir, „istoria se repetă”. Și se grăbește. Pentru că suntem abia în minutul 4. Dar, în plină ofensivă rapidistă, Cattaneo ia mingea, nimeni nu-l ia în seamă — toate gândurile sunt îndreptate spre atac! — racheta aleargă și... gol! 25 de mii de palme își izbesc fruntea, ca să se convingă că nu visează.

Jocul se reia, dar eu nu mai cred în nimic. Rapid are un moment de derută: momentul când gândurile îți macină voința. Italienii contraatacă. Pauza vine izbăvitoare. Mă îndrept spre vestiar: „La urma urmei, în meciul cu Ujpest, la pauză era tot 0—0”.

La reluare, Rapid uită totul. Uită că e 1—1, uită că a fost la Genova și se aruncă în gol. Astăzi pot să vă spun cu mâna pe inimă că dacă eliminarea Ujpest-ului (de la 1—4!) a fost cea mai mare victorie a Rapidului, primele 20 de minute după pauză, în jocul cu Genova, au fost mult mai frumoase decât orice minut al jocului cu Ujpest. În aceste 20 de minute, toți ai noștri au fost cuprinși de o formă de „nebunie în masă”, așa cum italienii fuseseră cuprinși de nebunie în secunda loviturii libere a lui Borelli, la Genova. (A doua zi, în ziare, cineva scria aceste cuvinte vorbind despre cele 20 de minute: „Italianii sunt masați în careu și mingea ascultă docilă numai comenzile jucătorilor români. Ca trasă pe sfoară, ea se plimbă de la un jucător rapidist la altul, italienilor nemairămânându-le decât un rol pasiv, de spectatori fără bilet”).

Și astfel s-au pornit uralele și corul de locomotive care au salutat golul lui Bogdan: 2—1. Și nimeni nu s-a mirat prea mult că Ionică a înscris cu capul, ceea ce se întâmpla din an în paști.

Peste opt minute a venit momentul când a trebuit să plătim bucuria din minutul 90 al meciului cu Ujpest. Cuedan a fost secerat în careu și arbitrul cehoslovac Vlcek n-a mai stat pe gânduri: 11 metri. Ne mai rămâneau 17 minute... Rafinschi și-a potrivit mingea... S-a făcut liniște... șut! și Giuleștiul a izbucnit în aplauze...

Nu! Dumneavoastră știți foarte bine că „Rafi” a ratat, da! a ratat acel formidabil 11 metri. Dar Giuleștiul a izbucnit în urale — asta-i adevărul! De ce? Pentru că stadionul visa. Și chiar după ce mingea a trecut pe lângă bară, stadionul a refuzat să creadă.

Mai erau 16 minute, dar Genova era în semifinală. Ai noștri au încercat totul, Auer și-a aruncat gheata stângă dincolo de tușă, Ionică Bogdan s-a descălțat de tot, ceilalți s-au aruncat și ei, cu disperare, spre poarta lui Agostini, dar fundașul Genta a respins totul, pentru că mingea s-a simțit trădată de Rafi și a trecut de partea genovezilor.

Multă vreme s-a vorbit că Rafi a ratat acel penalty pentru că își amânase nunta de mai multe ori și nu mai voia să plece la Herculane, în vederea semifinalelor. E adevărat că Rafinschi trăgea perfect lovitura de penalty, dar eu refuz să cred astăzi că atunci, pe Giulești, la 2—1 pentru noi, gândurile lui erau la un ofițer de stare civilă care nu pleca nicăieri.

Așa s-a sfârșit prima noastră aventură în Cupa Europei Centrale. În seara victoriei asupra Genovei, am aflat că Ripensia a pierdut și returul cu Ferencvaros (1—4, la Budapesta). În timp ce Ripensia avea o singură victorie — cea asupra lui A. C. Milan — noi aveam doi învinși, și amândoi cu faimă: Ujpest și Genova 93. De 30 de ani nu cunosc o echipă românească de club care să fi reușit mai mult într-o cupă europeană. E adevărat că Argeșul a eliminat Sevilla și Toulouse dar, vă rog să mă credeți, de la Ujpest la Sevilla și de la Genova la Toulouse e o diferență ca de la pământ la lună.

Precum când soarele apune...

În vara aceea de pomină a lui 1938, imediat după jocul cu Genova, am avut impresia că se încheie o epocă în viața Rapidului. O epocă cu un final frumos, ca golul lui Bogdan în meciul cu Ujpest. Adică finalul „celor 400 de zile”, care începe în mai 1937, cu acel 5—1 în semifinala contra Venusului, și se încheie cu acel 2—1 în fața Genovei.

În aceste patru sute de zile eu am avut totul. Am văzut zece goluri în poarta Venusului și a Ripensici, după ce mă distrasem privind *charleston*-ul de la Budapesta, l-am văzut pe „Împărat” scriind o scrisoare de copilandru în „Gazeta sporturilor”, l-am văzut pe „Cuștică” primind un gol cadou de ziua lui, din partea lui Vintilă, am câștigat seria I a campionatului — primul campionat „cu carne”, pentru că te arunca în „baia de aburi” a Cupei Europei Centrale, i-am văzut pe Fütö și pe Fekete mușcând din iarba Giuleștilor, i-am zâmbit cu subînțeles lui Sternberg, ca să-i amintesc că n-am uitat ce spusese în Gara de Nord, la sosire, când își scutura scrumul de țigară de la înălțimea capului. În sfârșit, i-am văzut pe italieni îngroziți, întorși cu spatele la poartă, în clipa în care Rafi și-a potrivit mingea pentru acel 11 metri de care au depins atâtea.

Cele patru sute de zile au fost atât de lacome cu inimile noastre, încât ne-au stors sufletele... Așa se face că meciurile cu Ripensia, pentru titlul de campioană 1937—38, au venit ca un vin uitat în pahare. Publicul a obosit și el. După ce inundase stadionul pentru Genova, a rămas acasă când a venit Ripensia. Ai noștri abia se întorseseră de la mare. (Îmi aduc aminte că Pișta Wetzer era slab și bronzat, un fel de Garry Cooper al Podului Grant).

Ripensia a deschis scorul în primul minut — pare-mi-se Bindea (n. r. — turul s-a jucat la București, la 14 august 1938, în fața a numai 5 000 de spectatori). Am așteptat egalarea, dar ai mei nu mai aveau puterea s-o dorească. Cu 20 de minute înainte de sfârșit (n. r. — minutul 71) s-a ivit, în sfârșit, prilejul: *penalty* la poarta lui Pavlovici. Spre minge s-au îndreptat Rafinschi și Baratky. Și s-a hotărât Baratky. A tras cu fentă, Pavlovici a plecat în

dreapta, mingea se rostogolea spre colțul celălalt, dar Pavlovici a întins piciorul, ca un portar de hochei, și a oprit-o. Și astfel, mi-am dat seama că nici măcar cel mai sigur lucru în fotbal — un *penalty* tras de Baratky — nu mai era la îndemâna unui Rapid sfârșit. Peste câteva minute Vintilă s-a lovit la picior și a părăsit terenul: jucam în zece. Și Bindea atât a așteptat: 2—0! Cu cinci minute înainte de sfârșit, un nou *penalty* la poarta lui Pavlovici. Ultima speranță... Spre minge s-au îndreptat Rafinschi și Baratky. Și s-a decis Rafinschi. Și a tras afară!... *Finis!*... Peste încă un minut, *penalty* la poarta noastră... Trage Marcu. Afară! Picioarele jucătorilor nu mai ascultau comenzile.

Duminica următoare, la Timișoara, am pierdut tot cu 2—0. A fost un joc de bătrâni. Ripensia însă avea, cel puțin, satisfacția tricourilor. Noi, în schimb... În noaptea aceea, în drum spre București, m-am temut că e sfârșitul Rapidului. Sau poate că eram foarte obosit. Mai obosit chiar decât Rafinschi, care în mai puțin de o lună trăsesese afară două lovituri de la 11 metri, două lovituri care păreau să încheie, într-adevăr, o epocă.

...Toamna, când a început campionatul 1938—39, totul a continuat să fie tulbure. După prima înfrângere, ghetetele au devenit și mai grele... Noroi de toamnă... Venusul, ferit de emoții, a început să adune iarăși puncte. Două de colo, unul de dincolo. Dacă nu mă-nșel, de la semifinala rejucată cu noi, pe Giulești, nu mai pierduse nici un joc. Noi, în schimb, ofeream puncte după puncte, cu seninătatea omului care nu mai are ce pierde.

În pragul iernii am rămas doar cu amintirile verii. Redevenisem o echipă „de pe la mijlocul clasamentului”. E adevărat că seara, la „Mercur”, actorii continuau să ocolească mesele Venusului și le trăgeau pe ale lor spre ale noastre, dar îmi dădeam seama că până și în poveștile lui Ionică Bogdan e un semn că aparținem trecutului.

Iarna mi s-a părut teribil de lungă. Tuturor băieților le era greu să ronțăie cu crampoanele pojghița de gheață care învelea stadionul. E greu să alergi într-un trening decolorat, în mijlocul unor tribune care sună din cauza gerului. Și e greu să treci la cartofi după ce ai mâncat icre negre cu lingura.

Primăvara ne-a prins tot astenici. Era însă mai mult o astenie de puncte.

Mai rămăseseră vreo două etape și ne aflam foarte aproape de lanterna roșie. Iar pe deasupra ne aștepta meciul cu Venusul. Cu o etapă în urmă pierdusem în fața Gloriei din Arad, ultima clasată (n. r. 1—3)... Dacă pierdeam și în fața Venusului, cădeam aproape sigur în B.

— Ce facem, Costică — l-am întrebat cu teamă pe Bauer.

— Batem Venusul!

— Ești chiar atât de sigur? Uیți că e meci de campionat... Nu de Cupă.

— Da, dar în situația noastră a devenit meci de Cupă. N-avem voie să pierdem.

— Ce măsuri ai luat?

— Jucăm în Obor. Pe Unirea Tricolor.

— De ce?

— E terenul mai mic. Iar terenul mai mic e de partea jucătorilor mai tehnici. Ploșteanu are nevoie de un pogon în fața lui. Lui Ionică Bogdan sau lui Giusy, însă, îi ajunge și o fâșie de o jumătate de metru.

— Ai văzut ce scriu ziarele?

— Scriu foarte bine. E foarte bine când pornești bătut în ochii cronicarilor.

...De astă dată, cronicarii aveau argumente. Venus se afla la apogeu. În 23 de etape nu pierduse nici măcar un meci. Avea zece puncte avans asupra Ripensiei. Voia să rămână neînvins. Ca Arsenalul din Londra, care terminase neînvins campionatul Angliei în 1931. Iar Costică Bauer îmi ținea teorii cu terenul mai mic. „Dragă Costică, am impresia că și tu ai început să îmbătrânești”.

Până la urmă, însă, Costică Bauer m-a trecut din nou pe lista chibiților. Rapidul meu pricăjit, ajuns lângă lanterna roșie, ca o biată „citadelă sfărâmată”, l-a învins din nou pe neînvinsul Venus, cu 4—1. A fost un meci formidabil. Ca să vă convingeți, vă reproduc supratitlul și titlul din „Gazeta sporturilor”. Sus: „Bomba campionatului!” iar sub scor: „Feroviarii au făcut o partidă extraordinară”.

Și așa a fost. Bogdan a deschis scorul în minutul 3, iar Giusy Baratky l-a urcat la 2—0, peste o jumătate de oră, în urma unui „un-doi” cu Auer. Cam după 35 de minute ai mei i-au permis, în sfârșit, lui Orza să tragă primul șut la poarta lui Petrică Rădulescu: 2—1. Cinci minute după

pauză, însă, Auer a prezentat o lecție-fulger despre lovitura liberă peste zid. Singurul care n-a putut urmări demonstrația a fost portarul „negrilor”, David, care a zărit mingea abia în poartă: 3—1. Ultimul gol a fost „de amorul artei”. Auer s-a plimbat cu mingea, i-a pasat lui Baratky, care l-a driblat pe Albu, și când David a închis unghiul, Giusy a aruncat mingea ușor, peste Mirciulică al meu, care n-a mai putut face nimic.

În cronicile de a doua zi am găsit două rânduri interesante: „Apărarea venusistă a fost cel mai bun compartiment al echipei”. Asta ca să înțelegeți ce au făcut Auer, Baratky, Bogdan și Dănuț Gavrilescu în careul Venusului. Ți-aduci aminte, Colea?

E momentul, cred, să vă dau cele două formații, pentru că de când am renunțat la acest bun obicei al crainicilor reporteri, s-au mai schimbat câteva nume în echipele noastre. Iată-le:

Venus: David - Sfera, Albu - Bărbulescu, Gain, Fieraru - Orza, Ploșteanu, Bodola, Petea Vîlcov, Ene.

Rapid: Petrică Rădulescu - Marton, Lengheriu - Vintilă, Rășinaru, Costea - Gavrilescu, Moldoveanu, Baratky, Auer, Bogdan.

...Și-acum, aș fi vrut să-l necăjesc puțin pe Costică Bauer-Ardeleanu, dar, din păcate, Costică nu mai e. De ce l-aș fi necăjit? Pentru că peste numai două săptămâni am jucat semifinala Cupei României. Cu cine? Ca un făcut, tot cu Venus.

Cea mai bună prezentare a Venusului 1939 este clasamentul campionatului¹.

¹ **Clasamentul Diviziei A 1938 - 1939**

1. Venus 22 14 7 1 51 : 20 35
2. Ripensia 22 11 4 7 53 : 39 26
3. A.M.E.F.A. 22 10 5 7 40 : 35 25
4. U.D.R. Reșița 22 9 5 8 30 : 33 23
5. Victoria 22 9 3 10 38 : 38 21
6. Rapid 22 8 5 9 40 : 33 21
7. F.C. Carpați 22 8 5 9 25 : 35 21
8. Juventus 22 8 4 10 37 : 37 20
9. Sportul Studentesc 22 7 5 10 31 : 36 19
10. Chinezul 22 6 7 9 48 : 58 19
11. Tricolor C.F.P.V. 22 7 3 12 23 : 38 17
12. Gloria Arad 22 5 7 10 27 : 43 17

Cred că după ce ați văzut clasamentul final (din care se vede încă o dată că numai noi, „citadela sfărâmată”, i-am învins pe „negri”) ați și înțeles ce înseamnă pentru Venus această semifinală. În primul rând, un foarte bun prilej de revanșă pentru acel 4—1, și, în al doilea rând, Cupa României... Pentru că semifinala noastră era mult mai tare decât finala așteptată.

În echipa noastră, o noutate: extremul dreapta Sipoș. Ne lipsea, însă, Auer, accidentat. Iar pe deasupra, meciul urma să se joace chiar pe Venus. Eu, tot gândindu-mă la avantajul avut — zice-se — pe terenul Unirii Tricolor și la calculele lui Costică Bauer, am început să mă îndoiesc de soarta meciului. Dar, pentru întreg Giuleștiul, Cupa era singura în stare să mai trezească la viață pe somnorosul Rapid, care se ridicase în cârje o singură dată, la 4—1, când nu mai avea nici o altă ieșire.

Spectacolul a fost din nou mare. Baratky a deschis scorul din pasa lui Sipoș (n. r. — minutul 22), iar Bogdan a marcat al doilea gol, reluând în plasă, de la numai 5—6 metri, o minge-proiectil a lui Giusy, ricoșată din pieptul portarului Iordăchescu.

Cel mai bun de pe teren: Ionică Bogdan. A fost atât de bun, încât iar a stârnit vrajba printre cronicari. Iată ce scria cel de la „Sportul Capitalei”: „Bogdan a fost ieri jucătorul nr. 1 al atacului feroviar, al echipei întregi, al matchului — dând o drastică lecție selecționerilor de astăzi și de totdeauna și plesnind cu șfichiul driblingului său ironic impertinența unui ins foarte oarecare, care, în aceeași zi, îl acoperea de triviale invective, pe o coloană întreagă, scrisă în cel mai perfect limbaj de frizer”.

„Clovnul” își făcuse datoria, dar în ziua aceea mi-am dat seama că cronicarii pot fi mai brutali decât cel mai bun fundaș de la district.

În numai două meciuri, deci, Rapid a ieșit din nou la rampă. Pentru asta, bineînțeles, sunt dator să-i mulțumesc în primul rând Venusului.

Cronicile au fost pline de laude. Cronica cea mai interesantă mi s-a părut a fi a lui Radu Vasilescu, talentatul crainic reporter. Radu a luat o peniță subțire și ne-a prins profilul cât ai zice gol. Iată ce scria în introducerea cronicii: „Venus, o echipă cu cadență și reputație, n-a reușit, în

Sipoș

majoritatea cazurilor, decât cel mult să reziste vijeliosului și decisului Rapid. Independent de teren, atmosferă sau alți factori, alb-violetii au răscumpărat în jocurile cu Venus orice greșeli și — cum a fost cazul în anul acesta — toate lipsurile și ușurințele lor".

Cred că ați reținut ceea ce trebuia: „Venus... n-a reușit în majoritatea ocaziilor decât cel mult să reziste vijeliosului și decisului Rapid".

Această echipă Rapid, pe care eu am considerat-o cea mai indecisă din istoria fotbalului nostru.

Desigur, tot Rapid

Acesta a fost titlul finalei cu Sportul Studentesc, în care s-a repetat scorul semifinalei cu Venus: 2—0. Am câștigat finala ușor, fără probleme, deși Ionică a vrut să se distreze cu Tache Dumitrescu, iar Auer și Sipoș au jucat

slab, poate din pricina căldurii. Am câștigat ușor, pentru că a vrut Baratky. Și pentru că portarul studenților, Mișu Constantinescu, nici n-a avut timp să vadă cele două mingi trimise de Giusy spre poarta „Sportului”.

La banchet am stat lângă Vintilă. Și am încercat să-l trag de limbă:

— Ascultă, Vintilă... Explică-i și tu unui profan ca mine cum de câștigați mereu Cupa, iar în campionat sunteți uneori chiar figuranți?

— Dragă Ioane, Cupa asta e un duel. „Ori eu, ori tu”. Campion poți fi chiar dacă cel care vine pe locul doi te bate și toamna și primăvara. Campionatul e o salahorie de un an, prin provincie, cu vânățai, cu noroaie, cu „avantajul terenului”... Cupa e ea un stilet în soare. Cupa e o cursă de 400 de metri, în timp ce campionatul e un maraton, sau, și mai rău, un fel de „Circuit al P.T.T.-ului” la marș.

— Cum s-ar spune, tragi la ușor.

— Nu m-ai înțeles. Nu știi probabil că această scurtă cursă de 400 de metri e mai chinuitoare decât maratonul. Numai că acest chin durează vreo 50 de secunde.

— Stilet în soare ai spus?

— Da. Rapid — Ujpest la București a fost un stilet în soare. Finala cupei cu Ripensia — de asemenea. În schimb Venusul, care a pierdut un singur meci în acest campionat, a luat 5 goluri la Bologna, în Cupa Europei Centrale. Acest Venus, care, acum doi ani, după ce a îmbrăcat tricourile de campioni, a primit 6 goluri, tot în C.E.C., la București. Și cu cine? Cu Ujpest-ul (n. r. — Ujpest— Venus 6—4, la 13 iunie 1937). Cu Ujpest-ul nostru, al Rapidului.

— Și eu cât trebuie să mai aștept un titlu de campion?

— Poate un an. Poate 25.

— 25?!

— De ce nu? Dar mai ai o soluție. Să treci la Venus. Sau la o altă echipă care știe să lucreze la raboteză.

— Ești rău, Vintilă.

— De loc. Dar nu-mi place să cer pictorului să gătească, iar bucătarului să picteze...

1939. Cupa României e din nou a noastră. Rapid—Sportul Studențesc 2—0. În picioare : C. Bauer — Ardeleanu, Auer, Lengheriu, Vintilă, Mar-
ton, Rașinaru, Barațky. Jos : Petrică Rădulescu (în negru), Costea,
Dan Gavrilescu, Bogdan, Sipoș.

Azurul cerului

...Și totuși, o dată cu venirea toamnei, Rapidul meu a început „să lucreze la raboteză”. Desigur, nu pentru mine, ci pentru unul din primele două locuri în campionat, care te trimiteau din nou în Cupa Europei Centrale.

A fost un campionat foarte interesant. Ai noștri n-au pierdut nici un meci cu echipele bucureștene dar, din păcate, vagonul nostru era trist ori de câte ori ne întorceam din provincie. Am pierdut la Reșița... Am pierdut la Timișoara, cu C.A.M.T-ul... La Baia Mare... La Arad, cu A.M.E.F.A...

A fost un campionat greu... Pentru că m-a stârnit. Mi-a creat iluzii. Cred că niciodată n-am fost mai aproape de titlu¹. Poate doar la Brașov, acum câțiva ani, când cu Steagul Roșu.

În cele din urmă, însă, ne-au lipsit două puncte. Dacă vreți, punctele de la Reșița. Sau de la Arad. Sau de la Baia Mare. N-aș vrea să credeți, totuși, că încerc să trag spuza pe turtele mele. Nu! Venus a știut, într-adevăr, să lucreze la raboteză. Să nu piardă la Reșița. Să bată pe C.A.M.T. la Timișoara. Să scape de Phoenix la Baia Mare. Venus a fost o echipă de meșteri. Între noi au existat, însă, câțiva artiști... cu toate calitățile și păcatele breslei lor... Venus a știut să se bată întotdeauna la fel, pe ploaie sau pe ninsoare, pe arșiță sau pe ger. Ai noștri însă au depins de azurul cerului, de forma norilor, de parfumul

¹ Clasamentul Diviziei A 1939 – 1940

1. Venus 22 14 3 5 59 : 19 31
2. Rapid 22 11 7 4 64 : 31 29
3. Sportul Studentesc 22 8 11 3 42 : 31 27
4. U.D.R. Reșița 22 8 9 5 43 : 42 25
5. C.A.M.T. 22 9 5 8 36 : 48 23
6. Ripensia 22 8 6 8 36 : 37 22
7. C.F. Carpați 22 9 4 9 41 : 41 22
8. A.M.E.F.A. 22 10 1 11 37 : 39 21
9. Unirea Tricolor 22 8 5 9 35 : 39 21
10. Gloria C.F.R. Galați 22 8 1 13 27 : 59 17
11. Juventus 22 4 6 12 36 : 48 14
12. Victoria Cluj 22 4 4 14 18 : 40 12

florilor. Bodola, marea vedetă a Venusului, a strâns ban cu ban, pentru zile negre. Giusy Baratky, în schimb, a topit o leafă și o primă cât o leafă într-o singură seară. Acesta a fost Venusul. Acesta a fost Rapidul.

Dar când venea ziua cea mare, o zi pe Venus sau pe Giulești, atunci toate nălucirile din capul lui Giusy sau ale lui Ionică Bogdan deveneau posibile, iar Fredi Fieraru, cel mai... artist dintre meșterii Venusului, își încrucișa brațele și se uita lung, fascinat de spectacolul de pe gazon.

...În 1940, deci, am pierdut din nou campionatul. Așa cum spuneam, numai cu două puncte întârziere. Dar mai era Cupa. Adică „stiletul în soare”. În optimi bătusem A.S. Constanța, chiar pe malul mării: 3—0. Apoi, am făcut un drum până la Ploiești, ca să obținem viza de trecere din partea Tricolorului: 2—0. Al treilea drum a fost foarte plăcut, la Brăila. Întotdeauna ne-am simțit bine la Brăila. Pentru că Brăila e un port, și Rapidul meu a fost, la urma urmei, un port. (La Brăila am câștigat tot cu 2—0).

Apoi a venit semifinala cu Venusul. Acest Venus pe care l-am întâlnit când am vrut și când n-am vrut. Meciul a fost dur, mai dur ca toate celelalte, și s-a încheiat la egalitate: 2—2. Au urmat prelungirile. Dar în zadar. Minutul 120 ne-a găsit tot pe poziții. Ca la Borodino.

Rejucarea a fost încă mai picantă: 4—4. Apoi a mai venit una: 2—2. Și, în sfârșit, a patra, pe care am câștigat-o cu 2—1. Vă rog să nu vă mirați că am trecut foarte repede peste acest memorabil maraton Rapid — Venus, peste ceea ce gazetarii numiseră pe atunci „tetralogia” Cupei României 1940, dar vă cer să-mi dați și mie o dată dreptul să fiu ciufut. Am avut atunci impresia că la 4—4 meciul a fost un pic prea... picant. În orice caz s-a jucat mult prea domol, și când mie-mi intră ceva în cap, nu pot să mă aprind „pe nimic”, precum actorii.

„Hungaria”...

Să ne întoarcem, însă, la locul doi obținut în campionat, care, în 1940, a fost mai dulce chiar decât Cupa. De ce? Pentru că ne-a trimis din nou în Cupa Europei Centrale (mulți spun și astăzi că Rapid a tras pentru locul doi

numai și numai pentru ca să poată juca în C.E.C., dar cred că e o simplă întâmplare).

Sortii au fost iarăși cam aspri cu noi, dându-ne pe mâna Hungariei. Adică, iar la Budapesta, în fața unui public care n-a uitat povestea Ujpest-ului și care le cerea alor săi să pună ghilotina pe noi. Din acest punct de vedere am fi preferat să jucăm cu Beogradski, dar sârbii căzuseră cu Venusul.

Totuși, am plecat spre Budapesta fără nici un pic de teamă. Mă gândeam cu plăcere că o să jucăm tot pe M.T.K., adică, pe terenul pe care dansasem *charleston* contra Ungariei B.

Sâmbătă dimineață am luat ziarele și am văzut că... „povestea Ujpest-ului” n-a fost uitată. Toți cronicarii îi cercau Hungariei să spele rușinea Ujpest-ului... Dar surpriza cea mai mare ne-a oferit-o stadionul M.T.K., care adunase peste 15 000 de oameni. Iar un stadion plin vorbește mai mult decât scriu ziarele.

Jocul a început în contul Hungariei. Maghiarii ne-au luat din nou la pase. Zece... O sută... O mie de pase... Era frumos, nimic de zis... Dar parcă Ujpest-ul avusese mai multă viață... După vreo 20 de minute mi-am zis că scăpăm cu un 2—1 pentru ei. Nici 3—1 n-ar fi fost rău... Iată-ne însă conduși: interul dreapta Vidor. Și ungurii încep să mângâie iarăși mingea, de colo până colo. Ca să ne scoată din fire.

Mai erau câteva minute. Se juca lentamente. Hungaria pasa mereu, în speranța că o să ne facă „gât de lup” de pe urma fentelor. Ai noștri, cu gândul la acel 1—0, care nu era rău de loc, se păstrau „pentru a doua”. Dar în această atmosferă de toropeală, când pe teren parcă se aflau doi cicliști de viteză care se așteaptă unul pe celălalt, a fulgerat o dată din senin. Sipoș, extremul nostru dreapta, a sărit ca ars, a încălecat pe mingea ca un cow-boy fără șa, și s-a oprit în poarta lui Szabo, care tocmai se pregătea să-și ia șapca băgată într-un ochi de plasă: 1—1. Iar când ai 1—1 la Budapesta, pe M.T.K., lămâia din vestiar îți pare mai dulce ca mierea și mai rece ca „mazagranul”.

După pauză lucrurile s-au schimbat. Noi am ridicat piciorul de pe frână... am simțit că Hungaria începe să

cam pufăie de oboseală... și când a mai rămas un sfert de oră,

*Căpitanul Vintilă și Biro înaintea meciului
Hungaria—Rapid 1—2, la Budapesta*

Sipoș a încălecat încă o dată și a izbit mingea atât de tare, încât șapca lui Szabo a căzut pe iarbă doar din tremurul plasei: 2—1¹.

Așa am plecat de la Budapesta cu o victorie. În seara aceea nu-mi dădeam prea bine seama de valoarea ei. Dar astăzi, după 28 de ani, știu că e, poate, cea mai frumoasă victorie a unei echipe de club românești. În 28 de ani, nici o echipă românească n-a mai izbutit un rezultat asemănător cu cel al Rapidului (pe M.T.K.) împotriva Hungariei... A doua zi după jocul nostru cu Hungaria, Venus avea să piardă la Belgrad, cu 3—0, în fața lui Beogradski. Iar de atunci și până astăzi nu s-a mai întâmplat — din păcate — nimic deosebit. C.C.A.-ul mare a pierdut la Dortmund. Dinamo n-a bătut pe nimeni în străinătate... În afară de Motor Jena... care, însă, e departe de Hungaria. Rapid 1967 a pierdut la Sofia, cu Trakia, a pierdut și la Torino, cu Juventus... Doar Steaua a câștigat cu F. C. Austria, la Viena, dar Austria era o umbră. Atunci, în 1938, când cu Ujpest, și în 1940, când cu Hungaria, maghiarii erau o forță. Jucaseră finala mondială în 1938, la Paris, cu Italia. Iar marile lor echipe, Ujpest și Hungaria, au pierdut în fața Rapidului românesc, în fața unui Rapid a cărui echipă națională fusese eliminată din Campionatul mondial, chiar în 1938, de... Cuba. N-aveți impresia, dragi prieteni și neprieteni ai Rapidului, că am făcut și noi ceva pentru fotbalul românesc?

Un arbitru uluit...

Peste exact o săptămână a venit Hungaria la București. Desigur că 2—1 nu era 1—4, ca atunci, cu Ujpest-ul, dar fotbalul abia așteaptă să faci calcule... Până aproape de pauză ungurii ne-au picurat eter în nas, ca să ne adoarmă — altfel nu se putea trece de Slivăț și Lengheriu — dar Sipoș a simțit că e gata-gata să ațipească, a scos un strigăt teribil, ca șoferii care nu vor să adoarmă la volan,

¹ Echipa de la Budapesta: P. Radulescu - Slivăț, Lengheriu - Vintilă, Rășinaru, Moldoveanu - Sipoș, Wetzer III, Baratky, D. Gavrilescu, Bogdan.

i-a culcat pe Dudas și pe Biro dintr-o fentă și a „prins” păianjenul lui Szabo: 1—0. Ungurii au fost atât de uimiți de acest gol, încât Vidor nici nu știa, în drum spre vestiar că, între timp, s-a făcut 2—0. Poate pentru că era prea cald. Poate pentru că nici n-a văzut când Bogdan a strecurat mingea în poartă. Sau poate pentru că tribunele n-au mai izbucnit în aplauze, văzând că totul s-a sfârșit.

După pauză meciul a continuat cu o viteză de personal. Noi, însă, n-aveam nici o vină. Golul al treilea a venit nu pentru că am vrut cu tot dinadinsul, ci pentru că așa s-au potrivit lucrurile. Și a fost un gol tare frumos. A fost ca o înghețată de alune pe caniculă. Giusy s-a îndreptat spre poartă, Biro a încercat să-l cosească, n-a reușit, dar Giusy a căzut și mingea a rămas lângă el. Atunci Szabo, portarul, s-a repezit să o culeagă, dar Baratky a apucat mingea între ghete, a rotit-o un pic pe spițul drept —

putea să-și permită luxul: mai erau doar 18 minute — l-a așteptat pe Szabo să sară și, în aceeași clipă, l-a făcut portar de... polo, aruncând mingea „peste”, cu boltă. Și mingea? Mingea a aterizat în careul mic, a mai făcut o săritură, a scormonit puțin varul liniei de poartă, a intrat în boschetul de sub plasă și s-a culcat frumos, satisfăcută. Arbitrul iugoslav Bazant n-a fluierat: a avut un moment de ezitare. A simțit că ceva nu e în ordine. Mie mi-a lăsat impresia că își imploră memoria să-i spună dacă a mai văzut un gol asemănător. Dar memoria n-a răspuns. A răs doar. Abia după câteva secunde bune, domnul Bazant a fluierat golul cu bucuria omului care a avut fericitul prilej de a asista la premiera mondială a unui număr de atracție.

Așa s-a încheiat ziua de 23 iunie 1940. Hungaria s-a retras cu 1—5. În schimb Beogradski a plecat acasă cu 4—0. După acel 3—0 de la Belgrad i-a bătut pe „negri” și la București, cu 1—0.

De fapt, când am strâns „tetralogia” în zece rânduri, am făcut-o și ca să păstrez câteva pentru finala indirectă Rapid — Venus în Cupa Europei Centrale. Deci, deocamdată, scorul e limpede:

Venus — șase jocuri (cu Ujpest, Bologna și Beogradski, tur-retur), o victorie (cu Bologna 1—0) și cinci înfrângeri. Scor general: 6—19.

Rapid — șase jocuri (Ujpest, Genova, Hungaria, tur-retur) — patru victorii, două înfrângeri; scor general: 11 — 10.

Mie nu-mi prea plac cifrele, dar uneori sunt bune.

Casierul lui Gradjanski

... Iată însă că ne pierdem vremea cu ele și uităm că peste numai patru zile plecăm la Zagreb, ea să jucăm semifinala cu Gradjanski. Iar Gradjanski e cel puțin egalul lui Beogradski.

Când am apărut pe teren la Zagreb, am pus palmele la urechi. Peste 10 000 de oameni ne-au luat tare, chiar de la început. Fotbaliștii croați s-au repezit în noi ca dintr-o casă în flăcări. Și au izbit așa timp de un sfert de oră, ca într-o ușă închisă. Din fericire, noi am izbutit să îngrămădim lângă ușă câteva cufere de fier și două dulapuri de stejar, marca „Lengheriu” și „Slivăț”. Rezultatul? Tot izbind, croații s-au pomenit frânți de oboseală. Atunci noi am deschis ușa și am aruncat câteva sulite spre poarta lui Urh. Speriați, croații s-au mai retras și, cu toate că aveau un atac vestit — Zimmermacici, Wölfl, Lesnik, Antalkovici, Jallant — au fost nevoiți să participe, seara, la un banchet de O—O, la care toate vinurile miroseau a pelin. Și vă rog să notați: Sipoș n-a jucat, fiind croat...

Duminica următoare, la București (n. r. — 7 iulie 1940) planificasem cel mai mare banchet din istoria Rapidului. Dar Gradjanski ne-a stricat întreg protocolul, reușind să „țină” 0—0... chiar și cu Sipoș... așa cum și noi „ținusem” la Zagreb.

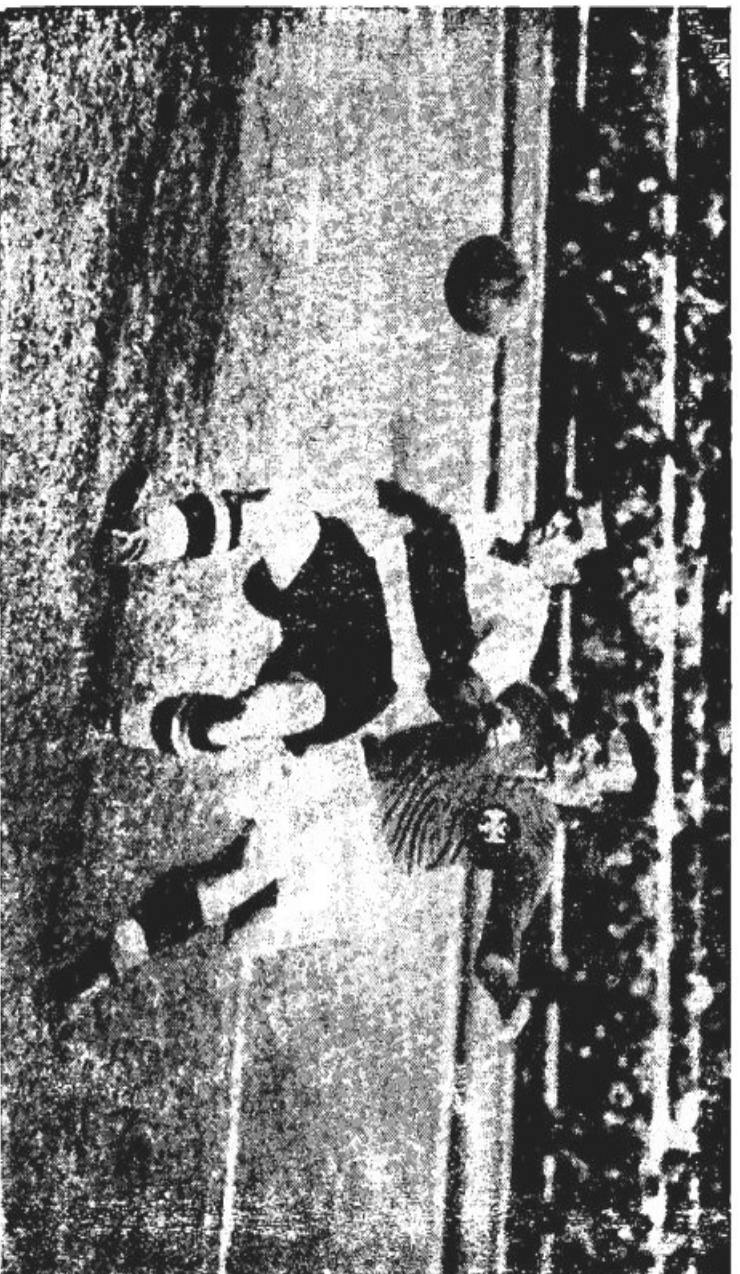
Al treilea meci urma să se joace, nu mai știu de ce, tot în Iugoslavia, la Subotița. Și peste numai două zile.

Am sosit la Subotița cu câteva ore înainte de meci. Stadionul era plin. Venise lume de la Belgrad, de la Novi Sad și de la Zagreb. Am urcat în tribună mai mult mort decât viu. Ne lipseau patru jucători: Vintilă, Rășinaru, Sipoș și Auer.

Când au apărut ai noștri pe teren, am sperat o clipă că nimeni n-o să simtă lipsa celor patru. Mi-am dat, însă, seama imediat că Rapid nu poate avea secrete la Subotița. Lipsa celor patru a fost înregistrată imediat.

Croații s-au năpustit asupra noastră ca și în primul meci. Numai că de data asta le-a mers: 1—0, Zimmermancici, în chiar primul minut. Eu, la ce să mint, am înghețat. Mi-era

Atacă Vintilă, cu vigoarea sa tip Facchetti

teamă de o catastrofă. De catastrofele acelea de loc rare, când, după un echilibru oarecare, te prăbușești. Așa cum s-a prăbușit Crișana, în jocul de Cupă cu Ripensia, după vreo trei sute de minute de echilibru. Din fericire, peste câteva minute mi-am dat seama că Baratky e în zi mare și că antrenorul croat a și pus doi oameni pe el. Totuși, croații au continuat să atace în valuri neîntrerupte. Dar a venit minutul 12, când, vorba lui Ionică Bogdan...

„Giusy a scos o minge din jumătatea noastră, unde erau opt croați, mi-a trimis-o imediat, fără s-o gîdile, eu m-am băgat printre fundașii Brozovici și Beloșevici, iar când am ajuns în fața portarului Urh, am făcut o fentă ca să-mi cer scuze și am dat golul. A fost unul din golurile mele mari — cum spunea Baratky. Atât de mare, încât a ținut până în minutul 90, apoi a rezistat în prelungiri și n-a putut fi învins nici măcar de sorți. Într-adevăr, seara s-a tras la sorți, iar când s-a auzit „Rapid!” și omul a dat cu căciula de pământ, casierul lui Gradjanski a scăpat geanta cu bani, și banii s-au rostogolit sub masă și pe sub dulapuri. Eram în finală cu Ferencvaros!

Dar finala n-a mai avut loc. Nori negri pluteau deasupra Europei.

Tortul

Campionatul 1940—41 a început ca de obicei, deși nu mai știam dacă o să se mai termine. Cupa Europei Centrale, adio... Europa avea alte treburi... Italia intrase în război, alături de Germania. La noi apăreau decizii cu prețuri maxime la lemnele de foc.

A fost primul campionat în care am lipsit de la un meci al Rapidului — și unde? — chiar la București. A fost spre iarnă... Un meci cu Gloria Arad. Am preferat să mă duc la Trianon, ca să văd „Ultima aventură a lui Sherlock Holmes”, cu Basile Rathbone și Ida Lupino...

Seara ne-am revăzut la „Mercur”. Între timp am aflat rezultatul: 7—1 pentru noi. Giusy m-a luat direct:

— Ce s-a întâmplat, Ioane? Azi n-ai fost la meci.

— N-am fost. M-a înnebunit măseaua. Nu-i puteam spune adevărul...

Și totuși, am terminat campionatul pe locul doi¹. Înaintea Ripensiei. Înaintea Venusului. Obosiseră și ei. Unirea Tricolor, în schimb, a venit tare din urmă. Echipa lui nea Nae Lucescu adunase tot ce avea Oborul mai bun. Și a câștigat fără chestii... Pe venusiști i-a „trăsnit” de două ori: 2—0 în toamnă, 3—0 în retur. Pe noi ne-a atins cu un 5—1 în toamnă, și a trebuit să așteptăm primăvara ca să le-o întoarcem cu 4—1.

Îmi aduc aminte că în primăvara aceea a lui 1941, pe locul întâi la golgeteri au fost doi oboreni: Sonny Niculescu de la Unirea și Ionică Bogdan al nostru. Oborul începea să fie o forță în fotbalul bucureștean.

...Venind pe locul doi, am rămas, ca întotdeauna, cu speranța Cupei României. În „optimi” a trebuit să-i necăjim pe frații noștri din Galați (n. r. — Rapid — Gloria C.F.R. 3—0), apoi i-am dat un 5—1 Juventusului, pentru toate necazurile pe care ni le făcuse la „mica ciupeală” în ultimii ani, iar în semifinală a venit din nou „blestemul” cu Venus. Ca să fiu sincer, mie a început să-mi cam fie milă de băieții de la Venus. Mă uitam la ei când ieșeau din vestiar și citeam în ochii lor: „Doamne, apără-mă de mai rău”... Din privirile lor de miei de Paște, îți dădeai seama că în vestiar au discutat o singură schemă tactică: când joci cu Rapid, „ce-ți-e scris, în frunte ți-e pus”.

Rezultatul? 4—2 pentru noi. Iar meciul? Ca tras cu indigoul după cel cu „Împăratul” și cu golul făcut cadou lui Costică Humis, de Constantin și Elena.

¹ Clasamentul Diviziei A 1940 - 1941

1. Unirea Tricolor 24 19 0 5 62 - 25 38
2. Rapid 24 15 5 4 57 - 27 35
3. Ripensia 24 13 6 5 58 - 32 32
4. Venus 24 14 4 6 65 - 34 32
5. Mica Brad 24 12 0 12 51 - 43 24
6. Sportul Studentesc 24 10 3 11 45 - 50 23
7. U.D.R. 24 9 5 10 59 - 58 23
8. Gloria Arad 24 9 4 11 46 - 48 22
9. F.C. Craiova 24 8 5 11 38 - 58 21
10. F.C. Ploiesti 24 7 4 13 34 - 59 18
11. Gloria C.F.R. Galați 24 5 6 13 27 - 41 16
12. Universitatea Sibiu 24 7 1 16 38 - 58 15
13. F.C. Brăila 24 4 1 19 31 - 90 9

În finală ne-am trezit cu flăcăii de la Unirea. Veneau să ia și Cupa. Erau țăntoși, ca niște cocoșei. Și asta ne-a supărat un pic. Radu Florian a deschis scorul, dar Unirea a egalat prin Cricitoiu. După pauză am ajuns, în doi timpi și trei mișcări, la 4—1. Văzând că mai e puțin, ne-am așezat pe iarbă, ca să vedem dacă Unirea asta e într-adevăr așa de bună cum se spune. Și astfel i-am permis lui Cricitoiu să mai dea două goluri. Singurul care s-a supărat a fost portarul nostru, Sadovschi, căruia am uitat să-i spunem că făceam un studiu — „ce importanță avea asta, mă Robert?” — dar n-aveai ce-i face. Rar mi-a fost dat să văd un portar cu haz.

Așa am câștigat încă o dată Cupa României. Treaba asta ajunsese să fie atât de sigură, încât patronul „Luther”-ului, unde beam șampania după finală, făcea un tort mare încă de dimineată și scria cu frișca „Rapid”.

— Câte torturi ai făcut până acum, patroane?

— Nu mai știu. Dar tare îmi e că e ultimul.

Peste câteva zile avea să înceapă războiul.

Fanfara nu mai cântă...

Toamna, când trenurile s-au pornit să întârzie ceasuri întregi prin gări, campionatul s-a schimbat. S-au făcut zece serii. Apoi s-au jucat „optimile” cu câștigătorii de serie și cu încă șase echipe. Noi am „căzut” la Brăila și am câștigat cu 4—3. Fanfara colonelului Tudose nu mai cânta „Mulți ani trăiască”. Iar sirenele din port se trezeau doar pentru câte o alarmă aeriană.

În „sferturi” i-am învins pe campioni (n. r. — Unirea Tricolor) cu 2—0. În semifinale am bătut din nou: 4—1 cu Universitatea Sibiu. Era un fel de inerție. Era ca atunci când îi dai vânt unui vagon stingher, pe o cale de manevră, și vagonul curge, și curge, și curge, și crezi că o să se oprească, dar el curge înainte, din te miri ce, până când îl oprește chiar și o pietricică uitată de un copil pe linie.

În finală am jucat cu C.F.R.-ul din Tr. Severin. Vagonul nostru a continuat să „curgă”. Severinul n-avea o echipă rea: Pavlovici, Marcu, Ludwig, Felecan II... Dar vagonul mai avea de mers, deși roțile începuseră să scârțâie. Până

la urmă am câștigat finala cu 2—1. Au marcat Radu Florian și Baratky.

...Istoria fotbalului pretinde că Rapid a câștigat campionatul abia în 1967, la Ploiești. Probabil că nu se ține seama de campionatul 1942—43. Poate pentru că a fost un campionat fără meciuri în provincie, fără meniscuri mângâiate, fără tendoane lustruite. În sfârșit, n-am să mă cert pentru atâta lucru. Vreau să vă amintesc, însă, că de îndată ce campionatul a luat ceva din sistemul Cupei, n-am mai avut obstacol. Și cred că Vintilă avea dreptate.

Cupa României 1942 a fost ultimul meu spectacol. În „optimi” trecusem de C.F.R. Tr. Severin, la ei acasă: 1—0. În „sferturi” am repetat scorul cu Unirea Tricolor. Drept să vă spun, după „de două ori 1—0” mi-am cam luat adio de la tortul „Luther”, dar, din fericire, în semifinală am căzut — lege! — iar cu Venusul. Rezultatul? Mă și jenez să-l rostesc. Dar de scris tot trebuie să-l scriu: 7—2!

Din toată povestea asta cu 7—2 a avut de suferit doar Universitatea, care juca în vremea aceea la Sibiu.

În finală, ai mei s-au simțit datori să apere onoarea Venusului — din solidaritate bucureșteană — și le-au dat tot șapte goluri studenților, primind în schimb doar unul.

Finala a fost distractivă. Băieții mei au stat foarte cuminți la coadă, în fața portarului Boroș, și le-a venit rândul la toți cinci din atac, plus un premiu pentru un half. Primul a intrat Radu Florian, l-a urmat Ionică Bogdan, a venit și Florică Tănăsescu, s-a prezentat și Mitică Moldoveanu, care între timp devenise mijlocaș. Singurul care și-a făcut de cap a fost „mânzul” Fănică Filote, care a mai stat o dată la coadă și a înscris două goluri. Până la urmă, însă, Costea, halful dreapta, care ar fi trebuit să-l dea pe al șaselea, l-a iertat pe Fănică. Era unul dintre primele jocuri ale tânărului brăilean Filote, pe care l-a adus, de la Franco-Română, Costică Bauer, cu mirosul lui de copoi și cu ochiul lui de geambaș. Fănică Filote, cu care mă aștepta o lungă prietenie, deși aveam vreo 16 ani mai mult.

Finala asta cu Universitatea a fost, cum spuneam, ultima mare reprezentație a Rapidului „dintre războaie”¹.

Peste un an, în semifinală (n. r. — semifinala Cupei României 1943) ne-a bătut, în sfârșit, Sportul Studentesc, cu 2—1. Îmi aduc aminte că Ionică Bogdan, văzând că se apropie sfârșitul meciului și nu ne iese nimic, l-a întrebat pe extremul stânga al lui Titel Ursache: „Măi flăcăule, da' pe tine cum te cheamă?” „Pricop mă cheamă, nea Ionică”. „Și de unde ești tu, mă Procopie”? Fără să se simtă jignit de modificarea numelui, tânărul jucător a răspuns: „De la Oltenița”. Atunci, nebunul de Ionică a pus palmele la gură, pâlnie, și a început să strige spre Baratky, care rămăsese și el, în mijlocul terenului, cu gândurile aiurea: „Mă Giusy, e cazul să ne lăsăm. Ne bate și Oltelnița”...

Era, într-adevăr, sfârșitul unei epoci...

¹ Iată echipa finalei: Sadovschi - Ghiurițan, Wetzer III - Costea, Rășinaru, Moldoveanu - Bogdan, Filote, Radu Florian, Gavrilescu, Tănăsescu.

A fost...

Câte nu s-au întâmplat de atunci, din 1943, și până în 1946, când am ajuns, în sfârșit, acasă. Pe Rapid aproape că-l uitasem, cu toate că era destul să găsesc o bucătică dintr-un ziar rupt ca să mă văd din nou la „Mercur”. «Ce-o mai fi pe la „Mercur”? Ce-o mai fi prin București?»

Cred că în acești trei ani am fost vreo 30 de zile acasă. Din când în când auzeam câte ceva. Auzeam că Venus nu mai era Venus. Că nu mai juca Sfera. Că nu mai era nici Ghiță Albu, care ajunsese pe la Craiova.

Mult mai târziu am aflat că oltenii au câștigat campionatul de război și că noi am venit imediat după ei. Prin iarnă am aflat că Mociorniță a băgat banii în „Carmen” și că și-a făcut o echipă cu care n-o să mai aibă probleme după terminarea războiului. Cu Simatoc, cu Bazil Marian, cu Șiclovan și cu mulți alții...

În sfârșit, în toamna lui 1943 a început iarăși un campionat în toată regula, cu 12 echipe. La noi ar fi jucat Ritter, arbitru de azi, plus toată trupa pe care o lăsasem acasă.

Spre iarnă s-a terminat turul. Am primit scrisori. Îmi scria „Pișta” că suntem pe primul loc. N-am vrut să cred. Am așteptat primăvara. Să văd în ziar. Măcar un clasament. Ca la începutul returului. Dar returul n-a mai început. Războiul băgase baioneta în toate mingile.

Șansa a treia

Și iată-mă din nou acasă, la „Mercur”. Suntem în vara lui 1946. Au dispărut baionetele. Au reapărut mingile.

- Servus, Giussy.
- Să trăiești, Ioane.
- Ce mai e nou, bătrâne?
- Așa e cum spui. Am îmbătrânit.
- Ce mai fac ai noștri?

- Ai dreptate: „ai noștri”. Cu toate că eu nu mai joc la Rapid.
- Și ce faci?
- Am mai fost pe la Oradea.
- Bogdan mai joacă?
- Încearcă și el. Vrea să plece la M.T.K. Apoi, în Franța. Crede că pe pașaport nu sunt scriși anii.
- Avem ceva tineri?
- Echipa nu-i rea.
- Cum e atacul?
- Lungu pe dreapta, „Michi” Mihăilescu inter, în centru a rămas Radu (n. r. Florian), Fănică Filote inter, Cricitoiu extremă.
- Deci, Fănică mai joacă?
- Dacă îmi pare rău de ceva e că nu mai joc cu Fănică. S-a făcut bun de tot și se mai face. Îți aduci aminte de povestea cu Willy Sipoș? O lună în șir nu reușise să țină minte numele lui Filote. Îi spunea mereu Filip. Iar când a văzut că Filip e chiar interul lui, a făcut scandal: „Eu nu-s extremă pentru interii debutanți!” Până la urmă a cedat, cu mare greutate.
- Și?
- „Filip” l-a jucat atât de bine într-un meci cu Sportul, îmi pare, încât Willy s-a simțit dator să-i ofere și prima lui.
- Așa e, Giusy. Acum îmi aduc aminte. Dar ia spune-mi, ce avem în apărare?
- Sadovschi sau Negru în poartă... Ghiurițan cu Asbiceanu fundași. Plus încă un puști, Apolzan, care cred că e mai bun decât amândoi la un loc. Halfi: Urecheatu, Mari, de la Câmpia Turzii, și „Tase” (n. r. — Florea Tănăsescu).
- Și ce șansă avem cu echipa asta?
- Ca acum 7—8 ani. Adică, șansa a treia. Atunci aveam în față Venusul și Ripensia. Acum, „sunătorii” au trecut la I.T.A. și la Carmen.
- I.T.A.?
- Oho! Baronul Neuman a adus tot ce a găsit mai bun: Toth III, Petschovschi, Băcuț, Marki, Meszaros, Pal, Bonyhadi... O echipă întreagă. Iar Carmenul are un atac de o sută de goluri pe lună: Farkas, Marian, Fabian II,

Covaci, cel de la Timișoara, și Gică Popescu. Lămurit, Ioane?

— Cam lămurit.

— La cine te transferi?

— Dragă Giusy, eu rămân la șansa a treia...

Fuga în Egipt...

Și a venit toamna primului campionat de după război (n. r. 1946—47). Când am văzut echipele, mi-am zis că Giusy a fost prea optimist cu „șansa a treia”. Nemaipunând la socoteală că noi eram tare subțirei. Nu-l mai aveam pe Vintilă. Nici pe Rășinaru. Petrică părăsise poarta. Atacul... Da' ce să mai vorbim? Fără Sipoș, fără Baratky, fără Auer... Doar Bogdan mai rămăsese din „vechea gardă”.

În toamna aceea a venit antrenor „Cibi” Braun, Ne-a spus o mie de povești în două zile. Dar toate mi se păreau cu tâlc. Într-o seară, la vreo câteva zile după prima întâlnire, am pornit împreună spre casă:

— Crezi că putem face ceva, „Cibi” baci?

— O să încercăm.

— Cum?

— Cu șansa a treia.

— Nu înțeleg.

— Foarte simplu. Tehnica e la Carmen. Tactica e la I.T.A.

— Plus tehnica.

— Bineînțeles.

— Și noi?

— Noi va trebui să batem și tehnica și tactica, jucând în 15.

— Îmi pare bine că ești vesel, că glumești.

— Nu glumesc de loc. Dar noi suntem obligați să alergăm cât 15.

Așa a început „Cibi” baci să scoată untul din băieți. Mi-am spus atunci că Braun face asta pentru că e mai comod — „la ce să te mai complici cu tehnica, cu tactica?” — dar până la urmă, și mai ales astăzi, după 20 de ani, mi-am dat seama că asta e, într-un fel, singura cale.

La începutul campionatului 1946—47, C.F.R.-ul meu (n. r. — Rapid redevenise C.F.R.) a alergat atât de mult, încât a și ieșit o vorbă în Giulești.

— Ce se joacă astăzi, fraților?

— „Fuga în Egipt”, cu Braun și băieții săi.

Dar „fuga în Egipt” a început să ne aducă puncte. Și punctele ne-au obligat să alergăm și mai mult. După câteva jocuri câștigate a venit și meciul de la Arad, cu echipa „baronului”. Era, după cum spunea toată lumea, un meci în care interesa doar scorul. Mai ales că nici Rapidul mare nu prea câștigase la Arad. Nici cu A.M.E.F.A. nici cu Gloria, cât erau ele de pitice pe lângă I.T.A.

Și totuși, până la urmă, „fuga în Egipt” ne-a adus un punct formidabil: 2—2 cu I.T.A., la Arad. În 1946, un 2—2 cu I.T.A. la Arad era ceva de necrezut. Și când mă gândesc că Fănică Filote a avut în picior golul al treilea, în ultimul minut.

2—2 cu I.T.A. la Arad! Era ceva extraordinar...

Peste vreo două duminici a venit și al doilea meci mare. Cel cu Carmen. Farkas, Marian, Fabian II, Covaci și așa mai departe... Farkas... cel care peste câteva luni, la 4—0 cu Albania, avea să devină „picior de aur”... Farkas, Marian, Fabian II... Adică exact cei care, tot peste câteva luni, aveau să lichideze I.T.A., pe A.N.E.F., cu 5—2.

În după-amiaza aceea, C.F.R.-ul meu și-a spălat din nou toate păcatele, câștigând cu 5—0! Radu Florian a dat patru goluri, iar Fănică Filote l-a dat pe al cincilea.

Aș vrea să vă explic scorul, dar îmi e cu neputință. A fost un fel de vârtej, o nebunie când nu prea știi unde te afli, când îți suflă în palmă ca să vezi dacă nu cumva ești beat, când îți întrebă vecinul cât e ceasul, ca să vezi dacă timpul merge la fel pentru toată lumea.

2—2 cu I.T.A.!... 5—0 cu Carmen! Și Giussey, care îmi vorbea doar de șansa a treia...

Cu toate acestea, îmi era puțin frică. Ceva îmi spunea că acel 5—0 cu Carmen o să trebuiască să-l plătim undeva, pentru că prea era frumos. Și mai ales pentru că era un scor care i se potrivea ca mănuașă atât C.F.R.-ului de pe C.A.B. sau Romcomit, cât și celui de pe Giulești sau de pe A.N.E.F.

Scadența a venit foarte repede. În ultima etapă a turului aveam jocul cu Juventusul. Eu începusem să cred, de la Carmen încoace, că putem merge la titlu.

A venit și ziua meciului. Îmi aduc aminte de parcă a fost ieri. Am jucat pe Venus. I-am alergat de i-am înnebunit. Cred că dacă n-ar fi fost tribunele, toți juventiștii și-ar fi luat lumea în cap și ar fi apucat-o care încotro. Și totuși. Mișu Flamaropol a deschis scorul pentru Juventus. Noi am continuat să atacăm. Era o zi ploioasă. Și iată-l pe Radu Florian scăpat spre poarta „găzarilor”. Aleargă... Aleargă... Aleargă... Șut! Și mingea izbește bara, la încheieturi, lăsând o pată imensă pe canatul păianjenului.

Și pata aceea imensă de pe poarta dinspre Casa Studenților a rămas așa până în primăvară, când Cibi Braun, văzând-o din nou, l-a rugat pe Radu Florian să se așeze „capră”, s-a urcat pe spatele lui și a șters, cu o cârpă udă, bara blestemată.

Dar până la primăvara lui 1947 mai avem... Iarna a fost foarte grea. Vă aduceți aminte? Iarna care a urmat secetei. C.F.R.-ul meu a dus-o ca vai de capul lui. Băieții, aproape toți, locuiau într-o casă de pe Ana Ipătescu, cam pe unde începe str. Lemnea. Până la urmă, în toiul iernii, proprietarul casei ne-a dat în judecată și ne-a îngrămădit la etaj. Am stat câte 7 și 8 într-o cameră. Și lemne nu prea aveam. Era atât de frig în camere, încât unii se înveleau cu salteaua, dormind direct pe plasa de fier. (Dacă nu credeți, întrebați-l pe „Piți” Apolzan, cel mai bun stoper din istoria fotbalului nostru. Și el a fost unul dintre cei care s-au învelit cu salteaua la vârsta când alții aveau să refuze, peste vreo 15 ani, un apartament cu două camere, baie și bucătărie, numai pentru că soarele nu cădea bine dimineța...) Cei mai mulți se bandajau cu fularele, de parcă i-ar fi durut pe toți măselele. Și totuși, cu echipa asta necăjită aveam să venim pe locul doi în campionat¹ înaintea Carmenului.

¹ **Clasamentul Diviziei A 1946 - 1947**

1. I.T.A. 26 20 4 2 94 - 35 38
2. C.F.R. București 26 14 5 7 66 - 30 33
3. Carmen 26 14 5 7 90 - 44 33
4. C.F.R. Timișoara 26 14 5 7 63 - 57 33
5. Juventus 26 15 2 9 60 - 37 32

De ce? Poate pentru că niciodată ceferiștii mei n-au fost mai legați ca atunci. Și cred că așa e de când lumea: te leagă mai bine frigul și foamea, decât caloriferul și omleta cu șuncă.

În iarna aceea am mâncat tocană de prune șase zile din șapte. Și totuși, cât eram de veseli când alergam prin zăpadă, de acolo, din Ana Ipătescu, și până în Giulești, la antrenament. Vă închipuiți, cred, că n-aveam Chaussou, și nici Skoda, și nici măcar un GAZ cu prelată.

Acesta a fost C.F.R.-ul din iarna spre '47. Îmi aduc aminte că într-o vineri seara Cibi baci a luat trenul spre Petroșeni — nu știu ce ne-am fi făcut fără permisele pe calea ferată — a ajuns dimineața, a stat acolo o oră și s-a întors cu trenul de zi, pe la 8 seara, cu 20 de kile de cartofi și cu două kile de carne, de la socri. În seara aceea de sâmbătă, bătrânul a pus la bătaie toți cartofii și toată carnea, pentru ca marea echipă a C.F.R.-ului, care începuse să joace „66” pe sâmburi de prune în loc de fise, să se sature în vederea jocului de duminică.

Colindătorii...

Și-acum, deoarece până la începerea returului mai este, vă propun să ne întoarcem la ultimele zile ale lui 1946. Ți-aduci aminte, Fănele, când am mers cu plugușorul? Am fost și la Mociorniță, patronul Carmenului. Ți-aduci aminte, Ilie? (n. r. Cricitoiu). N-au vrut să ne primească. Au stins luminile. „Nu e nimeni acasă!” — a strigat feciorul, care ne-a dat banii. Iar tu, arțăgos cum erai, n-ai apucat să te stăpânești și ai strigat spre geamurile stinse: „Nu-i nimic! Cinci v-am dat în toamnă! Șapte vă dăm la primăvară!”

6. Ferar Cluj 26 13 4 9 44 - 29 30

7. Ciocanul 26 12 6 8 57 - 40 30

8. Libertatea Oradea 26 12 4 10 56 - 49 28

9. „U” Cluj 26 11 3 12 54 - 47 25

10. Dermagant Tg. Mureș 26 10 3 13 52 - 60 23

11. Oțelul Reșița 26 8 4 14 47 - 66 20

12. Jiul 26 7 4 15 39 - 67 18

13. Prahova 26 5 1 20 26 - 97 11

14. F.C. Craiova 26 2 0 24 23 - 113 4

Când a început returul, parcă a fost mai bine. Plecam de joi seara. Ne mai ajuta vagonul restaurant. În provincie era, oricum, mai ușor. În primăvara aceea am jucat cu Jiul, la Petroșeni. Pentru campionat. Și nu știu de unde ne-a venit un chef de joacă cum rar se întâmplă. Jiul a deschis scorul, dar apoi noi le-am dat opt la rând. Bietul Peterfi, antrenorul lor, se ruga de Cibi baci: „Ce mai vreți, măi?! Să luați și pielea de pe noi?!”

Astăzi îmi dau seama de ce am jucat atât de bine în duminica aceea, la Petroșeni. Seara eram invitați la socrii lui Cibi baci, la o logodnă, pare-mi-se, și, după cum ați văzut, „limpezimea scopului”, cum se spune în pedagogie, a avut un efect formidabil. Mai mult decât atât, marți am jucat un meci la Meri, un sat între Bumbești și Livezeni, al cărui șef de gară era mort după Rapid. Omul ne-a spus chiar de la început ce anume ne poate oferi: o mâncărică la prânz, ca să nu adormim pe teren, și o masă seara, pe săturate, ca după tăierea porcului.

Și ne-am ținut de cuvânt amândouă părțile. Noi am dat zece goluri, iar șeful gării din Meri ne-a făcut să uităm prunele uscate.

Zilele de marți erau întotdeauna mai frumoase ca celelalte. Aproape fără excepție, când jucam în deplasare, aranjam câte un meci marțea. Nu luam bani. Toată măiestria C.F.R.-ului era pusă în slujba mesei de seară.

Așa am terminat pe locul doi în campionat, după I.T.A. Trecuseră zece ani din ziua în care am dansat „charleston” la Budapesta, dar sufletul C.F.R.-ului s-a deschis abia în iarna aceea, spre '47. Copiii de astăzi ai Giuleștilor fac ochii mari când aud vorbindu-se de vestiții jucători din trecut. De Filote, de Apolzan, de Mari, de Radu Florian. Dar foarte puțini știu că, uneori, acești jucători vestiți se bucurau ca niște copii când doamna Braun îi chema ca să le ofere câte o felie de pâine neagră cu puțină clisă, adusă cu mari sacrificii de la Petroșeni sau de la Meri.

Și-atunci, cum să aleg eu între echipa care a mâncat icre negre după ce bătuse Hungaria și cea care a mers din casă în casă, cu plugușoru, dar care a zdrobit Carmenul, într-o zi de sfârșit de noiembrie, o zi rece și sură, care anunța iarna aceea de pomină?

O sută de mii de lire

Imediat după terminarea campionatului, am jucat la Sofia, într-un turneu cu Levski, Lokomotiv și Szolnok MAV. Și echipa a mers iarăși bine. Îmi aduc aminte și de o întâmplare hazlie.

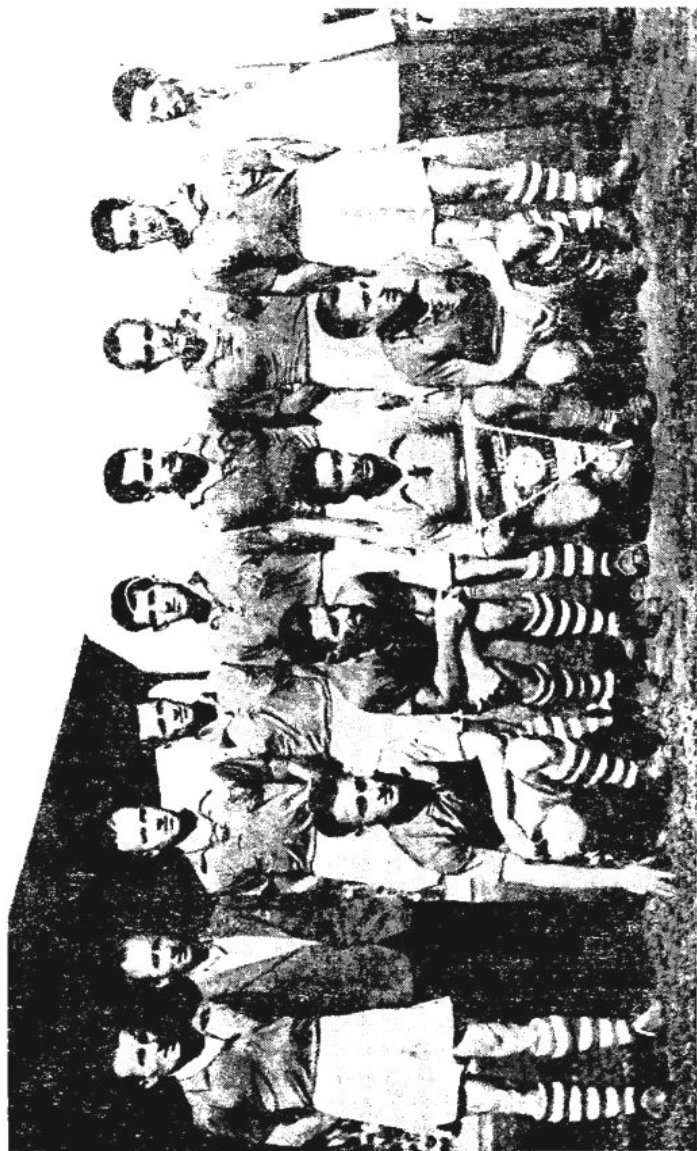
Jucam cu Levski. Mai erau vreo cinci minute. Arbitrul fluieră. Lovitură liberă în favoarea noastră, cam de la 18 metri. Humis, „grecul”, potrivește mingea. Lungu, omul cu șutul, se pregătește să tragă. Face vreo zece pași înapoi, își trece degetele prin părul blond, își încearcă gheata, bătând de două ori cu spițul în pământ, și îi strigă „grecului” să se grăbească. Între timp, Boșkov, portarul bulgarilor, unul cu chiloți lungi până la genunchi, aleargă de la o bară la alta, ca să închidă unghiurile, cu concursul zidului. „Grecul”, ghemuit peste minge, se uită printre picioarele zidului, îl zărește pe Boșkov, care dă ultimele indicații oamenilor din zid, apoi se uită la Lungu, care e gata să pornească, și „simte” deodată că nu mai e timp de pierdut. Șiretul „grecului” s-a și băgat sub minge. Mingea se înalță peste zid. Zboară. În aceeași clipă pornește și Lungu. Dar, odată sosit în dreptul ei, Lungu rămâne uluit. Mingea? Ia-o de unde nu-i. „Ce-ai făcut, grecule?” Dar Humis, care continua să privească zborul mingii, așa cum privești un avion lovit gata să se prăbușească, i-a răspuns mecanic: „Tați, Ioane! Nu vezi che e gol?!”

Și gol a fost.

... În vară am fost la Budapesta. Pentru Ceferiadă. Am rămas vreo două săptămâni. Au fost jocuri foarte frumoase. S-a „mers” în două serii. Noi am venit „cap-cap” cu ungurii. Aveam același număr de puncte. Ne-au despărțit câteva goluri.

Niciodată n-am fost mai aplaudați la Budapesta. Fănică Filote a fost considerat „cel mai bun înaintaș”. Într-o seară, un italian a venit în hotelul nostru și a vrut să vorbească cu Cibi baci. În două cuvinte i-a spus că Bologna oferă o sută de mii de lire pentru Filotti. („Care Filotti, mă Ioane? ar spune Fănică. Eu sunt Filote din Brăilița, cu un singur t”.) Iar dacă se face treaba, atunci,

el, Braun, ar putea să semneze un contract de antrenor pentru o altă echipă italiană.

Budapesta, iulie 1947, Ceferiada. În picioare : Covaci, antrenorul Braun
— Bogdan, Ritter, Mihăilescu, Mari, Ghiurişan, Filote, Asbiceanu.
Jos : Critcioiu, Reuter, Sadovschi, Lungu.

Cibi a zâmbit, s-a uitat la Fănică, și *signor direttore* a înțeles că nu e rost. Filote, „italianul” din Brăilița, avea un mare defect: îi era dor de țară, deși trecuseră numai două săptămâni. Iar pe Cibi îl așteptau acasă, la Arad, trei cufere cu albume, reviste, ziare, fanioane, medalii, cupe și insigne, care erau toată viața lui.

Unde ești, Chiroiule?

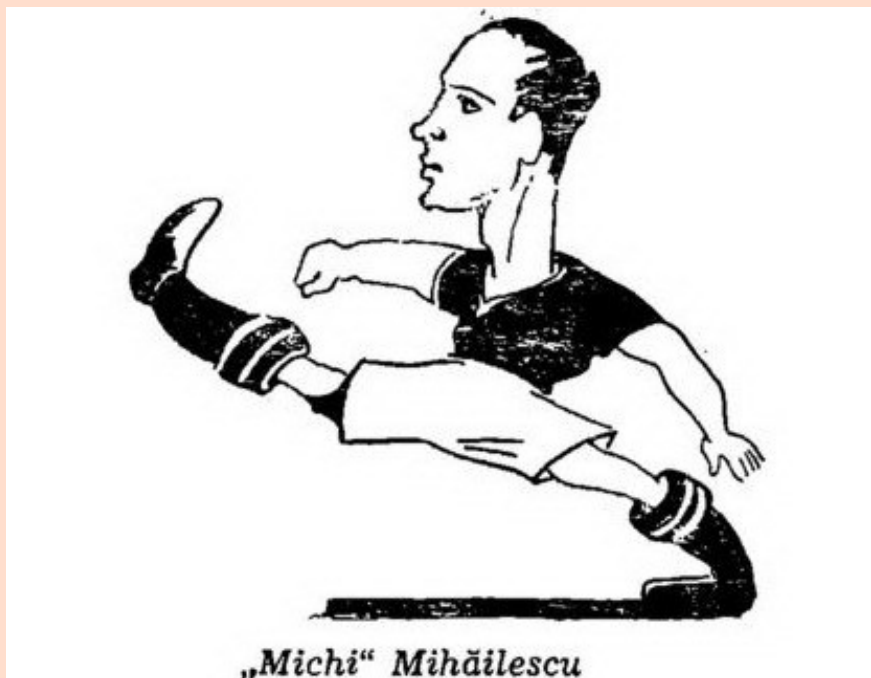
Toamna, Cibi Braun ne-a părăsit. În locul lui a venit Ronnay. Antrenor mare, nici vorbă, dar mie îmi rămăsese inima la Braun. Pentru că înțelegea tare bine sufletul fiecăruia. Pentru că putea să pară vesel când îți venea să plângi. Pentru că știa să povestească, și avea câte o „parabolă” pentru tot ce se putea întâmpla în acest sac fără fund care este fotbalul.

Campionatul început în toamna lui 1947 depindea numai și numai de I.T.A., care avea să-l și câștige¹, până la urmă, cu 126 (!) de goluri, poate un record în istoria fotbalului nostru.

La sfârșitul campionatului — după cum v-ați dat seama, probabil, privind clasamentul — au mai rămas de jucat

¹ Clasamentul Diviziei A 1947 - 1948

1. I.T.A. 29 21 6 2 126 - 31 48
2. C.F.R. Timișoara 29 20 3 6 81 - 43 43
3. C.F.R. București 28 20 2 6 87 - 36 42
4. Juventus București 29 13 7 9 69 - 47 33
5. „U” Cluj 29 13 6 10 55 - 50 32
6. Libertatea Oradea 30 10 10 10 52 - 49 30
7. R.A.T.A. Tg. Mureș 30 12 4 14 43 - 47 28
8. Ciocanul București 30 12 4 14 43 - 47 28
9. Ferar Cluj 30 9 10 11 48 - 52 28
10. Jiul Petroșeni 29 10 7 12 46 - 62 27
11. C.S.M. Mediaș 30 10 5 15 48 - 77 25
12. Dermata Cluj 30 7 11 12 41 - 50 25
13. F.C. Ploiești 29 9 4 16 45 - 86 22
14. A.S. Armata București 30 8 6 16 44 - 66 22
15. Unirea Tricolor București 30 8 5 17 51 - 86 21
16. U.D.R. Reșița 30 7 4 19 45 - 90 18

câteva meciuri, la care s-a renunțat până la urmă. Sunt încredințat că noi am fi venit oricum pe locul doi, așa cum venisem și cu un an în urmă.

Dar nu asta vreau să spun... Aș vrea mai bine să vă amintesc ceva care se vede oarecum și din clasament. Hai să ne uităm puțin la I.T.A. Câte înfrângeri are? Două. Doar două înfrângeri în 29 de meciuri. Una dintre aceste înfrângeri s-a întâmplat să fie la Cluj, cu Universitatea: 0 — 2. Cealaltă, însă, s-a întâmplat să fie chiar la Arad. Și, după cum bănuieți, probabil, a venit din partea C.F.R.-ului meu, care și-a amintit, poate, că a fost o vreme când „pasele erau neverosimile”.

Ce simplu a fost atunci, la Arad... Bazil Marian, care tocmai venise la noi, a deschis scorul, iar Fănică Filote l-a făcut pe baronul Neuman să înțeleagă că nu poți cumpăra chiar totul....

Era mare I.T.A. pe vremea aceea. Dar și cele 87 de goluri ale noastre nu sunt de lepădat. Bazil Marian dăduse 32, Fănică și Lungu — alte 30 (împreună), iar „Miti” Comșa — 11. Aveam un atac bun de filmat. Lungu

căra o mie de mingi, Bazil trăgea la poartă de parcă ar fi avut lunetă,

Lungu

Ioșka Bartha împărțea în dreapta și în stânga, Fănică Filote ascundea mingea de public și de adversari și alerga mai repede ca Ion Pîrcălab, iar „Miti” Comșa o juca precum jonglerii la circ, de parcă ar fi fost tocmit numai pentru asta.

Și totuși, ceva îmi spunea mie că sufletul C.F.R.-ului nu mai era cel din iarna cu Plugușorul. La începutul primăverii lui 1948 am și primit un mic... avertisment. În prima ediție a „Cupei României” de după război, când toți ne gândeam cum să găsim un restaurant bun, care să ne facă un tort frumos, ca pe vremea lui „Luther”, C.F.R.-ul s-a poticnit la Pitești, încă în „optimi”. Și în fața cui? În fața „Țesătoriei Române” din Pitești. Fostul Sporting...

În tren, la întoarcere, m-am pomenit gândind cu glas tare: „Unde ești, Chiroiule, ca să-mi spui că e doar pentru un an?”

Mulți au crezut că vorbesc în somn. Erau cei care nici nu auziseră de Chiroiu.

Descurcă-te, picioane!

În al treilea campionat de după război (1948—49) am găsit din nou alții „mai buni”. Și iarăși am venit pe locul doi. Acest loc doi pentru care am primit destule bobârnace aproape 35 de ani. Și asta mai ales de la cei care uită sau vor să uite că un loc doi nu e mai rău decât trei sau șapte.

În campionatul spre '49 a urcat în frunte I.C.O.¹ Adică Oradea. Oradea cea Mare, cu Zilahi, cu Ion Vasile, Serfözö, Bodo, Covaci, Spielman, Vaczi. Dar așa mare cum era, tot a trebuit să se mulțumească cu „un singur punct din patru” în fața C.F.R.-ului meu. În toamnă, la București, Vaczi a deschis scorul chiar în primul minut, dar ai noștri, deși aveau o aripă frântă, ca puiul lui moș Brătescu Voinești², nu s-au speriat. Peste vreo douăzeci de minute, „Michi” Mihăilescu și-a adus aminte că a jucat cândva înaintaș, chiar la Roma (n. r. — Italia — România 2—1) și a tras un șut-bombă de la 30 de metri: 1—1. După

¹ Clasamentul Diviziei A 1948 - 1949

1. I.C.O. Oradea 26 16 5 5 60 : 36 37
2. C.F.R. București 26 14 4 8 61 : 33 32
3. R.A.T.A. Tg. Mureș 26 13 4 9 51 : 37 30
4. C.F.R. Timișoara 26 12 6 8 47 : 30 30
5. Jiul Petroșeni 26 11 8 7 44 : 40 30
6. Petrolul Ploiești 26 11 7 8 47 : 37 29
7. C.S.C. Armata București 26 10 9 7 58 : 53 29
8. Dinamo București 26 11 6 9 55 : 50 28
9. I.T.A. Arad 26 9 9 8 45 : 34 27
10. Politehnica Timișoara 26 11 3 12 47 : 45 25
11. C.F.R. Cluj 26 9 5 12 39 : 67 23
12. Universitatea Cluj 26 7 5 14 31 : 50 19
13. Metalchimic București 26 5 4 17 50 : 80 14
14. C.S.M. Medias 26 3 5 18 27 : 70 11

² În atacul C.F.R.-ului din ziua meciului cu I.C.O. - Lungu - Filote, Călin, Capoianu, Celan - ultimii trei erau debutanți.

pauză, „aripa vie" a purtat o minge pe cap, ca la antrenament, Fănică Filote i-a „pus-o" lui Lungu, și Ion l-a răsucit pe Vecsey, în poartă, tot cu capul.

În „campionatul lui I.C.O." atacul nostru a dat cele mai multe goluri: 61. Bineînțeles că n-am jucat tot timpul cu o singură aripă. De cele mai multe ori, pe teren au fost Lungu, Bazil Marian, Fănică Filote, Feri Zavoda și Florea Tănăsescu. E o poveste, însă, și cu cele 61 de goluri. O cincime din ele... Dar mai bine să povestesc pe îndelete, ca să nu râdă de mine Titus Ozon, care spune mereu că stric anecdota, pentru că nu știu unde să pun poanta.

...În toamnă jucasem la Cluj, cu C.F.R.-ul de acolo. Un meci pe care nu aveam voie să-l pierdem. Dar, așa cum s-a întâmplat și cu Șoimii din Sibiu, în 1933, am făcut noi ce am făcut și tot am pierdut (n. r. — cu 2—1), pentru că vrând-nevrând, trebuia să aducem câte o găleată de apă la moara cronicarilor.

Și a venit returul. Și o dată cu el, C.F.R.-ul din Cluj. Pe neașteptate, băieții au fost prinși de dorul revanșei. În minutul 3, Feri Zavoda a deschis scorul, iar peste alte cinci minute, tot el a făcut 2—0. Clujenii, însă, ne-au găsit dezveliți — ne aruncasem cu toții spre poarta lor — și... 2—1. Apoi a venit, însă, șutul lui Bazil (3—1) și cel al lui Urecheatu (4—1).

Ce-ar fi normal acum, în pauză, dat fiind că e vorba de C.F.R.? Normal ar fi, cred că sunteți de acord, un 4—3 sau chiar un 4—4, ca să ne crucim până la ultimul fluier. Și totuși, n-a fost așa. Feri a început o serie nouă (5—1), Urecheatu s-a simțit obligat să continue (6—1), Marian a „prins" un 10 m (7—1), apoi tribunele i-au cerut scandând un gol din acțiune (8—1), Filote, deși se cam eschiva, a trebuit să ponteze și el (9—1), iar când Lungu s-a dus să bată un *penalty* (pentru 10—1), băiatul de la tabela de marcaj a început să strige în gura mare că nu mai are ce pune. Auzindu-i vocea plângăreată, Lungu a avut un moment de ezitare dar, până la urmă, și-a luat inima în dinți: „Descurcă-te, picuile!"... Bazil, când a văzut așa, a mai trimis o „bombă" (11—1), iar Fănică — o dată ar fi ca niciodată — a completat duzina (12—1) și a spus: „Gata!" Clujenii, văzând că ai noștri pleacă spre vestiar, obosiți de această lecție de aritmetică, s-au dus spre poarta lui

„Tinel" (n. r. Valentin Stănescu) și au marcat al doilea gol...

Asta s-a întâmplat spre sfârșitul lui martie. Eram în mare formă. Duminica următoare am bătut C.F.R.-ul la Timișoara, apoi ne-am întâlnit cu Dinamo București, pe Venus, le-am dat cinci¹, seria a continuat cu Metalochimic... 6—2, deși în poartă era Voinescu, iar în atac se sileau Nicușor și Sandu Ene. Așa am ajuns pe locul doi, în clasamentul final.

Unde am pierdut campionatul? Poate cu Tg. Mureșul, care ne-a luat toate cele patru puncte. Poate în altă parte. Cine mai știe?...

În schimb, la sfârșitul lui aprilie, ne-am răcorit și noi, ca Baratky și Bogdan pe vremuri. Într-un turneu pascal, pe la sfârșitul lunii, am câștigat cu 5—1 jocul cu Dinamo București, iar a doua zi, în finală, gata-gata să repetăm cu I.C.O. figura din meciul cu C.F.R.-ul din Cluj. Scor: 8—4. În numai două zile, Bazil a dat cinci goluri, iar „Tase" (n. r. — Florea Tănăsescu) — trei. Si când mă gândesc că astăzi (25 mai 1968), Adam e în fruntea golgeterilor cu 6 (!) goluri din acțiune, după 24 de etape. (Noroc de „Nichi" Dumitriu, care are 10 fără nici un *penalty*.)

Finalul de campionat a fost tot al nostru... 1—1 cu I.C.O. la Oradea (cronicarul a scris că i-am bătut „la concepție") și 3—1, în ultima etapă, cu I.T.A., chiar pe Mureș.

Din păcate, cu toate că eram de trei ani la un pas de lider, primăvara lui 1949 mi-a băgat un nou cui în inimă. Tortul de la „Luther" nu mai era decât o amintire. Am fost eliminați din nou din Cupa României, în „sferturi". E adevărat, Armata era o echipă care venea tare din urmă (n. r. — C.S.C.A. — C.F.R. 2—1), e adevărat că Apolzan nu mai juca la noi, ci la ei, dar asta nu mă încălzea de loc. C.F.R.-ul meu părea să fi pierdut pofta duelului direct, care fusese cândva o armă de toți temută.

...Toamna lui 1949 a trecut repede. S-a jucat Cupa de toamnă. Pierdere de timp. Un fel de transbordare, ca la Vadul Oii. Ca să începem campionatul 1950 primăvara și să-l încheiem în decembrie. N-am înțeles niciodată de ce a trebuit să facem asta. N-am înțeles ce se întâmpla dacă

¹ În timp ce atacul dinamovist Bartha - Apostol - Ozon - Moisescu - Farkas a reușit doar două.

cele 11, 13 sau 15 etape din vechiul tur ajungeau să fie acum etape de... retur.

În sfârșit, acum nu mai contează... Văd că și unguirilor le place să înceapă campionatul primăvara și să-l termine toamna. Dar asta nu i-a ferit de cele trei goluri încasate la Moscova (n. r. U.R.S.S. — Ungaria 3—0, 10 mai 1968, în sferturile Cupei Europei). După cum englezii, care încep toamna — și fac asta de o sută de ani — au cam început să bată Europa ca pe vremea războiului cu Ioana d'Arc...

„Paralela"

Campionatul următor, 1950, a fost, deci, primul cu „plecarea în primăvară". Ca să fiu sincer, schimbarea asta ne-a cam înviorat un pic. A fost, cred, ultima noastră încercare, mai ca lumea, în lupta pentru titlu. Rezultatul îl țineți, poate, minte. 28 de puncte I.T.A. (n.r. — Flamura roșie — în acel an), 28 — noi. 11 victorii I.T.A. 11 — noi. 6 jocuri egale I.T.A. 6 — noi. 43 de goluri înscrise I.T.A. 43 — noi. O singură diferență: 27 de goluri primite I.T.A. 33 — noi. Credeți că după „paralela" asta mai are rost clasamentul? Poate așa, din tradiție¹.

Am fost la un pas de titlu. Am și câștigat în ultima etapă, la Arad, cu 3—1. 3—1 fusese încă la pauză. Îmi aduc aminte că, în drum spre vestiar, „Zoli" Farmati tot se mai temea. Dar nouă ne mai trebuiau patru goluri. Era ca și

¹ Clasamentul final al ediției 1950

1. Flamura Roșie Arad 22 11 6 5 43 : 27 28
2. Locomotiva București 22 11 6 5 43 : 33 28
3. Știința Timișoara 22 9 7 6 30 : 37 25
4. C.C.A. 22 8 8 6 37: 26 24
5. Locomotiva Timișoara 22 11 2 9 40 : 28 24
6. Partizanul Petroșeni 22 7 8 7 39 : 38 22
7. Progresul I.C.O. 22 8 6 8 32 : 34 22
8. Dinamo București 22 9 3 10 40 : 45 21
9. Locomotiva Tg. Mureș 22 6 6 10 32 : 38 18
10. Partizanul București 22 5 8 9 39 : 49 18
11. Metalul Reșița 22 6 6 10 38 : 48 18
12. Locomotiva Sibiu 22 4 8 10 28 : 38 16

imposibil. Cine ne-a pus să batem Reșița doar cu 4—3? Sau Sibiul, cu același scor?

Ne-am întors acasă destul de veseli. Am și ciocnit în cinstea lui Andrei Rădulescu, centrul nostru înaintaș, care ieșise primul în clasamentul golgeterilor. Eram, deci, pentru a patra oară, acolo, sus. De astă dată, numai la un „scurt” cap. Sau, mai bine zis, „cap—cap” cu I.T.A. Cu I.T.A. cea mare...

Din păcate, acest „cap—cap” cu I.T.A. nu izbutea să mă facă să uit că vechea noastră dragoste, Cupa României, ne uitase din nou. La Brașov, într-o după-amiază cu vânt rece de pe Postăvarul înzăpezit, într-un meci cu Dinamo, atacul nostru „de 61 de goluri” și-a făcut datoria, săracul, marcând trei goluri în poarta brașovenilor, dar apărarea a primit patru. Cupa României începea să-i suradă lui „Piti” Apolzan, care avea s-o cucerească peste două luni, în fruntea noii sale echipe, C.C.A.

Golgota...

Și acum, pentru că am ajuns în 1951, vă rog să mă iertați pentru toate „lufturile și durițățile” pe care am să le comit în filele următoare. Când o să ajungem la ultima pagină a lui 1951, sunt sigur că o să mă înțelegeți și, poate, o să-mi dați dreptate.

Până atunci, cu permisiunea dumneavoastră, să recapitulăm. Am terminat campionatul trecut pe locul doi, la numai câteva „sutimi” de I.T.A. Repet: de I.T.A.!

Începe campionatul 1951. Afară e un pic de lapoviță, terenurile sunt desfundate, dar eu simt de pe acum mirosul ierbii. Pentru că avem o echipă bună, pentru că I.T.A. a îmbătrânit, oricum, mai mult decât noi. Pentru că, în sfârșit, ceva îmi spune că în acest an de grație 1951 vom fi campioni, după aproape 25 de ani.

Mă urc în tribună. Sunt bine dispus. Mă uit spre cer. Închid un ochi. Cu celălalt încerc să „prind” soarele care se învârtește, ca un disc de fier, printre norii negri. Și aștept să-l văd apărând în crăpătura albastră... Duc mâna la ochi. Iată-l. Închid ochii. Și soarele continuă să se rotească, roșu, în capul meu. Și jocul ăsta mă distrează, pentru că mă simt foarte bine și știu că peste numai cinci

minute o să apară ai mei, și o să înceapă chermeza, pentru că cei din Tg. Mureș sunt o echipă modestă, pe care o poți bate cu un plan tactic foarte simplu: „Pe ei, și la gară!”

...Stați o clipă!! Cum? Au și trecut cele 90 de minute?! Nu cred! Ba da! Cred! Acum sunt sigur că lumea nu există și că e doar o închipuire a noastră. Cum aș putea crede altfel că RATA ne-a bătut cu 3—1?

Ce-a urmat, nu pot să vă povestesc. Și nici nu vreau. Abia după vreo cinci zile, spre vineri, seara, am început să trăiesc din nou. Și asta mai ales pentru că se apropia meciul cu Dinamo București.

Și meciul a venit. Și iar am pierdut. Cu 3—2. Interesant e, însă, că m-am mirat mai puțin.

Apoi ne-am dus la Petroșeni. Vechea poveste. Noi, cu fenta. Ei, tare și cu forță. Rezultatul! Totul a mers cum a mers până când „Tinel” Stănescu n-a mai văzut nimic — așa spune și astăzi — fiind mascat, și Farkas a trimis mingea... ușor... în plasă: 1—0.

După Petroșeni, deci, zero puncte din trei meciuri. „Și ce frumos flăcău erai...”.

Duminica următoare a venit C.F.R. Timișoara. „În sfârșit, ar fi cazul să bifăm două puncte”. Începem tare. La pauză, 2—0 pentru noi, plus încă vreo zece ocazii.

Reîncepem. Îl aștept pe 3—0. Dar, „Regionala C.F.R. Timișoara” nu e de acord, și... 2—1. Nu-mi mai găsesc locul. Mă foiesc, caut să fiu calm (sau, măcar să par), dar, când să mă uit pe tabelă, 2—2.

Încercăm să atacăm din nou. Mai sunt doar câteva minute. Cobor din tribună. Vreau să ajung cât mai repede în vestiar. Trebuie să știu, o dată pentru totdeauna, ce se întâmplă cu noi. Dar, când să deschid ușa, aud izbucnind urale dinspre teren. Fug înapoi. „Ce nebun am fost că am plecat!”

Ajung pe teren. Îi caut pe ai mei cu privirea. Nu-i văd. Lumea urlă. Lângă poarta noastră, timișorenii se îmbrățișează. Simt că amețesc. Arbitrul a și fluierat sfârșitul meciului. Și e 3—2 pentru C.F.R. Timișoara. A marcat Avasilichioaie, în ultimele secunde.

Duminica următoare am făcut primul bilanț: cinci jucate, zero puncte. Și asta unde? În dreptul C.F.R.-ului meu,

care cu câteva luni în urmă fusese la un pas de titlu. La câteva sutimi...

Mă duc din nou spre vestiar. Nu m-aș mai duce. Încerc să intru. Închis! S-au baricadat. Zero puncte...

Din fericire, peste o săptămână a venit și prima victorie: 2—0 cu Flacăra¹. Am reluat calculele. Aveam, în sfârșit, două puncte. Dar calculele m-au încălzit doar șapte zile. Am pierdut din nou, cu Armata (n. r. C.C.A.)... 2—1... Alte calcule. Partea proastă era, însă, că le făceau și jucătorii. Și la ce te mai poți gândi când știi că ai două puncte din 14 posibile?

Cred că tocmai din cauza acestor calcule n-am putut da măcar un gol în meciul cu U.T.A., la București. Seara, la „Mățelu”, pe Virgiliu, la un Pelin amar, m-am pomenit bucuros că n-am pierdut jocul cu U.T.A. A doua zi, însă...

Și cele trei puncte s-au încăpățânat să rămână trei. Vineri seara am plecat la Cluj. Sâmbătă dimineață am auzit copiii Clujului chicotind în juru-ne, pe la „Matei” și pe „Horiei”, în centru, iar luni dimineața ne-am întors acasă cu nimic (1—2). Ce departe era noaptea în care Cotnarul costase de două ori mai mult decât mâncarea!...

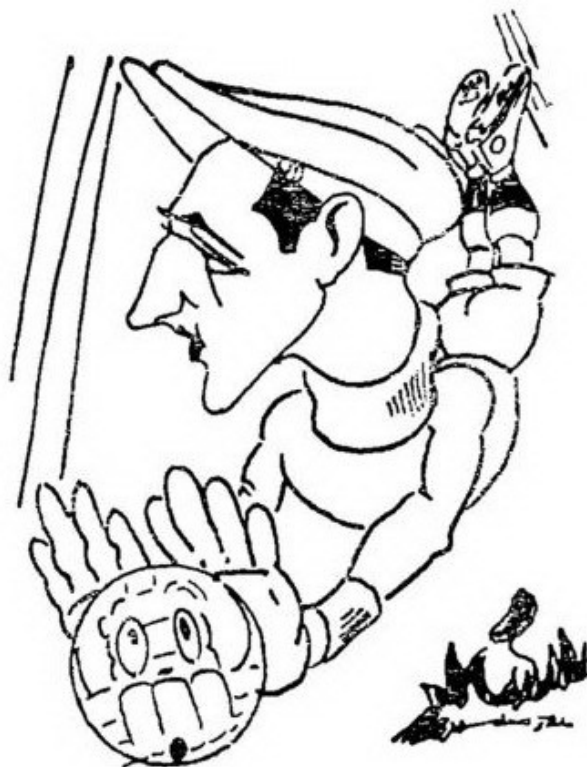
Și a venit penultima etapă. Sau, mai bine spus, ultima șansă de a termina măcar cu cinci puncte: jucam cu Dinamo Brașov, acasă. (Turul aveam să-l încheiem la Timișoara, cu Știința.)

Am intrat la joc cu un fel de curaj al disperării. Și a fost bine. Până la pauză am mers formidabil. Ca pe timpuri... În minutul 69 era 2—0 pentru noi. Și totuși, ține-ți-vă bine!, în minutul 75 — da! da! nu greșesc: în numai șase minute! — era 3—2 pentru Dinamo Brașov. Vorba lui Tudorică: „Așa e când trebuie să se aleagă praful”.

...În sfârșit, am plecat la Timișoara, pentru ultimul joc. N-am mai avut curajul să urc în vagonul de dormit, cu băieții. Ziceam că poate sunt piaza rea a echipei. Am moțăit toată noaptea în vagonul clasă. De câteva ori m-am speriat în somn. O dată m-am pomenit strigând. Toți cei din compartiment au sărit ca arși. Visasem că eram pe Giulești, la 2—1 cu Genova.

¹ Astăzi Petrolul. În anul 1951, Flacăra era încă echipă bucureșteană. Descindea din Juventus.

Jocul a fost urât. Ca între două echipe fugărite de coșmarul retrogradării. Dar ceasul părea să fie bun. Se învârtea pentru noi. Spre 0—0.

Valentin Stănescu

Atacă studenții. Dee îi pasează pe sus lui Morja... cap ...și mingea zboară peste bară, prelingându-se pe plasă, ca un copil pe tobogan. Arbitrul fluieră aut de poartă. „Tinel” Stănescu, portarul nostru, grăbit să repună, intră în poartă și înalță plasa căzută, cu piciorul, ca să primească mingea mai repede, pe dedesubt, din mâna lui Cristescu, halful nostru, care era rezervă și venise dinspre bancă. În momentul acela, arbitrului Schönbrun i se oprește mintea, nu pricepe cum de a putut Tinel să ia mingea de afară, prin plasă, și fluieră gol.

Nu-mi vine să cred! Nu crede nimeni! Dar Schönbrun își agită mâinile, ca într-un film rulat înapoi — „Nu! Nu!

Nu!" — și se duce spre centru. Ai noștri, îngroziți, îl roagă să se trezească. Fănică Filote, pe care nu l-am văzut protestând niciodată, își încearcă și el norocul. Dar, totul e în zadar...

Simt că-mi vine sîngele la cap. Mă uit la Schönbrun și mă sperii. În locul capului i-a apărut un cub de lemn. Îmi duc mâna la frunte. Ard...

Toată noaptea mă gândesc la Schönbrun. Aș vrea să cred că a făcut-o pentru că n-a mai judecat, o clipă, două... Dar nu izbutesc să mă conving. Îmi dau seama că orice copil s-ar fi putut gândi că Tinel a primit mingea de afară, pe sub plasa care atârna ca un năvod.

Ajungem dimineța în Gara de Nord. Toți suntem livizi. N-a dormit nimeni. „Cum a fost, măi băieți?" întreabă Cristea, vecinul meu de planșă, care vorbește în șoaptă, ca să nu-l audă nimeni. Încerc să-i explic. Mă ascultă. Dar am impresia că nu mă crede.

Cine te poate crede când ai numai trei puncte?

Și turul s-a sfârșit...

Taina celor nouă bare

Și a venit vara. A fost o vară chinuitoare. De parcă am fi turnat asfalt la 60 de grade. Băieții dădeau jos câte două kilograme la fiecare antrenament. În tribune veneau două-trei mii de oameni să ne vadă... Oamenii sunt curioși. Vin când ești mare. Te uită când ești nici prea mare, nici prea mic. Și vin iarăși, când ești gata să-ți dai obștescul sfârșit. Tot din curiozitate. Iar noi eram, într-adevăr, o curiozitate. Aveam trei puncte.

...În prima etapă a returului ne-am dus la Tg. Mureș, cu frica-n sân. În fața mureșenilor pierdusem, după cum știți, și la București. Dar blestemul nu te poate urmări zi și noapte, ca-n basme. Spre surprinderea tuturor, am câștigat cu 2—1. Aveam, deci, cinci puncte. Cronicarii de azi ar fi spus „de doi bani speranță".

Duminica următoare am reintrat, însă, în normal. Dinamo București a ținut să ne amintească că suntem o echipă de... cinci puncte. Rezultatul? 5—1.

Și a venit etapa a treia. Etapa jocului cu Jiul din Petroșeni (n. r. — pe atunci Energia Petroșeni). Jiul, cel cu golul lui Farkas și cu „Tinel”.

A fost un meci pe care nu-l poți crede. De ce? Pentru că sunt dispus să admit că Portugalia a fost condusă de coreeni cu 3—0 și că Anglia a pierdut cu 1—0, în Campionatul mondial din 1950, în fața americanilor din nord, care habar n-aveau ce e fotbalul. Nu pot să admit, însă, că o echipă poate sta în careul celeilalte — bietul Crâșnic, ce joc mare a făcut! — și că poate trage la poartă fără întrerupere, ca într-un film în care ai montat doar șuturile la poarta adversă.

O singură cifră m-ar scuti de orice alte dovezi. Până în minutul 85, ai mei au tras nouă (!) bare. Mingea a refuzat să intre în poartă.

Cu cinci minute înainte de sfârșit, după ce am numărat cele nouă bare, pe care le numărase și Radu Urziceanu pentru „Sportul popular”, Andrei Rădulescu scapă spre poarta Jiului, trece de fundași, ajunge în fața careului, intră... e singur... Crâșnic îi plonjează la picioare, dar Andrei izbutește să-l dribbleze și să împingă mingea cu latul, spre poarta goală. Și iată că mingea intră în careul mic... șase metri... cinci... patru... dar, în clipa aceea, se întâmplă ceva uluitor... Nicșa, extremul nostru dreapta, venind în mare viteză, se repede spre minge, ca un lup, ca să fie *el* autorul golului în acest meci care ne uscăse inimile. Și-atunci Crâșnic, de acolo, de jos, vede minunea. Mingea lovită de Nicșa trece pe lângă bară...

În seara aceea mi-am zis că, orice s-ar întâmpla, nu putem scăpa de retrogradare. M-am uitat la ai mei. Părăseau terenul de parcă ar fi tras după ei un șlep întreg¹.

Și totuși, în etapa următoare am câștigat un punct, la Timișoara, cu Locomotiva. Peste încă șapte zile, acasă, le-am luat pe amândouă de la I.C.O. („La urma urmei, poate că m-am grăbit spunând că cele nouă bare fuseseră un

¹ Iată-I și pe cei „11”: Dungu – Țiriac, Demeter, Macri – Bartha, Ruzici – Nicșa, Viland, Andrei Rădulescu, Avasilichioaie, Filote. O echipă cam subțire. Avasilichioaie, cel care ne „furase” punctul în toamnă, în minutul 90, când juca la C.F.R. Timișoara, a trecut între timp la noi, ca să ne... salveze.

semn de la Dumnezeu"). Dar, în duminica următoare, cu toate că n-am pierdut jocul (n. r. — 0—0 cu Flacăra București) am ajuns să cred că totul e pregătit pentru „mai rău”. De ce? După pauză, spre sfârșitul meciului, Socec a avut de tras un *penalty* și l-a ratat. Mai pierdeam încă un punct.

Iată însă că sărmana mea echipă a ținut să-mi arate în duminica următoare că nu vrea să moară. Cu un atac răsucit „la disperare”, un atac în care doar Avasilichioaie mai rămăsese pe locul lui (Filote—Marian—Bartha—Avasilichioaie—Crișan), am câștigat două puncte uriașe, cu C.C.A. (1—0). Mai mult decât în visul meu!... Aproape pe nesimțite adunasem, deci, 12 puncte, și mai aveam patru jocuri.

În ciuda victoriei asupra Armatei, am plecat la Arad fără prea multe speranțe. Dar Fănică, devenit „bătrânul”, ne-a vorbit în tren, a repetat mereu că am adunat nouă puncte din șapte meciuri... că la Arad s-ar putea să pierdem... dar că asta nu înseamnă mare lucru, mai ales că nu mai aveam 3 puncte, ci 12. Cuvintele lui Fănică au avut efect. Toți băieții și-au amintit că la Arad am câștigat ultima oară cu 3—1, atunci când „Zoli” Farmati se temuse că va pierde titlul.

Și așa, din vorbă-n vorbă, ne-am trezit conducând cu 2—1. Arădenii (n. r. — pe atunci Flamura roșie) au egalat greu, din *penalty*, dar Bazil Marian a fost cât p-aci să ne aducă golul trei. Mingea, însă, a izbit bara. În sfârșit, cu câteva secunde înainte de ultimul fluier, Fănică Filote a ajuns în fața porții Aradului, a tras, dar mingea a șters bara pe dinafară. Ca la săraci...

Totuși, punctul obținut la Arad era foarte mare. Aș spune chiar că era prea mare pentru oboseala din picioarele cam bătrâne ale unora dintre jucătorii noștri. Așa se face că duminica următoare, acasă, l-am dat înapoi, Științei Cluj. „Piști” Covaci, antrenorul de astăzi al Stelei, ne-a egalat cu un șut la... știință (n. r. — 1—1, în minutul 70) și, până la urmă, gata-gata să pierdem și punctul...

În penultima etapă am mai câștigat un punct, la Brașov (n.r. — 1—1 cu Dinamo) și astfel am ajuns în fața duminicii hotărâtoare.

În tot returul pierdusem un singur meci, pe cel cu Dinamo București. Totuși, aveam o situație ca vai de capul nostru. E adevărat că jucam cu Știința Timișoara, acasă, e adevărat că aveam dreptul să ne gândim la victorie, dar totul depindea și de meciul de la Tg. Mureș, unde cei de acolo (n. r. — Locomotiva Tg. Mureș) „trăgeau” cu Petrolul (n. r. — Flacăra).

Iată și situația în clasament înaintea acestei ultime etape:

10. Locomotiva Tg. Mureș	21	7	2	12	24:33	16
11. Locomotiva București	21	4	7	10	24:35	15
12. Știința Timișoara	21	5	5	11	20:34	15

După cum vedeți, trebuia să batem Știința, fie și cu 1—0, iar Petrolul, speram să ne ajute, bătând la Tg. Mureș. În caz de joc egal la Tg. Mureș, mai aveam o variantă: 3—0 cu Știința, ceea ce iarăși nu era imposibil.

Și meciul a început. Exact cum prevăzusem. Douăzeci și unu de oameni în careul Timișoarei. „Frați de cruce”. Arbitru, Mircea Cruțescu.

Cam prin minutul 70, scorul... tot 0—0. Aveam senzația că mi-au fost tăiate vinele... că nu mă doare nimic... dar că mi se scurge sângele... și că până la urmă tot o să mor...

Ai noștri au început să atace cu ultimele forțe. Ca boxerii care se aruncă înainte, să nu cadă. E îngrozitor să ataci când nici nu știi dacă are vreun rost. (În 1951 nu existau încă tranzistori, ca să putem afla ce e pe la Tg. Mureș).

Cu toate acestea, am continuat să atacăm. Așa, în neștire. Și iată că Avasilichioaie pătrunde spre poartă. Curcan, portarul timișorenilor, plonjează, îl faultează dar „Vasilică”, mic cum era, nu cade... Curcan e bătut.

Stadionul explodează. Reflex. Zece mii de oameni cer *penalty*.

Dar „Vasilică” e singur. La numai șase metri de poartă. Și trage... Gol! Ba nu! Nu e gol! Mingea trece pe lângă bară.

Mai sunt câteva minute de joc. Rapidul meu a murit. Eu — nu încă... Echipele se retrag. „Tinel” Stănescu, care nu jucase, fiind cu piciorul în ghips, înaintează ca un invalid,

în cârje, spre Mircea Cruțescu. Îl aud strigând, roșu de mânie:

— Ce ne-ai făcut, Mirceo?

— Ce vrei să spui, Valentine?

— Toată lumea a văzut *penalty*.

— L-am văzut și eu. Dar ce era mai ușor, Tinele: să-ți pun mingea la 11 metri, cu portar în față, sau să-l las pe Vasilică în avantaj, în careul mic, fără Curcan în poartă?

Și Tinel a tăcut. Împotriva Rapidului meu se ridicase și legea avantajului.

În vestiar a fost o liniște de cavou. Mă durea capul. Aș fi vrut să spun ceva, dar nu mă lăsau gândurile: „Deci, Avasilichioaie a venit la noi ca să rateze victoria, după ce în toamnă ne bătuse în minutul 90. Într-adevăr, Vasilică ne „furase” două puncte.

Când am ieșit din vestiar, am aflat că Petrolul își făcuse datoria, învingându-i pe cei din Tg. Mureș cu 3—2. Al treilea gol l-a dat Pricop, în ultimele cinci minute. Pricop, cel care, cu opt ani în urmă, asistase la căderea Rapidului în Cupa României. Pricop, cel de la Oltenița, al cărui nume îl pocise Ionică Bogdan...

Așa am căzut în B. Și noi, și Știința Timișoara. La 1—0 am fi rămas noi. La 0—1 ar fi rămas ei. Petrolul a jucat pentru noi. Noi, în schimb, împreună cu Știința, jucasem pentru Tg. Mureș.

Abia peste câteva zile mi-am dat seama că suntem în B. Și tot atunci am început să nu învinuiesc doar soarta.

Adevărul e că Rapidul meu a căzut în B nu pentru că Vasilică ar fi fost bun de spânzurat... sau pentru că barele din poarta lui Crâsnic ar fi fost vrăjite... sau pentru că dracul se băgase în gheata lui Socec. Rapid a căzut în B pentru că, în anul acela, a fost o echipă lăsată la voia întâmplării. Mai ceva ca în iarna de pomină.

Nimeni nu s-a îngrijit de ea. Deseori — hai s-o spun, că au trecut 17 ani de atunci — ultimul cuvânt în alcătuirea formației l-a avut magazinul. Celorlalți le era frică până și de umbra lor. Iar fotbalul atât așteaptă.

Așa a luat sfârșit cel mai trist an din viața Rapidului... În campionatul primei divizii nu mai aveam loc. În Cupă, nici atât. După un necăjit 1—1 cu Flacăra Cîmpina, care ne-a calificat pentru „sferturi” numai și numai datorită

norocului de a fi jucat în deplasare, am pierdut cu 1—0, chiar acasă, în fața Flacărei din Mediaș.

Nu mai puteam avea nici o pretenție. Aș fi avut cel mult dreptul să regret „iarna de pomină” și tinerețea băieților de atunci, când făceam un cros de 4—5 kilometri prin zăpadă, ca să ajungem în Giulești, la antrenament, și când îl așteptam pe Cibi baci să vină de la Petroșeni, cu o sacoșă de cartofi și cu puțină clisă.

Acolo, jos, pe iarbă...

1952, anul nostru în B, a fost anul în care eu m-am necăjit poate mai mult decât echipa. Pentru că nu e de loc ușor să fii în tribună la Sibiu, la Iași, la Sf. Gheorghe, să te simți oamenii că ești rapidist și să înceapă încercuirea.

„E adevărat, maistre, că de când sunteți în B aveți aprobare numai pentru clasa a doua?”

„E adevărat că C.F.R.-ul scoate de pe linie «mocănița» de la Sighișoara pentru că tot sunteți voi de sămânță?”

„E adevărat că o să vă întoarceți în A când or ajunge în B numai Locomotive?”

„E adevărat că nu știți să faceți atacul pentru că aveți prea mulți?”

Eu tăceam, ca să scap mai ușor. O singură dată m-am încumetat să spun: „Da. E adevărat. Am venit în B ca să sprijinim munca de alfabetizare la fotbal” — și n-am mai avut liniște o clipă...

Dar, pe undeva, *drucker*-ul local avea dreptate. Într-adevăr, puteam forma două linii de atac. Îi aveam în lot pe Lungu, Marian, Roman, Ferenczi, Andrei Rădulescu, Avasilichioaie, Filote, Zapis. Și totuși, nu ieșea nici una.

Am început campionatul cu două victorii, dar plăcerea a durat foarte puțin. În penultima zi a lui martie, Spartac, adică Banca, adică Progresul de astăzi, ne-a pus stopul, cu un șut al lui Mazilu: 1—0. Și aveam în meciul acela un atac de internaționali: Lungu, Marian, Zapis, Ferenczi, Filote.

În etapa a cincea am mai pierdut un punct, la Sibiu. Dar l-am trecut la „rodaj”. Și „rodaj” a fost.

Am câștigat campionatul cu 10 puncte avans.

1. Locomotiva București	22	17	3	2	75—20	37
2. Locomotiva Iași	22	11	5	6	27—27	27

Zece puncte în plus! 50 de goluri mai mult decât ieșenii. Și dacă am să vă amintesc că în retur am bătut Spartacul lui Mazilu cu 7—0, o să cam trebuiască să recunoașteți că nu aveam o echipă de B. Adevărul e că și în perioada aceea am avut o echipă de A, dar cu o conducere de C. Iar dacă faci media, ajungi exact în B. Partea proastă era, însă, că și jucătorii începuseră să ia câte ceva din timiditatea celor din B.

În Cupa României pierdusem, fără nici o scuză, în fața Flacărei, deci, a lui Pricop. În fața Flacărei, care avea să cadă și ea în B, la sfârșitul anului, luându-ne locul. Dar, în duminica în care jucasem pentru Cupă, Flacăra mai era echipă de A, iar noi continuam să jucăm la Sf. Gheorghe și la Sibiu. Și nici nu știți cât contează asta...

Atât de mult, încât campionatul 1953, cel în care am revenit în A, a fost pentru noi în primul rând o hartă cu îndoiala din noi înșine. „Oare mai suntem o echipă de A?”

Rezultatul se știe. Un loc destul de bun. Locul cinci¹. Din nenorocire, „era bun” doar pe hârtie. Acolo, jos, pe iarbă, Rapidul nu mai era Rapid. Din cele 21 de meciuri câte avusese campionatul 1953², am terminat de 11 ori la egalitate. Și asta nu semăna de loc cu Rapid. E adevărat că îmbătrânisem, dar greul l-au dus tot bătrânii Lungu și Filote, jucând toate meciurile. La ce bun, atunci, să dau vina pe bătrânețe?

Și totuși, unul dintre cele 11 meciuri egale a fost cel mai frumos joc al Rapidului 1953... Poate vă aduceți aminte de meciul nostru cu Armata din Câmpulung... 1—1... pe Giulești, când tribuna n-a mai rezistat din cauza mulțimii,

¹ Clasamentul final al ediției 1953

1. C.C.A 21 11 6 4 27 - 14 28
2. Dinamo București 21 10 5 6 37 - 29 25
3. Flamura roșie Arad 21 9 6 6 31 - 24 24
4. Dinamo Brașov 21 7 19 5 35 - 27 23
5. Locomotiva Gr. R. Buc. 21 5 11 5 23 - 22 21
6. Știința Timișoara 21 6 8 7 19 - 22 20

² C.A. Câmpulung-Moldovenesc a jucat doar în tur. Apoi echipa s-a desființat.

și gardul grilat s-a rupt, și a curs lumea jos, ca porumbul în pâlnia pietrei de moară.

A fost în după-amiaza aceea unul din marile jocuri de pe Giulești. Câmpulungul a venit cu tinerețea. Cu Ion Alexandrescu, cu Zeană, cu Onisie, cu Vlad, cu Rodeanu și cu toți ceilalți. Și, mai ales, a venit cu Feri baci (n. r. — Ronnay), care, după ce ne învățase pe noi o mie de lucruri, i-a învățat și pe ei alte o mie. Și pentru că mia noastră nu semăna de loc cu mia lor, jocul le-a mers la inimă tuturor celor 25 de mii de oameni înghesuiți pe 18 mii de locuri.

Ce bun a fost Câmpulungul!... Nici azi nu-mi explic cum a răsărit, așa, deodată, echipa aceea, ca grâul după ploaie. Să fi fost meritul plugarului? Al lui Feri baci? Poate... Cred, însă, mai curând, că a fost un fel de vânt printre brazii de la Gura Humorului și au mai fost câțiva băieți care s-au prins, așa, deodată, să-i bată pe cei mari. Până la urmă, stau și mă gândesc că întreaga filozofie în fotbal e să stârnești din când în când asemenea răbufniri de tinerețe. Din păcate, bătrânii nu se lasă duși cu una, cu două.

1953 a fost, așadar, pentru noi, un campionat în care ne-a fost teamă. V-aș ruga, tocmai de aceea să nu vă uitați la numărul golurilor pe care l-a dat atacul nostru. Dar pentru că tot o să vă uitați — sunt sigur! — am să mă apăr. Treceți puțin și la atacul campionilor. 27 de goluri mari și late! Și cu cine? Cu Victor Moldovan, cu Feri Zavoda, cu „Cârlig” Drăgan, cu Petschovschi și cu „Peniță” (n. r. — Moldoveanu) sau Tătaru, plus Ion Alexandrescu în retur.

Deci, campioni cu 27 de goluri. Mai puține decât Tg. Mureșul, care a venit în urma noastră. În schimb, dacă te uiți la apărarea Armatei, jos pălăria. O apărare condusă de bunul meu prieten „Piți” Apolzan.

În iarna lui 1953, după terminarea campionatului, m-am gândit și eu că un titlu se câștigă în primul rând cu apărarea. În doi ani, C.C.A. a primit 30 de goluri (n. r. în 1952, C.C.A. câștigase titlul cu un golaveraj la fel de edificator: 46—16)... Același C.C.A. care nu s-a sfiit să ne scoată din Cupa României (n. r. — 1953), cu 1—0, spunându-ne parcă, încă o dată, că, în fotbal, important e să ai un gol în plus față de cele pe care le primești. Și

cum „Piți” al meu era jandarm de lux la poarta lui Voinescu, atacul avea o misiune foarte ușoară: un singur gol.

Trenul mortuar

În anul următor (n. r.—1954) C.C.A. a pus din nou teoria în practică și ne-a eliminat, tot cu 1—0, din Cupa României. Dar ce conta această înfrângere pe lângă ceea ce avea să se întâmple în campionat, la Oradea, în nenorocita zi de miercuri 24 noiembrie.

...Ajunsesem din nou cu cuțitul la os. Urma ultima etapă. Ne trebuia un punct ca să rămânem în divizie. Un singur punct, la Oradea, împotriva unei echipe (n. r. — Progresul) care nu mai avea nici o șansă, fiind ultima în clasament.

A fost tare frig în după-amiaza aceea la Oradea. Îmi aduc aminte că venisem la teren cu un termos plin cu vin fiert. Erau câteva grade sub zero. Dar vinul îl luasem nu pentru frigul de afară, ci ca să pot rezista pe dinăuntru.

Din primul minut mi-am dat seama că orădenilor nu le pasă că sunt pe ultimul loc, fără salvare. În minutul trei sau patru, Sulyok a bătut un corner și Guță Tănase a deschis scorul. A fost un gol parabil, pe lângă Gigi Dungu, dar, din fericire, echipa nu s-a descurajat. Ai mei au început să atace tot mai des. Fănică Filote alerga pe tot terenul, ca pe vremea lui Sipoș, când era servantul marelui Willy. Prin minutul 30, Fănică a pornit în obișnuita lui cursă de 70 de metri plat — nimeni nu se putea apropia când Filote era în zi mare — iar când a ajuns lângă linia de corner, a „întors” o centrare pe jos, spre Olaru, care a egalat „fără preluare”: 1—1.

Mi-a venit inima la loc. Eram din nou în A. Ziceam să mai treacă sfertul de oră până la pauză, ca să ne mai odihnim puțin. Dar, cu vreo trei minute înainte de fluier, orădenii inversează schema și, tot cu concursul lui Dungu, Guță trage, Gigi respinge în picioarele lui Sulyok și... 2—1. Eram din nou în B. Iar în termosul meu nu mai era nici o picătură.

După pauză, ai mei s-au aruncat din nou. Îi mâna din spate amintirea anului 1952, când au fost nevoiți să

meargă prin praf, pe drumul de țară al diviziei B, la numai un pas de șoseaua națională.

Așa au trecut 20 de minute. În al douăzeci și unulea, Fănică a luat din nou mingea de la Langa, s-a repezit cu ea cu ochii închiși, a trecut de Bodo, l-a fentat pe Țiriac și s-a oprit în poartă, agățându-se, frânt, de plasă: 2—2.

Așa a început visul. Mi-am zis atunci că vom avea și noi noroc o dată. Că la vară o să schimbăm echipa. Că o să aducem tineri, chiar din Giulești... Și iar o să vină lumea în „potcoavă”, ca în după-amiaza aceea, cu Câmpulungul... Dar visul meu a durat doar o sută de secunde. Pe neașteptate, arbitrul a dictat lovitură liberă la poarta noastră, cam de la 18 metri. Am simțit imediat pericolul. În poartă, Coman¹ striga cât îl ținea gura la cei care formau zidul. Era nervos, îl vedeam eu, își sufleca mânecile. Își trăgea chiloții. Am avut impresia, o clipă, că era Voinescu. Dar nu era Voinescu.

Guță — iarăși Guță! — și-a potrivit mingea, s-a tras într-o parte, a făcut un pas, încă unul, și apoi, cu viclenia lui de totdeauna, a aruncat mingea peste zid, aproape fără pendulare. Coman, care tot își mai sufleca mânecile, nici n-a văzut mingea.

Eram din nou, și definitiv, în divizia B.

Imediat după meci, unul din conducătorii echipei, hai să-i lăsăm numele în plata Domnului, a convocat o ședință. „Imediat ședință!” Omul voia să fie sever. Voia să arate că are autoritatea de a amâna masa de seară (ca și cum vreunul din băieți ar fi putut să mănânce). Omul voia, în sfârșit, să ne spună în vagonul de dormit cum și când am pierdut meciul. De parcă ceilalți 20 n-ar fi știut asta mult mai bine. Dar, așa se întâmplă când orbul te învață să pictezi, iar ologul — să dansezi.

„Iar tu, Căline, ai să vii pe jos, până la București. Asta meriți după jocul de astăzi. Ne-am înțeles?”

Călin s-a uitat lung și a tăcut...

Apoi a venit noaptea în tren. Ce noapte tristă... Neavând ce face, m-am apropiat de fereastră, pe culoar, și am început să număr izbiturile roților, ca să văd de câte ori se îmbucă liniile între doi stâlpi de telegraf. Jocul acesta

¹ În pauză, Gigi Dungu a cerut să fie înlocuit. Niciodată n-am înțeles asta.

m-a făcut să uit câteva minute unde mă aflu și mai ales de unde vin.

Apoi a apărut cineva pe culoar, purtând un felinar de ceferist. Cu luminile venind de jos, omul părea să fie Frankenstein. Când s-a apropiat, l-am recunoscut. Era nea Roșianu, magazinerul nostru. Ajungând în dreptul meu, mi-a șoptit la ureche:

— Ioane, parcă suntem într-un tren mortuar.

Și așa era. Toate ușile compartimentelor erau deschise. Băieții păreau niște statui de ceară. Fănică stătea lângă geam, în fața lui Bazil. Parcă făceau de gardă la un catafalc invizibil. Vazându-i nemișcați, m-am și speriat. Dar asta n-a durat decât o clipă. În dreptul unei halte luminate, am zărit o lacrimă prelingându-se pe obrazul lui Fănică. Iar din ochii unui mort nu puteau curge lacrimi.

Privirile galeșe ale fetelor

Și iar am pornit la drum, în divizia B. N-aș vrea să se supere Suceava sau Cugirul, dar e tare greu pentru o echipă de A să-și schimbe viața, coborând în B. Când eram în A, seara, în ajun de meci, la Cluj, să zicem, când intrai la „Continental”, pentru cină, iar orchestra se oprea și cânta în cinstea noastră „Glasul roților de tren”, simțeai că nimic nu e mai frumos pe lume decât această viață nomadă pe care ți-o oferă fotbalul.

Într-adevăr, e tare frumos... Chelneri stilați, fețe de mese de atlas, mere și portocale în fructieră, pește în platouri de argint, și toată acea dulce beție cu lumini, și ringurile foșnind de mătăsuri, și decolteurile, și privirile galeșe și vinovate ale fetelor pe după umerii bărbaților.

Da... E frumos marele fotbal. E frumos să simți cum necunoscuții tresar văzându-te. E frumos să vezi lumea îmbulzindu-se când tu cobori treptele vagonului, treptele *Chausson*-ului sau, mai ales, ale avionului.

Căderea în B înseamnă în primul rând despărțirea de toate aceste bucurii. Și asta mai mult decât despărțirea de gazon în favoarea ierbii roase din fața careurilor.

Căderea în B înseamnă un drum cu autobuzul spre Moreni. Uneori chiar la dimineața meciului, când fostul tău adversar din A se fotografiază, poate, în grup, în fața

teatrului din Arad sau se bronzează cu ochii închiși pe mica terasă din Ploiești, deasupra cinematografului.

Așa am stat noi încă un an în B. Și ne-am bătut ca să scăpăm cât mai repede. Să călcăm din nou pe iarba fină a stadionului Republicii. Să auzim din nou bocănitul crampoanelor din tunelul luminat, care te face să crezi că ești pe Wembley sau pe Chamartin. Să încercăm, fără nici un risc, un dribling pe lângă „Piți” Apolzan. Să ne revedem numele în cronici, cu majuscule, sau chiar cu litere mici, ca să se știe că trăiești.

A doua noastră... pripășire în B a fost la fel de „fără emoții”. Am câștigat iarăși la pas. Iată și clasamentul, care spune totul:

1. Locomotiva București	24	18	3	3	69—21	39
2. Progresul Sibiu	24	13	4	7	28—20	30

În 1952 avusesem 10 puncte mai mult. Acum aveam 9. S-a văzut încă o dată că nu eram o echipă de B, dar că era ceva care ne împingea într-acolo. (Și-aș mai avea o dovadă, din care să vedeți că eram mult mai buni decât cifrele).

Între zăpezi si portocali...

Prin iunie, între tur și retur, am făcut un turneu în Uniunea Sovietică. „Locomotiva” noastră, plus încă vreo patru băieți de la „locomotivele” din țară. În primul joc am pierdut cu Ț.S.K.A. Aveau o echipă foarte puternică. În mijlocul atacului lui Ț.S.K.A. sta ca un ghimpe tânărul și neprihănitul pe atunci „Edi” Strelțov, care a tras o dată atât de puternic în bara lui Dungu, încât mingea a ricoșat tocmai în cercul din mijlocul terenului.

În zilele următoare am coborât vreo 3 000 de kilometri, spre Tbilisi, în Gruzia, sau, cum i se mai zicea, „țara dintre zăpezi și portocali”. Gruzinii, când au auzit că suntem în B, au cam strâmbat din nas, dar până la urmă au zis mersi că au scăpat numai cu 2—2.

Cu acest 2—2 am luat din nou „samoleotul” spre Leningrad, pentru al treilea joc, cu Zenit. Aflând de acel 2—2, leningrădenii au cam râs de gruzini, dar au umplut

stadionul lor de marmură, așteptând să-l vadă pe Dungu făcând mătânii în poartă, pe sub plasă. Mingea, însă, hoată, parcă a știut că nu jucăm pe puncte și a intrat în poarta gazdelor.

1—0 cu Leningradul la ei acasă era un rezultat bun de umflat pe toată pagina, dar „Sportul popular” a dat numai vreo 30 de rânduri. Poate pentru că eram o echipă de B, și B-ul n-a prea avut niciodată spațiu locativ în ziar.

Fumul gării

În primăvara lui 1956 am răsuflat și eu o dată în lege. Morenii erau departe... Și Cîmpina... Și Brăila.

Am început jocul destul de bine. Apoi s-au pornit să vină și băieții de pe la Casa Scânteii. Bodo, Neamțu, Stancu, Florea Virgil, Ene Gică, Copil, Nae Georgescu...

Îl întâlnesc pe nea Grigore Grigoriu:

— Ce zici, bătrâne, de copiii care ne-au venit?

— Aud că-s buni. Numai că aici, la noi, lângă gară, dacă nu te-ai născut cu fumul în nas, e mai greu.

— Feri-baci (n. r. — Ronnay) zice că s-ar putea face ceva. Și că jocul începe să se lege.

— Se leagă ele pasele. Dar nu se leagă sufletul.

— Nea Grigore... Baratky și Bogdan nu erau...

— Mă Ioane. Tot copil ai rămas. Acolo mai erau și bănuții. Și bănuții ungeau încheieturile sufletului...

Și totuși, Feri-baci a izbutit să ne adune. Cu un an înainte ar fi fost mai greu. Ce puteai face cu Mari, care abia aștepta să se întoarcă acasă, cu Demeter, cu Szaloki? Potcoava noastră giuleșteană nu se prea putea împăca cu navetiștii... Nea Grigore o fi avut el puțină dreptate când vorbea de încheieturile sufletului, dar lucrurile se mai schimbaseră.

La terminarea campionatului ne-am trezit pe locul patru¹. Feri-baci izbutise să-i strecoare în echipă pe cei

¹ Clasamentul final al ediției 1956

1. C.C.A. 24 15 3 6 64 - 28 33
2. Dinamo București 24 13 3 8 48 - 34 29
3. Știința Timișoara 24 11 7 6 40 - 31 29
4. Locomotiva București 24 9 10 5 46 - 27 28

tineri, fără ca bătrânii să prindă de veste: „Ia treci tu, Stancule, stoper!... Cum? Ce-ați spus? Nu! Pe stânga rămâne tot Fănică Filote... Iar lângă tine, Fănică, o să vină Nae (n. r. — Georgescu), așa cum și tu ai venit lângă Sipoș, acum 14 ani”.

Spre sfârșitul lui 1956 ne-a venit vestea că, la primăvară, iar se răsucesce campionatul, ca să înceapă toamna.

Umblau zvonurile că așa a hotărât un cititor în stele. Eu n-am crezut, dar până la urmă parcă tot a fost ceva în legătură cu o eclipsă de lună, cu niște pătrare încurcate și, dacă nu mă înșel, chiar cu un pic de an geofizic. Nouă, ca să fiu cinstit, ne-a părut bine, mai ales că între timp ne-au mai venit câțiva băieți... Greavu, Raab, Szilaghi... Și trebuiau împletite alte legături.

În așteptarea toamnei, am jucat „Cupa primăverii”. S-au făcut două serii. Pe partea noastră s-au nimerit echipe una și una: Dinamo, Steagul, Oradea, U.T.A., care pare-mi-se era încă Flamura roșie, și Jiul (n. r. — pe atunci, Energia Petroșeni).

„Cupa primăverii”, fiind un joc de amorul artei, a ajuns, bineînțeles, în dulapul nostru din potcoavă. Și, notați, vă rog, cu toate că eram doar în rodaj¹. Sau, poate, tocmai de aceea. În orice caz, întreg Giuleștiul îl lauda pe Feribaci, care izbutise să-i strângă pe băieți. Niște băieți care, până una-alta, aveau o singură calitate... sigură: ani puțini.

Toată iarna am pus la cale fel de fel de planuri. Ceva îmi spunea mie că C.C.A. a început să coboare după Luton Town și că e rost de un loc mai bun, dacă nu chiar în față de tot....

Îngropați de vii

5. Energia FI. Ploiești 24 9 9 6 42 - 25 27

6. Flamura roșie Arad 24 9 6 9 37 - 40 24

etc.

¹ În finala disputată la București (7 iulie 1956) între câștigătorii de serie, Locomotiva București a învins Știința Timișoara cu 3-1. Iată formația feroviară: Dungu - Greavu, Stancu, Macri - Bodo, Langa - Copil, Raab, Olaru, Ene II, Seredai.

Așa am început campionatul 1956/1957. În prima etapă n-am jucat. Ni s-a amânat meciul de la Petroșeni pentru vreo 10 zile. „Cu atât mai bine”. Într-a doua venea Steagul roșu la noi. E adevărat că echipa lui nea Silviu bătuse Progresul „în prima”, acasă, dar la București era altă poveste. Brașovenii jucau și ei, sărmanii, primul lor meci de A în București.

Iată-ne, așadar, pe stadionul „23 August”. Noi... echipa obișnuită. Doar cu Vărzan în locul lui Iliuță Greavu.

Mă uit la „stegari”. Văd un fundaș cam trecut. „Cum te cheamă, nenicule? Percea — zice. Cine-o mai fi și Percea?”

Începem jocul. Ai noștri, ca brazilii. Ța-ca, ța-ca... O pasă... Două... Șapte... Nouă... Brașovenii?... Ia-i de unde nu-s... Apoi Gică Ene dă primul gol. Copil mărește schema la 2—0... Vine pauza „E-n regulă, băieți”... Ieșim iarăși. Dar începem să ne jucăm... Ți-aduci aminte, Copile?... Și-așa, din vorbă-n vorbă, Szigeti face 2—1. Dar asta nu durează decât două minute. Vasilică al meu (n. r. — Copil), simțind că mă cam supără cu jocul de-a coțofana hoată, aruncă mingea peste Ghiță și... 3—1. Mă uit la ceas: au mai rămas 28 de minute. Și timpul trece greu, mai ales când ai musafiri acasă: era, îmi aduc aminte, în 25 august.

În sfârșit, mai sunt cinci minute. Zic să plec, ca să-mi iau geanta din vestiar, dar, pe neașteptate, Fusulan ia mingea, face câțiva pași și „arde” o bombă pe lângă șapca lui Dungu: 3—2. Mă uit iar la ceas: tot cinci minute. Trag de cravată. Mi-e cald. Am o senzație de sufocare. Ai noștri repun. Brașovenii interceptează și trimit înainte: mai sunt patru minute. Din fericire mingea ajunge la Vărzan al meu. Vărzan, simandicos, o trimite încet spre Dungu. Dar ce-a fost asta?! Proca a întins piciorul, a furat mingea, o pasă... Fusulan... gol! 3—3!! Mă uit la ceas. Nu mai văd nimic. Jos, pe teren, ai mei parcă-s îngropați de vii, ca după trăsnet. Nu mișcă nimeni. Îmi vine să urlu. „Opriți jocul! Opriți jocul!! Nu-i sportiv! Opriți jocul!!!” Dar nimeni nu m-ascultă. Și în timp ce eu îmi scutur ceasul care s-a oprit de tot, Fusulan trimite a patra minge în biata noastră poartă, în care fluieră vântul, adunând hârtii în vârtejuri.

Ai mei continuă să zacă îngropați. Doar Tache Macri izbutește să scape din strânsoare... Strigă ceva neînțeles spre tribune. Abia când îl văd făcând semne cu mâna, spre Langa, înțeleg că mai sunt doar două minute de joc. Mă uit spre tabelă: 4—3 pentru Steagul roșu. Iar copilul din vârful tribunei l-a și pus pe „5”, care așteaptă să apară ca dintr-un ceas vechi cu sfinți și fecioare.

Steagul roșu — Rapid 4—3! Țăsta a fost tot campionatul¹. În zadar a încercat Feri-baci să ne facă să uităm. Cu chiu, cu vai, am adunat șapte puncte cu o etapă înainte de terminarea turului. Spre norocul nostru, am câștigat jocul cu C.C.A.: 3—1. La numai câteva zile după ce „ai lui Apolzan” bătuseră Borussia din Dortmund, tot cu 3—1, în „Cupa campionilor europeni”. Așa am strâns 9 puncte — bune și ele — după ce îmi făcusem atâtea și atâtea planuri.

— Ce zici, nea Grigore?

— Acum cred că-mi dai și mie dreptate. Povestea cu fumul gării nu-i doar o glumă.

Când tac tribunele

Meciul cu C.C.A. (n.r. — 15 decembrie 1957) a fost ultimul joc al lui Fănică Filote la Rapid. Îmi aduc aminte că Fănică a deschis scorul, după un sprint ca-n tinerețe. Scăpat de fundăș, Fănel a ajuns singur în fața lui „Țop”

¹ Clasamentul final al ediției 1957 - 1958

1. Petrolul Ploiești 22 12 3 7 36 - 22 27
2. C.C.A. 22 11 5 6 41 - 27 27
3. Știința Timișoara 22 11 5 6 49 - 38 27
4. Progresul 22 13 0 9 55 - 31 26
5. Jiul 22 11 4 7 27 - 19 26
6. Dinamo București 22 10 4 8 33 - 26 24
7. Steagul roșu 22 9 5 8 37 - 33 23
- 8. Rapid** 22 9 4 9 25 - 25 22
9. Dinamo Cluj 22 9 2 11 34 - 41 20
10. U.T.A. 22 7 6 9 30 - 47 20
11. Energia Tg. Mureș 22 7 3 12 23 - 42 17
12. C.S. Oradea 22 1 3 18 16 - 55 5

Voinescu, care, văzându-l că încearcă o fentă, i-a strigat: „Hai Fane, lasă bancurile! Dă-ll!”

Fănică Filote...

Cincisprezece ani la Rapid. Cel mai *fair* jucător din istoria Rapidului. A lovit o singură dată în cincisprezece ani. Fără să vrea. O ciocnire nenorocită cu portarul Roman la Constanța. Când l-a văzut pe Roman jos, cu nasul însângerat, s-a apucat cu mâinile de cap. A părăsit imediat

Filote

terenul. Nu mai putea juca. Tribunele n-au scos nici un cuvânt. Știau cine este Fănică Filote. Nu cred să fi existat un jucător aplaudat mai frumos. Tribune tăcând...

Tortul de la Luther

În primăvară am continuat să adunăm câte un punct, uneori două, dar echipa era tot crudă. Și iarăși îmi spuneam că nea Grigore are dreptate.

Îmi amintesc că la Constanța (n. r. — primăvara lui '58) ne-a bătut Progresul în Cupă. Adică nu Progresul, ci Banciu, care a intrat de două ori prin apărarea noastră, ca la oină, văzând că fundașii au scăpat mingea-n iarbă.

Ce necăjit am fost în seara aceea!... În seara aceea m-a bătut pentru prima oară gândul că „tortul de la Luther” n-am să-l mai mănânc niciodată. Dar nici Progresul n-a avut mai mult noroc. Cred că vă amintiți. Cam peste o lună a jucat cu Știința Timișoara în campionat, pe Republicii. Și i-a dat șapte goluri. Peste alte câteva zile — coincidență! — Progresul și Știința au apărut pe „23”, pentru finala Cupei. După acel 7—0, dacă erai la curse, puteai lua Știința Timișoara cu 15—1. Sau poate chiar cu 20—1. Rezultatul, însă, îl știți. Știința a luat Cupa. Pe un gol al lui Cădariu. Îl văd ca astăzi. În poarta dinspre ceas...

Astăzi, cele șapte goluri s-au uitat. Cine le-o fi dat? Nimeni nu-și mai aduce aminte de ele. Au intrat, ca într-un sac, într-un clasament din vara lui 1958. În schimb, toată Timișoara o să-și aducă aminte de golul lui Cădariu, care a adus Cupa în orașul Ripensiei. N-ai ce-i face. Așa e fotbalul...

Bătrânul meu prieten Titus

În toamna lui 1958 am pornit iar la drum. A venit și Ozon în Giulești. Feri-baci l-a pus să potrivească mingile la toți ceilalți. Și joaca a început din nou frumos. Uneori, când Titus prindea câte o zi mare, îmi aminteam și eu de „Rici” (n. r. Auer), de Bogdan, sau, mai bine-zis, de un jucător de fum, o plăsmuire între ei doi.

A fost un campionat bun. Am bătut Farul cu 7—0. Am dat cinci goluri și în jocul cu Jiul. Ne-a ținut, însă, pe loc

C.C.A.-ul, care ne-a luat toate punctele... și chiar Steagul roșu... care ne-a dat unul singur, făcându-se că uită ce s-a întâmplat în după-amiaza aceea, pe „23 August”.

Totuși, looul 4 nu era rău de loc¹ mai ales că echipa avea foarte mulți tineri. Hai să mi-o amintesc: Dungu — Greavu, Stancu, Macri — Bodo, Seredai — Copil, Raab, Ozon, Ene II, Văcaru.

Cum de-am urcat pe patru?

Unii spun că totul ar fi venit de la Ozon. Știu și eu? S-ar putea. Ozon i-a obligat pe ceilalți să gândească mai repede și chiar să obosească gândind. (Dumneavoastră știți foarte bine că, uneori, Ozon nu știa nici el ce face).

Ar fi, deci, varianta cu Ozon. Eu aș înclina, însă, mai curând, spre Ronnay, care a văzut foarte bine ce poate echipa, și, mai ales, de unde ar putea mai mult. Și totuși Ozon nu poate fi trecut cu vederea. „Bătrânul” Titus, venind în Giulești, ne-a făcut în primul rând să râdem. Și asta cam lipsea Giuleștiului. Încă de pe vremea lui Atila și apoi a lui Bogdan.

Ozon, cobzarul din Obor, ne-a ajutat pe noi, gărarii, să ne aducem aminte că Giuleștii sunt tot un fel de Obor la fotbal și că noi am putea să ne descurcăm fără să luăm de la alții. Mari, Szalocki, Ferenczi și toți ceilalți au călcat și ei stinghiile Podului Grant, mângâindu-i balustradele de fier, dar au făcut ca Rapid să nu mai fie Rapid. Titus a venit cu fenta, cu driblingul scurt, cu „frunza de toamnă”, cu mingea peste zid, la știință, și cu toate celelalte măsuri (pentru unii), șotii (pentru alții) și ghicitori (pentru mine), care au făcut „gât de lup” multora dintre oaspeții noștri de pe Giulești, și asta chiar dacă uneori au oprit în loc inima lui nea Grigore, a mea și a lui Filon, făcând să amuțească până și goarna lui Tudorică.

¹ **Clasamentul final al ediției 1958 - 59**

1. Petrolul Ploiești 22 15 1 6 47 - 23 31
2. Dinamo București 22 13 4 5 47 - 27 30
3. C.C.A. 22 12 5 5 35 - 26 29
- 4. Rapid** 22 11 4 7 46 - 28 26
5. Dinamo Bacău 22 8 5 8 32 - 35 25
6. Progresul 22 9 3 10 39 - 34 21
- etc.

Din păcate, în campionatul 1959—60 Feri-baci ne-a părăsit și toți am început să tragem care încotro, crezând că știm totul. Am sfârșit campionatul ca o locomotivă cu pâlnie¹, tocmai pe locul 10. Titus a îmbătrânit cu un an și a trecut, cum se spune, la dantelă, la artă pentru artă, desenând uneori „figuri” nemaiîntâlnite, ca să treacă apoi la un soi de manii, ca Moș Dragomirescu din „Citadela sfărâmată”. Pe de altă parte, în jocul echipei noastre au început să apară doar câteva scheme sau, mai exact, una singură. Ozon îl căuta pe Gică Ene, iar Gică îl aștepta pe Ozon.

Am terminat campionatul, cum spuneam, tocmai pe locul 10. 24 din cele 30 de goluri ale noastre au pornit din șiretul lui Ozon și Ene. Câte 12 de fiecare. Iar noi, în vremea asta, ne târam în coadă, după ce cu numai un an în urmă sperasem că... În sfârșit... Poate avea dreptate nea Grigore.

Primăvara lui 1960 nici n-am simțit-o. Cum aș fi putut s-o simt dacă ne zbăteam să nu luăm din nou drumul Galașilor sau pe cel al Câmpinei? Iar dacă mă gândesc la Cupă... Da... Așa e: ne-a scos frumusețea Dinamo Obor, cu un gol beteag ca atacul nostru fără Fănică Filote.

În toamna lui 1960 mi-am zis pentru prima oară că e timpul să mă apropiu de cuptor, ca să mă mai liniștesc un pic. Era o toamnă cu ploi, tocmai bună pentru reumatismul meu câștigat pe cimentul din „potcoavă” și pe lemnul mai tuturor tribunelor din țară, înverzit și el de ploaie.

Iar seninul părea a fi tare departe.

¹ **Clasamentul final al ediției 1959 - 60**

1. C.C.A. 22 15 4 3 52 - 25 34
2. Steagul roșu 22 9 9 4 47 - 34 27
3. Petrolul 22 8 8 6 33 - 23 24
4. Farul 22 9 6 7 37 - 34 24
5. Știința Cluj 22 7 10 5 34 - 32 24
6. Dinamo Bacău 22 9 6 7 31 - 33 24
7. U.T.A. 22 8 6 8 26 - 30 22
- S. Dinamo București 22 6 9 7 29 - 29 21
9. Progresul 22 7 5 10 36 - 39 19
- 10. Rapid** 22 5 8 9 30 - 34 18
11. Minerul Lupeni 22 5 6 11 27 - 37 16
12. Jiul 22 2 7 13 17 - 49 11

Feri-baci plecase... E adevărat că între timp au venit Michi Mihăilescu și Fănică Filote, rapidiști de-ai noștri, dar treaba asta a antrenorului nu se face cu „Bine ai venit, Fănele!” și cu „Hai noroc, Michi!”

Echipa noastră — cam aceeași. Ba nu! Am făcut un schimb. L-am dat pe Gică Ene și l-am primit pe Nelu Motroc. Desigur că nu e tare bine când dai un înaintaș și capeți un fundaș, dar până la urmă schimbul a fost bun. De atunci și până astăzi (n. r. — iunie 1968), în opt ani, Nelu Motroc a lipsit doar de patru ori din echipă. Ce altă dovadă...

Mereu cu gândul la cuptor și la reumatismele mele, m-am trezit deodată cu Rapidulețul meu aproape în frunte. În primăvara lui 1961 am și început să am remușcări. În campionat ai mei făcuseră jocuri de mare artă. Armata și Dinamo deveniseră finii noștri. Dați-vă seama: 3—1 și 1—0 cu Armata, 0—0 și 2—1 cu Dinamo... Așa aveam să sfârșim campionatul pe locul trei¹, fără să fi pierdut vreun joc cu bucureștenii.

O să mă întrebați iarăși *cum* și *unde* am pierdut campionatul? Și am să vă răspund că tot cu provincia. Știința Cluj, de pildă, ne-a luat toate cele patru puncte. Și barem de-ar fi fost doar atât! Pe cei din Iași n-am reușit să-i batem nici măcar acasă. N-am putut da un singur gol Științei Timișoara... Vechea poveste... Ca pe vremea lui Avasilichioaie... Și totuși, locul trei era foarte bun. Mai ales că de acest loc trei se legau frumos și jocurile Cupei.

...În „optimi” oprisem Petrolul la Constanța (3—1). Apoi, venind la Ploiești, pentru „sferturi”, am făcut un joc ca pe vremea lui Bogdan. Ghinionul a fost al Steagului roșu: 5—1. Dar, în ziua aceea, putea să fie oricine, că tot de la trei sau patru în sus ar fi trebuit să numere. După asta a venit și hopul cel mare: semifinala cu C.C.A.

Eu, ca să fiu cinstit, nu prea aveam mari speranțe, îmi intrase în cap că în Cupa României s-au fiert unele ierburi

¹ **Clasamentul ediției 1960 - 61**

1. C.C.A. 26 17 3 6 61 : 36 37
2. Dinamo București 26 14 4 8 56 : 31 32
- 3. Rapid** 26 11 8 7 37 : 31 30
4. Știința Cluj 26 12 5 9 48 : 44 29
5. Steagul roșu 26 12 4 10 50 : 40 28

și că în jurul focului încins au dansat rând pe rând și de-a valma toate echipele noastre de fotbal, ca să-i pună cruce Rapidului.

Peste, două zile am jucat semifinala. În ciuda ierburilor, am câștigat cu 2—0. Un joc ușor, ca o floare la ureche.

„Ce noapte groasă, ce noapte grea”...

Și a urmat finala. Cea mai dulce — zice-se — dintre finalele posibile. Finala cu... cu... cu... din păcate, trebuie să-i rostesc și numele... Finala cu Arieșul.

Ce-aș putea să vă mai spun despre jocul cu Arieșul? Vă aduceți foarte bine aminte. Iar cei mici n-o să mă creadă. De ce? Simplu ca *bon-jour*: Cum poți crede că ai bătut Petrolul, că ai „executat” Steagul roșu cu 5—1 și că ai tăiat asul C.C.A.-ului, ca să pierzi cu Arieșul?

Ce seară tristă a fost cea de 12 noiembrie 1961... Seara finalei noastre cu Arieșul...

...Stăm de aproape o oră în vestiar. Toată lumea tace. De afară se aude un fel de muget. Lumea ne așteaptă. Un copil scăpat printre oamenii de ordine ne spune că se aruncă cu pietre dinspre micul teren de handbal. Dar ce importanță mai are asta? Mă uit la băieți. Stau nemișcați. Privirea lui Nelu Motroc mă înfricoșează. Fruntea lui Fănică Filote s-a zbârcit ca în filmele despre Africa. Fața lui Ozon s-a lungit de parcă ar avea, do la nas în jos, o oglindă măritoare. (Titus e atât de departe cu gândurile, încât ține gura deschisă, ca adormiții din tren). Balint și-a coborât jambierele. Picioarele lui păroase par două târnăcoape sprijinite de lada vestiarului. Nae Georgescu și-a astupat urechile cu palmele și șade aplecat, ca bocitoarele, cu coatele pe genunchi. Ilie Greavu fumează și caută din priviri o scrumieră, deși podeaua e plină de noroi, de cârpe ude, de prosoape murdare. Michi Mihăilescu umblă cu mâinile la spate, fără să se uite la cineva, și se întoarce brusc, ca o marionetă. Toți tac. Am impresia că suntem într-un vagon fără aer, ale cărui uși nu se vor deschide niciodată. Iar de afară se aude mereu mugetul mulțimii.

Pe culoar, râsete. A ieșit Arieșul. Învingătorii noștri se strigă unii pe alții: „Onaca!”, „Husar!”, „Pîrvule!”,

„Suciule!" Nelu Motroc tresare. L-au izbit numele. Într-un târziu aud vocea de bas a lui „Pișta" Wetzer, antrenorul Arieșului. Îmi vine să deschid ușa. Să-l înjur pe „Pișta", bunul meu prieten, fostul fundaș al Rapidului, care a venit acum o lună la Arieșul, din îndemnul nu știu cărui duh blestemat, numai și numai ca să ne ia nouă Cupa. Și cine? „Pișta" Wetzer, cel care și-ar fi pus și capul în calea unei tălpi, ca să oprească o minge spre poarta Rapidului.

Mă uit la Tache (n. r. — Macri). Ce sigur era de victorie!... Ochii lui negri se zbat în orbite. Am impresia că barba îi crește de la un minut la altul... Langa își examinează vârful ghetelor. Le mișcă mereu, de parcă ar căuta un unghi ideal. Gigi Dungu și-a scos o gheată, a tras ciorapul și acum caută un spin în talpă. Un spin care nu există...

Toată lumea tace. Fănică Filote privește în sus, spre tavan. Sunt sigur că vrea să nu plângă. Apoi se uită la Titus. Ozon își masează ușor piciorul. Privirile lor se încrucișează. Toată lumea tace. Dar eu le citesc gândurile:

— De ce nu mi-ai spus, Titule, că te doare piciorul?

— Nu puteam, Fănică. De douăzeci de ani umblu după un tricou de campion sau după o gură de șampanie din Cupa României. Și nu mi-e dat să fie...

— Cum asta?

— Da, Fănică. Filon are dreptate. Parcă e un făcut. Am jucat la Dinamo exact până în anul care le-a adus titlul. M-am întors la Dinamo ca să pierd finala Cupei României — și cu cine? — cu C.S.M. Reșița. Apoi am ajuns la Progresul ca să pierd altă finală, cea cu Știința Timișoara, după ce ne distrasem cu ei, la 7—0, în campionat, doar cu câteva zile înainte. Iar astăzi, când...

— Bine, dar...

— Știu. Vrei să spui că am riscat.

— N-am vrut să spun asta. A riscat și Puskas, la Berna.

— Astăzi nu-mi puteam închipui că e un risc. Dacă nici cu Arieșul... atunci...

— Ai dreptate, Titus. Te-nțeleg foarte bine. Eu am avut noroc. Am prins ultima Cupă a Rapidului. Cea din 1942. Împreună cu Bogdan, cu Mitică Moldoveanu, cu Radu Florian... 7—1 cu „Universitatea"... ce timpuri!...

— Ce mult te invidiez, Fănică! Se vede, însă, că eu, Ozon, nu am dreptul. Ai auzit de Potoceanu, Fănică? Sau de Barcu? Amândoi au băut din Cupa României. N-am nimic cu ei, dar uneori mi se sparge capul, când mă gândesc că lor le-a fost dat să bea, iar mie — nu. În 1952, când tu te canoneai în B, eu eram golgeter, dar Pîrvu...

— Care Pîrvu?

— Pîrvu, de la C.C.A... El îmbrăca tricoul de campion...

— Ești puțin cam rău, Titus.

— Mai curând înrăit, Fănică. Uneori aș fi vrut să nu fiu Ozon, ci Panaghia... cel de la Dinamo... ca să am și eu dreptul să îmbrac un tricou de campion... Am dat cele mai multe goluri în campionat... Cele mai multe goluri... Am fost și sunt pe primul loc... Dar aș da toate golurile astea înapoi pentru un singur tricou de campion. Și asta în timp ce Gică (n. r. — Constantin), care vine după mine la golgeteri, are patru tricouri și aproape că s-a îmbătat de când tot îl văd cu mustăți de spumă din Cupa României. La ce bun am tras eu aproape douăzeci de ani și am dat peste o sută de goluri în campionat, când astăzi, într-un singur minut, Băluțiu, cu cele două goluri ale sale... dintre care unul penalty... ne-a furat Cupa...

— Nu te mai necăji, Titus. Di Stefano, cât e el de mare, n-a jucat niciodată într-un campionat mondial.

— Lasă-i pe ei.

— Îi las... Uite... Eu am jucat cincisprezece ani la Rapid și am câștigat doar campionatul diviziei B. E adevărat, de două ori.

...În acel moment, Fănică Filote s-a apropiat de Titus și a pus mâna pe umărul lui. De afură se auzea vocea pițigăiată a lui Suci: „Vădane, banchetul e la 9!”

Și bunul meu prieten Titus Ozon a început să râdă.

...Am stat multă vreme în vestiar. Lumea de afară tot nu pleca. Câțiva dintre băieții noștri s-au hotărât să iasă prin Izvor. Au intrat în gang, și-au ridicat gulerele, au traversat terenul pustiu și au urcat înspre Uranus.

Abia după trei ore ne-am urnit și noi. Ilie Greavu, Nelu Motroc și cu mine. Deși trecuseră trei ore, ne mai așteptau. Se auzeau voci.

Când am ieșit, însă, pe ușă, au tăcut toți. Se vede că vorbeau fețele noastre. Cineva a strigat „Rușine!”, dar nu i-a răspuns nimeni. Am avansat fără să micșorăm pașii.

Apoi am auzit un fel de cor: „Ilie, Nelule... Plecați de la Rapid! E o echipă blestemată!”

Pe tot drumul până la poarta de fier am văzut o mulțime de carnete rupte. Erau carnete de membri susținători ai Rapidului.

Am rămas singuri abia pe la Podul Izvor. Am pornit în sus, spre „Gambrinus”, pe trotuarul pe care urcasem cu treizeci de ani în urmă, dinspre Romcomit, după victoria asupra Ripensiei. Nu se vorbea decât despre finala Cupei. Un grup de tineri, fără favoriți — nu se reconsideraseră încă — l-au recunoscut pe Ilie și n-au scăpat prilejul să ne aplaude, scandând: „Bravo, Arieșule!”

„Ce noapte groasă, ce noapte grea”.

A doua zi, dis-de-dimineată, a trebuit să-i găsesc pe toți. Cu telefonul, cu tramvaiul, *per pedes*. Arieșul ne dispersase ca la bombardament. Iar cu o seară înainte, în vestiar, nimeni nu se gândise că Rapid va trebui să trăiască și a doua zi.

Dar Rapid a trăit

Peste câteva zile am bătut C.C.A.-ul cu 2—1, în campionat. Legea Rapidului trebuia să se împlinească. Piciorul lui Titus s-a vindecat ca prin minune, poate datorită otravei picurate în noaptea aceea grea. Titus a jucat de parcă Arieșul nici n-ar fi fost vreodată în București. Iar Balint a dat amândouă golurile din poziții în care m-aș fi prins și eu la joc.

Peste o săptămână a venit Știința Cluj. Titus a deschis scorul cu un gol care l-ar fi făcut pe Suciul să umble în mâini, apoi a ras o bară și, ca să ne demonstreze tuturor că e încă foarte tânăr, l-a luat puțin cam de sus pe arbitru, ajungând în vestiar cu cincizeci și cinci de minute înaintea ultimului fluier. Deși în zece, am câștigat cu 1—0. Publicul ne-a așteptat afară, aplaudând. În seara aceea m-am gândit o clipă dacă nu cumva povestea cu Arieșul a fost un simplu vis. Dar nu era...

Și a venit primăvara lui 1962. Michi Mihăilescu și Fănică Filote au plecat. Nici Ramsey n-ar fi putut rămâne după noaptea cu Arieșul. Așa se face că l-am chemat pe „Căliță” Roșculeț, profesorul, fostul nostru fundaș. Mulți

glumeau spunând că Pișta Wetzer ne bătuse cu Arieșul lui ca să-l aducă la Rapid pe fostul său tovarăș de „becie”.

Primăvara lui 1962 am așteptat-o ca peștele de sub gheață. Încă din iarnă mi-a fost teamă că noaptea aceea de noiembrie o să lase urme. Dar ne-am descurcat. Am câștigat din nou jocul cu C.C.A. M-am bucurat, însă, mai mult ca să-i adorm pe dușmani. Atacul nostru nu prea mergea. Titus era din ce în ce mai plictisit. Puiu Ionescu, venit între timp, nu prea era omul care să asculte fără să întrebe *de ce*. Balint era un fel de Voinea. Ocazii multe, dar goluri puține.

Am terminat campionatul pe locul cinci. Și totuși, nu prea vedeam ce se mai poate întâmpla înspre bine¹. Apoi a venit și scadența nopții de noiembrie. În finala Cupei României, Steaua s-a răzbunat rău de tot, punându-ne la zid cu 5—1. Mateianu a deschis scorul pentru Steaua, „moșul” (n. r. — Ozon) a egalat cu una din ultimele lui picături de energie, dar apoi a venit sfârșitul. (Încet-încet, ca atunci când îți taie vinele.) Ai noștri parcă se aflau în vestiar, după Arieșul. Scadența! Titus era din ce în ce mai nervos. El, care fusese un mare artist, nu mai ierta pe nimeni, ca bătrânul profesor de canto care, deși sufocat de astm, nu înțelege că un student poate s-o ia puțin razna din când în când... Îmi aduc aminte că, în cursul acelei finale, Titus i-a strigat lui Bebe Năsturescu: „Mă Bebe, poți să ne lași. Du-te la vestiar. Fă un duș. Jucăm noi și singuri”. Care noi?

În orice caz, Rapidul acelei finale părea să încheie o altă epocă. După cum ați văzut, eu i-am zis epoca lui „A fost”...

¹ **Clasamentul final al ediției 1963 - 64**

1. Dinamo 26 14 8 4 62 - 35 36
 2. Petrolul 26 13 7 6 57 - 35 33
 3. Progresul 26 12 7 7 47 - 32 31
 4. Steagul roșu 26 13 3 10 52 - 39 29
 5. Rapid 26 10 8 8 38 - 37 28
 6. Dinamo Bacău 26 11 5 10 35 - 36 27
 7. Știința Cluj 26 10 6 10 46 - 44 26
 8. Știința Timișoara 26 10 5 11 38 - 42 25
 9. Steaua 26 10 4 12 53 - 45 24
- ...și așa mai departe

Ca niciodată...

Poate că e cam devreme spus „ca niciodată”, dar trebuie să vă mărturisesc că nu mai am puterea să mă bucur, așa, deodată, după ce am trecut prin atâtea. De aceea vă rog să mă lăsați să-l laud încă de pe acum, din toamna lui 1962... deși, poate, nu e deocamdată cazul... pe Puiu Ionescu... Să-i mulțumesc lui Tache Macri... Și să... Dar mai bine să ne întoarcem...

Toamna lui 1962 a început „așa și-așa”. Asta înseamnă 3—3 cu Steaua, 2—1 cu Dinamo, dar și 1—3 cu Viitorul. Vă rog să mă credeți, însă, că bătaia pe care ne-a tras-o Viitorul a fost pentru mine cea mai dulce dintre bătăi. De ce? Pentru că la Viitorul juca Nichi Dumitriu, iar eu, când îl vedeam pe Nichi, putea să-mi pună și dulceață-n galoși, că tot nu mă supăram. Dar, despre asta mai târziu, pentru că Nichi o să vină la noi abia în iarnă, și o să avem destul timp să mai vorbim despre „micul năsos”, fără de care aș fi abandonat de mult Rapidul.

Pro și contra

Dacă în primăvara lui 1963 campionatul a mers cum a mers¹, noi terminând la numai două puncte de locul trei,

¹ Clasamentul ediției 1962 - 63

în Cupă am pățit-o din nou. Steaua ne-a dat un 7—2 care a pus capac perioadei lui „A fost"... După acest joc, nea Căliță Roșculeț a demisionat. Un timp a venit Urechiatu, dar asta a durat foarte puțin. Până la urmă și-a făcut apariția în „potcoavă" Valentin Stănescu, pierdut undeva pe la Focșani și apoi la Târgoviște.

Vestea s-a răspândit numaidecât în tot Giuleștiul. Și Giuleștiul s-a rupt în două. Unii *pentru*, alții *contra*:

- Ce zici de Tinel, nea Grigore?
- Să așteptăm.
- Crezi că o să „țină"?
- De ce nu?
- Vine după „profesorul". Altă manieră...
- Știu ce vrei să spui, Ioane. Dar fotbalul nu e o treabă cu mânuși. Nu-i așa ușor să ții în frâu 20 de nebuni.
- De ce nebuni?
- Pentru că un fotbalist adevărat e, până la urmă, un om care nu prea seamănă cu cei ce mor în pat.
- Ai niște teorii foarte ciudate, nea Grigore.
- Adu-ți aminte de Giusy Baratky. El a trăit doar pentru fotbal. Ții minte ce spunea? „Un mare fotbalist trebuie să fie convins că dacă încearcă altceva în viață se ratează".
- Și poți fi de acord cu asta, nea Grigore?
- Aș vrea să nu fiu, dar a spus-o Baratky. Și cred că Bobby Charlton ar spune-o la fel. Și Eusebio...
- Bine, dar astăzi...
- Astăzi suntem puțin ipocriți. Vrem zei, dar, dacă se poate, să semneze și condica la Poștă sau la Administrația financiară.
- Vorbeam de Tinel, nea Grigore.

-
1. Dinamo București 27 14 9 4 46 : 25 37
 2. Steaua 27 13 8 6 58 : 42 34
 3. Știința Timișoara 27 11 7 9 41 : 39 29
 4. Știința Cluj 27 11 7 9 42 : 44 29
 5. Farul 27 12 4 11 48 : 38 28
 6. Steagul Roșu 27 12 4 11 48 : 44 28
 7. Petrolul 27 10 7 10 46 : 30 27
 - 8. Rapid** 27 10 7 10 52 : 46 27
 9. Progresul 27 10 7 10 45 : 49 27
 - etc.

— Da... De Tinel. Mie-mi place Tinel ca antrenor. Are o voce puternică, când te strânge o dată în brațe ți se oprește respirația, și, mai ales, știe să nu bată apa în puiă pe tema fotbalului.

— Crezi că e destul?

— Cu filozofii am cam văzut ce-am făcut. Să vedem ce-o să facă acum meseriașul.

Un minut de adevăr

...Toamna a început cu echipa cea nouă. La urma urmei, și Nichi, și Puiu, și „Misei”, și „Parpală” (n. r. — Dumitriu, Ionescu, Năsturescu, Codreanu) erau dintre cei noi. În atac, doar Nae Georgescu era „bătrânul”. Și nici Nae. Pentru că toată echipa trecea la „patru pe fund” și astfel Nae era obligat să se tragă spre mijlocul terenului.

Punctele se adunau greu. Și totuși, simțeam că e ceva nou în echipă. Într-o zi îl întâlnesc pe Marian:

— Ce zici de Rapidul nostru, Bazile? Se strâng băieții.

— Unii îl înjură pe Dumitriu. Spun că o să ne dea peste cap.

— Eu tot pe mâna lui merg.

— Îți place așa de mult?

— L-am avut jucător la Petroșeni. Veneau două mii de oameni la antrenament, numai ca să-l vadă pe el. Dacă puneam intrare, ne umpleam de bani.

— Nu prea aleargă.

— Atâta poate.

— Joacă un minut și stă zece.

— Dar ce minut... Dacă ar juca zece, ceilalți n-ar mai avea ce face. Și după câte știu, locul spectatorilor e în tribună.

— Râzi de mine, Bazile.

— Nu râd de loc. Dar e o modă acum să tai capul tuturor jucătorilor de care ascultă mingea.

Al nouălea val...

...Martie 1964. A început returul. Avem puncte puține. Numai 13. Dar, Dumnezeu cu mila. Primul joc, cu Crișul, la București. Și totuși, abia 1—0. Și acela eu forcepsul...

Apoi plecăm la Arad. Am uitat de forceps. Și câștigăm. Tot cu 1—0. Fac adunarea. 17 puncte. S-a schimbat vânzarea.

Dar vine jocul cu Steaua. Și iar trag o linie: 2—0 pentru noi și 19 puncte. Iar cu 19 puncte poți să te duci liniștit la Ploiești, chiar dacă în toamnă, la București, ai luat șase bucăți și n-ai dat nici una.

Rezultatul? 1—0 pentru noi. Așadar, patru victorii la rând... Opt puncte în cont... Cinci goluri... Ura, Ilie! Că voi, cu apărarea, sunteți baza.

Ziariștii încep să ne facă curte. „A apărut un nou tandem: Dumitriu-Ionescu"... „Valentin Stănescu a imprimat multă suplețe sistemului cu patru fundași". Aflu cu ocazia asta că Tinel le știe mai ceva ca Moreira și Feola la un loc.

Vine Farul. „Numai de-ar ține!" Și ține: 3—0 pentru noi.

Unde-i registrul? Cinci la rând, zece în cont, opt date, zero primite.

Ziariștii dau buzna în „potcoavă":

— Cum e, maistre Stănescule?

— Vă spun, dar vă rog să păstrați secretul.

— Replierile rapide?

— Nu.

— Devierile la știință?

— Nu.

— Învăluirile pe aripi?

— Nici.

— Atunci?

— Ceva mai complicat. Pofta de joacă.

— De ce e complicat?

— Pentru că nu știu cât o să țină arcul. Că e sudat. Dar arcul a ținut și duminica următoare. Și încă cum! 5—0 cu Progresul! Jack (n. r. — Berariu) a făcut și o statistică. Zice: „Rapid a atacat de 42 de ori și a fost oprit de 27 de ori prin fault".

Începem să urcăm în clasament. Ca laptele. „Nu-i a bună" — zic, dar de trecut în registru tot trec: „Șase la rând, 12 puncte-n cont, 13 date și, mai ales, zero primite".

Și iar vine duminica. „Ce facem la Pitești, nea Grigore?” Dar moșul tace. Tace și-și ia bilet de excursie cu trenul.

La întoarcere, intru în vagonul cu excursia. Dar nu stau decât o stație. Nu pot. E un miros de țuică ce nu s-a pomenit. Și țuica începe să cânte. Și să fluture, pe la geamurile deschise, eșarfele tuturor fetelor rămase despletite. Așa e când câștigi la Pitești. Chiar și numai cu 1—0.

Ce să mai notez? Mi-e și frică. A șaptea victorie consecutivă. 14 puncte. 14 goluri date și tot zero primite. Mi-e frică.

Miercuri mă duc în Giulești să văd un meci de Cupă. Jucăm cu Flacăra roșie. Mă gândesc că ar fi, poate, bine să pierdem. Că de rupt tot trebuie să se rupă undeva. Iar dacă e să se rupă, barem să fie în Cupă.

Seria, însă, merge înainte. Flacăra roșie ia opt goluri. Nici nu mai vreau să le trec în registru. Tot de frică.

Duminică vine Știința Timișoara. Și am amintiri grele. Golul prin plasă, cu Schönbrun... Avasilichioaie... Nu prea am eu superstiții, dar când spui tradiție, parcă tot te gândești la ceva ce zboară... un fel de abur pe care nu poți să-l prinzi. Și mie tocmai de tradiție îmi e frică...

Iată, însă, că ai mei, ca niște băieți de zahăr ce sunt, nici nu se gândesc să mă țină în friguri. Au trecut doar 50 de minute și e 4—0 pentru noi. A doua zi citesc în „Sportul popular”: „Ieri, Rapid a oferit un cocktail, în onoarea...”

E în regulă. Sărbătorim a opta victorie consecutivă. Dar cronicarul e puțin supărat pe noi. Nu înțelege de ce am oprit jocul în minutul 50. Iar apoi, ca o scuză: Poate că Rapid s-a menajat în vederea jocului de duminica viitoare, când va avea de înfruntat „*al nouălea val*”.

— Ce-i acela „*al nouălea val*”, nea Grigore?

— Valul cel mai puternic. Așa-i spun marinarii.

— Și crezi că Siderurgistul poate fi „*al nouălea val*”? Duminică am plecat la Galați. Până la meci mai erau patru ore bune. Am trecut Dunărea într-o „pescărească” — eram trei, plus vâslașul — ca să facem puțină plajă. Dar gândurile mă trăgeau mereu spre meci. Când să ne îmbrăcăm, ca să ne întoarcem, văd o îmbulzeală. „Ce-i acolo, mă băieți?” „Ce să fie? Nu-i nimic. S-a înecat unul, da-i trece. A băut un pic în plus”.

Pe drum mi-am amintit din nou de „al nouălea val”. E adevărat, nea Grigore, când mi-a vorbit de valul cel puternic, se gândise la valul mării. Acum, însă, văzând îmbulzeala de pe plajă, mi-am dat seama că te poți îneca și pe malul Dunării.

Și ne-am înecat. Am pierdut. Pe un gol chinuit, marcat de unul Matei. Și, dacă nu mă înșel, chiar Matei II, ca să și zâmbești puțin... Așa am pierdut la Galați. Dar nu puteai să fii supărat. Câte echipe pot câștiga opt meciuri la rând, și fără să primească vreun gol?

A doua zi băieții au plecat la Belgrad. Marți urma să jucăm cu echipa Iugoslaviei. Pe aeroport m-am văzut cu Nichi. Era nepăsător, ca întotdeauna.

- Ce zici, Nichi?
- E frumos. Ieri la Galați, mâine la Belgrad.
- Pierdem?
- Nu cred.
- Adică cum?
- Foarte simplu. Sârbii știu fotbal.
- Și-atunci?
- E mai ușor cu cei care știu fotbal.

Marți, la Belgrad, Rapid a învins Iugoslavia¹. Am dat telefon seara, în tipografie, la „Sportul popular”. Ce număr frumos e 13 66 19... E numărul care m-a anunțat că am câștigat cu 2—1. Atunci, însă, nu crezusem. M-am îmbrăcat în grabă și am fugit spre Brezoianu. Am pândit în ușa tipografiei. Nu-l cunoșteam decât pe Jack Berariu. Am început să-i studiez pe cei care intrau și ieșeau. În cele din urmă m-am decis.

— Vă rog să nu vă supărați... nu cumva știți rezultatul Rapidului la Belgrad?

- Ba da. A câștigat cu 2—1.
- Eram sigur.
- Și de ce, mă rog?
- Pentru că sârbii știu fotbal.

¹ Belgrad, 16 iunie 1964. România - Iugoslavia 2 - 1. România era... Rapid. *România*: Andrei - Lupescu, Grăjdeanu, Dan, Greavu - Dinu (O. Popescu min. 46), Georgescu - Năsturescu, Dumitriu II (min. 84 Haidu), Ionescu, Codreanu. *Iugoslavia*: Ciurkovici - Fazlaghici, Vuiovici, Cop, Belin - Rasovici, Naumovici - Samardjici, Lazarevici, Milici (Lukarici), Djaici (Takaci).

— !?

— E mai ușor cu cei care știu fotbal.

Campionatul, însă, l-am pierdut. Am venit pe locul doi, după Dinamo București¹. Oricum, ar fi fost greu. Chiar fără „pana” de la Galați. Mi-a rămas, însă, povestea celui de „al nouălea val”, care i se potrivește atât de bine Rapidului. Mai ales când mă gândesc și la meciul de la Belgrad...

Povestea de dragoste

În vara lui 1964 am fost detașat la Brăila. Lovitura a fost mare, dar slujba-i slujbă...

La Brăila m-au mirosit foarte repede. Și m-au luat în focuri chiar din prima zi:

— Ascultă, Ioane, voi n-aveți de gând să luați campionatul?

Nu știu cum se face că Rapidul ăsta al meu a fost întotdeauna ca o sticlă de vin bun la masă. A venit vorba de Rapid? Lumea e veselă. Și vinul curge. Pentru că Rapid e și Bucureștiul de altădată... Pentru că Rapid e și povestea de dragoste a bunicului... Rapid e „Glasul roților de tren”... Rapid e în legende cu Baratky și Bogdan... Rapid e, până la urmă, și în resemnarea cu care știi să pierzi mereu. Rapid e viața... da... viața, cu bucuriile ei de-o clipă, cu necazurile ei de-o viață.

Așa e cu bătrânul meu Rapid. Bătrânul? Da... Bătrânul... Toti ceilalți sunt tineri. Steaua e încă o fetiță cu *spielhosen*. Dinamo s-a născut abia în seara aceea frumoasă cu Internazionale. Victoriile Argeșului se

¹ Clasamentul final al ediției 1963 - 64

1. Dinamo București 26 18 4 4 65 : 25 40

2. **Rapid** 26 15 3 8 50 : 36 33

3. Steaua 26 15 1 10 71 : 44 31

4. Progresul 26 11 5 10 40 : 45 27

5. Petrolul 26 11 4 11 28 : 19 26

6. Steagul roșu 26 9 8 9 32 : 32 26

7. Crișul Oradea 26 10 6 10 27 : 38 26

... Și așa mai departe... Un amănunt în plus: pe ultimul loc, Siderurgistul Galați.

sărbătoresc cu ghitara electrică. Cele ale Rapidului se cântă în boschete, cu vioara, la ureche. Când e bucurie mare la Progresul, cântă Dan Spătaru. La noi, la Rapid, însă, povestește *cântând* Ioana Radu.

Mă întrebați când avem de gând să câștigăm campionatul... Când s-o putea, dragii mei prieteni brăileni. Nu fiți nerăbdători. Asta nu seamănă cu Rapid. Și mai ales, nu fiți ironici. Îmi aduc aminte, acum 30 de ani... În seara când ne-ați bătut... voi... Dacia Unirea, cu 1—0, v-ați bucurat ca fanaticii care apucă să sărute pulpana Papei. Ți-aduci aminte, Cavadia?

Rapid a știut să fie generos întotdeauna. Și să împartă întotdeauna. Ca nababii în pragul morții...

Fentele se plătesc în aur

M-am întors acasă tocmai de Sf. Ion. Nu era nimeni în Giulești. Am dat o fugă la prietenul meu Iliescu:

— Cum e, Costică?

— Viitor de aur...

— Lasă gluma. Spune-mi...

— Suntem pe locul trei. După Dinamo și Steaua.

— Asta știu. Dă-mi... culise. Cum merge Tinel?

— Bine. Are fler. Nu se bagă în complicații. Știe să aleagă.

— Ce să aleagă?

— Între două variante.

— Fii mai clar.

— Uite... Acolo, în față, îi avem pe Puiu și pe Nichi. Băieți buni... Clasă mare... Numai că sunt un pic comozi. Știi ce-a făcut Tinel? I-a convins pe toți ceilalți să „tragă” pentru Puiu și pentru Nichi.

— Și crezi că e drept?

— Nu-i vorba de drept sau de nedrept. E singura soluție. Pâna la urmă nu tragi pentru Puiu sau pentru Nichi. Tragi pentru tine.

— Și merge?

— Ai văzut doar. Opt victorii la rând și locul doi în campionatul trecut.

— Deci, ești mulțumit la gândul că Dumitriu și Ionescu îi exploatează pe Năsturescu și pe Codreanu.

— Eram sigur c-ai să spui asta. Vezi tu... Uneori judecăm ca-n piață. Numărăm kilometrii, uitând că o fentă la timp trebuie plătită în aur, iar o cursă de-a surda n-o poți vinde nici pe cărbuni.

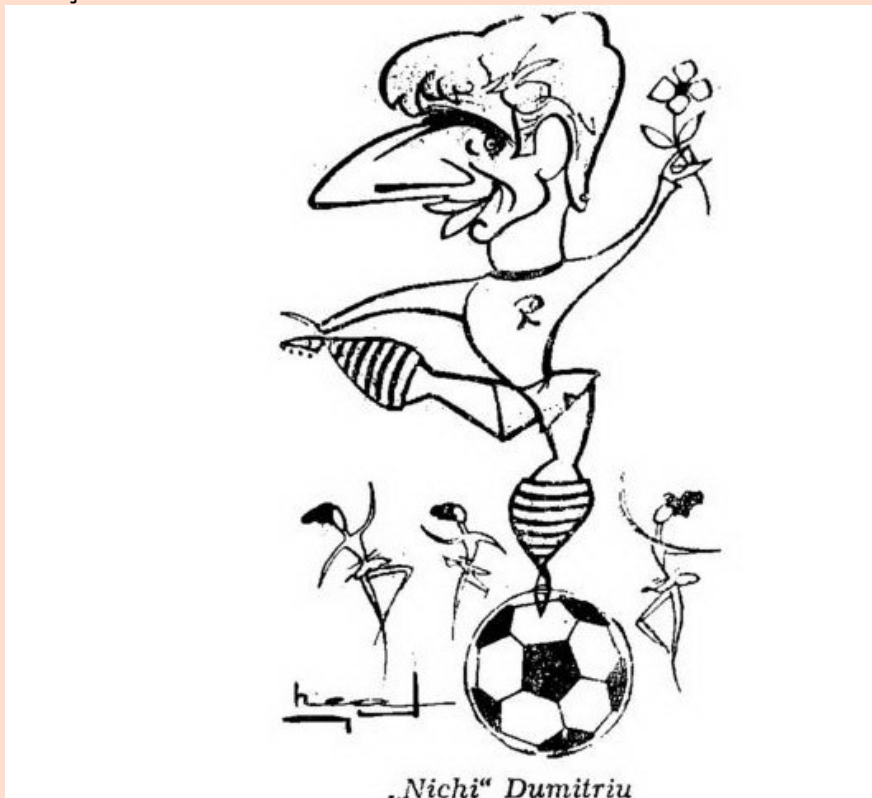
— Cum merge Dan?

— I se spune șeful apărării.

— După câte văd, din punct de vedere tactic...

— Tactica noastră e simplă. Marca Valentin Stănescu. Jucăm mereu cu aceeași echipă. Asta-i tot. Mereu același „unsprezece”. Bindea, Beke, Ciolac... și așa mai departe...

— Și crezi că e bine?

— Când ne merge jocul, îi anesteziem pe toți. Dacă obosim, adio...

— Eu aş alege calea de mijloc.

— Ar fi o inovație. Rapid n-a ales-o niciodată.

Și a venit primăvara. Am început destul de bine. 0—0 la Iași. Apoi am bătut Piteștiul. E adevărat, foarte greu... 1—0... Dar Dinamo a pierdut un punct cu U.T.A., și așa am ajuns la numai două puncte... Apoi a venit cuplajul bucureștean — pe atunci era de 50 000 — și am câștigat și cu Dinamo. Vorba lui Costică: „Când ne merge jocul, îi anesteziem pe toți"... Cu alte cuvinte, Dinamo — 22, noi — 22, iar Steaua, „plasă" cu 20.

Și a mai venit o duminică. Am plecat la Cluj. Greu de tot. Dinamo s-a dus la Pitești, la rude... Era o diferență... După meci, însă, am trăit la Cluj, la „Continental", o seară cum rar se întâmplă, o seară ca pe vremea lui Costică Bauer,

când Cotnarul costase mai mult decât fripturile... Am câștigat cu 3—0, iar Dinamo a pierdut un punct, la rude. Eram, în sfârșit, în fruntea clasamentului.

Între timp, batem Cerno More cu 2—0. (Oh! Aceste meciuri în plus, care s-au răzbunat întotdeauna în ultimele etape!...)

Duminică jucăm cu Petrolul. Și batem iar: 1—0. Dinamo pierde în fața Clujului, chiar pe „23 August”. Avem trei puncte avans! Formidabil!! Dar ceva mă îngrijorează. În cinci etape n-am primit nici un gol. Și mi-e tare frică ori de câte ori Rapidul umblă pe sârmă și râde în hohote.

Peste șapte zile ne ducem la Constanța. Alt hop... Dar îl trecem: 0—0. Ți-aduci aminte, Puiule? Manciu era căzut ca o cârpă udă, tu aveai toată poarta în față și ai dat „peste”. Ții minte? Mai era doar un sfert de oră.

Seara, în tren, n-am avut nici un chef, deși m-am dopat, într-adins, cu coniac. Dinamo a bătut la Craiova și iar a ajuns la două puncte. Iar duminica viitoare aveam jocul cu Steaua...

Uf! Bine că a trecut și Steaua. 1—0. Scor britanic. Ce șut a prins Jamaischi! Dinamo a făcut joc egal cu Progresul. Avem din nou trei puncte avans. Și mai sunt doar șase etape. După ce în primele șapte n-am primit nici un gol.

Iată, însă, că necazul vine tocmai de la buna noastră prietenă U.T.A. Pe Republicii, timp de nouăzeci de minute, aștept un gol în poarta lui Gornea, dar mingea nu vrea și pace. Și când nu vrea mingea...

Rămânem iarăși cu două puncte. Din fericire, la Baia Mare, unde se câștigă cam cât poți câștiga la ruletă, trecem în cont alte două puncte. Ce *noroc*!... Dar a câștigat și Dinamo. Ce *ghinion*! Dinamo, căruia nu-i ajung cele trei titluri de până acum...

...Au trecut așadar zece etape și nu avem gol primit, încep să visez... Tricourile!... Tricourile!!... Pe care le aștept de patruzeci și ceva de ani. Le aștept de patruzeci și ceva de ani.

Jucăm cu Craiova, acasă. Dinamo, tot acasă, îi va bate, probabil, pe cei din Brașov. Iată însă că la pauză am o senzație de amețală. Oltenii ne conduc cu 1—0. Zeii vrășmași și-au adus din nou aminte de noi.

Reluăm jocul. Și deodată, totul se deschide. Câștigăm cu 4—1. Dar bucuria e tare scurtă. Aflăm și rezultatul lui Dinamo. A câștigat cu 10—1. Cum e cu puțință? Simt că mă scufund. Dinamo-Steagul roșu 10—1! Ca-n Giulești, pe

terenul II, într-un joc cu piticii sau cu ajutorii de șefi de gară...

Mai sunt două etape. Sunt foarte obosit. Duminică jucăm la Brașov, chiar cu Steagul roșu. Cu „10—1”... Dinamo se va duce la Constanța. Unde e mai greu: la Brașov sau la Constanța? Nu mai pot să judec... Mai avem de jucat doar o sută optzeci de minute. Și mai avem un punct avans. E un punct mare? E un punct mic? În ultima etapă vom juca cu Crișul, acasă. Iar Dinamo, tot acasă, cu Petrolul. Așa că, de fapt, mai avem de jucat doar nouăzeci de minute. Și totuși, mi-e frică. Cu toate că în 11 etape am primit un singur gol. Și cu toate că jucăm la Brașov, împotriva unei echipe care a primit zece goluri într-una singură!

Zece?! Nu se poate!...

Am ajuns la Brașov. Stadionul e plin. Ne primește rece. Ai noștri se încălzesc, schimbând câteva mingi în viteză. Publicul ne huiduie. De ce oare? Nu înțeleg. De ce? De ce?...

Începe jocul. Mă uit la ceas. Timpul trece foarte greu. Poate pentru că peste optzeci și șase de minute am putea fi campioni. *Niciodată n-am jost mai aproape...*

Minutul cinci e pe sfârșite. Fault la poarta lui nea Silviu. „Cine arbitrează?” Ah... Da... Un bulgar, Stavrev... Puiu Ionescu se apropie de minge. E acolo și Nichi. Parcă-i, totuși, mai bun Dinu pentru „douăzeci de metri”. Dar iată-l pe Dan alergând cu pași de uriaș dinspre jugărul lui. Le smulge mingea. Deschide brațele, ca două aripi: „La o parte! Astăzi trag eu!” Ce păcat că trage Dan...

S-a făcut liniște. Brașovenii se strâng în zid. Adamache, lungan cum e, privește pe deasupra zidului. Dan își ia elanul. Cinci metri... Zece... Douăzeci. „Ce-o fi vrând șeful apărării?” Iată-l că a pornit. Ține brațele întinse, ca un liliac. Are spatele curbat. Se apropie. Șut! Gooooo!!! Gol pe lângă zid...! Gol pe lângă...! Gol pe... Gol!!!

Tribunele au amuțit. Unde-i Dan? Uite-l și pe Dan... Dan poartă în brațe întreaga echipă a Rapidului. Dan nici nu se mai vede.

Tribunele se dezmeticesc greu. Rapid conduce eu 1—0. *Niciodată n-am fost mai aproape. 1—0 la Brașov!...*

Ai mei pasează frumos. Timpul trece. Jocul e moale. Asta nu-i rău de loc. Ai mei pasează frumos. Poate prea

frumos. Încep să simt oboseala din picioarele băieților. De ce nu fluieri, domnule Stavrev? În sfârșit! Pauză... Intru pe culoarul care duce spre vestiare. Nichi pare sleit. Brațele îi atârnă în fața pieptului, bălăbănindu-se. Puiu e parcă mai vioi, dar înaintează cu capul în pământ. Și asta înseamnă că e foarte nervos. „Parpală” (n. r.—Codreanu) vorbește singur. Nu prea înțeleg ce spune. Dan are obraji mai supti ca oricând. Nelu Motroc are o grimasă de durere. Ilie își joacă fălcile.

Dar mai sunt doar patruzeci și cinci de minute...

...A doua zi, 21 iunie 1965, când am ajuns în fața planșei, n-am mai văzut scris cu cărbune scorul meciului Steagul roșu-Rapid. Timp de douăzeci de ani pe planșa mea au fost scrise toate înfrângerile. Au fost trecute acolo, în loc de „Bună dimineața, Ioane”. Acum, pentru prima oară, colegii mei au înțeles că la Brașov am pierdut mai mult decât un joc¹.

Am deschis „Sportul popular”. Am citit titlul: *„Lovitura de teatru de la Brașov”... „Au marcat: Dan (min. 5), în urma unei lovituri libere imparabile... Gane, Ivănescu, Goran... Goran”*. Ca să fiu sincer, am văzut doar golul lui Gane. Apoi s-a făcut întuneric. Nici astăzi nu știu cum arată Goran, omul care...

Mă uit la colegii mei. Toți tac. Victor mănâncă și citește. Tot „Sportul”. Și e tot la „Lovitura de teatru”.

— Ce zici, Victore?

— Citesc și eu.

— Citește tare!

— *«Feroviarilor au adunat în patruzeci și cinci de minute toate „păcatele” pe care izbutiseră să le ascundă de cele mai multe ori printr-un efort colectiv, de-a lungul întregului campionat.»*

— Așa e, Victore?

¹ **Clasamentul ediției 1964 - 65**

1. Dinamo București 26 17 4 5 56 - 22 38

2. **Rapid** 26 15 7 4 34 - 17 37

3. Steaua 26 12 7 7 38 - 25 31

4. Steagul roșu 26 12 4 10 32 - 30 28

5. U.T.A. 26 9 8 9 32 - 43 26

6. Petrolul 26 10 5 11 32 - 25 25

etc.

- Cred că-i așa.
- Atunci, Rapid a murit. Ascultă-mă pe mine, Victore. Dar...

Nimeni nu voia să moară

La ce te poți aștepta când ai pierdut în câteva minute un titlu după care alergi de patruzeci și unu de ani?

La nimic bun. Așa m-am gândit și eu după „duminica neagră” de la Brașov...

Către toamnă, când să înceapă campionatul, am plecat la Herculane. M-aș fi putut duce în iulie, dar am ales seria de august ca să pot lipsi de la meciuri. M-am întors, însă, cu câteva zile mai devreme, după etapa a treia.

Cum aș fi putut rămâne la Herculane, în liniște, pe malul Cernei, jucând șubah până la 7 și adormind la 9, când ai mei porniseră ca din pușcă, adunând șase puncte din trei jocuri?

Am sosit în dimineața meciului cu Dinamo București. M-am dus la stadion. Am intrat în vestiar. Tinel s-a uitat lung. A râs și mi-a șoptit: „Ce-ți mai face reumatismul diplomatic?” În clipa aceea am simțit că batem. Era atâta veselie în glasul lui Tinel, încât era cu neputință să nu li se transmită tuturor băieților. Când să ieșim din vestiar, Nelu Motroc mi-a făcut cu ochiul: „Urăsc trădarea, dar îi iubesc pe trădători”.

Am câștigat jucându-ne. 2—0 cu Dinamo! Aveam 8 puncte din opt goluri. Și eram lideri.

Duminica următoare ne-a vizitat Steagul roșu. A fost un joc frumos. Ai mei au știut să uite. Singura răzbunare a fost scorul: 4—1. Adică, exact scorul de la Brașov.

Apoi seria a continuat. Am câștigat la Galați. Ce îmbietor era clasamentul după etapa a șaptea!...

Rapid	7	7	0	0	18—5	14
Iar Petrolul era la 4 puncte...						

Peste o săptămână, la Cluj, am pierdut primul punct, dar, abia întorși aoasă, am bătut Steaua, cu numai 2—0, ca să nu se supere Dinamo.

După șapte zile a venit rândul Științei Timișoara să piardă cu 2—0. Aveam cinci puncte avans față de Petrolul. Cinci puncte avans după zece etape! Dar asta a fost ultima noastră reprezentatie în campionat. Am jucat cele zece meciuri ca să fugim de fantoma jocului de la Brașov. Am fost ca niște somnambuli. N-am calculat nimic. Am făcut, poate, cea mai frumoasă serie din anii aceia, dar apoi ne-am stins. Ne-am stins ca un alergător de maraton invidios pe un sprinter. În primele zece jocuri am adunat 19 puncte. În următoarele 16 a trebuit să ne mulțumim cu 13. În primele zece meciuri am avut un golaveraj à la Internazionale: 23—6. În următoarele 16 ne-am ales — iertați-mă, eu nu pot să uit — cu unul à la Steagul roșu: 23—24... Ne-am stins după zece jocuri. Pentru că ne-am aruncat cu disperare. Am făcut-o ca să ne convingem că atunci, la Brașov, nu murisem de-a binelea. A fost o goană nebună. Cu un final firesc. O goană nebună.

Cu ani în urmă, după cum v-am mai spus, mi-au plăcut cursele de cai. Îmi aduc aminte de un trăpaș frumos, cu nume ciudat. Hai-Hui. Pornea ca din pușcă. Nici un cal, nici măcar Avion, nu s-ar fi putut ține de Hai-Hui pe prima sută. În final, însă, din Hai-Hui nu mai rămânea decât fuleul elegant.

În toamna lui 1965, Rapid a fost un Hai-Hui. Dar fără toamna aceea poate că n-am fi ajuns niciodată să ne dăm seama de ceea ce putem.

Ai fost profet, Onorică...

20 iunie 1967. Ploiești... Suntem campioni! După 44 de ani. Tache Macri, bunul și neuitatul meu prieten Tache, îl poartă în brațe pe Nelu Motroc. Terenul Petrolul e plin de giuleștenii mei, care aleargă care-ncotro, în neștire.

Suntem campioni! Dar n-am puterea să strig. Și nici măcar să mă bucur... Poate că am îmbătrânit. Poate că am așteptat prea mult. Sau poate că aceasta e adevărata bucurie... Se spune că adevărata durere e mută. De ce n-ar fi mută și adevărata bucurie?

Am ajuns acasă cu un personal, după miezul nopții. Aș fi putut să plec cu „trenul victoriei”. Aș fi putut să fac un

kilometru sau doi pe șosea, împreună cu toți cei care juraseră să meargă pe jos până acasă. Aș fi putut să ajung cu autostopul.

Am preferat, însă, să merg cu trenul. Dacă vreți, chiar și numai ca să regăsesc ziua aceea de demult, când am rămas cu biletele băieților, pe peron, în această gară a Ploieștilor, cu nea Grigore.

A doua zi dimineța m-am dus la slujbă cu aproape o jumătate de oră mai devreme. (Nu am reușit să dorm). Dar toți ai mei erau acolo. M-au primit cântând „Mulți ani trăiască”. Fetele mi-au pus flori în vase. Toți erau îmbrăcați de sărbătoare. Eu, însă, uitasem s-o fac. Sau, poate, nu mă gândisem.

După trei, i-am invitat la Restaurantul Gării. Era foarte cald. La fel de cald ca în ziua când a venit Ujpest-ul, cu 30 de ani în urmă... Am băut bere. Bere multă. Am pus și coniac cu bere. Îmi dădeam seama că trebuie să fiu mai vesel.

Cam după o oră, Benedict, cel mai tânăr dintre colegii mei de planșă, m-a rugat să povestesc ceva din trecut. Am încercat să-mi adun gândurile. Dar n-am izbutit să iau cuvântul. Toți colegii mei s-au și pornit să despletească viața Rapidului. Unii dintre ei povesteau, cu o siguranță care mă făcea să zâmbesc, întâmplări petrecute cu mult înainte de nașterea lor. Alții spuneau că Pișta Wetzer a fost un... pitic sau că Bogdan avea părul ondulat. Dar asta nu avea nici o importanță. Rapid era campioana țării și în tot Restaurantul Gării se simțea asta.

Am ajuns târziu acasă. Am scos albumul cu tăieturi și poze. Pe ultima filă am găsit un articol apărut în „Ateneu”. L-am citit încă o dată...

.....
«La ora când scriu aceste rânduri, Rapid n-a îmbrăcat încă tricourile pe care le visează de patruzeci și patru de ani, dar în Giulești totul fierbe în așteptarea marii chermese din „Potcoava suspinelor”: electricienii desfac cu grijă lăzile cu becuri albe și violete, copiii voluntari stanțează *confetti* de toate culorile, baschetbaliștii montează podiumul care va suporta cea mai aprigă Periniță din istoria Grantului, iar coaforii gazonului șamponează iarba pe care au strivit-o acum douăzeci și

cinci de ani crampoanele legendare ale lui Giusy Baratky.»

44 de ani de așteptare. Cu Baratky... Auer... Vintilă... Rafinski... Sipoș... Cu Marian... Filote... Andrei Rădulescu... 44 de ani...

Rapid a fost întotdeauna una dintre primele trei echipe ale României. Împreună cu Venus și Ripensia... Împreună cu I.T.A. și Petrolul... Împreună cu Dinamo și Steaua... Rapid a fost mereu un Juventus al Italiei, un Reims al Franței, un Partizan al Iugoslaviei, un Atletico al Spaniei, un Wacker al Austriei, un Norrköping al Suediei... Și totuși, Rapid, ca nici unul din acești sinonimi ai săi, a întârziat întotdeauna la Banchetul victoriei în campionat. Rapid a fost un mare absent, deși acel 4—0 cu Ujpest în „Cupa Europei Centrale” (1938) rămâne și astăzi cel mai răsunător rezultat al unei echipe de club românești, iar prezența aceluiași Rapid în finala C.E.C. 1940, alături de Ferencvaros, după eliminarea Hungariei și nu mai puțin faimosului Gradjanski, este singurul moment în care fotbalul nostru s-a aflat la un pas de vârf.

Și-atunci?

Rapid a câștigat campionatul României cu o echipă de cartier. Marele ax central al Rapidului 1938 (Auer - Baratky) nu aparținea Giuleștilor. Creierul Rapidului 1948 — Bazil Marian — venea din Mănășturul Clujului. În schimb, triumphiul Dumitriu-Ionescu-Dinu, adevăratul generator de fantezie în echipa Rapidului 1967, a jucat tot împreună, acum 12 ani, pe gazonul afumat al Giuleștilor.

Veți spune, desigur, că I.T.A. a fost o campioană a aproape tuturor regiunilor. E adevărat, dar această campioană a strâns jucători de superclasă pentru vremea aceea, dominând prin suma valorilor individuale, așa cum marele Real a domnit legând în același atac pe argentinianul Di Stefano, pe maghiarul Puskas, pe francezul Kopa și pe spaniolul Gento. Aceste excepții nu anulează, ci, dimpotrivă, subliniază ideea importanței nucleului ca factor determinant în succesul unei echipe. Petrolul, de trei ori campioană, a trăit în primul rând din încheștarea ploieștenilor Pahonțu, Neacșu, Tabarcea și Dridea. Dinamo București, de patru ori campioană

consecutiv, a însemnat înainte de toate *trio* Nunweiller, plus Pîrcălab, adică Obor. Până și Internazionale, superclubul de tip cosmopolit, are o coloană de rezistență pur milaneză: Facchetti-Corso-Mazzolla. Spaniolul Peiro a cedat. Brazilianul Jair duce tot mai greu cadența. Doar Suarez, prototipul meseriașului perfect, salvează „onoarea” legiunii străine.

Rapid a câștigat, în sfârșit, campionatul. Fără uluitoarele curse ale lui Sipoș. Fără driblingurile-filigran ale lui Auer sau Bogdan. Fără proiectilele lui Bazil Marian.

Cum a fost cu puțință?

În ultimii ani, Rapid a fost una din puținele echipe care au emis idei. În primul rând, feroviarii au respins schema rigidă a lui 4—2—4. Rapid joacă de trei ani 4—4—2, prin grația lui Năsturescu și Codreanu, care au admis să cânte din *auf*, pentru ca tenorii — Dumitriu și Ionescu — să

Victorie! Radu Nunweiller îl felicită pe Dumitriu...

primească toate luminile reflectoarelor. În fond, Rapidul ultimilor ani e în primul rând în actul de generozitate al extremelor sale. Așa cum „sistemul Ramsey” n-ar fi fost posibil fără „termitele” Ball și Peters.

Ce loc are Dumitriu în povestea Rapidului?

Fără Dumitriu Rapid ar fi un tablou impresionist reprodus în alb-negru. Dumitriu — cum spunea Bazil Marian — este „sarea din bucatele Rapidului”.

Emil Dumitriu s-a descoperit pe sine însuși în această primăvară (n. r. — 1967). Fără Ionescu, lovit la Atena, Dumitriu a gustat din bucuria spontană a golului, după ce savurase, cu un rafinament discret, dar cu destule momente de refulare, din bucuriile supreme ale lui Ionescu.

Frângerea tandemului a fost, în fond, una din ultimele victorii ale Rapidului asupra schemei. Dumitriu și Ionescu, legați până acum prin prejudecata... cuplului, au redescoperit valoarea bătrânului dribling, detronat abuziv de moda paselor cu orice preț.

Rapid este, deci, campioană. Această echipă care nu s-a prea luat în serios de-a lungul întregii sale istorii, preferând victoriilor la puncte satisfacția de-o seară a k.o.-ului — surpriză, a ajuns, în sfârșit, la mal. Dar cum în fotbal malurile fug ca dunele, Dumitriu și halebardierii săi au și început să aibă vedenii: la orizont au apărut, ca prin ceață, steagurile negru-albastre ale lui Internazionale și cele albe ale Realului din Madrid. În zadar încearcă Nichi Dumitriu să zărească în mulțime îmbietorul steag al simpaticilor cavaleri de la Malta.

Nelu Nunweiller zâmbeste cu discreție...

.....
...Așadar, Rapid a câștigat campionatul cu o echipă de cartier. Îți aduci aminte, Onorică? Ne spuneai că o să fim o echipă de cartier, cât o fi lumea și pământul. Și ai fost profet, fără să-ți dai seama.

O echipă de cartier...

Un greiere care cântă

Ar fi trebuit să scriu aceste amintiri anul trecut (n. r. — 1967), chiar în noaptea aceea, după poveștile de la Restaurantul Gării. Dar am întârziat. Iar între timp s-au întâmplat atâtea...

După câștigarea titlului, au reînceput glumele pe seama noastră. Mulți au căutat să ne convingă că suntem o miniechipă și că ar trebui să evităm „Cupa campionilor europeni”. Și, totuși, Trakia din Plovdiv, care reprezintă o „națională” mai bună decât cea a lui Eusebio și Svensson, a părăsit Cupa pentru că ne-a întâlnit pe noi. Apoi am intrat în tunel cu Juventus. Profanii au așteptat o nouă „noapte de groază”. Dar au uitat că Rapid n-a avut niciodată „nopti de groază peste hotare”.

Juventus ne-a bătut. Da... Ne-a bătut Juventus. Ne-a bătut echipa Uzinelor Fiat, echipa al cărei Consiliu de administrație a oferit nu de mult un milion de dolari pentru Anastasi. Ne-a bătut Juventus. Cu un gol în 180 de minute. Cu un gol înscris de un suedez, Magnusson. Suedezul acela înalt și blond, care joacă numai la ocazii mari, așa cum a fost cea cu echipa mea.

Îmi dau seama că aș fi putut să închei mai frumos, poate, în seara jocului de la Ploiești. Dar de ce-aș fi făcut-o? Rapid a câștigat, e adevărat, un titlu, dar a pierdut ușor vreo zece.

Acum puteți să ne judecați cum vreți. Puteți să ne spuneți că suntem meșteri mari doar la aprinderea paielor. Că știm să ne poticnim la mal cu un talent fără pereche. Că suntem o echipă care „nu s-a prea luat niciodată în serios” — cum spune autorul articolului de pe ultima filă a albumului meu. Astăzi însă sunt atât de împăcat cu mine însumi, încât aș vrea să vă dau dreptate. Vă întreb, însă, ce v-ați fi făcut fără poznele Rapidului?

Bazil Marian spunea că Nichi Dumitriu e „sarea din bucatele Rapidului”. Îmi dați voie să încerc și eu o comparație? Dacă da, atunci vă rog să recunoașteți că Rapid este un greiere care cântă mereu iluzia că fotbalul nostru ar putea fi mai bun decât este. Dacă vi se pare prea mult spus, fiți generoși, măcar o dată, cu Rapid și cu bătrânul pierde-vară Ion T. Ion.

Cuprins

Această carte despre Rapid.....	3
A fost odată.....	5
Spumă de șampanie?.....	6
Trăsurile Orșovei.....	10
O femeie cu bani.....	13
Portarul fermecat.....	14
...Și cireșele Constanței.....	16
Un armistițiu de trei ore.....	18
High-life.....	19
Foran joacă nasturi	20
Un cal între hulube.....	21
Frații și „troika”.....	22
Talgerele.....	25
Ripensia!.....	27
Bindeabekeciolacschwartzdobay.....	27
Romcomitul de altădată.....	29
Adio, Belvedere.....	31
Ca-n povești.....	34
Smochinguri si crinoline.....	35
... Iubitului meu Rapid.....	35

Dacă.....	39
Nu fi supărat, Colea.....	40
Mazagran la gheață.....	42
Termosul lui Theimler.....	45
Ospățul dracului.....	46
Microfonul lui Georgică Țari.....	47
Ave, Venus! Ceferiștii te salută!.....	48
Armonica din Giulești.....	49
Tăcerea e de aur.....	52
Bajus știe să piardă	52
Prietenii mei ziariștii.....	54
Și a venit luna mai.....	56
Frâna Westinghouse.....	63
Ted Drake.....	65
Konrad.....	67
Ceferiștii mei.....	69
Ce-i cu Baratky?.....	73
Telegramă.....	74
Noi și „Gazeta”.....	78
Tuș cu bila roșie.....	80
Primul tricou pierdut.....	81
„Cât e ceasul, oameni buni?”.....	85
O umbră neagră-neagră.....	87
„Roata lumii”.....	89
Zece goluri prin telepatie.....	90
Uvertura la 1938.....	93
Puntea suspinelor.....	94
Doctorul Bogdan.....	96
2—1 pentru...Cotnari.....	99
Mortua est.....	117

Genova, superba.....	125
Spectatori fără bilet, dar.....	129
Precum când soarele apune.....	131
Desigur, tot Rapid.....	136
Azurul cerului.....	139
„Hungaria”.....	140
Un arbitru uluit.....	143
Casierul lui Gradjanski.....	145
Tortul.....	147
Fanfara nu mai cântă.....	149
A fost.....	152
Șansa a treia.....	152
Fuga în Egipt.....	154
Colindătorii.....	157
O sută de mii de lire.....	159
Unde ești, Chiroiule?.....	161
Descurcă-te, piciule!.....	164
„Paralela”.....	167
Golgota.....	168
Taina celor nouă bare.....	172
Acolo, jos, pe iarbă.....	177
Trenul mortuar.....	179
Privirile galeșe ale fetelor.....	182
Între zăpezi si portocali.....	183
Fumul gării.....	184
Îngropați de vii.....	185
Când tac tribunele.....	187
Tortul de la Luther.....	188

Bătrânul meu prieten Titus.....	189
„Ce noapte groasă, ce noapte grea".....	192
Dar Rapid a trăit.....	196
Ca niciodată.....	198
Pro și contra.....	198
Un minut de adevăr.....	200
Al nouălea val.....	200
Povestea de dragoste.....	204
Fentele se plătesc în aur.....	205
Nimeni nu voia să moară.....	210
Ai fost profet, Onorică.....	212
Un greiere care cântă.....	217

Redactor: GH. DEREVENCU
Tehnoredactor: N. PANAITIDE

*Dat la cules 25. 07. 1968. Bun de tipar 16. 09. 1968. Apărut 1968.
Tiraj 27.140 ex. broșate, hârtie scris I A de 80 g/m², format
32/84X108. Coli editoriale 11.843. Coli tipar 7. T nr. 14280/1968
C.Z. 52*

Întreprinderea Poligrafică Tiparul
Str. Fabrica de Chibrituri nr 9-11 București
Republica Socialistă România — Comanda nr. 552/1968

LEI 8,50

okos
kardu

